

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

ΕΠΟΠΟΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ

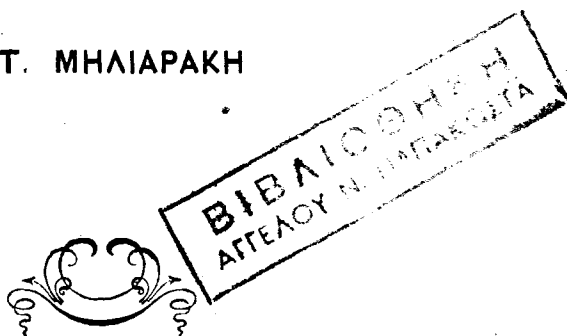
ΤΗΣ 10^{ης} ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ

ΕΝ ΑΝΔΡΩ· ΑΝΕΥΡΕΘΕΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ

ΥΠΟ

ΑΝΤ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ, **WILBERG** ΑΘΗΝΑΙΣ, **ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ**

1881

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

ΕΠΟΠΟΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΤΗΣ 10ης ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ
ΕΝ ΑΝΔΡΩ ΑΝΕΥΡΕΘΕΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ

ΥΠΟ
ΑΝΤ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΛΛ. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ»

—
1881

124455ϕ

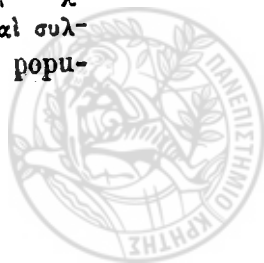

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μέχρι τοῦ 1875 ἦτο ἄγνωστος ἡ ὑπαρξίς τῆς Βυζαντινῆς ἐποποιίας τοῦ Βασιλείου Διγενεοῦς Ἀκρίτα, ἀπὸ τοῦ ἔτους δὲ τούτου μόνον κατέστη γνωστὴ διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν Κ. Κ. Κωνσταντίνου Σάθα καὶ Αἰμ. Λεγρὰν ἐν Παρίσις, κατὰ χειρόγραφον, τέως θεωρούμενον μοναδικόν, εὑρεθὲν ἐν Τραπεζοῦντι, καὶ ἀνακοινωθὲν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς σχολῆς Κ. Σάββα Ἰωαννίδου εἰς τὸν Κ. Σάθαν.

Εἵπομεν ὅτι μέχρι τοῦ 1875 ἦτο ἄγνωστος τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα Βασίλειος Διγενῆς Ἀκρίτας ἔπος, δὲν ἦτο ὅμως ἄγνωστος καὶ τὸ ὄνομα Ἀκρίτας καὶ Διγενῆς, διότι ὑπὸ τοῦτο οἱ Ἕλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῶν παραλίων τοῦ Πόντου, τῆς Κύπρου, τῆς Κρήτης, καὶ ἄλλων μερῶν ἔψαλλον ἐν δημοτικαῖς ᾠδαῖς ἥρωα πεφημισμένον ἐπὶ ἀνδρία καὶ ἡρωικοῖς ἔργοις. Ἀλλὰ πλὴν τούτων τὸ ὄνομα Διγενῆς καὶ Ἀκρίτας, ὑπονοουμένου ἥρωος, ὑπερφυσικὴν βίωσιν ἔχοντος, ἦτο γνωστὸν καὶ ὡς ὀνομασία γεωγραφικῶν τινῶν θέσεων· οὕτως, ἐπὶ παραδείγματος, ἐν Κρήτῃ τοποθετοῦντι, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῶν ἢ τῆς πρὸς ἀλλήλας θέσεως, καλοῦνται τοῦ Διγενῆ τὸ κάθισμα, (ἐπαρχία Μυλοποτάμου), τοῦ Διγενῆ τὸ πάτημα, (ὕπερ τὸ χωρίον Μαργαρίταις, ἐν θέσει Τσικαλαριά, ὅπου κατὰ τὴν ἐγχωρίαν παράδοσιν πατήσας ὁ Διγενῆς ἵνα ρίψῃ τὸν δίσκον (ἀμάδα), ἀφῆκεν ἵχνη τοῦ πέλματος τοῦ ποδός).

Ἐν τοῖς δημοτικαῖς ᾠδαῖς, ὧν ἐμνημονεύσαμεν, ἄδεται ἡ ἀρπαγὴ κόρης, ἣν ὁ Διγενῆς κατέστησεν ἰδίαν αὐτοῦ γυναῖκα, ἡ πάλῃ αὐτοῦ πρὸς λέοντας, ἄρκτους, καὶ δράκοντας, ἡ μονομαχία μετὰ τοῦ Χάρωνος, τὸ ψυχρομάχημα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης, καὶ τὰ παρόμοια. Μετὰ τὴν ἐκδοσιν δὲ τοῦ ἔπους, καὶ μετὰ τὰς ἐπὶ τούτου κριτικὰς καὶ φιλολογικὰς μελέτας πολλῶν ἡμεδαπῶν καὶ ξένων, ἐκινήθη τὸ διαφέρον καὶ προσκλήθη ἡ προσοχὴ ἐπὶ τῶν σωζομένων τούτων ἀσμάτων, τῶν περιστρεφόμενων περὶ τὸν Ἀκρίταν ἢ Διγενῆ, καὶ ὀνομάσθησαν Ἀκριτικὸς Κύκλος κατὰ μίμησιν τῶν Κυκλικῶν ποιητῶν, ὧν ἡ ποίησις κέντρον εἶχε τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη. Ἐξεδόθη δὲ τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ συλλογὴ ὑπὸ τοῦ Κ. Émile Legrand ἐν τῷ Recueil de chansons popu-

laïres grecques σελ. 182, εἰς ἐν-συναγαγόντος τὰ προεκδοθέντα ἐν τοῖς Κυπριακοῖς τοῦ Κ. Ἀθ. Σακελλαρίου, ἐν τῇ Ἱστορίᾳ καὶ Στατιστικῇ τῆς Τραπεζοῦντος τοῦ Κ. Σάββα Ἰωαννίδου, καὶ ἐν ἄλλοις. Ὑπάρχουσι δέ, ὡς ἤκουσα, πολλαὶ ἔτι συλλογαὶ ἀνέκδοτοι, ὧν ἀναφέρω τὴν τοῦ Κ. Ν. Πολίτου, καὶ τοῦ Κ. Μ. Δελέκου, καὶ ἑτέρα, καθὰ εἶδον ἐν ἀγγελίᾳ δημοσιευθείσῃ, τοῦ Κ. Νικολ. Δοσίου.

Μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος ἀνευρέθησαν καὶ ἑτέρα χειρόγραφα τῆς τοῦ Διγενοῦς ἐποποιίας, διαφέροντα ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο μὲν κατὰ τὴν γλῶσσαν, ἄλλο δὲ κατὰ τὴν στιχουργίαν, ἄλλο δὲ κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ ἔπους. Καὶ πρῶτον ὁ καθηγητὴς Κ. Joseph Müller ἀνήγγειλε πρὸ πολλοῦ ὅτι ἀνεῦρεν ἐν τῇ Μονῇ Grotta Ferrata, παρὰ τῇ Ῥώμῃ, χειρόγραφον, οὗτινος ὁ Κ Σπυρ. Λάμπρος ποιεῖται περιγραφὴν κατὰ βιβλίον, μετὰ παραθέσεως τῶν ἀρχικῶν στίχων ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσῃ Collection de romans Grecs, σελ. CX—XCIX. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο εἶνε κατὰ τὴν γλῶσσαν ἀρχαιότερον τῶν τῆς Τραπεζοῦντος καὶ Ἀνδρου, περιέχει δὲ ἄλλην διαίρεσιν, διότι ταῦτα μὲν διαιροῦνται εἰς δέκα βιβλία, ἐκεῖνο δὲ εἰς ὀκτώ.

Ἐτερον χειρόγραφον τοῦ αὐτοῦ ἔπους, εἰς ὁκτὼ λόγους διηρημένον, ἐδημοσίευσεν ὁ Κ. Σπυρ. Λάμπρος ἐν τῇ αὐτῇ προμνημονευθείσῃ Συλλογῇ τὸ τοῦ Ἰγνατίου Πετρίτση Χίου, ἱερέως μοναχοῦ. Ὁ Πετρίτσης οὗτος ἔχων ὑπ' ὄψιν θεδαίως ἀρχαιότερον κείμενον ἐξ ὀκτὼ πιθανώτατα βιβλίων, μετεποίησεν αὐτὸ εἰς στίχους πολιτικούς ὁμοιοκαταλήκτους δεκαπεντασυλλάβους.

Ἐσώζοντο δὲ φαίνεται κατὰ τὰς παρελθούσας ἑκατονταετηρίδας πολλὰ ἀντίγραφα τοῦ ἔπους τούτου. Δύο τούτων ἐν Ἀγίῳ Ὁρει εἶδεν ὁ λόγιος Ἑλλήν τῆς 18^{ης} ἑκατονταετηρίδος Καيسάριος Δαπόντες, ὁ ὁποῖος ἐν χειρογράφῳ αὐτοῦ εὗρισκομένῳ ἐν τῇ Μονῇ Ξηροποτάμου τοῦ Ὁρους ὑπὸ τὸν τίτλον „Βιβλος βασιλειῶν“, ἐν ᾧ ἐκτίθησιν ἱστορίαν τοῦ Βυζαντίου, ἐν τῷ χωρίῳ, ἐνθα ποιεῖται μνησίαν τοῦ Ῥωμανοῦ, σὺν ἄλλοις λέγει ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ αὐτοκράτορος τούτου ἔζη ὁ Βασίλειος Διγενὴς Ἀκρίτας, καὶ ὅτι εἶδε δύο χειρόγραφα περὶ τούτου διαλαμβάνοντα, ὧν τὸ ἐν περιεῖχε καὶ εἰκονογραφίας τῶν ἀνδραγαθημάτων τοῦ Διγενοῦς.

„Δύω λογίων τὸ εἶδ' αὐτὸ μὲ εἰκονογραφίας
τῶν ἀνδραγαθημάτων του, καὶ δίχως ζωγραφίας.
Εἰς ὀκτὼ λόγους δὲ αὐτὸ εἶνε διηρημένον,
δυσκολοεῦρετον πολλὰ εἶνε καὶ ζητημένο“.

Δὲν εἶδε δὲ οὐδαμοῦ ἔντυπον τούτου, εἰμὴ μόνον χειρόγραφον καὶ ἐκ-

φράζει τὴν ἐπὶ τούτῳ λύπην του διὰ τῶν ἐξῆς

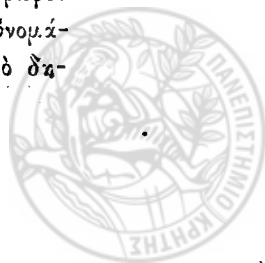
„Καὶ ὅλα δὲ χειρίσια· δὲν εἶδα τυπωμένο
 ᾿ς τὸν τόπον, καθὼς φαίνεται, δὲν δρίσκειται βαλμένο.
 Τύπωσαν Ἑρωτόκριτον, Σωσσάνα, Ἑρωφίλη
 καὶ Ἄλλα, καὶ δὲν τύπωσαν, κρίμα, καὶ τὸν Βασίλην.
 Ζωὴν ἂν ἔχω ἐκ Θεοῦ θέλω μὲ σιγουργίαν
 νὰ τὸν συνθίσω καὶ αὐτὸν, κ' εὐθὺς ᾿ς τὴν Βενετίαν.
 Χαρὰ ᾿ς τὸν σταμπαδοῦρον δὲ ὁποῦ τονε σταμπάρει,
 ὅτι πολὺ διάφορον καὶ ὄνομα θέλει πάρει.“

Τελευταῖον δὲ χειρόγραφον τοῦ ἔπου, εἶνε τὸ τῆς Ἀνδρου, τὸ ὅφ' ἡμῶν ἐκδιδόμενον, εἰς 10 βιβλία διαιρούμενον. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο εὐρέθη τῷ ἔτει 1878 ἐν Ἀνδρῷ ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Σταυρουπόλεως Κυρίου Κωνσταντίου Πληζιώτου, ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, πατρίδι αὐτοῦ, πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν διατριβὴν ποιουμένου, ὁ ὁποῖος παραδοὺς ἡμῖν τὸ χειρόγραφον ἀνέθετο καὶ τὴν ἔκδοσιν, ἡμεῖς δὲ ὑπσίκοντες εἰς φιλικὴν παράκλησιν, καὶ πρὸς τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως συνδεόμενοι διὰ φιλικῶν δεσμῶν καὶ ἀναμνήσεων, ἀνελάβομεν τὴν ἔκδοσιν ἀπλῶς, οὐδεμιᾶς ἀντιποιούμενοι ἀξιώσεως φιλολογικῆς.

Τὸ χειρόγραφον τοῦτο εἶνε γεγραμμένον μετ' ἐπιμελείας ἐπὶ χάρτου εἰς 8^{ον} σχῆμα· περιέχει ἐν ὅλῳ στίχους 4778, ἐν σελίσιν 377 καὶ φύλλοις 189, ἐκάστης σελίδος περιχοῦσης στίχους 13, πλὴν ἐκείνων ἐν αἷς εἶνε γεγραμμένοι αἱ ὑποθέσεις τῶν 10 βιβλίων καὶ αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν. Τὰ φύλλα εἶνε δεδεμένα καλῶς, οὐδαμοῦ περιέχοντα κηλίδας μολάνης ἢ ἐτέρας ὕλης, καθιστώσας αὐτὸ δυσανάγνωστον ἔχνη μόνον τινὰ ὅλως ἀσήμαντα διαβρώσεως τοῦ χάρτου ὑπὸ σιτῆος ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς περιθωρίοις τῶν σελίδων 52—67.

Ἡ γραφὴ τοῦ χειρογράφου εἶνε τῆς 16^{ης} ἐκατονταετηρίδος, αἱ ὑποθέσεις ὁμοῦ τῶν βιβλίων ἢ τῶν λόγων, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ χειμένου, εἶνε γεγραμμένοι δι' ἀρχαιοτέρας ὅλως γραφῆς, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ γραφεὺς, μοναχὸς τις ἴσως, ἦτο τρίτων τῶν διαφόρων ἀρχαίων γραφῶν. Αἱ σελίδες τοῦ χειρογράφου ἦσαν ἀναρίθμητοι, ἡριθμήθησαν δὲ παρ' ἡμῶν διὰ μελάνης πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐργασίας.

Τὸ χειρόγραφον τῆς Ἀνδρου εἶνε αὐτὸ τοῦτο τὸ τῆς Τραπεζοῦντος, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι τὸ τῆς Ἀνδρου εἶνε πλῆρες ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, περιέχει δὲ καὶ ὄνομα ποιητοῦ. Ἀλλὰ πλὴν τούτου ὑπάρχουσι πολλὰ γλωσσικὰ περᾶλλαγαί, μαρτυροῦσαι ὅτι ἡ γλῶσσα τοῦ χειρογράφου Ἀνδρου εἶνε δημωδεςτέρα· λέξεις, φράσεις, τύποι ῥημάτων καὶ ὀνομάτων ἀρχαίζοντες ἐν τῷ χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος, ἐκφέρονται ὑπὸ δημωδετέροις γλωσσικοῦς τύπους ἐν τῷ τῆς Ἀνδρου.

Τούτου δ' ἕνεκα ἡ στιχουργία ἐν τῷ τελευταίῳ πολλαχοῦ εἶνε ἄρρυθμος καὶ ἀνώμαλος ἢ καὶ λείπει ἐντελῶς ὁ ρυθμὸς τοῦ στίχου. Φαίνεται δὲ ὅτι ἄμουςός τις ἀντιγραφὸς μετένεγκεν εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν πολλοὺς τῶν δυσνοήτων στίχων ἢ ἀρχαϊκῶν λέξεων, ὧν ἡ ἔννοια ἀπωλέσθη ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ. Τοιαῦτα παραδείγματα μετατροπῆς στίχων, ἢ καὶ λέξεων ἀρχαιοτέρων κειμένων, ἔχομεν πολλά· αὐτὸ δὲ τὸ ἔπος τοῦ Διγενεοῦς παρέχει δύο· διότι γινώσκουμεν ὅτι τὰ κείμενα τῶν χειρογράφων Τραπεζοῦντος καὶ Ἀνδρου καθὼς καὶ τὸ τοῦ Πετρίτση εἶνε μετατροπὴ ἄλλων ἀρχαιοτέρων κειμένων.

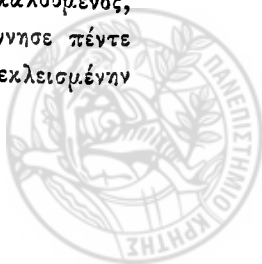
Ἐὰν δὲ κατέλθωμεν εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἀπαντῶμεν τοιαύτας μετατροπὰς καὶ ἐπὶ ἄλλων ποιημάτων, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν δημοτικῶν ᾠμάτων, ἐν οἷς διάφοροι ἐκδόσεις ὑπάρχουσι τοῦ αὐτοῦ ποιήματος κατὰ τόπους. Ὡσαύτως ἔχομεν τὰς παραλλαγὰς διαφόρων στιχουργημάτων τυπωθέντων ἐν Βενετίᾳ, ὧν αἱ ἀρχαιότεραι ἐκδόσεις διαφέρουσι πολλαχοῦ τῶν νεωτέρων, διότι οἱ ἐκδότες κατὰ τὰς μετατυπώσεις μετέβαλον πολλὰς τῶν λέξεων· οὕτως ἡ τελευταία ἐκδοσις τοῦ Ἐρωτοκρίτου διαφέρει τῆς πρώτης ὡς πρὸς πολλὰς τῶν λέξεων τοῦ Κρητικοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος, αἵτινες ὡς ἄγνωστοι τοῖς μὴ Κρησὶ, ἀντικατεστάθησαν διὰ τῶν συνωνύμων αὐτῶν ἢ καὶ ἄλλων.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ χειρογράφου τῆς Ἀνδρου. Ἐν τούτοις ἡ ἀνεύρεσις τῶν χειρογράφων δὲν ἔσχε τέλος ἐν τῷ τῆς Ἀνδρου· διότι ἐνῷ εἶχομεν ὑπὸ τὰ πιστήρια τὴν τύπωσιν τούτου, ἀνεγνώσαμεν ἐν ἀριθμῷ 328 (23 Νοεμβρίου 1880) τῆς „Ἐφημερίδος“ ὅτι ὁ Κ. Λεγρὰν, ὁ ἕτερος τῶν ἐκδοτῶν τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος, ἠγόρασε χειρόγραφον ἀρχαῖον τοῦ ἔπους, γεγραμμένον εἰς ἰαμβικοὺς στίχους, ἀνευρεθὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ. Τὸ χειρόγραφον δὲ τοῦτο, κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἐφημερίδι δήλωσιν, θεωρεῖται τὸ ἀρχαιότατον πάντων τῶν γνωστῶν, περιέχει δὲ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ.

Μετὰ τὰ προειρημένα μεταβαίνομεν εἰς βραχεῖαν ἐκθεσιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἔπους, τοῦ χρόνου εἰς ὃν αὕτη ἀνάγεται, καὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐκτυλίσσεται.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ποιήματος καίτοι περιλαμβάνεται ἐν τηλικούτῳ ἀριθμῷ στίχων εἶνε ἀπλουστάτη.

Βασιλεὺς τῆς Συρίας χριστιανὸς, ἑλληνιστὶ Ἀνδρόνικος καλούμενος, συριστὶ δὲ Ἀαρὼν, ἔχων σύζυγον χριστιανὴν Ἀνναν, ἐγέννησε πέντε υἱοὺς καὶ μίαν θυγατέρα, ἣν ἀνέθρεψε μετ' ἐπιμελείας κεκλεισμένην

ἐν ἐπὶ τούτῳ κτισθέντι ἀνακτόρῳ, κατὰ πρόβρῃσιν μάντεως, ἵνα μὴ ἐμ-
πέσῃ ἐνωρίς εἰς τὸ πάθος τοῦ ἔρωτος. Ἄλλ' ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων ἐρεί-
νων ἡ νέα κόρη ἡσθάνθη ἑαυτὴν τρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, φανέντος
αὐτῇ καθ' ὕπνον (Βιβλ. Α').

Ἡμέραν τινα ἐξεληθοῦσα τῶν ἀνακτόρων, τῇ ἀδείᾳ τῆς μητρὸς, πρὸς
περιδιάβασιν, καὶ ἀπόντος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἀνησπάγει καθ' ὁδὸν
ὑπὸ Ἑμίρου τῆς Συρίας, ἐν ἐκδρομῇ τότε εὐρισκομένου πρὸς λεηλα-
σίαν τῶν πόλεων τῶν Ῥωμαίων. Οἱ ἀδελφοὶ τῆς νέας, μαθόντες τὴν
ἄρπαγην, ἔσπευσαν ἐπὶ τόπου καὶ ἤτησαν ἀπὸ τοῦ Ἑμίρου τὴν ἀδελφὴν
ἐπὶ ἀπειλῇ θανάτου· ὁ Ἑμίρης μετὰ πολλὰς ἀναβολὰς ὑπεχώρησεν ἐ-
πειπὼν ὅτι ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ κάλλους τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν, καὶ χάριν
αὐτῆς ἀρνεῖται τὴν πίστιν τοῦ Μωάμεθ καὶ ἔρχεται εἰς Ῥωμανίαν, ἐὰν
ἀξιῶσι ν' ἀναγνωρίσωσιν αὐτὸν γαμβρὸν. Δεκτῆς γενομένης τῆς προ-
τάσεως, ἐπανήλθον πάντες εἰς τὸν οἶκον, ἐνθα βαπτισθέντος τοῦ Ἑ-
μίρου, ἐτελέσθη ὁ γάμος, οὗτινος καρπὸς ἐπῆρξεν *Βασίλειος Διγενῆς*
Ἀκρίτας (Βιβλ. Β').

Ἄλλ' ἐν Συρίᾳ ἡ μήτηρ τοῦ Ἑμίρου, μαθοῦσα τὰ γενόμενα, ἐπεμ-
ψεν αὐτῷ γράμματα μεστὰ ἐπιπλήξεων καὶ λύπης, ἀπειλοῦσα τὴν κα-
τάραν αὐτῆς κατ' αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃ εἰς Συρίαν, ἣν ἐγκατέλιπεν
ἐξ ἔρωτος πρὸς Ῥωμανίαν. Ὁ Ἑμίρης λαβὼν τὰ γρ ἄμματα, καὶ φο-
βούμενος τὴν μητρικὴν κατάραν, ἀπεφάτισε ν' ἀπέλθῃ καὶ ἀνεκοίνω-
σε μυστικῶς τοῦτο εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἥτις ἔδωκεν ὑπόσχεσιν ν'
ἀκολουθήσῃ αὐτῷ ὅπου καὶ ἂν ἤθελε παρενθῇ. Ἄλλ' οἱ γυναικάδελφοι
τοῦ Ἑμίρου ὑποπτεύσαντες τὴν φυγὴν ἐξ ὀνείρου, ὅπερ εἶδε καθ' ὕπνον
ὁ νεώτερος αὐτῶν, καὶ βεβαιωθέντες κατόπιν, ἠναντιώθησαν, ὑπολαμ-
βάνοντες ὅτι δὲν ἤθελεν ἐπκνακάμψῃ. Ἄλλ' ὁ Ἑμίρης δούς ὀρκον ὅτι
ἤθελε τηρήσει τὸν λόγον περὶ ἐπιστροφῆς ἀνεχώρησεν ἄνευ τῆς συζύγου
μετὰ πολλῶν ὀπαδῶν, εἰς οὓς διηγεῖται καθ' ὁδὸν ἀνδραγαθήματα αὐ-
τοῦ· ἐπέδειξε δὲ καὶ τὴν ἰδίαν ἀνδρίαν φονεύσας λέοντα, οὗτινος διέ-
ταξε νὰ ἀποσπάσῃ τοὺς ὄνυχας, ὅπως κομίσει δῶρον εἰς τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ Διγενῆ.

Συναντήσας τέλος τὴν μητέρα αὐτοῦ εἶπε, μετὰ τὴν δικαιολογίαν τῆς
ἀναχωρήσεώς του, ὅτι ἐγένετο χριστιανός, ἀπήγγειλε δὲ καὶ τὸ Σύμ-
βολον τῆς πίστεως εἰς ἐπήκοον πολλῶν, οἵτινες ἤτησαν, ἡγουμένης
τῆς μητρὸς, νὰ βαπτισθῶσι καὶ ἀπέλθωσι μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥωμανίαν,
ὅπερ καὶ ἐγένετο (Βιβλ. Γ').

Ἐν τούτοις ὁ Διγενῆς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἑμίρου, ἤρξανε τὴν ἡλικίαν, δια-

κρινόμενος ἐπὶ ἀνδρίᾳ, ῥώμῃ καὶ καλλονῇ. Ἐξαέτης ἐβαπτίσθη, ὀνομασθεὶς *Βασίλειος*, προσωνομάσθη δὲ *Διγενῆς*, διότι κατήγετο ἐκ πατρὸς ἐθνικοῦ Ἀγαρηνοῦ, καὶ μητρὸς Ῥωμαίας, Ἀκρίτας δ' ἐπεκλήθη ὕστερον, διότι ἐφύλασσε τὰς ἄκρας, τὰ ὅρια. Ἐπὶ τρία ἔτη ἐδιδάχθη γράμματα, εἴτα δὲ ἠγάπησε τὴν χρῆσιν τοῦ ἀκοντίου, τῆς σπάθης καὶ τῆς ῥάβδου, παρὰ πάντων θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ ἀνδρίᾳ καὶ τῇ δεξιότητι περὶ τὸν χειρισμὸν τῶν ὅπλων τούτων.

Ἐντεῦθεν τὸ ἔπος μέχρι τέλους τοῦ Δ' λόγου περιέχει διηγήσεις μετ' ἐπεισοδίων τῶν κατορθωμάτων τοῦ Διγενοῦς· καὶ ἐν πρώτοις τὴν ἐξοδὸν αὐτοῦ πρὸς θήραν μετὰ τοῦ πατρὸς, καθ' ἣν ἐφόνευσεν ἄρκτους, λέοντας, ἐλάφους, εἴτα δὲ τὴν συνάντησιν τοῦ Φιλοπάππου, Ἰωαννικίου, Κιννάμου τῶν ἀπελατῶν (Βιβλίον Δ').

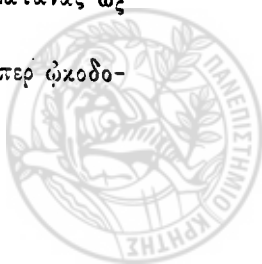
Τὸ Ε' βιβλίον περιέχει τὴν ἀρπαγὴν ὑπὸ τοῦ Διγενοῦς τῆς Εὐδοκίας, κόρης τοῦ Δοῦκα, στρατηγοῦ τῆς Ῥωμανίας, μετὰ τῶν ἐρωτικῶν ἐπεισοδίων, καὶ τέλος τοὺς γάμους αὐτῶν, πρὸς δὲ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων Ῥωμανοῦ, ὁ ὁποῖος, ἀκούων τὰ κατορθώματα τοῦ Διγενοῦς, κατελήφθη ὑπὸ ἐπιθυμίας νὰ γνωρίσῃ αὐτόν.

Ἐν τῷ ΣΤ' βιβλίῳ, οὗτινος τὴν ἀφήγησιν ὁ ποιητὴς καταλείπει, καθὼς καὶ τοῦ Ζ', εἰς τὸν Διγενῆ, περιέχεται ἐπεισόδιον τῆς σωτηρίας τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀντιόχου ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ληστοῦ Μουσούρ, ὃν καὶ ἐφόνευσε, πρὸς δὲ καὶ τῆς σωτηρίας τῆς κόρης τοῦ Ἐμίρου Ἀπλορράβδου, ἣν ἤρπασεν ὁ προμνησθεὶς υἱὸς τοῦ Ἀντιόχου καὶ ἐγκατέλιπεν εἴτα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔνθα ἀνεύρεν αὐτὴν ὁ Διγενὴς καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὸν ἀρπαγὰ.

Ἐνταῦθα παρeisάγεται καὶ ἀφήγησις τοῦ πυρετώδους ἐρωτος τοῦ Διγενοῦς πρὸς τὴν κόρην τοῦ Ἀπλορράβδου, καίπερ ἀνθισταμένην, εἰς ὃν ὁμῶς, ὡς λέγει ὁ Διγενὴς, ἐνέπεσε τῇ συνεργείᾳ τοῦ Σατανᾶ.

Ἐν τῷ Ζ' βιβλίῳ περιγράφονται παρὰ κρήνην ὁ φόνος δράκοντος, τρεῖς ἔχοντος κεφαλὰς, ἐκπεμπούσας φλόγας, εἴτα ὁ φόνος λέοντος, καὶ οἱ ἀγῶνες πρὸς ἀπελάτας, οἵτινες ἤλθον ἵ ἀρπάσῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, αἱ μονομαχίαι πρὸς Ἀγγύλαν, ἀνδρεῖον ἀπελάτην, πρὸς τὸν Φιλόπαππον, Ἰωαννίκιον, Κίναμον, εἴτα πρὸς Μαξιμῶ τὸν Ἀμαζόνα, πρὸς Λέανδρον, πρὸς Μελεμένητην, εἴτα αὖθις πρὸς Μαξιμῶ, ἣν κατενίκησεν, ἐκεῖνη δ' ἐζήτησεν ἡττηθεῖσα νὰ συνέλθῃ μετ' αὐτοῦ, παρέχουσα τὴν ἐκυτῆς παρθενίαν, ἣν λόγον ἔθετο ἐξ ἀρχῆς πρὸς τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἀπολέσῃ εἰμὴ ὁπότεν τις τῶν ἀνδρῶν ταύτην νικήσῃ. Καὶ ἐνταῦθα δὲ αὖθις εἰσάγεται ὁ Σατανᾶς ὡς συνεργὸς ἐρωτικῆς ὁμιλίας.

Τὸ Η' βιβλίον περιέχει λαμπρὰν περιγραφὴν ἀνακτόρου, ὅπερ ὠκοδο-

μήσατο παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Τὸ Θ' ἀναφέρει τὸν θάνατον τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Τὸ δὲ Ι' τὸν θάνατον τοῦ Ἀκρίτα, καὶ τὸν ἀμέσως ἐπελθόντα θάνατον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν κηδεῖαν ἀμφοτέρων.

Οἱ τόποι ἐφ' ὧν ἐκτυλίσσεται πᾶσα ἡ διήγησις τῆς ἐποποιίας εἶνε ἡ Συρία, αἱ περὶ τὸν Εὐφράτην χώραι, ἡ Καππαδοκία, ἡ Ῥωμανία (οὗτω καλουμένων περιληπτικῶς τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν τοῦ Ἀνατολικοῦ Κράτους). Μνημονεύονται δὲ καὶ ὀνόματα φρουρίων, τοποθεσιῶν καὶ πόλεων, ἅτινα κατεχωρίσαμεν ἐν ἰδίῳ πίνακι μετὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων. Περιγραφαὶ δὲ χωρῶν καὶ τόπων ὠρισμένων δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ μόνον διὰ γενικῶν ῥήσεων καὶ ἐπιθέτων χαρακτηρίζονται οἱ τόποι. Οὕτως ὁ Εὐφράτης, κατὰ τὸν ποιητὴν, ἔχει τὰς πηγὰς ἐν τῷ παραδείσῳ, ἡ Βαβυλὼν ἦτο πόλις καλὴ καὶ ὀνομαστή, ἡ Σμύρνη καλλίστη, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ὁ χρόνος δὲ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἐποποιίας, ὡς ἐξάγεται ἐξ αὐτῆς ταύτης, εἶνε ὁ τῆς βασιλείας τῶν αὐτοκρατόρων Ῥωμανοῦ Α' (920—944), καὶ Νικηφόρου 963—969), ἐφ' ὧν ἔζη ὁ Διγενὴς καὶ πρὸς τοὺς ῥηποιοὺς ἦλθεν εἰς σχέσεις (στίχοι 1369, 2343, 3858, 4344.).

Ὁ ποιητὴς τοῦ προκειμένου ἔπους, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ α' βιβλίου ῥῆσιν (σελὶς 1), ὀνομάζεται Εὐστάθιος. Ἄν δὲ εἶνε αὐτὸς οὗτος ὁ ποιητὴς τοῦ ἀρχικοῦ ἔπους, ἢ ὁ τῆς ἐκδόσεως ταύτης εἰς κοινὸς πολιτικούς στίχους, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ὀριστικῶς· διότι ἀγνοοῦμεν ἂν τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ τοῦ ἔπους, ὅπερ θέλει δημοσιεύσει ὁ Κ. Λεγρένδ συμπίπτῃ πρὸς τὸ τοῦ Εὐσταθίου. Οὐχ ἦττον μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου πειθόμεθα ἐκ τοῦ ἡμετέρου κειμένου ὅτι ποιητὴς ἢ τοῦλάχιστον στιχοουργὸς, ἢ μεταφραστὴς τοῦ χειρογρ. Ἀνδρου εἶνε ὁ Εὐστάθιος, δς, τῇ αἰτήσει προσφιλεστάτου τινὸς αὐτῷ Μανουὴλ, κατέγραψε διὰ γραφῆς τὰ κατορθώματα τοῦ Διγενεὸς (στ. 3). Τοῦτ' αὐτὸ ὅμως σημειοῖ καὶ ὁ Ἰγν. Πετρίτσης, τὸν ὁποῖον, ἂν δὲν ἦτο γνωστὰ τὰ κείμενα τῶν χειρογράφων Τραπεζοῦντος, Ἀνδρου καὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μόνον τὸ κείμενον αὐτοῦ, τὸ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. Σ. Λάμπρου, ἠθέλομεν ἀναγράψει ὡς ἀρχικὸν ποιητὴν, ὁρμώμενοι ἐκ τῶν ἐξῆς λόγων αὐτοῦ (στίχ. 3077)

Ἐγὼ λοιπὸν ἐσύνταξα τοῦτο καὶ ὁμολογῶ
μὲ στίχους τοὺς πολιτικούς, εἰς ῥίμα ἐποιήσατο,
εἰς δῶρημα τοῦ Χρυσάνθου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως.

Εἶτα δὲ ἐν τέλει τὰ ἐξῆς

Ἐτελειώθη τὸ παρόν
 μὲ κόπον καὶ ἐπιμέλειαν ἐμοῦ τοῦ Ἰγνατίου.

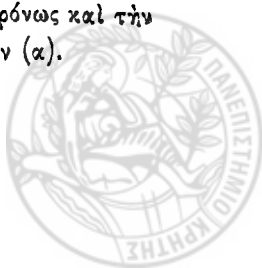
Ὡστε καὶ ὁ Εὐστάθιος καὶ ὁ Ἰγνάτιος ἀναγράφουσιν ἑαυτοὺς ποιητάς, καὶ λέγουσιν ὅτι ἐποίησαν ὁ μὲν χάριν προσφιλεστάτου αὐτῷ Μανουὴλ, ὁ δὲ χάριν τοῦ Χρυσάνθου τοῦ Κωνσταντινουπολίτου. Καὶ ὅτι μὲν ὁ Ἰγνάτιος Πετρίτσης δὲν εἶνε ὁ ποιητὴς ὁ ἀρχικὸς τοῦ ἔπους ἀποδεικνύουσι τὰ χειρογράφα Τραπεζοῦντος, Ἀνδρου καὶ τῆς Grotta Ferrata, ἅτινα αὐτὸς διέπλασε, ἀλλὰ περὶ τοῦ Εὐσταθίου δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν τὸ αὐτὸ; Ἄλλως δὲ ὁ Εὐστάθιος οὗτος ἐν τῇ σειρᾷ τῆς διηγήσεως ἀναφέρει ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ ποιητὴς (στίχ. 278, σημείωσις σελίδος 76)· τὰ βιβλία ΣΤ' καὶ Ζ' λέγει (καὶ τοῦτο εἶναι τρόπος τοῦ ἐκθέτειν τὴν διήγησιν) ὅτι διηγήθη ὁ Διγενὴς αὐτός. Ὅρα ἐν τῇ σημ. σελίδος 76 τρεῖς στίχους ἐκ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος, καὶ στίχον 2843 τοῦ χειρογράφου Ἀνδρου, καὶ 4225, 4364.

Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν δὲ καὶ τὴν στιχουργίαν τὸ ἔπος τοῦτο εἶνε προγενέστερον ἀναντιρρήτως τῶν στιχουργημάτων τοῦ Σπανέα καὶ Πτωχοπροδρόμου, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν 12 περίπου ἑκατονταετηρίδα· ἐπιδέμενος, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ ὑπόθεσις τοῦ ποιήματος ἀνέρχεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς 10^{ης} ἑκατονταετηρίδος, πειθόμεθα ὅτι τὸ κείμενον τοῦ ἔπους τούτου ἀποτελεῖ μνημεῖον γλωσσικὸν τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος, ὥστε εἶνε τὸ ἀρχαιότερον τῶν τέως γνωστῶν. Παράδοξον δ' ὄντως ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος τοῦ Σπανέα κατὰ τὴν ἐκδοσιν Μαυροφρύδου,

Παῖδί μου ποθεινότατον, παιδί μου ἡγαπημένον,
 ὁμοιάζει πρὸς τὴν τοῦ χειρογράφου Ἀνδρου
 Τέκνον μου ποθεινότατον, καὶ προτιμωμένον μοι.

Τὸ ἔπος τοῦτο ἔχει ἀξίαν καθαρῶς γλωσσικὴν, εἶνε μνημεῖον δημώδους γλώσσης, γεγραμμένον εἰς χρόνους, καθ' οὓς ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα ἤρχισεν ἀποβάλλουσα, οὐχὶ τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς κάλλος, διότι τοῦτο πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐκλίπει, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς ἀρχαίους σχηματισμοὺς, τὴν χρῆσιν τῆς ἀπαρεμφάτου, τὰς ἀρχαίας καταλήξεις ὀνομάτων, ῥημάτων, ἀντωνυμιῶν καὶ μορίων, τὴν σημασίαν τῶν χρόνων τῶν ῥημάτων καὶ πολλῶν ἀρχαίων λέξεων, εἶχε δὲ ἀποβάλει συγχρόνως καὶ τὴν ἀρχαίαν σύνταξιν ὑπὸ τύπον διαμορφωθείσα ἀναλυτικώτερον (α).

(α) Τὸ μόριον θ' αὖ δὲν ὀφείλει ἐν τῷ κειμένῳ.

Ἡ ἐποποιεῖα δὲ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐλαχίστην ἔχει, καθ' ἡμᾶς, ποιητικὴν ἀξίαν. Τοῦτο δὲ λέγομεν ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ γνωστὰ χειρόγραφα. Εἶνε γεγραμμένη εἰς ὕψος μᾶλλον πεζὸν, ἐνιαχοῦ μόνον ἀποπνέουσα ἀσθενῆ ποιητικὴν αὐραν. Διὰ τοῦτο ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἔπους, ὡς τοιούτου, μικρὸν κινεῖ τὸ διαφέρειν τοῦ ἀναγνώστου, καὶ κατ' ἐλάχιστον συνταράσσει τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ. Οὐχ ἦττον τὸ ἔπος, καίτοι τοιούτον ὡς ἔργον ποιητικόν, ἔχει ἐν τῷ συνόλῳ οἰκονομίαν τινὰ καὶ χροιάν, ἣν ὁ ποιητὴς λεληθότως πως παρέλαβεν ἐκ τῶν χρόνων ἐν οἷς ἔζη καὶ ἔγραψε, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἐν ἄλλαις, ὡς γνησίᾳ πηγῇ γνώσεως τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν τῆς 10^{ης} ἑκατονταετηρίδος.

Καθόλου δὲ εἰπεῖν τρεῖς κυρίως ἰδίαι προτανεύουσιν ἐν τῇ ἐποποιεῖᾳ ἀποτελοῦσαι τὴν θάσιν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτῆς, ἡ ἐξέμνησις τῆς σωματικῆς ἀνδρείας, τοῦ σωματικοῦ κάλλους, καὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἡ παράστασις τοῦ χαρακτῆρος τῶν δρώντων προσώπων διαγράφεται ὑπὸ ἀρχαϊκὴν καὶ ἀγροίκον μορφήν. Οὕτω δὲ ζωηρῶς καὶ μεθ' ἰκανῆς ἐπιτυχίας ἐξυμνεῖται ἡ σωματικὴ ῥώμη καὶ τὸ κάλλος, ἡ ἀνδρία καὶ τὸ θάρρος ἐν πολέμῳ, ἐν μονομαχίαις καὶ ἐν τῇ θήρᾳ ἀγρίων θηρίων καὶ δρακόντων μυθικῶν, ἀρεταὶ μεγάλως τιμώμεναι ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις, καθ' οὓς τὰ στρατιωτικὰ κατορθώματα ἦσαν τὸ κύριον μέλημα τῶν λαῶν τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους.

Ὁ ἔρως ἀναφαίνεται εἰς ἅπαντα τὰ ἐρωτικὰ ἐπεισόδια ἀπλοῦς μὲν καὶ ἀνεπιτήδευτος, ἀλλὰ χαμαιπετής, θκίνων εὐθὺς ἐπὶ τὴν ἀπόλαυσιν διὰ τῆς ἀρπαγῆς γυναικῶν, καὶ διὰ τῆς βίαις· ἡ ἐρωτικὴ δὲ ὁμιλία δὲν περιβάλλεται διὰ νεφέλης τινός, ἀλλὰ τούναντίον μνημονεύεται καὶ θεωρεῖται τὸ τετελεσμένον ὡς ἔργον τοῦ Σατανᾶ, χοῦζον ἐξίλασμοῦ. Τὰ ἐρωτικὰ δὲ ἄσματα καὶ οἱ ἐρωτικοὶ λόγοι εἶνε πλήρως ἀνατολικῆς φαντασίας περιοριζόμενοι εἰς τὴν ἐξέμνησιν τοῦ κάλλους τοῦ ἔρωςτος πρὸς τὸν ἐρώμενον. Ἡ γυνὴ φέρει πανταχοῦ χαρακτῆρα ἀνατολικόν.

Ἡ θρησκεία ἐξυμνεῖται ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ δόγματος, διὸ καὶ τὸ Πιστεύω ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μετέτρεψεν εἰς στίχους ὁ ποιητὴς, δμολογούμενον ὑπὸ τοῦ Ἑμίρου τοῦ πατρὸς τοῦ Διγενοῦς, καταλιπόντος τὴν πίστιν τοῦ Μωάμεθ. Εἶνε δὲ ἄξιον σημειώσεως ὅτι ἐνῶ τελοῦνται διάφοροι πράξεις ἀπαιτούσαι θρησκευτικὴν τελετὴν, οἷον γάμοι, βαπτίσεις, ταφαί, οὐδαμοῦ ὁ ποιητὴς παρέθηκε τὴν ποιητικὴν λαμπηδόνα τῆς Ἐκκλησίας, οὐδαμοῦ τὸν ἱερεῖα ἱστάμενον, ἢ τὴν περιγραφὴν ναοῦ, οὐδαμοῦ δὲ καὶ τὸ σεπτὸν ὄνομα τοῦ Ἐυαγγελίου. Καὶ τὸ ὄνομα δὲ αὐ-

τὸ τοῦ ἱερέως ἅπαξ ἅπαντ' ἐν τῷ κειμένῳ, καὶ τοῦτο ἐν παρόδῳ (στίχ. 4502). Ἐκ τῶν ἁγίων ἀναφέρονται μόνον οἱ ἅγιοι Θεόδωροι ὄντες φαίνεται, ἰδιαίτεροι προστάται τῶν ἀνδρείων, διό καὶ ὁ Διγενὴς ἐν ὄρκῳ λέγει „Μὰ τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὸν μέγαν ἀπελάτην“. Ἐν ταῖς περιγραφαῖς τῶν κήπων καὶ τῶν ἀνακτόρων, τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῶν ἵππων ὁ ποιητὴς καταδεικνύει τὸν πλοῦτον, τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν φιλοκαλίαν τῶν Βυζαντινῶν.

Ἡ εὐγενὴς ἰδέα τῆς ἐλευθερίας δὲν ἐνυπάρχει ἐν τῷ ἔπει· ἡ ἔννοια δὲ μόνον τῆς πατρίδος· φαίνεται πῶς προβάλλουσα ἀσθενῶς ἐν στίχῳ 4162, ἔνθα ὁ ποιητὴς, λέγων ὅτι ὁ Διγενὴς ἦτο καθ' ὅλα εὐτυχής, προσθέτει

Ἐν μόνον τοῦτο τὴν ψυχὴν διηνεκῶς ἐλύπει
καὶ ἄλλον υἱὸν δὲν ἔτεκε νὰ μείνῃ ἔς τὴν πατρίδα.

Ὁ δεύτερος τῶν στίχων τούτων λείπει ἐκ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος, ὅπερ ἄλλως ἐν στίχῳ 1770, σελ 144, ὡς καὶ τὸ τῆς Ἀνδρου ἐν στίχῳ 2669, ἀναφέρει τὴν λέξιν πατρίς.

Δὲν εἶνε θεδαίως ἄπορον πῶς ἐν ἐποποιίᾳ, ἐχούσῃ ὑπόθεσιν ἡρωικὰ κατωρθώματα τοιοῦτου ἥρωος, δὲν διαλάμπει ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πατρίδος, διότι γνωρίζομεν ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι περὶ δύο μόνον κέντρα ἐστρέφετο πᾶσα ἡ κοινωνικὴ κίνησις, ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐπόψεις, τῶν λῶν τοῦ Ἀνατολικοῦ κράτους, περὶ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ παραλείπομεν τὴν περὶ τούτου ἀνάπτυξιν, μὴ ἀνήκουσαν εἰς τὸ θέμα ἡμῶν.

Περὶ τῆς σχέσεως, τῆς ὑπαρχούσης μεταξὺ τοῦ ἔπους τούτου καὶ τῶν ἁσμάτων τοῦ Ἀκριτικοῦ Κύκλου, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ἐπ' ἀκριβῶς πρὶν ἢ ἐκδοθῇ πλήρης συλλογὴ τῶν Ἀκριτικῶν ποιημάτων, καὶ πάντα τὰ ἀνέκδοτα χειρόγραφα τοῦ ἔπους τῶν διαφόρων χρόνων. Οὐχ ἦττον ἐκ τῶν ἐκδοθέντων ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν ΚΚ. Σάββα Ἰωαννίδου, Ἀθ. Σακελλαρίου, Αἰμ. Λεγρᾶν, καὶ ἐκ τῶν ἀνεκδότων τοῦ Μιχ. Λελέκου κρίνοντας, λέγομεν ὅτι, πλὴν τοῦ ὀνόματος, οὐδεμίᾳ ἄλλῃ ὁμοιότης ὑφίσταται. Τὰ ποιήματα δὲ ταῦτα οὐδαμῶς ἀπίθανον νὰ εἴνε ἔργα μεταγενέστερα τοῦ ἔπους ἢ τοῦλάχιστον οὐχὶ (τόσον) διαδεδομένα ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις· διότι ἄπορον πῶς ποιητὴς ἔπους, ἔχοντας ὑπόθεσιν τὰ κατωρθώματα ἐνὸς τῶν ἐθνικῶν ἡρώων τῶν χρόνων του, δὲν ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς ποιήσεως τῶν δημοτικῶν τούτων ἁσμάτων, καὶ δὲν ἐτράπη εἰς μίμησιν αὐτῶν. Αἱ ὑποθέσεις τῶν περὶ Διγενεὺς ἁσμάτων εἶνε ποιηκίαι, καὶ ἡ ποιήσις αὐτῶν προῦν ἐμπνεύσεως καὶ φαντασίας. Οὕτως ἐν

Τραπεζοῦντι ἐψάλλετο ᾄσμα (Στατιστ. Τραπεζοῦντος Σ. Ἰωαννίδου σελ. 282, 14) καθ' ὃ Διγενὴς ἐξελθὼν εἰς θήραν ἔχων βέλος τριακοσίων πηχῶν, καὶ κύνας ἀλυσσοδέτους, συναντᾷ τὸν Χάρωνα πρὸς ὃν συνῆψε πάλην, ἀλλὰ κατενικήθη ὁ τέως ἀνίκητος. Ἐν Κύπρῳ ἕτερον ᾄσμα περιγράφει τὴν ἀφιξίν τοῦ Διγενοῦς εἰς τὴν αὐλήν τοῦ Ἀλιάντρου, τοῦ ὁποίου τὴν κόρην ἐζήτησεν εἰς γάμον ἀποστείλας τὸν Χιλιοπαπποῦ, ἀλλὰ μὴ γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως αὐτοῦ, ἤρπασε τὴν κόρην καὶ ἀνεχώρησεν.

Ἐτερον ἐν Κύπρῳ ᾄσμα περιγράφει πάλην τοῦ Διγενοῦς πρὸς τὸν Χάρωνα, διαρκέσασαν τρεῖς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔνθα ὁ Χάρων συνελάμβανε τὸν Διγενῆ ἐξήρχοντο αἵματα, ἔνθα δὲ ὁ Διγενὴς τὸν Χάρωνα συνετρίβοντο τὰ ὀστέα. Ἐπὶ τέλους δὲ ὁ Διγενὴς ἐξῆλθε νικητῆς, ὁ δὲ Χάρων δοξάζων τὸν θεὸν ὁμολογεῖ ὅτι τὸ πλάσμα εἰς ὃν ἔπεμψεν αὐτὸν ἦτο ἀνδρειωμένον, ἀλλ' ὁ θεὸς ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔπεμψεν αὐτὸν νὰ συνάψῃ πάλην ἀλλὰ νὰ ἀρπάσῃ τὴν ψυχὴν, ὅπερ ὁ Χάρων κατόπιν ἐπραξεν. Ὁ Διγενὴς δὲ ψυχομαχῶν ἐντὸς σιδηρῶν ἀνακτόρων, κατακεκλιμένος ἐπὶ σιδηρῶν κλινῶν μετὰ σιδηρῶν ἐφαπλωμάτων, ἀφηγεῖται εἰς τριακόσια παλληκάρια τὰ ἀνδραγαθήματά του.

Ἐτερον ᾄσμα ἀνεκδότον, ὅπερ ὁ Κ. Μ. Λελέκος φιλοτίμως μοι ἐγνωστοποίησεν ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς αὐτοῦ, ἀφηγεῖται ἄλλως παρομοίαν πάλην ὅτι δῆλα δὴ ὁ Διγενὴς μετὰ ἀνδραγάθημα, καθ' ὃ ἐφόνευσεν ἄγρια θηρία, ἔχων τσεσάρων σπιθαμῶν σπάθην καὶ πέντε ὀργυῶν κοντάρι, εἶδε καθ' ὕπνον τὸν Χάρωνα ἐρχόμενον, μελανειμονοῦντα

μαῦρος ἐνέ, μαῦρα φορεῖ, μαῦρ' ἐνε τ' ἄλογό του,
μαῦρα λουλούδια πέφτουνε τριγύρω 'ς τὸ πλεῦρό του.
Φέρνει τοὺς ἄρχοντας μπροστὰ, καὶ τοὺς φτωχοὺς ὀπίσω,
καὶ φοῦνα τὰ μικρὰ παιδιὰ 'ς τὴ σέλλῃ κρεμασμένα.

Μετά τινας δὲ ἄλλας στροφὰς τὸ ᾄσμα ἐξακολουθεῖ οὕτως

Ὁ Χάρως εἰς τὸ Διγενῆ, ὁπό 'φθασε πεζεύει,
κι' ὁ Διγενὴς πετάχθηκε σὰν τ' ἄγριο λοντάρι,
καὶ πιάσθηκαν καὶ πάλευαν, καὶ πιάνοιν καὶ παλεύουν
ἐκεῖ 'ς τὰ γάργαρα νερά, 'ς τὰ ὄροσερά λιβάδια.
Ὅλημερὴς ἐπάλαψαν καὶ οἱ δύο σὰν παλληκάρια
μᾶηδε ὁ ἓνας ἔπεφτε, μᾶηδε ὁ ἄλλος πέφτει.
Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε καὶ τὸ φεγγάρ' ἐχάθη,
κι' ὁ Διγενὴς δὲν φάνη πλιὰ 'ς τὸν κόσμον καβελλάρης.

Ἐτερον ᾄσμα ἔχει ὑπόθεσιν ὅτι τρεῖς φίλοι τοῦ Διγενοῦς, μαθόντες ὅτι ἐψυχομάχει, ἦλθον κομίζοντες ὄωρα καὶ ἀνήγγειλον συγχρόνως ὅτι

εἶδον εἰς τοῦ Δράκου τὸ λιβάδι ἄνδρα ἀνδρειωμένον, περὶ οὗ εἶπον
 σὺν βράχους εἶν' ἡ πλάταις του, σὺν κάστρ' ἡ κεφαλὴ του,
 καὶ τὰ πλατεῖα τὰ στήθια του τεῖχος χορταριασμένος,
 ὃ δὲ ψυχορραγῶν Διγενὴς ἀκούσας τὸν λόγον καὶ στενάξας βραχέως ἐζή-
 τησεν ἄρτον καὶ οἶνον, καὶ ἐνδυθεὶς χάλκινον ὑποκάμισον καὶ χάλκι-
 νον πῖλον καὶ λαβὼν τὴν σπάθην, ἔσπευσε καὶ ἀνεῦρε τὸν ἀνδρειωμένον
 καὶ παλαίσας κατενίκησε. Τὸ ἄσμα τοῦτο θεωρῶ ἐν τῶν ἀρχαιοτέρων
 ὡς ἐκ τῆς φράσεως „κροῦε με νὰ σὲ κροῦω,“ ἥτις εἶνε συχὴ ἐν τῷ
 κειμένῳ τοῦ ἔπους.

Ἐν Κρήτῃ ὡσαύτως ὑμνεῖται ὁ Διγενὴς· δύο δὲ πλήρεις δυνάμεως στί-
 χους εἶπεν ἐμοὶ γέρων Κρής, μὴ ἐνθυμούμενος δυστυχῶς ἄλλους.

‘Ο Διγενὴς ψυχομαχᾷ κ’ ἡ γῆς τὸν ἐτρομάσει
 κ’ ἡ πλάκα, τὸν ἀνατριχίῃ, ποῦ θὰ τὸν ἐσκεπάσῃ.

Τὰ ἀνωτέρω ἔφερον ἐν παραδείγματι· ὑπάρχουσι δὲ πλεῖστα ἄλλα
 ἄσματα, εἴτε τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, εἴτε παραπλησίας, ὧν ἥρως εἶνε ὁ
 Διγενὴς Ἀκρίτας.

Ἐν τῇ ἐποποιίᾳ ὅμως δὲν διαυγάζει τοιαύτη ποίησις, ἐνιαχοῦ μόνον
 ἀνακαλύπτει ὁ ἀναγνώστης ἐν μέσῳ τοῦ διηγηματικοῦ ὕφους τοῦ ἔπους
 ἴχνη σχέσεως πρὸς τὰ ἄσματα ταῦτα, ἥτις οὐδόλως παράδοξον νὰ εἶνε
 καὶ τυχαία, προκειμένου περὶ τοῦ αὐτοῦ ἥρωος καὶ ἐν ἐκείνοις καὶ ἐν
 τούτῳ. Μνηεῖα δὲ οὐδαμοῦ ποιεῖται ἐν τῇ ἐποποιίᾳ προὑπαρχόντων ἁσ-
 μάτων περὶ Διγενοῦς· ἀναμφιβόλως δὲ θὰ ὑπῆρχον παραδόσεις περὶ τοῦ
 ἥρωος, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς ῥήσεως τοῦ ποιητοῦ ὅτι ταῦτα διὰ γρα-
 φῆς ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ, καὶ ἔγραψε τὰς ἀνδραγαθίας, ἵνα μὴ ἀπο-
 λέσωσιν οἱ ἄνθρωποι τὴν περὶ τούτων μνήμην.

Καὶ ταῦτα μὲν καθολικώτερον περὶ τοῦ ἔπους. Ὡς πρὸς τὴν ἐκδοσιν
 δὲ ταύτην ὀλίγα θέλομεν προσθέσει πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ἀναγνώστου. Καὶ
 δὴ, ἔχοντες ὑπ’ ὄψιν ὅτι τὸ ἔπος εἶνε γλωσσικὸν μνημεῖον, ἐπε-
 στήσαμεν τὴν προσοχὴν περὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκτύπωσιν τοῦ κειμένου τοῦ
 χειρογράφου, παραλιπόντες πᾶσαν μετατροπὴν αὐτοῦ, ἀναγκαίαν ἴσως,
 πρὸς ἀνακατάστασιν ἐν πολλοῖς τοῦ ῥυθμοῦ, καὶ ἐνιαχοῦ πρὸς ἀπόδοσιν
 τῆς ἐννοίας. Ἄλλως τε δὲ καὶ τὸ ἔπος δὲν ἔχει μόνον χρεῖαν διορθώ-
 σεως τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς ἐννοίας, ἀλλὰ πολλῶν ἔτι μεταβολῶν, προσθηκῶν
 καὶ ἀφαιρέσεων, διότι πολλὰ χροῖα γίνονται ἐπαναλήψεις τῶν αὐτῶν πραγ-
 μάτων, τῶν αὐτῶν ἐννοιῶν καὶ στίχων, πρὸς δὲ ὑπάρχουσι καὶ
 προσθῆκαι στίχων ὑπὸ μεταγενεστέρων ἴσως ἀντιγραφῶν καὶ ἐνιαχοῦ,
 ὡς ἐν ταῖς σημειώσεσι διελάβομεν, εἰς στίχος τοῦ χειρογράφου Τραπε-

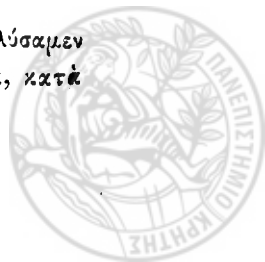
ζούντος μετετράπη εἰς δύο ἐν τῷ χειρογράφῳ Ἀνδρου. Θεωροῦμεν δὲ ὅτι τὸ ἔπος τελευτᾷ ἐν στίχῳ 4726, καὶ ὅτι οἱ ἐπόμενοι 86 εἶνε μεταγενεστέρα προσθήκη, οὐδεμίαν ἔχουσα σχέσιν πρὸς τὸ κείμενον. Ἀλλὰ τοιαύτην τινὰ ἀνακάθαρσιν ἡδύνατο μόνον νὰ ἐπιχειρήσῃ τις, ἐὰν τὸ ἔπος εἶχε ποιητικὴν ἀξίαν, ἀλλ' ἤδη ἤθελεν εἶσθαι αὐτόχρημα κολόβω-
τις καὶ κόπος μάταιος, ἀφοῦ χάριν τῆς ἱστορίας τῆς γλώσσης μόνον ἐκ-
δίδεται.

Μεταβολὴν ἐποιησάμεθα μόνον περὶ τὴν ὀρθογραφίαν, διότι τὸ κεί-
μενον τοῦ χειρογράφου φέρει πλείστας περὶ τὴν ὀρθογραφίαν ἐλλείψεις, μαρ-
τυροῦσας ἡμιμάθειαν τοῦ συγγραφέως· ἐθεωρήσαμεν δὲ πάντῃ ἄσκοπον
νὰ παραθέσωμεν τὰς γραφάς, διότι πλὴν τοῦ ὅτι ἤθελον ἐξογκῶσαι τὸ
βιβλίον καὶ ὑποβάλλει ἡμᾶς εἰς κοπιῶδες καὶ ἄχαρι ἔργον, δὲν ἤθελον
διαφωτίσει τὸν ἀναγνώστην ἢ περὶ ἐν καὶ μόνον ὅτι ὁ ἀντιγραφεὺς
τοῦ κειμένου ἦτο ἡμιμαθής.

Ἐν ταῖς σημειώσεσι παρεθέσαμεν μόνον τὰς λέξεις, αἱ ἀντικατεστή-
σαμεν χάριν τῆς ἐννοίας ἢ μετεβάλομεν κατὰ τὸν τύπον αὐτῶν, πα-
ρεθέσαμεν δὲ ὡσαύτως, παραλαβόντες ἐκ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος
τοὺς ἐξ ἀβλεψίας τοῦ ἀντιγραφέως παραλειφθέντας στίχους, σημειώσαν-
τες σύναμα καὶ τοὺς ἐλλείποντας στίχους τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος.

Ἡ ὀρθογραφία πολλῶν κοινῶν λέξεων καὶ σχηματισμῶν παρέσχεν
ἡμῖν δυσκολίας καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ διετελοῦμεν περὶ τῆς ὀρθῆς γραφῆς
καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ ἐκτυπώσει τοῦ κειμένου, ὡς τελευταίαν δὲ θεωροῦ-
μεν τὴν τοῦ πίνακος. Ἐπὶ παραδείγματος, κατὰ τινας τῶν φιλολόγων ἢ
ἢ κατάληξις ατος, ὡς μυρωδατος, κονταρατος, ροδατος, ἅτε ἐκ τῆς λα-
τινικῆς *atus*, πρέπει νὰ περισπᾶται, ὡσαύτως ἢ κατάληξις ουρα, ὡς
κλεισουρα· ἀλλ' ἡ θεωρία ὅτι ἡ μακρότης ἢ ἡ βραχύτης φωνηέντων τῆς
Λατινικῆς, ἰδῆλα ἰδὴ φαινομένου γλωσσικοῦ ἐκλιπόντος, δύναται νὰ μεταγ-
γισθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, ἔχει τι τὸ αὐθαίρετον, ὡς αὐθαίρετος εἶνε καὶ
ὁ μὴ τονισμὸς κατὰ κανόνας τῶν λέξεων ποτήρι, κουδούκλι, ταξείδι, ὅν
καὶ ἡμεῖς ἐδέχθημεν, διότι ὑποτίθεται ὅτι ἐκ τῆς καταλήξεως ἀφῆρθη
ἢ κατάληξις ιον, ποτήριον κουδούκλιον· ἐκ τούτου δὲ προέβημεν ἡμεῖς
εἰς ἔτι μεγαλειτέραν αὐθαϊρεσίαν, ἔχοντες βεβαίως καὶ λόγον δικαιολο-
γητικόν, νὰ θέσωμεν περισπωμένην ἐπὶ προπαραληγουσῆς ὡς ἐξήλθοσαν
(ἐξήλθον), ἦτονε (ἦτο), εἶπασιν (εἶπον). Ἀλλὰ τὰ περὶ τούτου ἀφίμεν
τοῖς δοκιμωτάτοις τῶν φιλολόγων.

Περατοῦντες τὸν πρόλογον τοῦτον, ἐν ᾧ ἐθίξαμεν μᾶλλον, ἢ ἐλύσαμεν
τὰ ποκίλα θέματα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὸ ἔπος τοῦ Διγενεοῦς Ἀκρίτα, κατὰ

καθήκον ὀφείλομεν νὰ μνημενεύσωμεν ὅτι πρὸς ἔκδοσιν τούτου ἐτύχουμεν χρηματικῆς συνδρομῆς μικρᾶς παρὰ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀφοῦ πρῶτον ἡ Σεβαστὴ Σύγκλητος τοῦ παρελθόντος ἔτους διώρισεν, ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ ἡμῶν ἐπιτροπῇ, συγχειμένην ἐκ τῶν καθηγητῶν ΚΚ. Στεφ. Κυριακοῦδης, Γ. Πανταζίδου καὶ τοῦ ὀρηγητοῦ Κ. Σπυρ. Λάμπρου ἵνα διατυπώσῃ αὐτὴν περὶ τῆς γνησιότητος καὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ χειρογράφου. Δι' ἐκφράζομεν δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν εἰς τε τοὺς ἀξιότιμους συγκλητικούς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ εὐκολίᾳ, ἣν παρέσχον ἡμῖν, περὶ τὴν ἔκδοσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1 Φεβρουαρίου 1881.

Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

Καὶ ἔχει ἔν τῃ ἀρπαγῇ
 τοῦ ἀρατιβοῦ τῆς κόρης·
 ὡς ὁ ἀκρίτης ἔλαβε· εἰς
 τὰ οἴκεῖα ἦλθε·
 ἔχει δὲ καὶ τὴν ἐλπίδα,
 δούλος πρὸς τοῦ γαμ
 τοῦ γαμοῦ θοῦ·
 τοὺς γάμους τεποιήσαν,
 τῶς· ἔχαιρον ἀνωρε
 καὶ βασιλέα δὲ κτῶς·
 μαμπρόν, ρωμαῖον ὁ
 ἀκρίτης
 ἐπὶ κησὶν ὁ διγυρὴς ὄχθος
 τα πρὸς κείνον

Διόμυθος λόγος. Ε.

Δοιπὸν πᾶμιν ὠφίλτατα πρὸς ἡμῶν
τοὺς ἐν ἐκείνῳ ὁδῶν ὁδοῦν ὁδῶν. (πᾶσι
δοῖται γὰρ ὁ θάνατος ὁ θάνατος ὁ θάνατος.
Εἶχεν ἡμεῖς ὁμορφον, ἡμεῖς ὁδοῦν.
Τὸ ὁδοῦν ἡμεῖς ἡμεῖς πᾶσι τοῖς ὁδοῦν.
Εἶχεν ἡμεῖς ὁδοῦν, ἡμεῖς ὁδοῦν ὁδοῦν.
Καὶ ἐν τῇ ὁδοῦν ἡμεῖς, πᾶσι τοῖς ὁδοῦν.
Εἶχεν ἡμεῖς ὁδοῦν, ἡμεῖς ὁδοῦν ὁδοῦν.
Αὐτοὶ ἡμεῖς ὁδοῦν ἡμεῖς ὁδοῦν ὁδοῦν.

Εὐσταθίου πρὸς τινὰ Μανουὴλ προσφιλέστατον αὐτοῦ δέκα
λόγοι περὶ τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου καὶ τῶν γονέων.

[ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΑΚΡΙΤΟΥ.]

Τέκνον μου ποθεινότατον καὶ προσφιλέστατόν μου,
πολλάκις με ἠξίωσας πάσας τὰς κατορθώσεις
διὰ γραφῆς δηλῶσαί σοι τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου,
καὶ σοῦ τὸν λόγον ἤκουσα ἐκδυσωπήσαντός με,
5 καὶ παρευθὺς ἐκίνησα καὶ ἄρχισα νὰ γράφω
ἅπαντα τὰ τοῦ Διγενοῦς καὶ τῶν αὐτοῦ γονέων
κατορθώματά τε θαυμαστά, πραχθέντα ἐξ ἐκείνων.
Τοῖνον καὶ γὰρ ἀπάρξομαι τοῦ καταλέγειν οὕτως.

Βασίλειος ὁ Διγενὴς καὶ Καππαδόξ Ἀκρίτης
10 τίνων γονέων πέφυκεν ἅς τὸ γροικήσουν ὅλοι
πῶς τούτου καὶ οἱ πρόγονοι χριστιανοὶ ὑπῆρχον,
εὐγενικοὶ, πανεύμνοστοι, ἄγαν πεπρωτισμένοι,
γένους ὡς ἐκ βασιλικοῦ, περίφημοι ἐν πᾶσι,
πρὸς μέρους τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἐκ τῆς Ῥωμανίας,
15 ἐγκατοικοῦντες ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὴν Καππαδοκίαν,
ἐκ τῆς Συρίας δὲ τὴν θαυμαστήν, τὴν πόλιν τὴν ὠραίαν.
Ἐκ τούτων οὖν τῶν θαυμαστῶν καὶ τολμηρῶν ἀνάκτων
πέφυκε τις θαυμάσιος βασιλεὺς ἐν ἐκείνοις,
πολλὰ θρασὺς καὶ πάντολμος καὶ πλούσιος ἐκ γένους,
20 ἐκ τῆς φυλῆς δὲ τῶν Δουκῶν ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἀξίαν.
Τούτου δὲ τ' ὄνομα λοιπὸν ἵνα σαφῶς ἐξεῖπω
ἹΑαρὼν ἐπεκλήθηκε τῇ συριστίδι γλώττῃ·
ἹΑνδρόνικος ἐλληνιστί ἐκαλεῖτο δὲ πάλιν.
25 Οὗτος οὖν ὁ πανθάμαυστος βασιλεὺς καὶ ὠραίος
γένετο πᾶσι ποθεινὸς θεῶ τε καὶ ἀνθρώποις,
δίκαιος, ἀμεμπτος, στερρὸς, ἄκαχός τε τυγχάνων,
συζῶν αἰεὶ κατὰ θεὸν μετὰ καὶ τῆς συζύγου,

Σ. 2

Σ. 3

- οὔσης καὶ ταύτης ἐκ φυλῆς χριστιανῶν γονέων,
γένους ὡς ἐκ βασιλικοῦ ἐκ τῶν τε Μαγαστρέων·
30 ταύτης δὲ πάλιν τ' ὄνομα ἐπικεκλήσθαι Ἄνναν.
Πέφυκαν οὗτοι καὶ γονεῖς ἀρσενικῶν παιδίων,
εὐστόργων τε, πανευθαλῶν, πέντε ἀνδρειωμένων·
μόνην δὲ τούτων ἔδακνε ψυχὴν τε καὶ καρδίαν
ἢ στέρησις τοῦ θήλεος ὡς ξιφερῆς περόνη.
35 Πολλὰ Θεῷ εὐχόμενοι, πολλὰ δὲ τοῖς ἁγίοις,
καὶ ἐκαρτέρησαν λοιπὸν παρὰ Θεοῦ δοθῆναι
θήλεα παῖδα θαυμαστὴν αὐτοῖς τοῖς εὐχομένοις.
Ἄλλ' ὅμως εἰσηκούσθησαν δεήσεως αὐτίκα,
κ' ἡ δέσποινα συνέλαβεν εἰς τὴν αὐτῆς γαστέρα
40 τότ', ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, παῖδα θαυμαστοτάτην·
καὶ παρευθὺς ὁ βασιλεὺς μάντιν προσεκαλεῖτο
ὅπως εἰπῇ τὸ ἀληθές καὶ φανερώσῃ τοῦτο,
(τὴν σύλληψιν τῆς δέσποινας καὶ φανερώσῃ τοῦτο),
τῆς δέσποινας τὴν σύλληψιν καὶ ποῖαν κόρην ἔσχεν.
45 Ὁ μάντις δὲ σοφώτατος καὶ θαυμαστὸς ὑπάρχων
εὐθὺς πᾶσαν ἀλήθειαν τῷ βασιλεῖ ἐξεῖπεν
„ ὦ βασιλεῦ, πανθαύμαστε, εὐγενικέ, ὦραῖε,
ἡ δέσποινα συνέλαβεν, ἡ σὴ γυνή, παιδίον,
οὔτινες ἐπὶ γέννησιν χαρὰν ἔξεις μεγάλην·
50 θῆλυ γὰρ ἔστι ἀληθῶς, ὡς λέγει ἡ μαντεία.
Πρόσεχε τοίνυν κατὰ νοῦν εἰς χρόνους δύο καὶ δέκα
ὅταν ἡ παῖς ἐλεύσεται εἰς ἔρωτα μὴ πέσῃ·
μέλλει γὰρ ταύτην Ἀμηνᾶς λαβέσθαι εἰς γυναῖκα
ἀρπάσας ἐκ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν αὐτῆς γονέων·
55 γενήσεται χριστιανὸς αὐτὸς ἔξ μετὰ ταῦτα,
σὺ δὲ παλάτια θαυμαστὰ κτίσε διὰ τ' ἐκείνην,
πανδρόσιστα καὶ λαμπερά, γέμοντα τῶν χαρίτων,
καὶ ἔμβαλε τὴν κόρην σου εἰς τὰ παλάτια ταῦτα,
διὰ νὰ μὴν κλίνη ὁ λογισμὸς πρὸς ἔρωτα ἀλλέως. “
60 Ὅταν δὲ τέλος ἔλαβεν ὁ κύκλος τῶν ἐννέα
μηνῶν ἐκ τῆς συλλήψεως (ἡ κόρη ἐγεννήθη

29 Ἐόνους. 40 Ὅτ'. 43 Ὁ στίχος οὗτος περιτετεῖται ἐν τῇ ἐννοίᾳ.

- καὶ ἐξ αὐτῆς συλλήψεως) ἐβλάστησεν ἡ κόρη
 πανεύμορφος καὶ εὐθαλὴς, ὠραία, χιονάτη. Σ. 6
 Χαράν λοιπὸν ὁ βασιλεὺς τότε μεγάλην ἔσχεν,
 65 καὶ σὺν αὐτῷ ἡ δέσποινα ἔχαιρε μετὰ πάντων
 λαῶν, ἀρχόντων, σατραπῶν, μετὰ παντὸς τοῦ πλήθους.
 Καὶ βαπτισθεῖσα ὕδατι ἁγίας κολυμβήθρας
 ἡ κόρη προσωνόμασται Εἰρήνη ἐκ γονέων,
 καὶ τρέφετο ὡς ἔπρεπε εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας
 70 ἀπὸ βατῶν τῶν αὐτῆς καὶ τῶν ἀρχοντοπούλων,
 καὶ ἔλαμπεν ὡς ἥλιος εἰς ὅλαις ταῖς λαμπρομμάταις.
 Ὅταν ἐκείνη ἐφθασε ἑπτὰ χρόνων νὰ εἶναι,
 τότε αὐτὸς ὁ βασιλεὺς μεγάλην ἔννοιαν εἶχεν
 περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ νὰ τὴν διαφυλάξῃ,
 75 μήπως ἀπ' ἐρωτᾶ τινος καὶ κλίνῃ εἰς ἀγάπην,
 καὶ τότε πέσῃ εἰς θάνατον ἐξ ἐρωτοληψίας. Σ. 7
 Εἰς τόπον χαριτόβρυτον, εὐάερον, ὠραῖον,
 ὅπου ἦσαν δένδρα δροσερά, βρύσαι κρυσταλλοῦνται,
 ὅπου εἶναι τόπος εὐδρόσος καὶ βρύσαις τῶν χαρίτων,
 80 ἐκεῖ τ' ἀηδόνια κηλαδοῦν, τὰ γελιδόνια φάλλουν,
 προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔκτισαν παλάτια·
 ἔκτισαν παλάτια θαυμαστά, τριώροφα, μεγάλα·
 κ' εἰς τὰ παλάτια τὰ λαμπρά, ὅπου ἔκτισεν ἐκεῖνος,
 τὴν κόρην ἐσεβάσασιν μετὰ πολλῶν δακρύων,
 85 ἵν' ἀποφύγῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἐρωτοληψίας.
 Τρεῖς βαίαις τὴν ἐδώκασιν νὰ εἶναι μετ' ἐκείνην,
 ἀρχοντοπούλαις δώδεκα, δουλεύτραις δὲ πενήντα·
 προσέταξεν τὰς βαίας τῆς γράμματα νὰ μαθήνῃ,
 90 νὰ μὴν σκορπίξῃ ὁ λογισμὸς εἰς μέριμνας παντοίας.
 Τριακοσίους Σαρακηνοὺς, γέροντας ἀτζουπάδας
 ἔδωκε νὰ φυλάττωσιν τριγύροθεν ταῖς πόρταις,
 νὰ μὴν εὕρῃ χώραν ἀπ' αὐτῶν τὸ βέλος τῆς ἀγάπης
 καὶ τρώσῃ τὴν καρδίαν τῆς καὶ βάλλῃ τὴν εἰς πόθον
 καὶ εἰς τοσοῦτον μέγεθος 'κείνων τῶν παλατιῶν
 95 πόρταν ἐποίησαν μικρὰν σιδηροκλειδωμένην,

- καὶ μόνος του τὴν ἐκλείδονε ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος,
 μόνος του τὴν ἐβούλωνε καὶ κατεσφράγιζε τὴν.
 Μέσα ἐκατασκεύασεν, ἐποίησεν μεσοκῆπιν,
 τὸ μεσοκῆπιν, ὡς δοκῶ, ἂν τὸ κατασκοπεύσης
 100 νὰ τὸ θαυμάσῃ ὁ λογισμὸς καὶ ξενισθῇ ὁ νοῦς σου.
 Τριγύρου ἐκατεσπεύασεν ἐκείνου τοῦ κολύμβου
 ἀργυροκατασκεύαστα παγῶνια καὶ περδίκια,
 καὶ γερανούς καὶ ψεττακούς καὶ κύκνους καὶ τρυγόνας.
 Ἀνέβαινε καὶ τὸ νερὸν ἐκ μηχανῆς ἐκείνου.
 105 Καθ' ἓνα δ' ἀπὸ τὰ πουλιὰ ἔκηλάδει τὴν λαλιάν του.
 Εἰς μέρος πάλιν τὰ ἐμψυχα πουλιὰ ἐκηλαδοῦσαν,
 καὶ κείνα τὰ μηχανικά καὶ ἀναίσθητα πουλιὰ
 ἐσυνερίζοντο λοιπὸν τὰ αἰσθητὰ καὶ ζῶντα·
 ὁμοῦ ἐκηλαδίζασιν λαλιὰν ἐμψυχωμένην,
 110 καὶ ἀπ' τὸ μέλος τὸ εὐμορφον καρδιαῖς ἀναψυχοῦσαν.
 Εἶχεν δὲ μέσα ὁ κύλυμβος ἄν δώδεκα νησίᾳ·
 εἰς πᾶσαν νησὶν ἐφύτευσεν κάθε λογίς τῶν δένδρων,
 καὶ τὸ καθ' ἓνα χάριτας εἶχεν τὰς ἐδικὰς του.
 Ἐκτίσασιν τὴν καὶ λουτρὸν μέσα ᾗ τὸ μεσοκῆπιν,
 115 καὶ τοῦ λουτροῦ τὴν μηχανὴν νὰ τὴν ὑπερθαυμάσῃς·
 ἐποίησαν εἰς τὸν λουτρὸν ὀλόχαλκον τὴν θήκην,
 καὶ ἀπ' ἔξω κατεσκεύασεν τοῦ παλατιοῦ καμίνιν,
 καὶ σουληνάριν ἔστεισεν ὀλόχαλκον μεγάλον,
 ἐκ τῆς καμίνου ἔφθανεν εἰς τὸ λουτρὸν δὲ μέσα,
 120 καὶ ἡ πύρρωσις ἀνέβαινε ἐκ τῶν σωληναρίων,
 καὶ τὸ θερμὸν ἐκόχλαζεν ἀπὸ τὴν θήκην μέσα·
 οὐδὲ γὰρ ἤθελέν ποτε ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος
 νὰ δώσῃ ἔρωτα μικρὸν τῆς ἐρωτοληψίας.
 Ἐφθασε τὸν δωδέκατον χρόνον ἡ κόρη ἐκείνη,
 125 εἰς ὃν ἐπροεφήτευσεν ὁ μάντις διὰ τὴν κόρην,
 καὶ τὴν σελήνην ἐκ παντὸς ἐνίκα εἰς τὸ κάλλος.
 Ὡς κυπαρίσσι θαυμαστὸν τὴν ἡλικίαν εἶχεν,
 τὸ κίνημα εἶχεν ἔρωτα, τὸ ἦθός της ἀγάπην,
 ποτὲ της δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἐμετεκινεῖτον,

- 130 μόνον ὑπελογίζετο παίζων, χαμογελῶντας,
καὶ οὕτως ἐπεγίνωσκες ὅτι μετασπαλεύει,
καὶ ἀπὸ τόπον ἠύρισκετο πάλιν εἰς ἄλλον τόπον.
Λαμπρὸν χιονοχρυστάλλινον ἦτο τὸ πρόσωπὸν της,
ὀλίγον ἐκακκίνιζεν, ὅσαν νὰ πορφυρίζῃ·
- 135 τὰ ῥιμὰτ' αἰ τῆς ὑπάρμαυρα, ὡσὰν ὑπογελοῦσαν,
ἐστάζασι τὸν ἔρωτα μὲ τὸ ἀναπέτασμά της,
ἐγέμασιν γλυκύτητα ἐρωτικῶν χαρίτων,
καὶ πάντοτε εἰς ἔρωτα ἦσαν παραδομένα.
Ἀπὸ τὰ γοργοκινήματα ὁποῦ ἔχεν εἰς τὰ παιγνίδια
- 140 τὸν ἔρωτα ἐδήλωσαν ὅπου ἔχεν εἰς τὴν ἀγάπην· Σ. 12
καὶ μέσα της ἐκάθετον τὸ τόξον τῆς ἀγάπης,
καὶ κάθε νέον ἐτόξευεν ἔς τὰ σπλάγχνα τῆς καρδίας·
διατὶ εἶχεν σχῆμα θαυμαστὸν, καὶ ἔλαμπεν ὅσαν τὸν ἥλιον·
καὶ ὡσὰν τὴν ἐνεδράκσειεν καὶ εἶδεν ἀπάνω κάτω,
- 145 ἐπῆρε καὶ τὸν λογισμὸν καὶ αὐτὴν τὴν αἰσθησὶν της·
ἄψυχος, νεκραναίσθητος ἐφάνη, παρ' αὐτίκα.
Τὰ βλέφαρά της θαῦμα, ὡσὰν ζωγραφισμένα,
ὡραίαν εἶχεν κεφαλὴν, καὶ τῶν τριχῶν τὸ μῆκος,
καὶ τρίχες της ὑπερέβαιναν αὐτῆς τὴν ἡλικίαν.
- 150 Εἶχεν καὶ χεῖλη παχουλὰ, κοκκιναθεδαμμένα,
καὶ πρὸς ἐρωτοφίλημα ἦσαν παραδομένα,
καὶ βρύσις χαριτόδρυτος ἔσταζεν ἀπ' ἐκεῖνα.
Στρογγυλοευμορφοπώγωνον ἦτον τὸ πρόσωπὸν της, Σ. 13
καὶ μαργαριταρόδοντος, καὶ γέννημα χαρίτων·
- 155 ὁ τράχηλός της μέτριος, ὡς τ' ἄλλα της τὰ μέλη.
Αὐτὰ δὲ τὰ χαρίσματα εἶχεν ἡ κόρη ῥέκνη,
καὶ τ' ἄλλα ὅπου ἔχεν ὅσαν αὐτὰ τίς νὰ τὰ ἀριθμῇ;
- Προτοῦ νὰ λάβῃ παίδευσιν ἐρωτικῶν χαρίτων,
τρίγυρα τὴν ἔβλεπε τὸ τόξον τῆς ἀγάπης,
160 ἔς τὸ ὑπερὸν ἐφάνηκεν πολλὰ κακὸν ἔς ἐκείνην·
τὰς ζωγραφίας ἔβλεπε, καὶ θαύμαζεν ἡ κέρη·
ζωγραφιστὸν τὸν ἔρωτα εἶχαν ὡσὰν παιδίων
κόκκινον, νέον, τρυφερὸν, ἐφαίνετο ὡς μῆλον,

ἐκράτει τοξάρι δυνατόν, μεγάλα κορδισμένον,
 165 καὶ τὴν σαίταν ἔρριπτε καὶ 'τόξευ' ἓνα νέον,
 'κεῖνος ὁ νέος ἔστεκε μὲ προσοχὴν μεγάλην,
 εἶχεν τὰ στήθη του γυμνά, σαίτα 'ς τὴν καρδίαν.
 Καὶ 'θαύμαζε τὸν ἔρωτα πῶς ἦτον πτεροφόρος,
 καὶ λέγει πρὸς ταῖς βάαις τῆς καὶ τὰς ἀρχοντοπούλας
 170 „ Τίς εἶναι τοῦτος ὁ φοικτὸς, ὁ φοδερός καὶ μέγας,
 ὁ δυνατός καὶ κραταῖος, καὶ μέγας ἐκ τῆς θεάς,
 καὶ πῶς κρατεῖ 'ς τὰς χεῖρας του, πῦρ, τόξον καὶ σαίτας,
 καὶ καλαμάρι καὶ χαρτὶ, καὶ θέλει διὰ νὰ γράψῃ,
 καὶ σύρνει ἐκ τὸν τράχηλον ἀνδρείως ταῖς γυναῖκες,
 175 ταῖς κόραις δὲ ταῖς εὐμορφαῖς κρατεῖ ὡς περιστέρια;
 Πολλὰ εἶναι φοδερός, πολλὰ 'ναι καὶ δυνάστης·
 ὡς λέων θρασὺς, ἀνήμερος, ἄπενος, αἰμοπότης,
 μεγάλην ἔχει δύναμιν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους. “

Τίς δὲ ἀπὸ ταῖς βάαις τῆς γοργὸν ἀπηλογήθη
 180 „ Αὐτὸν, ποῦ βλέπεις, δέσποινα, καὶ τὸν θαυμάζ' ὁ νοῦς σου,
 ἔχει μεγάλην δύναμιν, ἔχει μεγάλον φόβον·
 ἔρωτα καρδιόσπαστον πάντες τὸν ὀνομάζου,
 οὐδένα δὲ ἀπέφυγεν τὸ φλογερὸν δοξάρι·
 τρίδουλοι γὰρ ἐγένησαν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι·
 185 καὶ ἂν φύγῃ φθάνει τὸν ταχὺ μὲ τὰ πτερὰ ὀπὸ' ἔχει,
 καὶ βάνει πῦρ καὶ κεραυνὸν εἰς τὴν καρδίαν τούτου,
 τοξεύει τὸν εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ῥίπτει τὸν 'ς τὸν ἄδην·
 καὶ ἂν γενῇ φιλόανθρωπος, καὶ τοῦ φανῇ πολλάκις,
 δεσμεύει καὶ δουλόνει τὸν, πτωχὸν τὸν κατασταίνει,
 190 χαρτὶ κρατεῖ καὶ γράφει τὸν τρίδουλον νὰ τὸν ἔχῃ,
 νὰ εἶναι πάντα τρίδουλος, δοῦλός του δουλωμένος.
 Καὶ ἄλλοι ὅπου πέσει εἰς χεῖράς του καὶ ὅπου τὸν γνωρίσει, Σ. 16
 τὸν νοῦν του χάνει τὸν ταχὺ, χαλᾷ καὶ τὴν ζωὴν του. “

Ὡς ἤκουσεν ἡ ἔρωτικὴ τῆς βάϊας τοὺς λόγους
 195 κ' ἐγέλασεν ἔρωτικά, τῆς βაიას τῆς ἐλάλει
 „ Ἐγὼ δυνάστην ἔρωτα οὐδὲ ποσῶς φοβοῦμαι,
 ἂν ἔχῃ λέοντος δύναμιν καὶ εἶναι φλογοφόρος. “

- ἸΒασίλευσεν ὁ ἥλιος, κ' ἔφθασεν ἡ ἐσπέρα,
κ' ἡ κόρη 'ς τὸ κουβούκλι της ἐμβαίνει καὶ κοιμᾶται,
200 'κεῖνος ὁ ἔρωσ ὁ φρικτὸς στρατεύει κατ' ἐκείνης,
ρίπτει τὸ βέλος εἰς αὐτὴν καὶ φλόγα ἐξανάπτει,
τιτρώσκει τὴν καρδίαν της, ὅλην καταφλογίζει·
μετὰ θυμοῦ τῆς ἔλεγεν ὅσον ἀπεκοιμᾶτο
,,Εἰπέ μοι πῶς ἐτόλμησας νὰ 'δῇς τὸ πρόσωπόν μου,
205 καὶ οὐ συνεστάλης τὴν ψυχὴν, νὰ φρίξῃ ἡ καρδιά σου, Σ. 17
οὐδ' ἔπεσες 'ς τοὺς πόδας μου νὰ μὲ παρακαλέσῃς ;
Εἰς τὸ βιβλίον σ' ἔγραψα τοῦτο τὸ δουλοχάρτιν,
δούλην σε ἔγραψα 'ς αὐτὸ καὶ τρίδουλον νὰ σ' ἔχω,
καὶ πρῶτην σε συνέκρινα 'ς ταῖς συνομηλικίς σου·
210 ἐθέλητες τὸν ἔρωτα, ἐσὺ, νὰ τὸν ἐφύγῃς,
ποῦ δὲν ἐτόλμησέν τινας εἰς τὸν παρόντα κόσμον,
καὶ δὲν ἐθλίβεις, κόρη ἐσὺ, οὐδ' οἶδας τί 'ναι 'κεῖνος,
οὐδὲ ἐκαρδιοπόνεσες, μηδὲ κατεφλογίστης ;
Ψυχοπονοῦμαί σε ἐγὼ, τὸ κάλλος σου λυποῦμαι,
215 μὴ μαρανθῇς παρὰ καιρὸν 'πὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην,
ὅτι ἐγὼ σὲ ἀνέθρεψα καὶ ἔρωτ' ἐπαίδευσά σε.
Ἄν φύγῃς ἔχω τὰ πτερὰ, ταχέως σε καταφθάνω·
βλέπεις τὴν φλόγα, ὅπου βαστῶ νὰ σὲ καταφλογίσω, Σ. 18
βλέπεις τὰ βέλη, τὰ βαστῶ νὰ σὲ κατατοξεύσω.
220 Ἄν ἀναπειθῇς τὴν δούλωσιν, ἣν ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου
νὰ κράξω δῆμιον ἔρωτα καὶ νὰ σὲ παραδώσω,
νὰ ἔχῃς τῆς πείνας τὸν λοιμὸν καὶ νὰ τὸν καταμάθῃς.“
Ταῦτα 'ς τὸν ὕπνον ἐλάλησεν ὁ ψυχοφλέκτης ἔρωσ,
εὐθὺς τινάσσει τὰ πτερὰ, κτύπον ἐποίησε μέγαν,
225 τὴν κόρην ἐξεφόβησε, καὶ 'κεῖνος ταξειδεύει.
Ἡ κόρη ἀπὸ τὸν φόβον της ἐσκώθηκεν ἀπάνω,
καὶ τρέχουσιν ἀπάνω της ὅλαις αἱ βάαις τότε,
ἀρχοντοπούλαις ἔρχονται, τὴν περιτριγυρίζουν,
καὶ διηγεῖται τ' ὄνειρον, τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο.
230 Καὶ μετὰ τὴν ἀφήγησιν καὶ τὸν πολὺν τὸν φόβον

199 Καὶ κόρη εἰς τὸ κουβούκλι 200 Καὶ κεῖνος. 202 ὅλη. 208 δοῦλον.
216 ἐπαίδευσας. 217 ἦν. 220 ἀνέχῃς. 221 δῆμον. 226 Καὶ κόρη.

- ἦλθεν ἡ κόρη· σ' ἔρωτα, ποῦ εἶδεν ζωγραφισμένον,
 παρακαλεῖ καὶ προσκυνᾷ, μυριοκαταφιλεῖ τον,
 ἐστέναξεν, ἐδάκρυσεν, καὶ λέγει πρὸς ἐκείνον
 „ὦ ἔρωε, δυνάστα φοβερέ, χρυσοπτερυγοφόρε,
 235 ὅπου ἔχεις δύναμιν πολλὴν καὶ σύρνεις τὰς καρδίας,
 τρέμω τὴν ἐξουσίαν σου, φοβοῦμαι τὴν ὀργήν σου,
 καὶ τὴν ἰσχύν σου τὴν φορικτὴν δὲν δύναμαι νὰ βαστάξω·
 παρακαλῶ σε ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ νὰ μοῦ συμπαθήσης,
 καὶ εἰς τοῦτο, ὅπου σὲ ἔπταισα, νὰ μοῦ τὸ συμπαθήσης·
 240 τὴν γνώμην, ὅπου σὲ ἐδειξα, νὰ μὴν μὲ συνερίσης,
 ὅτι ἀπὸ μωρίας μου καὶ ἀπὸ ἀγνωσίας
 κατεφρονέθης ἀπ' ἐμοῦ, δέσποτα αὐτοκράτορ,
 ποτέ μου δὲν ἐθάρρησα τοιούτως νὰ με κάμῃς,
 καὶ διὰ τοῦτ' ἀλόγιαστα τοιαῦτά σοι προσεῖπον.
 245 Λοιπὸν καὶ ἂν σοῦ ἔπταισα, συμπάθῃσόν με, ἔρωε·
 καὶ πρῶτον μὲ ἐφόβησες, τανῦν ἐλέησόν με,
 δούλη σου ἔλη γέγονα, νὰ μὴν τὸ ἀπιστήσης.“
- Ταῦτα τὰ λόγια λοιπὸν εἶπεν ἡ κόρη τότες
 πρὸς τὸν ἔρωτα τὸν δεινὸν, καὶ ἄλλα ὅμοια τούτοις.
 250 Δὲν ἤξευρεν τί νὰ γενῇ ἐκ τῆς πολλῆς ἀγάπης·
 φλόγαν εἶχεν τὸν ἔρωτα, φωτιά δὲ τὴν ἀγάπην,
 καὶ ἀπὸ τὴν πύραν τὴν πολλὴν ὁ νοῦς τῆς ἐσκορπάτον
 ἔς τοὺς ἀνδρειωμένους τοὺς καλοὺς, ὅπου ἔσαν παλληκάρια,
 ἐκείνους πάντα ἐβλεπε ὅσων εὐμορφα πετράδια·
 255 παιγνίδια ἀγάπα καὶ χοροὺς διὰ νὰ παίξῃ πάντα·
 θρονὶ ἐκράτει καὶ γυαλὶ εἰς τὸ κλουβὶ ὅπου ἔτον,
 εἰς τὸ θρονίον ἐκάθετον καὶ τὸ γυαλὶ ἐθώρει,
 καὶ ἑστόλιζε τὰ κάλλη της, ποῦ ἔχε τὸ πρόσωπόν της.
 260 Τὰ ἑμμάτια της ἦσαν ἥλιος, τὰ φρύδια της φεγγάρι,
 καὶ ἦσαν τὰ κάλλη της εὐμορφα, λευκά ὑπὲρ χιόνα.
 Τίς εἶδεν τέτοιαν λιγυρὴν, νὰ ἦναι ὡσάν ἄνθος τρυφερή;
 Ἐλαμπεν πάντα τὸ βράδυ, ὡσάν πολὺφεγγον πετράδι.
 Ποῖος ἔχει αὐτὴν τὴν χάριν νὰ ἦναι λευκὸ μαργαριτάριν;
 καὶ νὰ στέκῃ νὰ θωρῇ ὅσων περιστέρα καθαρὴ,
 265 τὰ καλὰ τὰ παλληκάρια νὰ διαλέγῃ ὡσάν πετράδια;

Σ. 19

Σ. 20

Σ. 21

διατὶ ἦτον νέα τρυφερή, δώδεκα χρόνων λιγερή,
ἀνδρειωμένη καὶ καλή, ὥσάν ἀέρας καθαρή,
νὰ φυῶ, νὰ πολεμῇ, ὥσάν λεοντάρι δυνατὴ,
’ποῦ ’χαν τὰ ’μμάτια τρυφερά, παλληκάρια δυνατά.

270 Αὐτὴ ἦτο ἡ κόρη ἡ καλή, ὁμορφὴ καὶ τρυφερή, Σ. 22
ὅπου ἀναθράφην ’ς τὸ κλωδί, ’σάν πέρδικα ἡ δρο|σερή.

’Εως ἐδῶ εἶναι ἡ ἀνατροφὴ, ναί, τῆς κόρης θαυ|μαστή,
καὶ ἀρχίζει καὶ καλεῖ ἄνδρα νέον καὶ λαλεῖ
ὁμορφον καὶ τρυφερόν, ποῦ ’τον ’σάν ῥόδον δροσερόν,
275 ὑψηλὸν δὲ καὶ ληγνόν, ’σάν κυπαρίσσειν θαυμαστόν.

Καὶ εἶχεν ἀγάπην χωριστὴν, ὡς τὴν τρυγὸνα τὴν καλήν.
Γνώμην ἐκράτει σταθεράν διὰ τοῦ γάμου τὴν χαράν.

Κάμνομεν τοῦ πρώτου τέλος, καὶ ἐσώσαμε τὸ μέλος,
νὰ ἀρχίσωμε τὸ μέρος τοῦ δευτέρου διὰ τὸν γάμον.

Ὑπόθεσις τοῦ δευτέρου μέρους | καὶ λόγος τῆς μητρὸς
τοῦ Ἀκρίτου.

- 280 Δεύτερος λόγος πέφυκε, μητρὸς δὲ τοῦ Ἀκρίτου,
καὶ πῶς αὐτὴν ὁ Ἀμηνᾶς ἤρπαζεν ἐκ γονέων,
καὶ πόλεμον ἐσύναψαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς κόρης,
ἐνίκηταν τὸν Ἀμηνᾶν, γαμβρὸν δὲ τὸν ἐπῆραν,
καὶ εἰς τὸν οἶκον ἔστρεψαν, ἐποίησαν τοὺς γάμους.
- Σ. 23

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΟΥΣ.

- 285 Ὅταν εἰς τέλος ἐφθασεν ἔς τὴν ἑσμιξίν τοῦ γάμου
ἡ κόρη ἡ πανεύμορφος, ἐκεῖνη ἡ ὠραία,
τὸν ἑαυτὸν τῆς ἀνάσταλμα ἐδείκνυε τὸν πόθον,
πῶς ἐφλογίσθη καὶ αὐτὴ ἔς τὴν φλόγα τῆς ἀγάπης,
οἷα καὶ ἔθος πέφυκε ταῖς γυναιξὶ πρὸς | ἄνδρα·
290 ἐπῆγεν ὁ πατέρας τῆς εἰς κάποιον ταξείδι,
ἔς ἐκεῖνο ποῦ τὸν ἐξώρισαν λαὸν νὰ συναθροίσῃ,
καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἐζήτησε νὰ εὕγῃ ἀπὸ τὸ σπιτί,
καὶ πρὸς περιδιάδασιν ἔλθων ἡ κόρη εἶπεν.
Ἦ μήτηρ δὲν ἐπαρήκουσεν τὸν λόγον τῆς φιλτάτης,
295 ἀλλ' ἵππους προσεζεύξατο ἀμάξαις τετραχύκλοις,
καὶ εἰς τ' ἀμάξια ἔθετο ὀψώνια καὶ πότους·
ἀπέστειλε δὲ καὶ μετ' αὐτῆς τὰς βάραις, ὅσας εἶχεν,
καὶ ἐκλεκτὰς δουλεύτριας μετὰ ἀρχοντοπούλων.
Ταῦτα ἐπῆρεν ἡ ποθητὴ θυγάτηρ εἰς τὸν δρόμον,
300 κ' εἰς ἓνα τόπον θαυμαστὸν ἐπέξουσεν ἡ κόρη.
Τότ', ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, ὁ Ἀμηνᾶς ὁ μέγας,
ὁποῦ ἐλέγετον Μουτούρ, κ' ἐτράφη εἰς τὴν Συρίαν,
ἔς τὴν Βαβυλῶνα τὴν καλὴν, τὴν πόλιν τὴν μεγάλην,
ἀνδραγαθεῖν ἀπήρξατο ἐν τοῖς ἐκεῖσε τόποις,
305 καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν τὴν καλὴν καὶ φρόνησιν, ἣν εἶχε,
ἐποίησαν δὲ συμβουλὴν οἱ πρῶτοι τῆς Συρίας,
- Σ. 24
- Σ. 25

Σουλτάνον τὸν ἐδιάλεξαν καὶ πρῶτον τὸν ἐκάμαν
τρεῖς χιλιάδας τὸν ἔδωσαν Τούρκους καὶ Ἀραβίτας,
αὐθέντην τὸν ἐκάμασιν μέσα εἰς τὴν Συρίαν·
310 καὶ παίρνοντας τοὺς νέους τοῦ ἦλθεν εἰς Ῥωμανίαν.
Ἐκεῖνοι τότε ἐκούρσευον τὰς πόλεις τῶν Ῥωμαίων
μετὰ πολλῆς δυνάμεως, ἦλθον καὶ πρὸς τὸν τόπον
ἐν ᾧ ἡ κόρη ἔπαιζε καὶ ἐχοροτραγῶδει,
καὶ μόνος τότε ἤρπαξεν ὁ Ἀμηνῶς τὴν κόρην,
315 καὶ πρὸς τὴν τένταν ἔφθασεν μεγάλως ἐπηρμένος·
ὁ δὲ λαὸς κουρσεύοντας ἐκείνης τὰς δουλίδας,
ἔφθασαν εἰς τὸν Ἀμηνῶν καὶ ἑκεῖνοι παραυτίκα.

Σ. 26

Οἱ ἀδελφοὶ δὲ, ὡς ἤκουσαν, ἐκείνης τῆς ωραίας
πρὸς τὴν μητέρα ἦλθασιν, μηνύματα τῆς εἶπον.
320 Καὶ τότε πρῶτός της υἱός, ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος
εὐθύς ἐκαβαλλίκευσεν, τὰ ὅπλα τοῦ ἐνδύθη.
Λέγει αὐτῷ ἡ μήτηρ τοῦ „Γλυκύτατε υἱέ μου,
ἄπελθε πρὸς τὸν Ἀμηνῶν ἵνα τὸν πολεμήσης,
καὶ κρότοι, κτύποι, ἀπειλαὶ μὴν σε καταπτοήσουν,
325 μὴν φοβηθῇς τὸν θάνατον, παρὰ μητρὸς κατάραν·
μητρὸς κατάραν φύλαγε, κομμάτια κατακόπτου·
καὶ ὅταν ἀποθάνετε ἐσεῖς οἱ πέντε ὅλοι,
τότες ἂς τὴν πάρουσιν ἐκεῖνοι πάντες, ὅλοι.

Σ. 27

Μόνον προθύμως ἔξελθε ἔς τοῦ Ἀμηνῶ τὴν τόλμαν,
330 μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ, τοῦ μόνου δυναμένου·
ἔχω τὸ θάρρος εἰς αὐτὸν τὴν ἀδελφὴν νὰ πάρης.“

Αὐτὸς δ' ἀκούσας τῆς μητρὸς τοὺς λόγους παραυτίκα
τὸν μαῦρον ἐπιτάλησε ἔς τὸν Ἀμηνῶν ἐπῆγεν,
καὶ μετ' αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ ἐφθάσασιν κατόπιν.
335 Ἄλογα ἐκαβαλλικεύσασιν, ἄρματωμένοι οὗτοι.
Καὶ ὡς εἶδεν ὁ Ἀμηνῶς τὸν νέον Κωνσταντῖνον,
τῆς κόρης τὸν αὐτάδελφον, ποῦ ῥχετον πρὸς ἐκεῖνον,
φαρὶν ἐκαβαλλίκευεν φητιλὸν, ἀστεράτον,
ἔμπροσθεν εἰς τὸ μέτωπον χρυσὸν ἀστέρα εἶχε,
340 τὰ τέσσαρά του νύχια ἀργυροτζάποτ' ἦσαν,

307 Καὶ τὸν σουλτάνον. 316 ἐκούρσευεν.

- καλλιγοκάρφια ἀργυρᾶ ἦτον καλλιγωμένον
πρασινορρόδινος ἀετὸς ἔς τὴν σέλλαν ἦτον ἰπίσω,
ζωγραφισμένος ἦτονε μὲ καθαρὸν χρυσάφι·
τὰ ἄρματα τοῦ ἑλμπασιν ἡλιακὰς ἀκτῖνας,
315 καὶ τὸ κοντάρι ἦστραπτεν ἅν Βενετιᾶς χρυσάφι.
Πάντες δὲ συνεξῆλθον εἰς θεὸν τοῦ πολέμου.
Ἦ φάριτζα δὲ ἔπαιζεν καὶ θαύμαζον οἱ πάντες
εἰς ἓν ἐπισυνάγουσα τὰ τέσσαρά της πόδια,
καθάπερ, ὥσπερ μηχανὴ ἐκάθητο ἐκεῖνος·
350 ἄλλοτε δὲ ἐφαίνετον πυκνὰ λεπτοβαδίζων,
καὶ ἐδόκει ἅν νὰ μὴν περιπατῇ, ἀλλὰ ἄχαμοπετᾶτον.
Ἐκεῖνος δὲ ὁ Ἀμηνρᾶς χαρούμενος ἐγέλα·
καὶ παρρυθὺς ἀνέκραξεν, τοῦτον τὸν λόγον εἶπεν
„Ἐκ τῶν πολέμων τῶν πολλῶν καὶ τῆς δοκιμασίας, Σ. 29
355 πάλιν ἔχω ἀποδοχὴν καὶ τοῦτον ἓνα λάβω.“
Ἀκούσας οὖν ὁ δοῦλος τοῦ, Σαρακηνὸς, ἐλάλει
„ὦ Ἀμηνρᾶ, μὴν τὸν γελᾷς, μὴν τὸν κατονειδιζῇς,
ἄνδρα καλὸν τὸν θεωρῶ καὶ δυνατὸν πολέμου·
φοβοῦμαι μὴ ὁ ἄγουρος ἐκ τῆς πολλῆς τῆς τόλμης
360 λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ καὶ ὅλον μας τὸ νῆκος,
ἀλλὰ πολέμησον αὐτὸν, μήπως καὶ τὸν νικήσῃς.“
Εὐθὺς τοὺς ἵππους ἔτυψαν, κατῆλθον εἰς τοὺς κάμπους,
ὡς δράκοντες ἐσύριζον, ὡς λέοντες ὠρυῶντο,
καὶ ὡς αἰετοὶ πετάμενοι ἐνώθησαν οἱ δύο,
365 καὶ τὰ κοντάρια κρούσαντες ἐκλάσθησαν τῶν δύο,
ἕτερος δὲ τὸν ἕτερον οὐκ ἴσχυσε κρημνίσαι·
καὶ τὰ σπαθία ἔσυρον ἐνστατικῶς πεσόντες,
ἀλλήλους συνεκόπτοντο ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας.
Καὶ τότε ἔβλεπες πόλεμον καλῶν παλληκαρίων,
370 καὶ ἐκ τοῦ κτύπου τοῦ πολλοῦ οἱ κάμποι ἐφοβοῦντο,
τὰ ὄρη ἀντιδονούσασιν, καὶ τὰ βουνὰ βροντοῦσαν,
καὶ ὁ ἰδρὼς κατέρρεεν εἰς τὰ σκαλοῦρά των.
Τοῦ Κωνσταντίνου ταχύτερος ἐτύγχανεν ὁ μαῦρος,
καὶ θαυμαστὸς νεώτερος ἦτον ὁ καβαλλάρης·
375 ραβδόεαν δὲ τὸν Ἀμηνρᾶν προσέκρουσε μεγάλην,

καὶ τότε αὐτὸς ἀπήρξατο νὰ τρέμη δειλιάζων.
 Ὅταν εἶδαν οἱ Σαρακηνοὶ παράδοξον τὸ πρᾶγμα,
 κατὰ πολλὰ ἐθαύμασαν αὐτὸν τὸν νέον ὄλοι·
 μίαν φωνὴν ἀφήσασιν πρὸς Ἀμηνᾶν ἐλάλουν
 380 „Μὴ τρέμης, κύριε ἡμῶν, μὴ δειλιάς αὐθέντα,
 πιάσε μόνον τὸν ἄγουρον ταχέως νὰ νικήσης,
 μὴ εἰς τὸ συχνογύρισμα τὴν κεφαλὴν σου κίψῃ·
 καὶ δὲν ἐννοιάζομαι ἐγὼ τὸν θάνατον πῶς νικήσης,
 ἀλλὰ κείνος μὴν τὸ καυχῆθῃ πῶς ἔτρεψε φρουσσάτα,
 385 καὶ τὴν ἀγάπῃ ζήτησον, τὸν πόλεμον ν' ἀφήσης,
 διότι εἶναι δυνατὸς πολλὰ, μὴν σὲ καταπονέσῃ“.

Καὶ πρὸς φυγὴν ὁ Ἀμηνᾶς εὐθέως ἐξετράπη,
 καὶ ὁ πολλὰ καυχώμενος ἠττήθη παρὰ νέου·
 καὶ γὰρ ἡ πολλὴ καύχησις οὐκ ἀγαθὴ ὑπάρχει.
 390 Πόρρωθεν ρίπτει τὸ σπαθίν, χεῖρας εἰς ὕψος αἶρει,
 καὶ τὸν δάκτυλον ἔδειξεν κατὰ τὴν τάξιν ὁποῦ ἔχεν.
 Εὐθύς δὲ πρὸς τὸν ἄγουρον τοῦτον τὸν λόγον εἶπε
 „Παῦσον, καλὲ νεώτερε, σὸν ὑπάρχει τὸ νίκος,
 395 ἔλθε, ἔπαρε τὴν ἀδελφὴν ἐκ τὴν αἰχμαλωσίαν.“

Τὸν λόγον δὲν ἐπλήρωσε, ἀπῆλθε ἵτροπιασμένος,
 καὶ χαρμονῆς ἐγέμισαν ὄλοι οἱ ἀδελφοὶ τῆς·
 χεῖρας εἰς ὕψος ἄραντες θεῶ εὐχαριστοῦσαν,
 ἡ δόξα πᾶσα, λέγοντες, σοὶ μόνῃ πρέπει πάντων·
 ὁ γὰρ ἐλπίζων ἐπὶ σοὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
 400 Τὸν ἀδελφὸν ἠσπάζοντο μετὰ περιχαρίας·
 οἱ μὲν χεῖρας ἠσπάζοντο, ἄλλοι τὴν κεφαλὴν του.

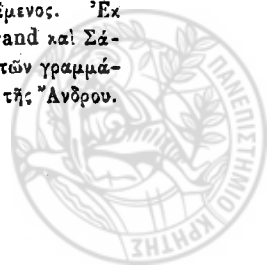
Οἱ πέντε ἡκαταλίκευσαν ἔς τὸν Ἀμηνᾶν ἐτρέξαν,
 καὶ εἶπον λόγους πρὸς αὐτὸν πῶς τὸν παρακαλοῦσιν
 „ὦ Ἀμηνᾶ, καὶ ἔξαρχε ἀπάσης τῆς Συρίας,
 405 ἀπόδος ἡμῖν τὴν ἀδελφὴν, ὥσπερ ἡμῖν ὑπέσχου,
 καὶ μὴ πικράνης τὰς ψυχάς, καθὼς ἡμῖν ὑπέσχου
 καρδίας παραμύθησον, τῆς λύπης μαραινέας.“

Τότε πάλιν ὁ Ἀμηνᾶς, οὐκ ἀληθεύων, εἶπεν
 „Σφραγίδα λάβετε ἐμὴν, γυρεύσατε τὰς τέντας,

- 410 καὶ πανταχοῦ γυρεύσαντες τέντας καὶ τὰ φουσσάτα,
καὶ ὅπου αὐτὴν εὔρετεν λάβετε, πάρετε την·“
- Καὶ κεῖνοι μὲ πολλὴν χαρὰν ἐπῆραν τὴν σφραγίδαν
τὸν δόλον ἀγνοήσαντες· τὰς τέντας ἀνηρεῦνον,
καὶ πανταχοῦ γυρεύσαντες τὴν ἀδελφὴν οὐχ εὔρον.
- 415 Ἐπεὶ καὶ δὲν τὴν ἡύρασιν ἤρξαντο πάλιν κλαίειν,
’ς τὸν Ἀμηνᾶν ὑπέστρεφον, πολλὰ λελυπημένοι.
Ἄγροικον Σαρακηνὸν ’ς τὸν δρόμον ἀπαντῆσαν,
ἐκεῖνος δ’ ἔφη πρὸς αὐτοὺς διὰ τοῦ δραγουμάνου
„Τίνα ζητεῖτε, ἄγυροι, καὶ διὰ ποῖον θρηνεῖτε ;“
- Σ. 34
- 420 Ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπασιν τὴν αἰτίαν
„Κόρην αἰχμαλωτεύσατε, τὴν ἀδελφὴν μας τώρα,
καὶ ταύτην μὴν εὐρίσκοντες δὲν θέλομεν νὰ ζοῦμε.“
Στενάξας δ’ ὁ Σαρακηνὸς τοῦτον τὸν λόγον εἶπεν
„Ἀπέλθατε ’ς τὸ μπάμορφον ρυάκιν νὰ ἰδῇτε·
- 425 χθὲς ἐν αὐτῷ ἐσφάξαμεν εὐγενικὰς ὥραιας,
διότι δὲν ἐπείθοντο τοὺς λόγους μας ν’ ἀκούσουν.“
Ἐκεῖνοι δὲ ὡς ἤκουσαν ἐθλίβησαν μεγάλως,
ὥραν πολλὴν ἐποίησαν, ἦσαν συλλογισμένοι·
μόλις ἦλθον κατὰ νοῦν καὶ δάκρυα ἔχυναν,
- 430 τὰ ρέτενα ἐγύρισαν, ἔφθασαν ’ς τὸ ρυάκιν·
πολλὰς σφαμμένας ἡύρασιν, ’ς τὸ αἶμα κυλισμέναις,
τῶν μὲν αἱ χεῖρες ἔλειπον, ἄλλων αἱ κεφαλαὶς των,
Σ. 35
ἐτέρων τὰ ποδάρια ἦσαν κεχωρισμένα,
τῶν δὲ τὰ μέλη ἅπαντα, τὰ ἔγκατὰ των ἔξω·
- 435 δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρισθοῦν παρὰ τινος ἀνθρώπου.
Καὶ ταύτας θεασάμενοι ἐκπληξὺς τούτους εἶχε,
Τρ. 2
τὰς χεῖράς τους ἀπλώσασιν, τὰς κεφαλὰς κρατοῦσιν
καὶ βλέπουσι τὰ πρόσωπα διὰ νὰ ἐγνωρίσουν
τὴν ἀδελφὴν τὴν θαυμαστὴν αὐτῶν, ἣν ἀνηρεῦνον·
- 440 καὶ ὡς οὐδὲν εὔρον αὐτὴν, χοῦν ἔλαβον εὐθέως,
ἐπέχεον τὰς κεφαλὰς καὶ ἤρξαντο τοῦ κλαίειν.

418 τὸν δραγουμάνον. 424 τὸν. 426 ἐπείθετο. νὰκούση. 436 θεασάμενος. Ἐκ τοῦ στίχου 436 ἄρχονται αἱ σελίδες τοῦ δημοσιευθέντος ὑπὸ τῶν ΚΚ. Legrand καὶ Σά-
θα χειρογράφου τῆς Τραπεζούντος, ἃς σημειοῦμεν ἐν τῇ περιθώρῳ μετὰ τῶν γραμμά-
των Τρ. πρὸς διάκρισιν τῶν σημειοῦμένων ὡσαύτως σελίδων τοῦ χειρογράφου τῆς Ἀνδρου.

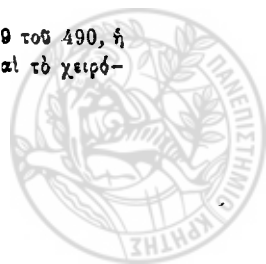
- Ὀδυρμούς ἐκίνησαν καὶ θρήνους ἐκ καρδίας,
 ἰκέτευον τὸν ἥλιον λέγοντες πρὸς ἐκεῖνον
 „ὦ ἥλιε λαμπρότατε, φωστὴρ παντὸς τοῦ κόσμου,
 445 δεῖξον ἡμῖν τὴν ἀδελφὴν, ποία εἶν' ἀπὸ τούταις, Σ. 36
 καὶ κλαύσομεν καὶ θάψωμεν αὐτὴν μετὰ τῶν ἄλλων·
 ποίαν κάραν ἐκ θάτερον, ποίαν χεῖρα κρατοῦμεν,
 καὶ ποῖον λόγον δώσομεν πρὸς τὴν καλὴν μητέρα,
 καὶ πῶς αὕτῃ θρηνησεται καὶ τὰς τρίχας ἐκτίλει ;
 450 Ἦλιε, τί ἐποίησας τὸ μέγα κακὸν τοῦτο ;
 Ἀπὸ τοῦ νῦν δὲν πρέπει μας τὸν κόσμον νὰ θεωροῦμεν·
 καὶ μόνον δὲν ἠθέλησαν νὰ βγάλουν τὴν ψυχὴν της,
 ἀλλ' ἐκοψαν τὰ κάλλη της, ἀγνώριστος ὑπάρχει·
 καὶ νὰ, σῶματα βλέπομεν, αὐτὴν οὐ θεωρῶμεν.
 455 Ἀλλ', ὦ ἀδελφὴ πομπόθητη, πῶς ἐκαταδικάστης ; Τρ. 4
 Οὐαὶ ἡμῖν τοῖς ταπεινοῖς, ἀπῆλθες ἐκ τοῦ κόσμου,
 καὶ ἐξεληθοῦσα ἡ ψυχὴ ἐσβέβητη καὶ τὸ κάλλος.
 Πῶς δὲ παρ' ὥραν ἔδυνας καὶ ἔσθειςας τὸ φῶς μας, Σ. 37
 ἐκατακόπης μεληδὸν ὑπὸ βαρβάρων χεῖρας·
 460 πῶς δὲν ἐπιάστη χεῖρά του ἀνηλεῶς ἐκείνου,
 τοῦ μὴ κατελεήσαντος νεότητος τερπνῆς σου ;
 Ὅντως εὐγενικὴ ψυχὴ, παρὰ ἀτίμως ζῆσαι
 ἐτίμησεν τὸν θάνατον ζωὴν τὴν ὀλεθρίαν.
 ὦ ἀδελφὴ, παγκάλλιστε ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ,
 465 πῶς νὰ σὲ ξεχωρίσωμεν ἐκ τῶν λοιπῶν σωμάτων,
 καὶ πῶς ἐκ τούτου ἔχομεν μικρὰν παρηγορίαν ;
 Λοιπὸν ὁποῖος σὲ ἔσφαξεν ἔς τὸν ἄδην ἔστειλέ σε ;
 ὦ πονηρὰς ὠμότητος, βία τῶν ἄλλοφύλων
 πῶς ἔπαθες, μακρόθυμε, ταύτην τὴν ἀνομίαν ;
 470 Δέξου καὶ θρήνους τοὺς πολλοὺς, κόρη, τῶν ἀδελφῶν σου·
 μίαν μόνην σε εἶχαμεν κόσμου παρηγορίαν,
 καὶ ὁαρρησάμεν τέθνηκες παρθένος ἕως τέλος.“ Σ. 38
 Ἀφόντις ἐκλαυσαν αὐτὴν, ἔθαψαν ἅμα πάσας,
 αὐτοὶ δὲ ὑποστρέψαντες ἔς τὸν Ἀμηνῶν ἀπῆλθον,
 475 καὶ παρευθὺς ἐξέλκυσαν οἱ πέντε τὰ σπαθιά των

445 εἶναι. 449 χεῖρας ἐκτίλει. 450 ἐκατακόπη.

- καὶ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ὅλοι τὸν συντυχαίνουον
 „Ὡ Ἀμηνᾶ, πρῶτ' Ἀμηνᾶ καὶ κύων τῆς Συρίας,
 τὴν ἀδελφὴν, ποῦ ἤρπασας, νὰ μὴν μᾶς τὴν στερήσῃς.
 εἰ δὲ καὶ πράξεις ἄνομα πάντως ἐθανατώθῃς· Τρ.6
- 480 οὐδεὶς ἡμῶν χωρὶς αὐτὴν ὑποστραφῆναι θέλει,
 ἀλλὰ σφαγῶμεν ἅπαντες διὰ τὴν ἀδελφὴν μας.“
 Ἐκίνουν θερμὰ δάκρυα μέσα ἀπὸ καρδίας.
- Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀμηνᾶς μεγάλως ἐφοβήθη,
 ἤρξατο τούτους ἐρωτᾶν „Τίνες καὶ πόθεν εἰστε, Σ 39
- 485 ποίου γένους ὑπάρχετε ἀπὸ τῆς Ῥωμανίας ;“
 Καὶ τότε πρῶτος ἀδελφὸς οὕτως ἀνταποκρίθη
 „Ἡμεῖς, Ἀμηνᾶ, λέγοντες τυγχάνομεν ἀρχῆθεν
 ἐκ χώρας ἀνατολικῆς ἐξ εὐγενῶν γονέων·
 πατὴρ μας δὲ ὁ Ἀαρὼν ἐκ τῶν Δουκῶν τὸ γένος,
 490 κατὰγεται τῶν θαυμαστῶν, ἀπὸ τῶν Κινναμάδων,
 καὶ Μουσελῶμ ὁ θαυμαστός, πατὴρ ὁ τοῦ πατρός μας·
 ἡ δὲ μήτηρ ἡμῶν αὕτῃ ἀπὸ τῶν Κυρ' Μαγάστρων,
 Μαγαστρανοὶ ἐκράζονταν, ἐκείνων τῶν πλουσιῶν.
 Δώδεκα θεῖους εἴχαμεν καὶ ἐξαδέλφους ἑξῆ.
- 495 Πατέρας μας ἐξωρίσθηκεν διὰ τινὰς μωρίας,
 ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἄκρα γῆς λαὸν νὰ συναθροίσῃ.
 Ἐκεῖνοι ἂν σὲ εὕρισκον τὸν κόσμον δὲν ἐθώρεις. Σ. 40
- Οὐδεὶς ἡμῶν ἐτίγγανεν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ,
 καὶ εἰ ἐκεῖ ἐτυγχάνομεν δὲν ἤθελε γένει τοῦτο,
- 500 μὴδὲ ἡ ἀδελφὴ ἡμῶν ἠρπάζετον ἐκ χειρός σου,
 καὶ μῆτε εἰς τὸν οἶκόν μας ἠθέλετε προσεγγίσει.
- Πέντε ἀδελφοὺς ἐγέννησεν ἡ μήτηρ μας, ὡς βλέπῃς,
 μίαν δὲ εἴχαμεν ἀδελφὴν, τὸ φέγγος τοῦ ἡλίου,
 καὶ μετ' αὐτῆς ἡχαιρόμεσθην ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ·
- 505 καὶ τώρα σὺ ἀπόδος μας τὴν ἀδελφὴν ἐκείνην, Τρ.8
 οὐκ οἶδας ὅτι στέλλομεν ἀνθρώπους ἐδικούς μας
 νὰ φέρουν τὰ φουσσάτα μας ἀπὸ τοῦ ταξειδίου,
 νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ πατέρας μας ἀπὸ τοῦ ταξειδίου,

480 ἀποστραφῆναι. 489 καὶ 490 Ἐν τῷ χειρογρ. ἔπεται ὁ στίχος 489 τοῦ 490, ἡ ἔννοια ὁμοῦ μετὰ τὴν ἐναλλαγὴν εἶναι φυσικωτέρα, συμφωνεῖ δὲ ταύτῃ καὶ τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦντοϊ. 492 μεγάρων.

- 510 ὅτι ἔχει χρόνον καιρὸν ἀπὸ τῆς ἐξορίας,
 νὰ σὲ καταγυρεύσωμεν ἀπὸ τῆς βασιλείας,
 καὶ νὰ σὲ καταφθάσωμεν ὅπου καὶ ἂν τυγχάνης·
 οὐ γὰρ ἀνεκδιήγητον ν' ἀφήσωμεν τὸ πρᾶγμα
 τὸ εἰς ἡμᾶς γενόμενον, πάντες συμμαρτυροῦντες.“
 Καὶ τότες ἀνταποκρίθηκεν ὁ Ἀμηνᾶς ἐκεῖνος
 515 „Ἐγὼ, καλοὶ νεώτεροι, νέοι καὶ ἀνδρειωμένοι,
 τοῦ Χρυσοχέρπου ὁ υἱὸς εἰμὶ καὶ τῆς Σπαθίας·
 ἀπόθανεν ὁ πατέρας μου, μικρὸν υἱὸν μὲ ἀφῆκεν,
 ἐκδίδομαι παρὰ μητρός εἰς Ἀραβίτας θεῖους,
 ἐκεῖνοι μὲ ἀνέθρεψαν μὲ ἀμετρήτους πόθους.
 520 Ἀμβρῶν ἦτον ὁ πάππος μου, θεῖός μου ὁ Καρώης,
 καὶ εὐρόντες εὐτυχοῦντά με εἰς πάντας τοὺς πολέμους
 αὐθέντην μὲ ἐποίησαν εἰς ὅλην τὴν Συρίαν,
 διαλεκτοὺς μὲ ἔδωσαν ἀνδρείους τρισχιλίους,
 Συρίαν ὅλην ἐπάταξα, ὑπόταξα τὸ Κοῦφερ,
 525 Ἡρακλέους δὲ ἐκούρσευσα, Ἀμοριν καὶ τὸν Ἴφερ,
 καὶ δὲν μ' ἐφόβησάν ποτε φουσσάτα καὶ θηρία,
 μία ἀδελφὴ μ' ἐνίκησεν, ἦν νῦν ὑμεῖς ζητεῖτε·
 γυνὴ ὑπάρχει ἀληθῶς, ὡς οἶδατε οἱ πάντες,
 καὶ δι' αὐτὸ ἐπείραξα ἑσᾶς διὰ νὰ μάθω·
 530 ταύτης τὰ κάλλη φλέγουν με, τὰ δάκρυα δαπανοῦμαι·
 τοῖς δάκρυσιν οὐ παύεται περὶ ὑμῶν θρηνοῦσα.
 Καὶ τώρα ἔξαγορεύομαι καὶ τὴν ἀλήθειαν λέγω,
 εἰ μὲ καταξιόνετε νὰ μ' ἔχετε γαμβρόν σας,
 νὰ ἀρνηθῶ τὴν πίστιν μου, νὰ ἔλθω εἰς Ῥωμανίαν.
 535 Μάθετε καὶ τὸ βέβαιον καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην,
 φίλημα δὲν μοῦ ἔδωσεν, μὰ τὸν λαμπρὸν | προφήτην,
 μόνον στενάζει δι' ὑμᾶς νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν.
 Εἰσελθετε εἰς τὴν τέντα μου ἐκεῖ νὰ τὴν εὐρῆτε.“
 Ἐκεῖνοι αὐτίκα, ὡς ἤκουσαν, μετὰ περιχαρίας
 540 τὴν τένταν ἀνασῆκωσαν καὶ ἔνδοθεν εἰσῆλθον,

512 ἀνεκδιήγητον. 535 ὁ στίχος οὗτος εὐρίσκεται διπλοῦς ἐν τῷ χειρογράφῳ.

533 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρόγρ. Τραπεζ. ἔχει: τὸν ἐξῆς
 ὡς διὰ τὰ κάλλη τὰ πολλὰ, τὰ ἔχει ἡ εὐγενεῖδα.

- καὶ εὖρον κλίνην πάντερπνον, γύροθεν χρυσωμένην,
 κειμένην οὔσαν εἰς τὴν γῆν, ἔσωθεν δὲ τὴν κόρην.
 Ταύτην τὴν γῆν κατέβρεξαν ἐκ τῶν πολλῶν δακρύων,
 ἀπὸ καρδίας βρύγματος τῆς ἀπληρώτου λύπης.
- 545 Ὡς εἶδεν οὖν τοὺς ἀδελφοὺς, ὅπου ἴλθασιν ἀξάφνω,
 καὶ ὡς λειποθυμήσαντας ἐκ τῆς ἀμέτρου λύπης,
 ἀνέστη αὐθις ἐξ αὐτῆς καὶ πρὸς ἐκείνους ἦλθεν,
 καὶ τούτους μετ' ἐκπλήξεως ἕκαστον κατεφίλει. Σ. 44
- Ἡ ἀπροσδόκητος χαρὰ ἐλθοῦσα παρ' ἐλπίδα
- 550 ὅμοια φέρει δάκρυα θλίψεων τε καὶ πόνων.
 Ὡς γὰρ αὐτοὺς ἠσπάζετο μετὰ περιχαρίας,
 δάκρυα περιεβάλλοντο, θρῆνον ποιοῦντες μέγα·
 ἔλεγον λόγους πενθικοὺς οἱ νέοι πρὸς τὴν κόρην
 „Ζῆς, αἰχμαλῶτε ἀδελφῆ, ψυχὴ ἡμῶν καρδία;
 555 ἡμεῖς θανοῦσαν σ' εἶχαμεν καὶ σπαθοκοπημένην,
 μίαν ὑπολαμβάνοντες εἶναί σε τῶν θανόντων,
 ἀλλὰ τὰ κάλλη ζῶσάν σε ἐτήρησαν ἀδέλφιν“.
- Οἶδα γὰρ κάλλος ἄπειρον τὴν λύπην νὰ πραύνη,
 καὶ φεῖδονται πολέμιοι νεότητος καὶ κάλλους.
- 560 Εἶθ' οὕτως βεβαιώσαντες τὸν Ἀμηνρᾶν μεθ' ὅρκου
 γαμβρὸν νὰ τὸν ἐπάρωσιν, νὰ ἔλθῃ εἰς Ῥωμανίαν,
 ἐδώκασιν τὰς σάλπιγγας, ὑπέστρεψαν εὐθέως.
- Ἀπαντες ἐξεπλήττοντο, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους
 „ὦ θαύματα, ὅπου βλέπομεν, δύναμιν τῶν ἐρώτων,
 565 πῶς αἰχμαλώτους ῥύεται, φουσάτα παραλύει,
 πίστιν ἀρνεῖσθαι πείθουσιν, θάνατον μὴ πτοεῖσθαι.“
- Καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον
 ὅτι ἡ κόρη εὐμορφή μετὰ τὰ τερπνά τῆς κάλλης
 φουσάτα ἐκατέλυσεν περίφημα Συρίας.
- 570 Ἐπεὶ δὲ ὅρκους ἔδωσαν γαμβρὸν νὰ τὸν ἐπάρουν,
 ἐπῆρεν τὰ στρατεύματα ὁ Ἀμηνρᾶς εὐθέως,
 εἰς Ῥωμανίαν ὑπέστρεψαν ἅμα μετὰ τῆς κόρης·
 καὶ ὅτε ἐκατέλαβον τὰ μέρη Ῥωμανίας,
 ἐλευθεροῖ ὁ Ἀμηνρᾶς πάντας τοὺς αἰχμαλώτους,
 575 ἐκάστω δούς ἐφόδια πρὸς τὴν ὁδὸν ἀρκοῦντα.

Οἱ δὲ τῆς κόρης ἀδελφοὶ πρὸς τὴν μητέρα γράφουν
τῆς ἀδελφῆς τὴν εὔρεσιν, τοῦ Ἀμηνῶ τὸν πόθον,
δι' οὗ πίστιν ἠρνήσατο καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους.

580 „Μήτηρ ἡμῶν μηδὲ τινα, μηδὲ ὅλως θλιψὶν ἔχης,
γαμβρὸν τῦραμεν πάγκαλλον, κατὰ πολλὰ ὥραϊον,
τὰς χρεῖας οὖν προτοίμασον πάσας τὰς τοῦ γάμου“.

Ἡ μήτηρ δὲ ὡς ἤκουσε τὸν Κύριον εὐλόγει,
»Δόξα, Χριστέ μου, λέγουσα, τῇ σῇ φιланθρωπίᾳ,
δόξα τῇ δυναστείᾳ σου ἐλπίς τῶν ἀνελπίστων·
385 ὅσα γὰρ θέλεις δύνασαι, οὐδὲν ἀδυνατεῖ σοι·
αὐτὸς γὰρ τὸν πολέμιον ἡμερον ἀπειργάσω,
καὶ θυγατέρα τὴν ἐμὴν αἰχμαλωσίας ῥύσας.

Tr.14

Σ. 47

Ὡς θυγατερ, παμπόθητε, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων,
πότε σὲ ζῶσαν ὄψομαι, φωνῆς σου δ' αὖ ἀκούσω;
590 Ἴδου τὰς χρεῖας γάμου σου, καλλίστως εὐτρεπίζω,
ἦν ὁ νυμφίος ἔστι σοι παρόμοιος τοῦ κάλλους,
ἦν ἔχῃ γνώμην καθαρὰν τῶν εὐγενῶν Ῥωμαίων.
Φοβοῦμαι, τέκνον μου, καλὸν, μὴ ἄστωργος ὑπάρχῃ,
καὶ θυμωθῇ ὡς ἐθνικὸς καὶ ζῇν σε οὐ προκρίνῃ.“

595 Καὶ ταῦτα ἡ στρατήγισσα χαίρουσα ἐμελῶδει,
ὁ δ' Ἀμηνῶς, οἱ σὺν αὐτῷ, καὶ ἀδελφοὶ τῆς κόρης
χαίροντες ἅμα τῆς ὁδοῦ ἤρχοντο μετὰ μόχθου·
ἠνίκα δ' ἐπλησίασαν ἐγγὺς τῶν οἰκῶν τούτων,
λαὸς πολὺς καὶ συγγενεῖς ἤρχοντο συναντῆσαι,
600 ὁμοίως ἡ στρατήγισσα μετὰ μεγάλης δόξης.

Σ. 48

Τὴν τε χαρὰν τὴν ἀπειρον, τὴν τότε γινομένην,
τίς λόγος φράσαι δυνηθῇ, ἢ ὅλως ἐξεικάσαι;
Τὰ τέκνα γὰρ ἡσπάζοντο μητέρα μετὰ πόθου,
ἡ μήτηρ δὲ εὐφραίνετο αὖτις μετὰ τῶν τέκνων,
605 ὡς πληρωθῆναι τοῦ Δαβὶδ τὸ λόγιον ἐκεῖνο,
τὸ συνευφραινομένην γε μητέρα ἐπὶ τέκνοις.
Ἴδοῦσα δὲ καὶ τὸν γαμβρὸν περικαλλῇ τῷ εἶδει
χάριν Θεῷ προσέπεμπεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας,
„Χριστέ, Θεέ μου,“ λέγουσα, „φῶς, ὁ εἰς σὲ πιστεύων

Tr 16

610 οὐ καταισχύνεται ποτὲ τῶν ἐπιθυμουμένων.“

Εἰς δὲ τὸν οἶκον φθάσαντες τὸν ἰδίον, ὃν εἶχον,
καὶ τῷ θεῷ βαπτίσματι τῆς θείας κολυμβήθρας
τὸν γαμβρὸν τελειώσαντες, ἐποίησαν τὸν γάμον.

Σ. 49

Καὶ ἡ χαρὰ ἐπηύξανεν ἡ πάντιμος ἐκείνη,
615 ἔχαιρε δὲ ὁ Ἀμηρᾶς τυχὼν τοῦ ποθουμένου·
οὐδὲν γὰρ ἦν ποθούμενον, ἀγάπης οὐδὲν κρεῖττον·
ὅσον γὰρ φλέγεται ὁ ποθῶν ἐπὶ ἀποτυχίᾳ,
τοσοῦτον οὖν καὶ ὁ τυχὼν τοῦ ἐρωμένου χαίρει.

Μετὰ δὲ τὴν συνάφειαν, ἣν ἔλαβεν ἡ κόρη,
620 καὶ ᾗ γέννησεν τὸν εὐγενῆ Βασίλειον τὸν Ἀκρίτην,
καὶ πλέον τότε ἐπηύξησεν τοῦ Ἀμηρᾶ ὁ πόθος·
ἔρως γὰρ ἔφλεγεν αὐτὸν ὑπερνικῶν τὰ πάντα.

Τέλος τοῦ δευτέρου βιβλίου τοῦ Διγεροῦς Ἀκρίτου.

ὑποθέσεις τοῦ τρίτου. | Λόγος τῆς μάμμης τοῦ | Ἀκρίτου. Σ. 50

Ὁ τρίτος λόγος πέφυκε τῆς μάμμης τοῦ Ἀκρίτου,
καὶ πῶς αὐτὴ ἐπιστολὴν τῷ | Ἀμηρᾷ ἐκπέμπει,
625 ἥσπερ ἐκεῖνος ἀκουσθῇ | καὶ φοβηθῇ κατάραν,
εἰς τὴν Συρίαν | ἔφθασεν εὐθὺς πρὸς τὴν μητέρα,
καὶ πάλιν μετεστράφηκεν εἰς τὴν αὐτὸν ποθοῦσαν.

ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Σ. 51

Ἡ μήτηρ δὲ τοῦ Ἀμηρᾷ, ἡ τοῦ Ἀκρίτου μάμμη, Τρ. 18
ὥς εἰς ἀλήθειαν ἔμαθε τὰ κατ' αὐτῆς υἱοῦ τε,
630 ἀπὸ Συρίας ἔστειλεν τὰ γράμματα τοιαῦτα,
θρήνων μεστὰ ὑπάρχοντα, ὀνειδισμῶν καὶ πόνων
τῆς δὲ τοιαύτης τε γραφῆς ἦσαν οἱ στίχοι οὗτοι
„ὦ τέκνον μου, ποθεινότατον, μητρὸς παρηγορία,
πῶς ἐχωρίσθης ἀπ' ἐμοῦ καὶ πῆγες εἰς τὰ ξένα;
635 Ἐτύρλωσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔσβεσας καὶ τὸ φῶς μου,
πῶς ἀπαρνήθης συγγενεῖς, πίστιν καὶ τὴν πατρίδα,
καὶ ἐγενόμην ὄνειδος εἰς ὅλην τὴν Συρίαν;

Σ. 52

Γεγόναμεν καὶ βδελυκτοὶ πρὸ ὅλων τῶν ἀνθρώπων,
ὥς ἀρνηστὰι τῆς πίστεως, καὶ ἀρνηταὶ τοῦ νόμου,
640 ὥς μὴ καλῶς φυλάξαντες τοὺς νόμους τοῦ προφήτου.
Τί τὸ συμβάν σοι, τέκνον μου, καὶ πῶς μετεπελάθου,
καὶ πῶς οὐκ ἐμνημόνευσας τὰς πράξεις τοῦ πατρός σου,
πόσους Ῥωμαίους κατέσφαξε, καὶ πόσους δούλους εἶχεν;
οὐ φυλακὰς ἐγένευσεν τοπάρχας ἀνδρειωμένους,
645 οὐ θέματα ἐκούρσευσεν ἀπὸ τῆς Ῥωμανίας;
δὲν ἐπλανήθη ὥσπερ σὺ νῦν γίνῃ παραβάτης.
Ὅταν δὲ τὸν ἐκύκλωσαν φουτσάτα τῶν Ῥωμαίων,
οἱ στρατηγοὶ τὸν ὤμνον φρικωδεστάτους ὄρκους,
πατρίκιος νῦν τιμηθῆς παρὰ τοῦ βασιλέως,

Τρ. 20

650 νῦν γίνῃς δὲ καὶ στρατηγός, ἂν ῥίψῃς τὸ σπαθὶν σου,

Σ. 53

625 πόλιν. 646 ἐπλανήθην.

- ἀλλὰ φυλάσσων πρόσταγμα ἐκεῖνος τοῦ προφῆτου
δόξης ἐκατεφρόνησε, τὸν πλοῦτον ὑπερεῖδε,
καὶ μεληδὸν ἐκόπτετο, δὲν ἔρριπτεν τὸ σπαθί του.
Αὐτὸς δ' ἀνάγκην μὴ ἰδὼν, τὸν νόμον ὑπερεῖδες,
655 τῆς πίστεως, τῶν συγγενῶν, ἐμῆς τε τῆς μητρός σου.
Ὁ δὲ Μουσοῦρ ὁ θεῖός σου, ἐκεῖνος ὁ Ταρσίτης,
εἰς Σμύρνην ἐταξείδευσεν, τὴν παραθαλασσίαν,
τὴν Ἀγκυραν ἐκούρσευσεν, τὴν Ἀκινὰν τὴν πόλιν,
τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Τερεντὴν, καὶ τὴν Ἑπτακωμίαν,
660 καὶ ταῦτα τροπωσάμενος ἐστράφη εἰς Συρίαν.
Καὶ σὺ, ὦ δυστυχέστατε, ἐποίησας ταξείδιον,
καὶ ὅταν γενέσθαι βασιλεὺς ἔμελλες τῆς Συρίας
διὰ πόθον ῥωμανίτιδος καὶ γοητείας μάγης
τὸν ἑαυτὸν σου ἀπώλεσας, ἀχρειωθεὶς τελείως,
665 γέγονας δὲ κατάρατος εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.
Πλὴν εἰ μὴ παραγίνεσαι τάχιον εἰς Συρίαν,
οἱ Ἀραβῖται βούλονται ἐμὲ τοῦ θανατῶσαι,
νὰ σφάξωσι τὰ τέκνα σου, πατὴρ ὡς ἀπιστοῦντος,
σοῦ τὰ τερπνὰ κοράσια ἄλλοις παραδοθῆναι,
670 καὶ ὁ θεὸς χάωσει σε ζῶντα ἀπὸ τὸν κόσμον.
Ἔστειλα δέ σοι, ὡς ἑρᾶς, ἐπίλεκτα φαρία,
τὸ βάδιον καθαλλίκευε καὶ τὸ δαγάλλον σύρε·
τὸν μαῦρον μετὰ προσοχῆς ἐὰν καθαλλικεύσης,
ὡς ἀετὸς ἀνίπταται, οὐδὲ τινὰς σὲ φθάνει·
675 ἔπαρε καὶ τὴν κόρην σου διὰ νὰ μὴν λυπηῇται.
Εἰ δὲ καὶ μείνεις ἀπειθής, εἴται κατηραμένος.“
Λαβόντες δὲ τὰ γράμματα οἱ ἐκλεκτοὶ Ἀραβῖται,
πρόβοδον ἔχοντες καλὸν Ῥωμαῖον παιδευμένον,
εἰς Ῥωμανίαν ἔφθασαν εὐθέως μετὰ πόθου.

Σ. 51

Α. 22

Σ. 55

669 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χεῖρ. Τραπεζοῦντος ἔχει τοὺς ἐξῆς
ἀ διὰ σὲ στενάζουσι ἡμέρας τε καὶ νύκτας.
Ναὶ, τέκνον μου, γλυκύτατον, οἰκτεῖρον τὴν μητέρα,
μὴ καταγάγῃς γῆράς μου εἰς φθὴν μετὰ λύπης,
μὴ βουληθῇς τὰ τέκνα σου ἀδίκως τοῦ σφαγῆναι,
μηδὲ τὰ σὰ κοράσια ἄλλοις παραδοθῆναι.

Ὁ τελευταῖος τῶν στίχων ὁμοιάζων τῷ στίχῳ 669 μαρτυρεῖ τὴν πλάνην τοῦ ἀντι-
γραφείου τοῦ χειρογράφου, ἐξ ἧς προέβλεπεν ἡ παράλειψις.

- 680 Ἦν δὲ τοῦ οἴκου πόρρωθεν τόπος ἡ Λευκοπέτρα,
καὶ ἀπὸ ἑκὲς ἐκρύβθησαν νὰ μὴν φανερωθῶσιν·
ἔστειλαν δὲ τὸν Ἀμηρᾶν γραφὴν τε κατ' ἰδίαν,
καὶ οὕτως αὐτὸν ἐδήλωσαν διὰ τοῦ πιττακοφόρου
„Τὸ φέγγος φέγγει ὁλονυχτὶ καὶ ἂν βούλῃ πορευθῶμεν.“
- 685 Καὶ ὥς ἤκουσε τὰ γράμματα ἐθλίβη ἡ ψυχὴ του,
καὶ τὴν καρδίαν τιτρώσκειται, ἡλέησε τὴν μητέρα,
καὶ τέκνα κατηλέησε καὶ τὰς αὐτῶν μητέρας.
Ζῆλος ἀνῆψεν εἰς αὐτὸν διάπυρος καὶ μέγας
πῶς μέλλουσι παραλαβεῖν ἄλλοι τὰ τέκνα τούτου, Σ. 56
- 690 τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας του· ἔδακνεν ἡ ψυχὴ του·
οὐ γάρ ποτε λανθάνεται ὁ παλαιὸς ὁ πόθος,
τοῦτον δὲ κατημάρωσε τῆς κόρης ἡ ἀγάπη·
πόνος γὰρ ὁ σφοδρότερος ἀμαυροῖ τὸν ἐλάσσων· Τρ. 24
καὶ ἵστατο κατανοῶν τί ἄρα διαπράξῃ.
- 695 Ὡς λέων ὠρυόμενος ἐμβαίνει ἐς τὸ κουδούκλιν,
τὴν κόρην συμβουλευέται οὕτως τὴν συνυπαίρει
„Κόρη μου, μυστικὸν τινα λόγον θέλω εἰπεῖν σοι·
θλίψιν ἔχω ἀφόρητον ἐνδοθεν τῆς καρδίας,
ἀλλὰ φοβοῦμαι πάντερπνη οὐκ ἄρεστον φανήσῃ·
- 700 ἰδοὺ καιρὸς ἐφύστηκε τὸ βέβαιον μαθεῖν σε.
Εἴπερ ἀγάπην καθαρὰν κέκτησαι πρὸς με, κόρη,
ἰδοὺ γάρ εἰς περιστάσιν φιλίαν δοκιμάζω“ Σ. 57
- Ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα ἐτρώθη τῇ καρδίᾳ,
καὶ μεγάλως στενάξασα πρὸς αὐτὸν οὕτως ἔφη
705 „ὦ ἄνερ μου, γλυκύτατε, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων,
πότε σου λόγον ἤκουσα, οὐκ ἄρεστόν μου εἶναι,
ποία δέ μοι περιστάσις χωρίσει με τοῦ πόθου;
Ἐὰν δέ μ' ἀποθανεῖν, οὐκ ἀπαρνήσομαί σοι“.
- 710 „Οὐ πρὸς θάνατον, φίλτατε, ὁ Ἀμηρᾶς ἀντέφη,
οὐκ ἔστιν ὥς ὑπέλαβες, μὴ γένοιτο, ψυχὴ μου,
ἀλλὰ ἡ μήτηρ μου γραφὴν ἔστειλ' ἀπὸ Συρίας
ὅτι κίνδυνον ἔχουσι, καὶ ἀπελθεῖν ἐθέλω,
καὶ στρατηγούς ἀπέστειλε μὲ ἵππους ἐκλεκτούς τε

- διὰ νὰ μὲ ἐπάρωσι νὰ πάγω πρὸς ἐκείνην.
- 715 Εἰ βούλει καὶ σὺ, κυρία μου, ὁμοῦ νὰ πορευθῶμεν
πρὸς τὴν Συρίαν τὴν τερπνὴν, ἰδωμεν τὴν μητέρα,
καὶ πάλιν νὰ ὑποτρέψωμεν μετὰ χαρᾶς ἐνταῦθα,
οὐ χωρισθῆναι θέλω σοῦ οὐδὲ καμμίαν ὥραν.“ Σ. 58
Τρ.26
- Ταῦτα ἡ κόρη ὡς ἤκουσεν βαρέα ἀναστεναῖζει,
720 καὶ δάκρυα ἐστάλαζεν, ὁ νοῦς τῆς ἐχάωθη,
καὶ παρεούθς ἠθέλησε νὰ ᾤπῃ τοὺς ἀδελφούς τῆς
τὴν βούλησιν τοῦ Ἀμηνᾶ, πῶς θέλει νὰ πηγαίνῃ,
καὶ πάλιν περικόπτεται εἰς ταραχὰς καὶ μάχας,
μὴν φανερώσῃ τὰ κρυφὰ μυστήρια καλοῦ τῆς.
- 725 Μᾶλλον ὑπесχέθηκε νὰ πάγῃ μετ' ἐκείνων,
καὶ οὕτως εἶπε πρὸς αὐτὸν „ Μετὰ χαρᾶς, αὐθέντα,
ὅπου κελεύῃς ἔρχομαι, ὅπου ἂν θέλῃς πάμε. “
- Αὐτὸς δ' ὅλως οὐκ ἤθελεν προσκατερεῖν ἐκεῖσε, Σ. 59
ἀλλὰ ταχὺ ἐβούλετο ἐλθεῖν πρὸς τὴν μητέρα
- 730 αὐτοῦ τὴν λίαν ποθητὴν, ἰδεῖν καὶ τοὺς οἰκείους,
φίλους ὁμοῦ καὶ συγγενεῖς, οἰκείους καὶ πατρίδα,
καὶ μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτοὺς καὶ ἐμιλῆσαι τούτοις,
πάλιν ἐβούλετο ἐλθεῖν καὶ μετὰ τῶν οἰκείων
πρὸς τὴν ἰδίαν σύζυγον, τὴν βασιλέως κόρην,
- 735 τὴν ἄγαν χαριτόβρυτον, ἐκείνην τὴν ὥραϊαν.
- Τοιαύτας οὖν ὁ Ἀμηνᾶς βουλὰς προσεπεπόει
ἐν τῷ ἰδίῳ λογισμῷ, καὶ φανερῶς οὐδόλως
ἐπεγνωρίσαι ἠθέλησεν γραφὴν δὲ τῆς μητρός του,
καὶ τὴν ἐξέλευσιν αὐτοῦ, πῶς ἀπελθεῖν ἐθέλει.
- 740 Θεὸς δέ, τὸ παράδοξον, θαυματουργῶν ὡς κτίστης
καὶ τὰ κρυφὰ βουλευμάτων κατ' ὄναρ διαλύει. Σ. 60
- Ὁ μικρὸς τῆς ἀδελφός κατ' ὄναρ εἶδε ταῦτα. Τρ.28
- Ταχὺ πρῶτὶ σὺχόνεται τοῖς ἀδελφοῖς του λέγει

714 πάρωσι. 729 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρῶν. Τραπεζοῦντος ἔχει

ἰδεῖν τέκνα τὰ ἴδια, ἰδεῖν καὶ τὰς μητέρας

Φαίνεται δὲ ὅτι ἐγένετο ὄντως παράλειψις τοῦ στίχου τούτου, διότι τὸ χειρῶν. Ἀνδρου ἄρχεται τοῦ στίχου 730 „κὺτῶν τὰς λίαν ποθητάς. . .“ Ὅτι ὁρθῶς ἔχει ἐνταῦθα τὸ μητέρας ἀποδεικνύει καὶ ὁ στίχος 637, οὐχ ἦττον δύναται νὰ διορθωθῇ καὶ „αὐτοῦ τὴν λίαν ποθητὴν“, ὅπως συμφωνῇ πρὸς τὸ μητέρα.

(καὶ εἰς τοὺς λοιπούς του ἀδελφούς αὐτὸ τοὺς φανερώνει)
 745 „Ὅραμα εἶδον, ἀδελφοί, ἐν ταύτῃ τῇ ἐσπέρᾳ·
 γεράκια μεῦ ἐφάνησαν ἐπὶ Λευκῆς τῆς Πέτρας,
 καὶ ἀετὸς χρυσόπτερος περιστερὰν ἑκυνῆγα,
 ὥσπερ χιόνι ἦτον λευκὴ καὶ ἑβείη ἔς τὸ κουδούκλιν
 ἐν ᾧ κοιμᾶτο ὁ γαμβρὸς μετὰ τῆς ἀδελφῆς μας·
 750 καὶ γὰρ δὲ ἐξεπήδησα συντόνως νὰ τὸν λάβω·
 ἀπλόνοντας τὰς χεῖράς μου λαμβάνω καὶ τοὺς δύο·
 ἀπὸ σπουδῆς μου τῆς πολλῆς ἔξυπνος ἐγενόμην.“

Καὶ τότε πρῶτος ἀδελφός, αὐτὸς ὁ Κωνσταντῖνος,
 οὕτως ἀνταποκρίνεται τὸν ὄνειρον δηλώνων
 755 „Τὰ γεράκια, ἑβείη εἰσὶν ἄρπαγες ἄνδρες,
 τὸν ἀετὸν, ὃν ἑβείη, δοκεῖ γαμβρός μας νὰ ἵναι,
 περιστερὰ δ' ὅπό' ἔτρεχεν ἦτον ἡ ἀδελφὴ μας·
 καὶ βλέπετε καλῶτατοι μὴ τὴν κακοποιήσῃ.
 Ἄλλ' ἅς καθαλλικεύσωμεν, καὶ ἅς περιγυρισθῶμεν
 760 ἐνθα εἶδες τὸν ὄνειρον μετὰ τῶν ἱεράκων“

Οἱ πέντε καθαλλικεύσαν ἔς τὴν Λευκοπέτραν ἦλθον,
 τοὺς Ἀραβίτας εὗροσαν κατὰ τὸ ὄνειρόν τους·
 ὅμως τοιαῦτα πρὸς αὐτοὺς γελῶντες προσελάλουν
 „Καλῶς ἦλθατε, ἄρχοντες, γεράκια τοῦ γαμβροῦ μας.“
 765 (Ἐκεῖνοι δὲν ἐδύνουνταν τί νὰ ἀποκριθοῦσιν.)
 „Τί ᾧδε ἐπεζεύσατε, κύκ ἦλθατε εἰς οἶκον;“
 Ἐκεῖνοι δὲ μὴ ἔχοντες τί ἀνταποκριθῆναι,
 770 ἄκοντες, μὴ βουλόμενοι εἰπῆσιν τὴν ἀλήθειαν·
 φόβος γὰρ ἀπροσδόκητος ἀλήθειαν ἐκφαίνει,
 ὁ δὲ γε προσδοκώμενος γεννᾷ ἀπολογίαν.
 „Ἐχθὲς ἐπαραμείναμεν, ἐστάθημεν εἰς ᾧδε.“
 Ἐκεῖνοι δὲ τοὺς ἔλαβον, ἔς τὸν Ἀμνηρὰν ἐφθάσαν,
 ἐκεῖνον κατωειδίζον ὡς αἴτιον τοῦ ἔργου·
 κατηγορίας ῥήματα ἐλάλησαν ἔς ἐκεῖνον.
 775 „Ὡ Ἀμνηρᾶ, τοιαύτας, σὺ, τὰς γνώμας ὑπεσχέθης,
 θέλοντας εἰς τὸ ὕστερον ἡμᾶς χωρίσαι ταύτης,
 τῆς ἀδελφῆς τῆς ποθητῆς, τῆς πανωραιοτάτης;

744. 765 Ἀμφότεροι οἱ στίχοι πλεονάζουσι. 767 ἄκοντες καὶ

- Ἰδοὺ φάρια σ' ἔστειλαν ἐπίλεκτα, δρομαῖα,
ἀγένεια παλληκάρια ἀπὸ τῶν Ἀραβίτων·
780 καὶ εἰ τοιαῦτα βούλοιο καὶ μελετᾷς ποιῆται, Σ. 63
ὥστε κρυφίως φεύξασθαι ἀπὸ τῆς Ῥωμανίας,
τὴν ἀδελφὴν μας ἄρῃσον, τὸν παιδά σου κατάρθου,
ἡμεῖς αὐτοὺς ἐκθρέψομεν, θεὸς ἐκδικος ἔστω.
Σὺ δὲ, φίλε ἡμῶν γαμβρὲ, καὶ πρῶτε τῆς Συρίας,
785 ἐκεῖνα λαβὼν, ἃ ἔφερες, πορεύου ἔνθα βούλει.“
- Ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀμηνῆς, ὁρῶν καὶ τοὺς ἐλέγχους,
φωνῆσαι μὴ δυνάμενος, ἢ ἀντειπεῖν οὐκ ἔχων,
αἰσχύνῃς, φόβου, θλίψεως ἀνάπλεως τυγχάνει,
αἰσχύνῃς προσδοκῶμενος, ὡς ξένος τε τυγχάνων,
790 καὶ δεδοικὼς ἐξίστατο ἄρωνος παρὰ πάντας·
ἐπιασε λύπην ἄπειρον τὸν χωρισμὸν τῆς κόρης.
Λαβὼν δὲ τὴν ὁμόζυγον, ἐμβαίνει 'ς τὸ κουδούκλιν·
ἐλόγιασε νὰ γνωρίσθῃκεν ἀπὸ αὐτὴν ἡ πρᾶξις,
καὶ δὲν ἐγίνωσκε λοιπὸν ὅτι θεὸς κατ' ὄναρ
795 ἐδήλωσε τοῖς ἀδελφοῖς τὴν κρυπτομένην πρᾶξιν,
καὶ λέγει „ Πῶς ἐποίησας ταύτην; “ μετὰ δακρύων,
„ Τοιαῦτα πράττουσι λοιπὸν οἱ εὐγενεῖς, φιλάττη;
οὐ πᾶσαν γὰρ μου τὴν βουλὴν σοὶ ἀνεθέμην μόνη;
οὐχ ὑπεσχέθης μοι ἐλ' εἶν μετὰ περιχαρίας;
800 μὴ σὲ ἠνάγκασα ἐγὼ, μὴ σὲ ἐβιασάμην;
μᾶλλον δὲ παρεκάλησας ἔχειν σε συνοδίαν,
καὶ μετὰ σοῦ συγχαίρεσθαι καὶ πάλιν ὑποστρέψαι.
Σὺ δὲ θεοῦ μὴ ἔχουσα φόβον πρὸ ὀφθαλμῶν σου,
τοὺς ἀδελφοὺς ἀνήγγειλας, βούλονται με φονεῦσαι·
805 οὐ μνημονεύεις ἐξ ἀρχῆς τί μετὰ σοῦ ἐγεγόνει,
ὅμως εἰς λήθην ἔρριψας ὅσα εὐεργετήθης.
Αἰχμάλωτον σὲ ἑκράτησα καὶ αὐθέντρα ἐγεγόνεις,
δούλην σὲ πῆρα ἐκ τῶν σῶν, ὡς δοῦλος ἐγενόμην,
ἃ ἤθελες ἐγένοντο, καὶ ὁ πόθος σου ἐπληρῶτο,
810 δέσμιον μὲ ἐκράτησας, ὡς σὺ τοῦτο γινώσκεις·
διὰ τὴν ἀγάπην σου ἐγὼ ἦλθον εἰς Ῥωμανίαν,
γονεῖς τε καὶ τὴν πίστιν μου ὡς διὰ σὲ ἠρνήσθην,

- σὺ δὲ μοι ἐπροξένησας θάνατον διὰ ταῦτα.
 Βλέπε κακῶς μὴ παραβῆς τοὺς ἐν τῷ μέσῳ ὄρκευς,
 815 τὸν ἔρωτα μὴ ἀρνηθῆς, ὃν ἔχομεν οἱ δύο·
 εἰ δὲ παραπικράνεις με καὶ τὴν ζωὴν μου θλίψεις, Τρ. 34
 πάντως νὰ σύρω τὸ σπαθί καὶ νὰ σφαγῶ ἀτός μου·
 ἄνδρας γὰρ κτείνει ὁ πόλεμος, τοὺς δὲ δειλοὺς ἢ νόσος,
 καὶ σὲ οἱ φρονιμώτεροι πάντοτε λοιδωροῦσιν, Τρ. 66
 820 ὥς μὴ φυλάξασαν ἄνδρὸς μυστήρια, φιλάττη.
 Ὅν εἶχες σὺ ἀνασασμὸν καὶ παρηγόρημά σου
 ἀδίκως θανατώτουςιν οἱ ἀδελφοί σου κόρη.
 Ὡς τὸν Σαμφὼν ἢ Δαλιδὰ παρέδωκε σφαγῆναι,
 οὕτω καὶ σὺ τὸν φίλτατον καὶ περιπόθητόν σου.“
 825 Τοιαῦτα εἶπ' ὁ Ἀμηνῶς τῇ κόρῃ μετὰ πόνου,
 αὐτὴν γὰρ ὑπελάμβανεν βουλήν αὐτοῦ εἰπεῖν τε·
 ὁ ἔρως γὰρ ἀτιμασθεῖς κακολογίαν φέρει.
 Ἡ κόρη ταῦτα ὥς ἤκουσε ἄλαλη κατεστάθη
 καὶ ἡσυχάζουσα λαμπρῶς ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας·
 830 πᾶς γὰρ ὁ πταίων ἔτοιμον ἀπολογίαν ἔχει,
 ὁ δὲ μὴ ἔχων πταισίμιον σιγὴν τε ὑποφέρει.
 Μόλις δὲ τὸ κοράσιον εἰς ἑαυτὴν ἔλθοῦσα,
 835 ἔφησε ταῦτα πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλῶν δακρύων
 „Οὐκ ἔστι τοῦτο, αὐθέντα μου, βουλήν σου φανερώσαι·
 εἰ γὰρ αὐτὸ πεποίηκα πυρίκαυστος γενοίμην,
 παράδειγμα ἐν τοῖς λοιποῖς, πᾶσι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ,
 ὥς τοῦ ἀνδρὸς μυστήρια κατὰδηλα ποιοῦσα.“
 Βλέπουσα γὰρ τὸν Ἀμηνῶν αὐξάνοντα τὴν λύπην,
 παράφροντα γενόμενον ἐκ τῶν πολλῶν δακρύων,
 840 τὸ γὰρ πολὺ τῆς θλίψεως γεννᾷ παραφροσύνην, Τρ. 36
 ἐντεῦθεν καὶ παράλογα τινὰ κακολογᾶται,
 μήπως καὶ γὰρ τὴν ἑαυτὴν τῷ ξίφει ἀναλώσῃ,
 ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς βοῶσα, τρυχομένη,
 „ὦ ἀδελφοί γλυκύτατοι, τί μάτην ἐνοχλεῖτε
 845 τὸν μήπω ἀδικήσαντα; ἰδοὺ γὰρ ἀποθνήσκει
 καὶ ἀναιρεῖ τὸν ἑαυτὸν ἀπὸ παραπληξίας.

- Διὰ τὸν θεὸν, καλοὶ ἀδελφοί, μὴν ἀποθάνῃ ἀδίκως,
ὥς δι' ἐμὲ ἡρνήσατο γένος τε καὶ πατρίδα·
οὐ γάρ ποτε οὖν κατ' ἐμοῦ κακὸν τι ἐβουλήθην,
850 ἀρτίως δὲ φοβούμενος μητρὸς αὐτοῦ κατάραν
εἰς τὴν Συρίαν ἀπήρχετο συντόμως ὑποστρέψαι.
ἔξειπε γάρ με τὴν βουλὴν, ἔδειξε καὶ τὸ γράμμα·
καὶ μὴ νομίσης, εἶπέ με, νὰ πάρω ἡγὼ κατάραν.
Πῶς ἐσεῖς πτοούμενοι τὴν μητρικὴν κατάραν,
855 μόνον κατατολμήσατε ἐλθεῖν εἰς μυριάδας,
καὶ πόλεμον ἐσυνήφετε μέγιστον εἰς κλεισοῦραν,
μὴ φοβηθέντες θάνατον παρὰ μητρὸς κατάραν ;
Ταύτην αὐτὸς οὖν δεδοικῶς βούλεται πορευθῆναι.“ Σ. 69
- Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς ἀδελφούς ἐκείνη προσεφώνει,
860 θερμὰ κινουῦσα δάκρυα, ἀνάσπα καὶ τὰς τρίχας.
Ἐκεῖνοι δὲν ὑποφέρασιν ὄραν θρηῆνον τῆς ἀδελφῆς των,
λόγους τῆς λέγουσιν ἐκεῖ νὰ τὴν παρηγορήσουν
„ Ἐσένα ὅλοι ἔχομεν ψυχὴν παρηγορίαν,
καὶ τοῦτο ἀκρίβειαν ἔχομεν ἵνα κακὸν μὴ πάθῃς,
865 ἐπεὶ δὲ θέλεις καὶ ἐσὺ νὰ πάγῃς μετ' ἐκείνον,
θεὸν ἃς δώσῃ μάρτυρα νὰ ὑποστρέψῃ πάλιν·
ἡμεῖς νὰ ὑπερευχώμεθα καλῶς κατευοδεῖσθαι.“
Καὶ παρευθὺς ἀμφότεροι εἰς τὸν γαμβρὸν εἰσῆλθον, Τρ. 38
ζητῶντάς του συγχώρησιν τῶν πρώην λαληθέντων
870 „ Καὶ μὴ μνησθῇς ἡμῶν, γαμβρὲ, ὅσα ἐξείπομέν σοι·
οὐ γάρ ἡμῶν τὸ αἷτιον, πάντως σὸν ἐστὶ πταῖσμα Σ. 70
νὰ μὴν γνωρίζωμεν ἡμεῖς ἐκεῖνα, ὅπου ἔθελες νὰ κάμῃς.“

- Εὐθὺς ἐσυνεχώρεσεν, ἅπαντας κατεφίλει,
καὶ στάς ἐπὶ ἀνατολὰς χειρὰς πρὸς ὕψος αἶρει,
875 „ Χριστέ μου, ἐξεφώνησε, υἱὲ Θεοῦ καὶ λόγε,
ὁ πρὸς τὸ φῶς ἐλκύσας με τῆς σῆς θεογνωσίας,
ἐκ σκότους λυτρωσάμενος καὶ τῆς ματαίας πλάνης,
εἰ ἐπιλάθομαι ποτε φιλτάτης γυναικὸς μου,
εἰ τοῦ τερπνοῦ ἀνθήματος, υἱοῦ τοῦ ποθουμένου,
880 καὶ οὐχ ὑποστρέψω τάχιον εἰς τὴν ἡμῶν εἰκίαν,

853 Λεῖπει ὁ στίχος; ἐκ χειρογ. Τρ. 879 ἀναθύματος. 880 Τάχυνον.

τάχιον νὰ ἀπολεσθῶ ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ,
κατάβρωμα νὰ γενῶ εἰς τὰ θηρία, τῶν πετεινῶν ἔς τὰ ὄρη,
καὶ οὐ λογισθῶ εἰς χριστιανῶν τῶν ἐκλεκτῶν μερίδα.“

- Καὶ τότε ἤρξατο λοιπὸν τὰ τῆς ὁδοῦ φροντίζων, Σ. 71
- 885 καὶ ἐκπληρώσας ἅπαντα δι' ἡμερῶν τῶν δέκα,
γνωστὴ πᾶσιν ἐγένετο ἐξέλευσις ἡ τούτου,
καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἔτρεχε τῶν συγγενῶν καὶ φίλων.
Καὶ ἦτον νὰ ἰδῇς τοὺς ἔρωτας, ποῦ ἠφλόγιζον καρδίας·
κρατήσας γὰρ ὁ Ἀμηνᾶς ἐκ τῆς χειρὸς τὴν κόρην
890 μόνος εἰσῆλθεν μετ' αὐτῆς εἰς τὸ κουβούκλι μέσα,
δάκρυα δὲ ἐκίνησεν ἐκ βάθους τῆς καρδίας,
οἱ στεναγμοὶ ἀνέπεμπον ἤχους παρηλλαγμένους.
„Δὸς μοι λόγον, γλυκύτατε, καὶ δὸς μοι δακτυλίδιν,
καλήγνωμε, νὰ τὸ φορῶ ὥστε νὰ ὑποστρέψω.“
895 Στεναῖζας δὲ ἡ πανεύμορφος ἔλεγε πρὸς ἐκεῖνον
„Βλέπε, αὐθέντα μου χρυσέ, μὴ ἐρους καταλῦσαι
καὶ ἀποδώσῃ σοι Χριστὸς, ὁ κρίνων δικαίως πάντας· Σ. 72 Τρ. 40
δίκαιος γὰρ κριτὴς ἐστὶν ἀποδιδούς ἐκάστῳ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φρικτῇ δοῦναι κατα ἀξίαν.“
900 „Εἰ τοῦτο πράξω, φίλτατε, “ὁ Ἀμηνᾶς ἀντέφη,
„καὶ ἀθετήσω ἔρωτα, ὃν εἶχομεν οἱ δύο,
ἢ θλίψω τὴν καρδίαν σου, ὦ πανωραιοτάτη,
ἀνταποδώσῃ μοι Χριστὸς, ὁ κρίνων δικαιοσύνην·
γραφὴν γὰρ προσδεξάμενος μητρὸς ἀπὸ Συρίαν,
905 ἐτύπωσα τοῦ ἀπελθεῖν φοβούμενος κατάραν·
πᾶσι γὰρ δίκαιόν ἐστιν γονεῖς μὴ παρακούειν.“
Ἐγένετο δὲ σύμβουλος καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὄρκος,
(καὶ συμβουλὴ ἐγένετο, ἀνάμεσον εἰς πάντας).
Πάντες προέπεμψαν αὐτὸν μετὰ χαρᾶς μεγάλης,
910 καὶ τραγωδεῖν ἀπῆρξατο φθεγγόμενος τοιάδε
„Νεώτεροί μου ἀνδρίζεσθε, φαρία μὴν κατοκνεῖτε,
βροχᾶς, χειμῶνας, παγετοὺς ἀντ' οὐδενὸς ἡγήσθε,
νὰ μὴν ἀργήσω σήμερον κατὰ τὸ ὠρισμένον,

881 Λείπει ὁ στίχος ἐν χειρογ. Τρ. 899 τῇ ἡμέρᾳ (δὲς). 908 Ὁ στίχος οὗτος πε-
ριττεύει. 909 Τότες πάντες. 911—969 Λείπουν ἐν χειρ. Τραπεζοῦντος.

ὄνειδισθῶ εἰς τὸ γένος μου, καὶ δὲν θέλω νὰ ζῶ εἰς κόσμον.“

915 Αὖθις ἀπεχαιρέτησε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους,
τοὺς ἅπαντας ἠτπάζετο μετὰ περιχαρίας.

Καὶ τοῦτο ἐξεφώνησαν ἅπαντες ὁμοφώνως
„Ὑπαγε, αὐθέντα μας, καλῶς, θεὸς ἐνδυναμώσαι,
ἡμᾶς δὲ ἀξιώσειεν ἰδεῖν σε διὰ τάχους.“

920 Κάκειθεν μὲν ὑπέστρεφον εἰς τὰς οἰκίας πάντες,
ὄντες δεινοὶ καὶ σκυθρωποὶ, κακὸν ὡς πεπονθότες·
τοιοῦτος γὰρ ὁ χωρισμὸς τῶν ἀγαπώντων πάντων,
τῇκει δὲ πάντων τὰς ψυχάς, δαμάζει τὰς καρδίας,
διάπυρον τὸν λογισμὸν τῆς χωρισίας κάμνει.

Σ. 74

925 Ἐμίσειεν δὲ ὁ Ἀμηνῆ καὶ εἶχε πολὺν πόνον,
καὶ καθ' ἐκάστην ἔττελλε γραφάς πρὸς τὴν φιλτάτην
„Μὴ λυπηθῇς, παρακαλῶ, εὔχου με δὲ τὸ πλέον.“
Τοὺς νέους δὲ τοὺς ἑαυτοῦ ἰκέτευεν ἐκ πόθου
„Ἀρχοντες, λέγων, ἀδελφοὶ, φίλοι καὶ νεανίσκοι,

930 πάντες συναγρυπνήσατε καὶ κόπους ὑποστήτε,
τὰς συνταγὰς πληρώσατε τὰς ἡμετέρας φίλοις,
ὅς ὑπεσχέθητε δι' ἐμὲ λέγοντες ἀποθνήσκειν·
τοῦτο δὲ οὐ πρὸς θάνατον, ἐρωτικὸν δὲ μᾶλλον·
φλέγεται γὰρ μου ἡ ψυχὴ καὶ κλαίει ἡ καρδιά μου

935 τὸ ἄπειρον διάστημα τοῦ δρόμου ἐπιδλέπων·
πότε γὰρ κάμπους τοὺς πολλοὺς καὶ τὰς δεινὰς κλεισούρας, Σ. 75
καὶ ποταμοὺς τοὺς φοβεροὺς διέλθωμεν ἀντάμα ;

πότε υπερβησόμεθα τοὺς κάμπους τοὺς ἀνύδρους,
καὶ τὸν Ῥουχὰν προφθάσωμεν, ἰδῶμεν τὴν μητέρα ;
940 ἅπαντα δὲ πληρώσαντες σὺν τῇ μητρί μου πάλιν
ἐλθωμεν ἐν τοῖς μέρεσιν καλλίστης Ῥωμανίας,
καὶ τὴν ἐμὴν θεάσομαι πέρδικα τὴν ὠραίαν,
καὶ αὖθις τὸν πανεύγενον καὶ πάγκαλλον υἱόν μου.

Τίς γάρ μοι δώσῃ πτέρυγας νὰ πετασθῶ, φιλτάτη,
945 καὶ καταλάβω σύντομον πρὸς σέ, χρυσὴ τρυγόνα,
πόσα στενάζει δι' ἐμὲ ἡ πάντερπνος ἀηδόνα,
καὶ τὰς ὁδοὺς σκοπεύουσα ἡμέραν τε καὶ νύκτα·

914 ὄνεισθῶ. 918 αὐθέντα μου.

πεφύκασι γὰρ μέριμναι πολλαὶ τοῖς ἀγαπῶσι,
φροντίδες γὰρ βιωτικαὶ καὶ κίνδυνοι καὶ φόβοι.

Σ. 76

950 Ἄλλ', ὦ καλοὶ νεώτεροι, εὐγενικοί μου ἀγοῦροι,
ὑπνον ἀποδιώξατε καὶ ῥαθυμίαν πᾶσαν,
ὅπως ταχίστως φθάσωμεν εἰς τοῦ Ῥουχᾶ τὸ κάστρον,
καὶ μετὰ ταῦτα ἔλθωμεν πάλιν εἰς Ῥωμανίαν·
πολλάκις γὰρ ἐρρύσθητε δι' ἐμοῦ ἐκ κινδύνων.

955 Ν' ἀφήσω θέλω τὰ πολλὰ καὶ πρὸς ἐσᾶς ἐξείπω,
ὁ πρὸ ὀλίγον γέγονεν εἰς τὸ Μυλοκοπόδιον,
ὁπότεν ἐκυκλώσασιν ἡμᾶς γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι,
ἡμεῖς δὲ εἰς ἀπόγνωσιν κατήχθημεν θανάτου,
ἀποκλεισθέντες ἐμπροσθεν, καθάπερ εἰς τὸν τάφον,
960 μὴ ἔλπιζέ τις ἐξ ἡμῶν ὑπεξελθεῖν ἐκεῖθεν,
ἐγὼ δὲ κατεπῆδησα καὶ μέσον τούτων ἦλθον,
τοὺς μὲν εἰς ἄδην ἔπεμψα, τοὺς δ' ἄλλους ἐτρεψάμην.

Σ. 77

Μόνος δὲ τρέψας ἅπαντας, φυγάδας δὲ ποιήσας,
ἄβλαβοι ἐφυλάχθημεν σὺν τῇ αἰχμαλωσίᾳ.
965 Ἀρτίως δὲ ὁ πόλεμος ἐρωτικός δὲ μάλλον.
καὶ τοῦτο ὑμᾶς παρακαλῶ ἵνα μὲ συνεργῇτε“.

Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα τοῖς μετ' αὐτὸν ἐλάλει
ὁ Ἀμηρᾶς ἐν τῇ ὁδῷ μὲ πόνον τῆς καρδίας·
εὖτω γὰρ φλέγει τοὺς αὐτὸν ὑπήκοντας ὁ ἔρω,ς,
970 ὥς πάντα μὲν καταφρονεῖν αὐτῷ δὲ προστηνέχθαι.

Βλέποντες τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ Ἀμηρᾶ οἱ δοῦλοι
εὐθὺς ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸν αὐτὸν τοιοῦτα
„Ὅπου θέλεις ἅς γενοῦν τὰ ἑπλίκια, αὐθέντα,
οὐ γὰρ εὐρήσεις ἀφ' ἡμῶν ἀφορμὴν ῥαθυμίας.“

975 Τρεῖς γὰρ ἦλθον τὰς μονὰς καθ' ἕκαστον ἡμέρας,
καὶ ὅτε ἐκατέλαβον εἰς τὰς δεινὰς κλεισούρας,
εὖρον λέοντα φοβερόν τὴν ἔλαρον κρατοῦντα·
ὥς δὲ τοῦτον ἐσκέψαντο τοῦ Ἀμηρᾶ οἱ ἀγοῦροι,
ἅπαντες ἐπτοήθησαν κυρβέντες εἰς τὰ δάση,
980 καὶ λυπηθεὶς ὁ Ἀμηρᾶς τὸν λέοντα ἐφώνει
„Πῶς, σύγε, κατετόλμησας, δεινότατον θηρίον,
καὶ παρεμπόδισας ὁδὸν ἐρωτικῆς φιλίας;

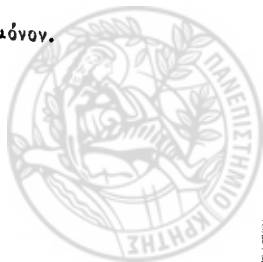
Σ. 78

Τρ. 42

- Ἐγὼ δὲ τὴν ἀνταμοιβὴν ἀξίαν νὰ τὴν δώσω.“
 Βαρέαν ῥαβδέαν τὸ ὕψην ἀπάνω εἰς τὸ κεφάλι,
 985 νεκρὸς εὐθὺς ἐπόμεινεν εἰς γῆν ἐξηπλωμένος·
 καὶ παρευθὺς προσέειπε τοὺς ἑαυτοῦ ἀγούρους
 „Ὅδόντας ἀνασπάσατε ἅπαντας τοῦ θηρίου,
 ὁμοίως καὶ τοὺς πόδας του, τοὺς ὄνυχας εὐγάλτε,
 τοὺς ὄνυχας εὐγάλετε τοῦ δεξιοῦ ποδὸς του,
 990 ἵνα φορέσωμεν αὐτοὺς τὸν ποθητὸν υἱόν μου,
 τὸν Διγενῆ Καππάδοκα, Βασίλειον τὸν Ἀκρίτην,
 ἔταν θεοῦ θελήματι ἐλθῶμεν εἰς Ῥωμανίαν.“
- Καὶ πάλιν ἐπορεύοντο μετὰ σπουδῆς τὸν δρόμον·
 ἀλλήλους τοὺς ἠναγκάζοντο ταχὺ νὰ περιτρέχουν·
 995 οὐδένας των ἦν ῥάθυμος, οὐδένας ἐκοιμήθηεν,
 ἔρως ὑπῆρχεν εἰς αὐτοὺς, οἷον οὐκ εἶδεν ἄλλος.
- Ὅταν δὲ ἐπλησίασαν εἰς τοῦ Ῥουχᾶ τὸ κάστρον,
 ὁ Ἀμηνῆς ἐπρόσταξε τέντας νὰ στέσουν ἔξω,
 καὶ δύο ἐκ τῶν ἀγούρων του ἔπεμψεν εἰς τὸ κάστρον
 1000 νὰ δώσουν λόγον τῆς μητρὸς πῶς ἦλθεν ὁ υἱὸς τῆς.
 Καὶ πορευθέντες τάχιον ἐποίησαν ὡς εἶπεν.
- Ἡ μήτηρ του δὲ ὡς ἔμαθεν τὸν ἐρχομὸν ἐτούτου,
 υἱοῦ τῆς δὲ τοῦ Ἀμηνᾶ, τοῦ θαυμαστοῦ καὶ ξένου,
 οὐκ ἔστιν ὅστις ἐξεπείν ἢς χαρμονῆς ἐπλήσθη,
 1005 κ' ἐκ τῆς μεγάλης τῆς χαρᾶς ἐχόρευεν ὀλίγον·
 ὁμοίως δὲ οἱ συγγενεῖς καὶ ὅλοι τοὺς οἱ φίλοι
 ἐξῆλθουσιν μετὰ χαρᾶς εἰς συναπάντησίν του.
- Εὐθέως γὰρ ἐπέζευσαν καὶ τοῦτον προσεκύνουν,
 φέροντες δάκρυα καὶ χαρὰν, ὅθεν οὐ προσεδόκουν·
 1010 καὶ πρὸς βραχὺ θρηνήσαντες χαρὰν εἶχον μεγάλην,
 καὶ κατεσπάζοντον αὐτὸν ἐκ πόθου, ὥσπερ ξένον,
 εἰς μέρος μὲν οἱ συγγενεῖς, εἰς ἄλλο δὲ ἡ μήτηρ,
 περιπλεκόμενοι αὐτὸν, συγχαίροντες ἀλλήλους,
 καὶ χωρισμὸν, ὃν ἔλιπεν, οὐδόλως μνημονεύουν.
- 1015 Ὅμως δὲ πάντες μετ' αὐτοῦ ἦλθον εἰς τὰ οἰκεῖα.

988. 989 Ἀντὶ τῶν δύο τούτων στίχων τὸ χειρογ. Τρ. ἔχει ἓνα καὶ μόνον.
 1011 κατεσπάζοντιν ἐκ.

- Καὶ τίς δύναται ἐξειπεῖν καὶ σαφηνίσαι πάντα
ἐκεῖνα τὰ γινόμενα ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ ;
οὐδεὶς καρδίαν εἶχε γὰρ σιδηρᾶν τοῦ μὴ θρηνῆσαι,
οὐδ' εἴπερ δέκα στόματα καὶ δέκα γλώσσας ἔχει,
1020 καὶ τὴν φωνήν του στερεᾶν καὶ χάλκινην καρδίαν·
τὰ φαετὰ, τοὺς πότους τε καὶ τοὺς χοροὺς ἐκείνους,
(ἀφοῦ δὲ πάντες ἔφαγον κ' εὐφράνθησαν ἀλλήλους,)·
κιθάρας τε καὶ φόρμιγγας, σύριγγας καὶ τυμπάνους·
καὶ τότε πάντες ἔφαγον καὶ ἔπιον χαρέντες,
1025 καὶ πάντες ἐκορέσθησαν ἐκ τῶν ἡδέων ἐκείνων.
Ἦρξατο τότε ἔρωτᾶν τὸν Ἀμυρᾶν ἡ μήτηρ
„Χιέ μου, ὦ παμφίλτατε, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων,
καὶ παραμύθιον ψυχῆς, τιμὴ τοῦ γερατειοῦ μου,
τὸ ἀγαλλίαμα ἐμὸν, ἡ ἐμὴ θυμηδία,
1030 τί τόσον ἄργησας τέκνον εἰς Ῥωμανίαν ;
Ἐγὼ γὰρ μὴ ὀρώσά σε φῶς οὐκ εἶχον καθόλου,
οὔτε βλέπειν τὸν ἥλιον, οὔτε ζῆν εἰς τὸν κόσμον.
Πάλιν, υἱέ μου, λέγω σοι πῶς ἔχεις μετὰ κόρης,
ἐκείνης τῆς φιλτάτης σου, ἐκείνης τῆς ὠραίας,
1035 δι' ἧς τὴν πίστιν ἄφησες, δι' ἧς καὶ τὴν πατρίδα,
δι' ἧς καὶ τὴν γυναῖκά σου, δι' ἧς καὶ τὰ σὰ τέκνα,
τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους σου, ἅπαντας καταλείψας,
καὶ ἐπιλήσμων γέγονας ἀπάντων τῶν πραγμάτων,
καὶ ἀρχῆς κατεφρόνησας καὶ πλοῦτον ὑπερείδες,
1040 πάντες δὲ ἐψήριζον γενέσθαι βασιλέαν ;
Συρία δέ σε ἅπασα ἀνδρειωμένον εἶχεν,
καὶ, σὺ, τῆς τύχης σου, υἱέ, ἐμποδιστὴς ἐγένου,
διὰ Ῥωμαίας γὰρ μιᾶς ἀπώλεσας τὰ πάντα.
Καὶ τί τοῦτο πεποίηκας, τέκνον, οὐκ ἐφοβήθης
1045 ἵνα μὴ σου οἱ Ἀραβες στερῇσουσιν ἐκ πάντων ;“
„Ἐγὼ, γλυκέα μητέρα μου,“ ὁ Ἀμυρᾶς ἀντέφη,
„ὥς ἤκουσά σου τῆς γραφῆς, καὶ φοβηθεὶς κατάραν,
εὐθύς ἐσυμβουλευθήκα βουλήν μετὰ τῆς κόρης,
εἰ θέλει δὲ νὰ ἔλθωμεν ἐνθάδε μετ' ἐκείνης·

1022 Ὁ στίχος περιττεύει.

- 1050 ἐκεῖνοι δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως οἱ γυναικάδελφοί μου
 πῶς τὴν βουλὴν ἐμάθασιν, οὐκ οἶδα ποῖος τὴν εἶπεν,
 (τίς ἦτον ἐκεῖνος, ὅπου ἔδειξε τὴν γνώμην πρὸς ἐκείνους),
 ἴσως εἰ ὁ θεὸς αὐτοῖς ἐπέδειξε κατ' ὄναρ, Σ 84
 διότι ἐγὼ ἤξεύρω το ἡ κόρη δὲν τὸ εἶπε,
- 1055 ἀλλὰ πάντα μας τὰ κρυπτὰ ἔνδον τῆς τὰ φυλάττει·
 αὐτίκα τε μετὰ θυμοῦ καὶ μετ' ὀργῆς μεγάλῃς
 ἀπειλικῶς μὲ ἤλεγξαν, ἀγριωδῶς ἰδόντες,
 καὶ εἴπασι μου τὴν βουλὴν, ἣν κεκρυφίως εἶχον.
 Καὶ εἴπερ λόγον ἔλεγον ἐγὼ ἐκείνοις τότε,
- 1060 σπαθία καὶ κοντάρια ἦλθον ἂν πρὶν ἐλπίσαι,
 μόνον, αἰσχύνης ἔμπλεως γενόμενος καὶ φόβου, Τρ. 48
 βλέπων καὶ τοὺς ἐλέγχους μου, ἄφρων ἐστάθην.
 Ἡ κόρη δὲ ὡς τὸ ἤκουσε 'ς τοὺς ἀδελφοὺς ἐξῆλθε
 καὶ λέγει ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ὦ ἀδελφοί μου, φίλοι,
- 1065 τὸν μήπω βλάβαντα ὑμᾶς μὴ μάτην ἐνοχλήτε·
 ἰδοὺ γὰρ πάντες βλέπουσιν ὡς δι' ἐμὲ τὰ πάντα, Σ. 85
 πίστιν, πατρίδα ἠρνήσατο καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους,
 νῦν δὲ φοβούμενος μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ κατάραν,
 εἰς τὴν Συρίαν ἄπεισι ταχέως ἐπιστρέψαι.
- 1070 Ταῦτα ἡ κόρη λέγουσα τὰ δάκρυα ἐκίνει,
 οἱ δ' ἀδελφοὶ μὴ φέροντες θρήνον τῆς ἀδελφῆς τους,
 ἅπαντες πρὸς με ἦλθασιν ὁμοῦ μετὰ τῆς κόρης
 συγχώρησιν νὰ λάβωσι τῶν πρώην λαληθέντων·
 καὶ τότε ἐγὼ συγχωρηθεῖς, καὶ τῆς χειρὸς κρατήσας
- 1075 τὴν κόρην τὴν εὐγενικὴν, ἥσπασθήμεν ἀλλήλους,
 καὶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, καὶ τῆς ὁδοῦ ἠρξάμεν·
 Αὐτοὺς τοὺς λόγους ὁ Ἀμηνᾶς πρὸς πάντας ἐξηγεῖτο
 'ς ἐκείνους, ὅπου ἐκάθονταν ἐν τῇ λαμπρᾷ τραπέζῃ.
 "Ὅτε δ' ἐχάρη ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους, Σ. 86
 εἶπε πρὸς τὴν μητέρα του τοὺς δε τοὺς λόγους πάλιν
 1080 „Ἐγὼ, γλυκέα μητέρα μου, χώρας πολλὰς διῆλθον,
 κάστρη ἀπέρασα πολλὰ, χώρας πολλὰς, περισσας,

1052 Ὁ στίχος οὗτος παρέλκει ὑπάρχοντος τοῦ πρὸ αὐτοῦ. 1063 δ' ὡς. 1067 πα-
 τρίδι. Διωρῶσα εἰς πατρίδα κατὰ τὸ χειρόγραφον Τραπεζούντος. 1082 ἀπέρα.

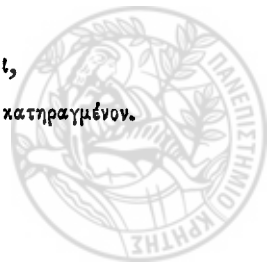

- γραφὰς ἀνέγνωσα πολλὰς ἐν τῷ παρόντι βίῳ,
 καὶ ἅπαντα δὲ ψευδᾶ εἰσι καὶ ἄξια γελώτων,
 1085 μόνον τὰ τῶν Χριστιανῶν ἠγάπησα ἐκ ψυχῆς μου,
 καὶ ὁ παράδεισος αὐτὸς εἰς Ῥωμανίαν μένει·
 τὴν πίστιν τὴν ἀληθινὴν Χριστιανοὶ γὰρ ἔχουν,
 καὶ εἴ τις θέλει ἔρχεσθαι εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας,
 ἀκολουθείτω σὺν ἐμοί, καὶ ἔλθωμεν εἰς ταύτην, Τρ. 50
 1090 εἰ δέ τις οὐ θελήσειεν ἰδεῖν ἐκείνην πάντως,
 μενέτω σὺν τοῖς ἅπασιν ἐνθάδε εἰς τὸ σκότος·
 σέβας γὰρ τῶν Σαρακηνῶν ἐν ἀκριβείᾳ γινώσκω, Σ. 87
 τοῦτο τοῦ σκότους ἄξιον καὶ πάσης ἀπωλείας.
 Ὅταν δὲ ἠθέλησεν υἱὸς ὁ τοῦ ὑψίστου,
 1095 θεληματικῶς ὑπέμεινεν πτωχίαν δι' ἐμένα·
 ἠθέλησεν, ἐφόρεσεν ἀσθένειαν ἀνθρώπων,
 καὶ ἀπὸ τοῦ ψεύδους ἤρπασε ἐμέ γὰρ καὶ τῆς | πλάνης,
 καὶ τοῦ λουτροῦ ἠξίωσε τῆς παλιγγενεσίας.
 Διὰ τοῦτο ἐκατήρησα τοὺς λήρους καὶ τοὺς μύθους,
 1100 οἱ πρόξενοι ἐγένοντο πυρὸς τοῦ αἰωνίου·
 οἱ γὰρ τοιαῦτα σέβοντες εἰς κόλασιν τυγχάνουν,
 καὶ εἰς αἰὶ καὶ πάντοτε μέγਾਲος τιμωροῦνται.
 Ἐγὼ δὲ πιστεύω εἰς Θεόν, πατέρα τῶν ἀπάντων,
 τὸν ποιητὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς, πάντων κτισμάτων.
 1105 Καὶ εἰς τὸν ἕνα κύριον, Υἱὸν θεοῦ ὑψίστου, Σ. 88
 τὸν γεννηθέντα κύριον Χριστὸν θεοῦ καὶ λόγον,
 τὸν γεννηθέντα ἐκ πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων.
 Φῶς ἐκ φωτὸς ὑπάρχοντα, ἀληθῶς θεὸν μέγαν,
 δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένοντο δι' ἡμᾶς γὰρ τοὺς ἀνθρώπους.
 1110 Καὶ γεννηθέντα ἐκ μητρὸς Μαρίας τῆς παρθένου.
 Τὸν ὑπομείναντα σταυρὸν δι' ἄκραν εὐσπλαγχνίαν,
 τὸν ταφέντα ἐν μνήματι, καὶ πάλιν ἀναστάντα.
 Τὸν ἀνελθόντα ἐν σαρκί, σὺν δόξῃ τοῦ πατρὸς του,
 καὶ νῦν συνδοξαζόμενον ἐν δεξιᾷ ὑψίστου.
 1115 Καὶ πάντας κρῖναι μέλλοντα ἡμέρᾳ τῇ ἐσχάτῃ,
 καὶ τῆς βασιλείας του ποτὲ δὲν ἔχει τέλος.

1092 σαρκικῶν. 1098 καὶ παλιγγενεσίας. 1100 γενόμενοι. 1101 εἰ γάρ.

- Καὶ εἰς πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ζωοποιοῦν τὰ πάντα.
Ὅμολογῶ ἐν βάπτισμα, λουτρὸν ἁμαρτημάτων. Σ. 89
Καὶ προσδοκῶ ἀνάστασιν πάντων τῶν τεθνεώτων Τρ. 52
- 1120 ἐκάστω οὖν ἀποδιδούς τὰ ἄξια τῶν ἔργων.
Καὶ ἀτελεύτητον ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.
Πᾶς ὁ πιστεύσας βαπτισθεὶς εἰς ὄνομα δὲ τούτου
οὐκ ἀποτύχη πώποτε ζωῆς τῆς αἰωνίου,
ὃ δὲ μὴ ταῦτα ἐγνωκώς, ὦ μητέρα μου, γλυκέα,
1125 ἐν τῇ γέεννῃ τοῦ πυρὸς πάντοτε τιμωρεῖται,
ἐνθα κλαυθμοὶ καὶ ὀδυρμοὶ, βρυγμοὶ δὲ τῶν ὀδόντων,
ὁ ἰοδόλος σκώληξ τε, τάρταρος καὶ τὸ σκότος.
Σὺ δὲ, φιλότατη μήτηρ μου, ἔμπροσθέν μου ἐλεύσῃ
εἰς Ῥωμανίαν νὰ ἔλθωμεν νὰ ἰδῇς καὶ τὴν καλὴν μου·
1130 εἰ δὲ οὐκ ἔρχει μετ' ἐμοῦ, εὖχου μ' ὅτι πηγαίνω.“
Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἀμηρᾶς, τὴν ὁδὸν ὑπανοίξας Σ. 90
τῆς ἀμωμότητος πίστεως· ἡ μήτηρ δὲ πρὸς τοῦτον
ἔφησε ταῦτα σύντομα μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου
„Κἀγὼ τέκνον πιστεύω νῦν τῷ βαπτίσματι τούτῳ,
1135 καὶ διὰ σπλάγχχνον σου ἔρχομαι, ὅπου θέλεις ὑπάγω,
καὶ αὐτὴν τὴν πίστιν προσκυνῶ Χριστοῦ τοῦ φιλανθρώπου.
Ἄρνούμαι καὶ τὸ γένος μου διὰ τὴν σὴν ἀγάπην,
ἄρνούμαι καὶ τὸν Μαχουμέτ, τὸν μέγαν τὸν προφήτην.“
Κ' εὐθὺς πάλιν ὁ Ἀμηρᾶς ἀντέφη πρὸς ἐκείνην
1140 „Πίστευσον τοίνυν εἰς Χριστὸν, ὦ γλυκυτάτη μήτηρ,
καὶ μὴ κολάσῃς τὴν ψυχὴν ἐν σκότει ἐξωτέρῳ·
οὐκ ἔστι σοι ἀντάξιον ψυχῆς ὁ κόσμος ὅλος,
ἂν γὰρ κερδίσῃς ἅπαντα, ψυχὴν δὲ ἀπολέσῃς,
ὄφελος σοὶ οὐδέν ἐστιν ἐν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Σ. 91
1145 ὅταν θεὸς ἐξ οὐρανοῦ κρινεῖν τὸν κόσμον ἔλθῃ
καὶ στῶσιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀγγέλων μυριάδες,
καὶ οἱ μὲν φωνῆς ἀκούσονται, πορεύεσθε λεγούσης Τρ. 54
εἰς πῦρ δὲ τὸ ἐξώτερον καὶ τὸ κατηραμένον,
εἰς ἰοδόλον σκώληκα μετὰ τῶν κατακρίτων,
1150 ὡς προσταγμάτων τοῦ Χριστοῦ φανέντες παραβάται,

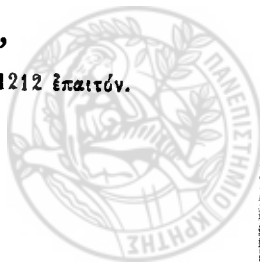

- οἱ δὲ πιστεύοντες Χριστὸν, τὸν μόνον ζωοδότην,
καὶ ἐντολὰς φυλάξαντες αὐτοῦ τοῦ φιλανθρώπου,
ὡς ἡλίος ἐκλάμπαντες ὅτε ἑκείνην τὴν ἡμέραν,
καὶ τῆς φωνῆς ἀκούσουσιν ἐκείνης τοῦ δεσπότου
1155 δεῦτε κληρονομήσατε, πατὴρ εὐλογημένοι,
τὴν βασιλείαν οὐρανῶν εἰς χρόνους ἀπεράντους.
Καὶ οὕτω γὰρ πορεύονται εἰς χαρὰν τὴν αἰωνίαν. Σ. 92
Ἐκεῖ οὐδεὶς ὁ βοηθῶν, οὐδεὶς ἐστὶν ὁ σῶζων,
ὁ θεὸς γὰρ κριτὴς ἐστὶ, πάντας δικαίους κρίνει.
1160 Καὶ εἶπερ βούλει, μητέρα μου, ζωῆς ἀξιοῦσθαι
πλάνην ἀπόδιωξον ψευδῆν καὶ φλυαροὺς τοὺς μύθους,
θεὸν δὲ σέβου, μητέρα μου, τὸν ἐν τρισὶ προσώποις,
καὶ εἰς αὐτοῦ τὸ ὄνομα θέλῃσον ν' ἀποθάνῃς,
καὶ εἰς αὐτοῦ τὸ ὄνομα θέλῃσον βαπτισθῆναι,
1165 τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ Πνεύματος ἁγίου·
καὶ γὰρ τοῖνον σε δεξιόμαι ἐν τῇ ἀναγεννήσει“.
Ὅμως δὲ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ταῦτα διδασκομένης,
οὐ παρητήσατο παιδὸς τῆς συμβουλίας ταύτης,
ἀλλ' ὥσπερ γῆ περικαλλῆς τὸν σπὸρον δεξαμένη,
1170 οὕτως αὐτὴ ἐδέξατο τοὺς λόγους τοῦ υἱοῦ της. Σ. 93
„Πιστεύω, τέκνον μου“, λέγουσα, „θεὸν τὸν ἐν Τριάδι,
καὶ μετὰ σοῦ πορεύομαι, υἱέ, εἰς Ῥωμανίαν,
καὶ βαπτισθῶ εἰς ἄφεσιν πολλῶν ἁμαρτημάτων,
καὶ χάριν σοὶ ὁμολογῶ, ὡς διὰ σοῦ ἐβαπτίσθην“.
1175 Ὅσαύτως καὶ οἱ συγγενεῖς, οἱ ἐκεῖ τυχόντες,
ὁμοφώνως ἐκραύγαζον μεγάλως ἐκβοῶντες
„Μετὰ σοῦ συνερχόμεθα πάντες εἰς Ῥωμανίαν,
καὶ βαπτισθέντες τύχομεν ζωῆς τῆς αἰωνίου.“ Σ. 96
Ἐθαύμασεν ὁ Ἀμηρᾶς πάντων τὴν προθυμίαν,
1180 καὶ δόξαν ἔφερε θεῷ τῷ μόνῳ φιλανθρώπῳ,
ὁ προσδεχόμενος αἰεὶ πάντας μετανοοῦντας.
Καὶ παρῆντος ἐκεῖνός τε πηδᾶ, καθάλλικεῦει,
ἔλαβε τοὺς ἀγούρους τοῦ μετὰ καὶ τῆς μητρὸς του
καὶ τινὰς ἄλλους συγγενεῖς, τοὺς ἀδελφούς του, λέγων, Σ. 94

- 1185 εἰς τὸ Μπαγδάτιν ἦλθσαν καὶ πέζευσαν οἱ πάντες,
 κ' ἐκεῖσε ἀπεγύμνωσαν τὸν τόπον ὑπ' ἀνθρώπων,
 διατὶ ἐσύναξαν ἐκεῖ πᾶσαν αἰχμαλωσίαν.
 Ἔστειλεν εἰς τὴν ποθητὴν δουλίδας δὲ καὶ δούλους,
 ἔστειλε καὶ καμήλια διακόσια φορτωμένα,
 1190 καὶ ἑκατὸν μουλάρια ἀργύριον καὶ χρυσίον,
 ἀπέστειλε πολύτιμα βλαττία εἰς τὴν κόρην,
 φαρία διακόσια, σελλοχαλινωμένα,
 μετὰ δὲ ταῦτα ἵκνησαν ἔλθειν εἰς Ῥωμανίαν.
 Ἐμπροσθέν του ὑπῆρχοντο χίλιοι Ἀραβῖται
 1195 ὀλόχρσοι καὶ θαυμαστοὶ, ἀνδρεῖοι καὶ μεγάλοι,
 καὶ μετ' αὐτὸν διήρχοντο ἄλλαι δύο χιλιάδες. Σ. 95
 Αἱ φάραι ἐχλημήτριζον καὶ τὰ συρτὰ ὁμοίως,
 οἱ ἄγουροὶ του ἔπαιζον καὶ μέγ' ἐτραγῶδουν,
 ὁ νέος δὲ ὑπέχαιρε μετὰ καὶ τῆς μητρός του.
 1200 Καὶ ὅτε ἐκατέλαβον ἄκρα Καππαδοκίας
 ὁ Ἀμηνῶς ἐλάλησεν οὕτω πρὸς τὴν μητέρα,
 καὶ πρὸς τοὺς φίλους τοὺς αὐτοῦ, ἐκλέγων τὰ τοιαῦτα Τρ. 58
 „Ἐγὼ ταχέως ἔμπροσθεν, φίλοι μου, ὑπαγαίνω
 νὰ σύρω χάρισμα καλὸν ἀπὸ τῆς ποθητῆς μου,
 1205 μὴ μὲ προλάβῃ ἄλλος τις καὶ λάβῃ το ἐκεῖνος,
 καὶ ὀκνηρὸς καὶ βῆθυμος φανῶ εἰς τὴν φιλίαν“.
 Αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν αὐτὸν „Καλῶς ὀρίζεις,
 ἄξιον καὶ ἐρωτικὸν καὶ πλήρωμα ἀγάπης
 ὑπάρχει, ὅπερ ὤρισας, καὶ πλήρωσον ταχέως“.
 1210 Ἐκεῖνος οὖν ὥς ἤκουσεν τὸ ἔργον ἐκπληρόνει,
 καὶ παρευθὺς ὁ νέος γε ἐφόρσε φακιολὶν
 ὀλόχρσον, ἐπαινετὸν, ἐκ καθαρῶν γαστρίων,
 καὶ μέγα ἐπιλούριον, καστόριν φαρατζίκιν,
 καὶ θαυμαστὸν πολύτιμον ὥς πρέπει βασιλέα,
 1215 εἶχε δὲ ῥίζας χυμευτὰς μετὰ λιθομαργάρων.
 Ἴππον ἐκαβαλλίκευσε δαγάλλον, ἀστεράτον,
 καὶ ὥς γεράκιν ἄχρωμον ἐφθασεν εἰς τὸ κάστρον,
 καὶ τρεῖς ἔχων μεθ' αὐτοῦ ἐκ τῶν πολλῶν ἀγούρων,

1185 μπαγδάην. 1186 Λαίπει ἀπὸ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος. 1212 ἱπαιτόν.

εἰς τὸν οἶκον τῆς ποθητῆς εὐρέθη παραυτίκα.

- 1220 Φωνὴν εὐθὺς ἐφώνησε χαρᾶς πεπληρωμένος
 „Ἐξελθε, ξανθὴ εὐγενικῇ, νὰ ᾽δῇς τὸν ποθητόν σου,
 καὶ παραμύθησον αὐτὸν ὡς ἀπὸ ξένης χώρας,
 καὶ ξενιτεῖαν ἔτρεχον καὶ δρόμους καὶ λαγκάδια.
 Ἀπὸ ξενιτεῖαν ἔρχομαι· εὐγα νὰ ᾽δῇς τὸν ξένον“.

Σ. 97

- 1225 Αἱ βᾶαι δὲ ὡς ἤκουσαν προέκυψαν εὐθέως,
 καὶ βλέποντες τὸν Ἀμηρᾶ πρὸς τὴν κυρίαν εἶπον,
 πρὸς τὴν κυρίαν εἶπον „Συγχαίρομεν αὐθέντριά μας·
 σήμερον γὰρ ἀνέτειλεν ὡς ἥλιος ὁ αὐθέντης.
 Ἀνοιξατε πόρταις μας χρυσαῖς νὰ λάμψη τὸ παλάτι,
 1230 στέσετε εἰς τάξιν τὰ θρονιά ἵνα χαρῇ ὁ αὐθέντης“.

- Ἐκείνη δὲ ὡς ἤκουσεν ἀπίστησε τὸν λόγον·
 ὁ γὰρ ἐξαίφνης ἰδὼν τι τῶν ἐπιθυμημένων,
 ὄνειρον φαίνεται νὰ θωρῇ ἀπὸ περιχαρίας·
 πρὸς τὰς θάλας ἔλεγε „Φάντασμα μὴν ὀρᾷτε“;
 1235 Καὶ ἤλθοσαν λαλεῖν καὶ Ἀμηρᾶς εἰσῆλθεν,
 εἰς τὸ κουδούκλιν παρευθὺς ἐσέβηκε τῆς κόρης.

Σ. 98

Τρ. 60

- Ὡς εἶδε δὲ τὸν ποθητόν, ὅπου ἐσέβη μέσα,
 εὐθὺς δὲ τὸν ἐπερίπλεξεν ἐκ τοῦ τραχήλου τότε,
 ἐπεκρεμάσθη ἀληθῶς δακρύουσα ἡ κόρη,
 1240 ὁμοίως δὲ ὁ Ἀμηρᾶς, ὁ ἐνδοξος, ἐκείνην
 τὴν κόρην γὰρ περιλαβὼν, αὐτῆς φιλεῖ τὸ στῆθος,
 καὶ πεπλεγμένοι ἔστεκαν ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας·
 καὶ βλέπουσα ἡ στρατήγισσα βραίνει τὸ πρόσωπόν της·
 ἀγάπη δὲ ὑπέρμετρος γεννᾷ πολλὰ τοιαῦτα,
 1245 πολλάκις καὶ πρὸς θάνατον ἔρχεται ἡ ἀγάπη,
 ὡς καὶ αὐτὴ παρὰ μικρὸν ἐμελλεν ν' ἀποθάνῃ,
 καὶ μόλις γὰρ συνέφερε τὸν νοῦν εἰς αἰσθησίν της.

Καὶ τὴν χαρὰν τὴν ἄπειρον, ὅπου ᾽χασιν οἱ ἄλλοι,
 φίλοι ὁμοῦ καὶ συγγενεῖς καὶ ἅπαν γὰρ τὸ γένος,

Σ. 99

1223, 1224 Λεῖπουν ἀπὸ χειρογρ. Τραπεζ. 1226 πρὸς τὴν παρθένον εἶπον. Ἀντὶ τῶν λέξεων τούτων τοῦ χειρογράφου προϋτίμησα τὰς „πρὸς τὴν κυρίαν εἶπον“ διότι ἡ λέξις παρθένος ἐνταῦθα φέρεται ἐπὶ ἐγγάμου γυναικός. Ἀλλαχοῦ ὁ ποιητής (1255) μεταγερρίζεται καὶ τὴν λέξιν κοράσιον ἐπὶ ἐγγάμου γυναικός, ἀλλαχοῦ (1867) καὶ ἐπὶ ἀγάμου. Ὅρα καὶ στίχους 696, 832, 1255.

- 1250 τίς λόγος φράσαι δυνηθῇ ἢ πάντα καταλέξει;
 Βαίτες ἴσταντο ἔμπροσθεν, βαίτες δὲ ὀπίσω,
 ῥοδόσταμμον τοὺς ἔραινον, ἔλεγον πρὸς τὴν κόρην
 „Χαίροις, αὐθέντρια καλῇ, μετὰ τοῦ αὐθεντός μας,
 τίποτες μὴν θλίβεσαι, τίποτες μὴ λυπᾶσαι“.
- 1255 Καὶ τότες τὸ κοράσιον ἐκ βάθους τῆς καρδίας
 ἐστέναξεν, ἐδάκρυσε, τοιοῦτον λόγον εἶπε
 „Δόξα σοι, δέσποτα Χριστέ, ὅτ' ἐπληροφορήθην
 ἐγὼ ἡ παναθλία σου καὶ εἶδον τὸν καλὸν μου“.
 Καὶ ἀγκαλιζοντας αὐτὸν ἡδέως κατεφίλει,
- 1260 ἐφίλει δὲ ὁ Ἀμηνῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκεῖνης.
 Οἱ δὲ τῆς κόρης ἀδελφοὶ ἐκεῖνοι παρευθώς Σ. 100 Τρ. 62
 ἀκούσαντες ὅτ' Ἀμηνῶς εἰσῆλθεν ὁ γαμβρός των,
 ἐξαίφνης ἤλθον ἅπαντες ἔνδον εἰς τὸ κουβούκλιν,
 καὶ τὸν γαμβρὸν ὡς εἶδασιν μετὰ τῆς ἀδελφῆς τους
- 1265 ὅτ' ἦσαν ἀγκαλιαστοὶ καὶ ἐγλυκοφιλοῦντο,
 ἐντράπησαν τ' ἀδέλφιά της, καὶ ἔστρεψαν ὀπίσω,
 εἶχον δὲ ἐξαίρετον χαρὰν, μεγάλην τότε.
 Ἐφερον καὶ τὸν Διγενῆ αἱ βαίταις του μέσα,
 (καὶ ὡς εἶδε τοῦτον ὁ Ἀμηνῶς ἐγάρηκε μεγάλως),
- 1270 ὡς εἶδε τοῦτον ὁ Ἀμηνῶς, ἐκεῖνος ὁ πατήρ του,
 ἡγκαλιάσατο αὐτὸν καὶ τὸν ἐγλυκοφίλει,
 καὶ ἔχαιρε σὺν ᾧπασι μετὰ τῆς ποθητῆς του,
 καὶ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, μετὰ γυναικαδέλφους.
- Καὶ ὁ λαὸς τοῦ Ἀμηνῶ ἐφθασεν εἰς τὸ κάστρον,
- 1275 ἔφερον τὰ καμήλια μετὰ τῶν μουλαρίων,
 καὶ ἔβαλον τὰ πράγματα ἔνδοθεν εἰς τὰς θήκας,
 καὶ τὰ φαρία ἔθεντο εἰς τοὺς μεγάλους σταύλους.
 Τοὺς δὲ ἀγούρους τοὺς καλοὺς Πέρτας καὶ Ἀραβίτας
 πάντας ἐφιλοτίμησε χαρίσμασι μεγάλοις,
- 1280 καὶ πάλιν ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Συρίαν,
 ἐκράτησε δὲ μετ' αὐτοῦ Ῥαβίτας ἐκατόνδε
 καὶ τὴν μητέρα μετ' αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀδελφῶν του,
 καὶ τόπον τοὺς ἐχάρισε διὰ νὰ κατοικοῦσιν·
 αὐτὸς δὲ συνεχαίρετο τὴν λαμπερά του κόρην,
- 1285 καὶ φήμῃ ἦτο δι' αὐτοῦ εἰς ἅπαντα τὸν | κόσμον.

Τέλος τοῦ τρίτου βιβλίου.

1269 Ὁ στίχος περιτεύει· λείπει δὲ καὶ ἀπὸ χειρ. τοῦ Τραπεζοῦντος.

Ἐπόθεσις τοῦ δ' λόγου τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου|.

Σ. 102

Τέταρτος λόγος πέφυκεν τοῦ | Διγενοῦς Ἀκρίτου,
καὶ πῶς αὐτὸς ἡτήτατο τὸν ἴδιον πατέρα
καὶ εἰς τὸ δάσος ἤλθοσαν | θηρία κυνηγῆσαι,
ἐνῶπερ καὶ ἐθήρευσαν ἄρ|κτους μετὰ λεόντων,
1290 καὶ τοὺς περὶ Φιλόπαππον | ἐνίκησαν ἀνδρείους,
καὶ εἰς τὸν οἶκον ἔστρεψεν ἐκεῖνος χαριέντως.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΔΙΓΕΝΟΥΣ.

Σ. 103

Ἀρχὴν λαβὼν, ὦ φίλτατε, πλείστων κατορθωμάτων, Τρ. 64
λέγειν τρόπαια κάλλιστα, ἀνδραγαθίων πλήθη,
φέρω λοιπὸν εἰς μέριμναν τὸν Διγενῆν Ἀκρίτην,
1295 φίλτατον Ἀκρίτην γάρ, πανθαύμαστον ἀπάντων,
τὸν κατορθώσαντα ἐν γῇ πλείστας ἀνδραγαθίας,
νίκας λαμπράς, ἐξακουστάς, δόξαν γενναιοτάτην.

Οὗτος τοίνυν ἀνδρειωθείς αὖξῃσιν ἡλικίας
καὶ ἔτος γὰρ τριακοστὴν καὶ τρίτον αὔθις πέλων,
1300 τέλος τοῦδε τοῦ βίου δὲ δέδωκεν ἐν εἰρήνῃ,
καλῶς πολιτευσάμενος, μεγάλως δὲ νικήσας.

Σ. 104

Καὶ πάλιν διὰ ἔρωτα ἀναθυμίζω τῶρα·
ρίζα αὐτὸς ἔγεινεν ἐκείνης τῆς ἀγάπης,
ἐξ ἧς φυλῆς τοῦ ἔρωτος ἐβλάστησεν ἡ ἀγάπη,
1305 δς αὖξησθεις κατὰ μικρὸν φέρει καρποὺς τοιούτους.
Καὶ ὅποιος τὸν ἔρωτ' ἀπόκτησεν ἔχει πολλὰς φροντίδας,
καὶ ἐκ τοῦ πόθου τοῦ πολλοῦ κινδύνους δὲν φοβᾶται,
αὖξάνει ἢ νεότητα, πληθύνει ἢ ἀνδρεία,
τοσοῦτον δὲ κατατολμᾷ τοῦ ἀποχωρισθῆναι

Τρ. 66

1310 γονέων τε καὶ συγγενῶν καὶ φίλων τῶν οἰκείων,
θαλάσσης μὲν μὴ φείδεσθαι, πυρὸς δὲ μὴ πτοεῖσθαι·

Δράκοντας λοιπὸν καὶ λέοντας καὶ τὰ λοιπὰ θηρία
δὲν ἐφοβεῖτον παντελῶς διατὶ εἶχεν πολλὴν ἀγάπην,

- καὶ τοὺς ἀνδρείους καὶ ληστὰς οὐδόλως χρεῖαν εἶχε. Σ. 105
- 1315 Νύκτας, ἡμέρας ἔβλεπε καὶ τὰς δεινὰς κλεισούρας,
τοὺς κάμπους δρόμους ἔλεγε, χρεῖα εἶχε τοὺς κινδύνους,
ἄγρυπνος ἦτο πάντοτε τὸν ὕπνον δὲν ἀγάπα.
Πολλοὶ καὶ πλεῖστοι δι' αὐτὰ ἀρνήθησαν ὑπ' ἀγότης·
καὶ τοῦτο γὰρ μὴ ἄπιστον παρὰ ὑμῶν φανείη,
- 1320 μάρτυρα γὰρ ἐπαινετὸν εἰς τῆς νῆς παραστήσω
τὸν Ἀμηντὸν τὸν εὐγενῆ καὶ πρῶτον τῆς Συρίας,
ὃς εἶχεν ἰδίωμα τερπνὸν καὶ ἀποκοτιὰν θηρίων,
καὶ μέγεθος πανθαύμαστον, ἀνδρείαν ἐπαινουμένην·
καὶ γὰρ ὡς δεύτερος Σαμφῶν οὗτος ὑπῆρχε τότε·
- 1325 ἐκεῖνος γὰρ ἀπέκτεινε λέοντα τὸν μέγαν,
οὗτος δὲ πλῆθος ἄπειρον ἀπέκτεινε λεόντων.
- Παῦσε, μὴ λέγεις, ἄνθρωπε, μύθους τοῦ Ἀχιλλέως, Σ. 106
ὁμοίως καὶ τοῦ Ἑκτορος, οἵπερ εἰσι ψευδῶδεις.
Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, δυνατὸς ἐν φρονήσει,
1330 θεὸν γὰρ ἔχων συνεργὸν γέγονε κοσμοκράτωρ,
ὁ Ἀμηντὸς ἐκέκτητο τόλμην καὶ τὴν ἀνδρείαν·
ἐκ γονέων τὴν ἀπόκτησεν, ἐκ φύσεως τὴν εἶχε·
γέροντα δὲ Φιλόπαππον, καὶ Κίναμον ὁμοίως,
Ἰωαννίκιον θαυμαστὸν, ἐκείνους τοὺς ἀνδρείους,
1335 οὐδόλως ἐστὶν ἄξιον συγκρῖναι μετ' ἐκεῖνον·
αὐτοὶ μὲν ἐκαυχῆσαντο καυχήματα ψευδῶδη,
ὁ δ' Ἀμηντὸς ἀληθινὰ καὶ μεμαρτυρημένα·
πάντα ἐκεῖνος ἔκαμνε, πάντες ὥς τὸ πιστεύσουν.
Ἀμβρῶν ἦτον ὁ πάππος του, θεῖός του ὁ Καρῶης
1340 καὶ τοῦτον ἀναθρέψαντες Ἀραβες μετὰ πόθου· Σ. 107
ἔδωσαν δὲ καὶ ἐκλεκτοὺς ἀγούρους τρισχίλιους.
Συρίαν ὅλην ὑπέταξεν, ἐποίησε καὶ τὸ Κοῦφερ,
καὶ πάλιν πλῆθος ἐκλεκτὸν ἑστράτευσε μαγουλίων,
καὶ μετ' αὐτοῦ ἐν ταῖς μέρεσιν τῆς Ῥωμανίας ἦλθεν.
- 1345 Ἐκεῖ λοιπὸν ἐκούρσευσεν χώρας πολλὰς μεγάλας,
τοῦ Ἡρακλέους λέγω δὴ καὶ ἑτέροις ἀντάμα,

1331—1332 Λείπουν ἀπὸ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος. 1331 διγενής. 1346 ἡ-
ρακλέως. Διόρθωσα κατὰ τὸν στίχ. 525.

- Χαρσιανὴν ὁμοίως τε μέχρι Καππαδοκίας,
καὶ κόρην ἡχμαλώτευσεν, Ῥωμαίου θυγατέρα,
ἐκ γενεᾶς ὑπάρχουσιν τῶν Δούκιδων ἐκείνων,
1350 καὶ ἐκ τοῦ κάλλους γὰρ αὐτῆς τοῦ θαυμαστοῦ, καὶ γένους,
τὰ πάντα ἀρνησάμενος τοῦ θαυμαστοῦ πατρός του,
τὰ πάντα γὰρ ἡρνήσατο πίστιν τε καὶ πατρίδα·
χριστιανὸς ἐρθόδοξος γέγονε διὰ ταύτης. Σ. 108
- Ὅταν γὰρ ἐμελλεν λαβεῖν πολέμους τῶν Ῥωμαίων,
1355 δούλον τοῦ λόγου του ἔκαμε διὰ ὥραιάς πόθον,
ἡ ὁποία υἱὸν ἐγέννησε περιφανῇ ὥραϊον,
ἐγέννησε τὸν Διγενῆ, ἐκείνον τὸν ἀνδρεῖον,
ὅστις τὴν κλίσιν ἔλαβε ταύτην ἐκ τῶν γονέων·
ἐθνικὸς ἦτον ἀπὸ πατρός, ἐκ τῆς φυλῆς τῆς Ἄγαρ,
1360 Ῥωμαῖος δὲ ἀπὸ μητρός, ἐκ γένους τῶν Δουκάδων·
διὰ τοῦτο ὠνομάσθηκεν Διγενὴς ὁ υἱὸς των,
καὶ, βαπτισθεὶς ἐν ὕδατι ἀγίῳ κολυμβήθρας,
Βασίλειος ὠνόμαστο ἐξαετῆς ὑπάρχων.
Ὡς ἔπρεπε ἀναθρέφετο εἰς ἅπασαν ἡμέραν,
1365 καὶ φοβερὸς γενόμενος μεγάλῃν εἶχεν γνῶσιν.
Ἀχρίτης ὠνομάσθηκεν, ἐφύλαγεν τὰς ἄκρας· Σ. 109
πάππος αὐτοῦ Ἀνδρόνικος ἀπὸ τῶν Κιναμάδων,
ὃς τέθνηκεν ἐξόριστος βασιλικῇ προστάξει Τρ. 70
Ῥωμανοῦ τοῦ πανευτυχοῦς διὰ τινὰς προλήψεις·
1370 πολὺς γὰρ κλῆρος μετ' αὐτοῦ καὶ πλῆθος πολὺ πλούτου,
καὶ μέγας ὠνομάζετον ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.
Μάμμην εἶχεν στρατήγισσαν ἐκ γένους τῶν Δουκάδων,
θεῖος τε εἶχεν θαυμαστοὺς, ἀδελφοὺς τῆς μητρός του,
οἱ καὶ μονομαχήσαντες διὰ τὴν ἀδελφὴν των
1375 τὸν Ἀμυρᾶν ἐνίκησαν, τὸν ἑαυτοῦ πατέρα.
Ὅντως βλαστὸς ἀνέφυγεν ἐξ εὐγενῶν τῆς ῥίζης,
πλέως γὰρ οὗτος ἔλαμψεν ἐκείνου τοῦ πατρός του,
ἔγινε δὲ περίφημος εἰς τὰς ἀνδραγαθίας.

Καὶ τώρα ἀρχηνίζομεν τὰ ἔργα νὰ εἰποῦμε,
1380 ἀλλὰ μηδεὶς παρακαλῶ τὰ μὴν τὰ ἀπιστήση,

1351 Λεῖπει ἀπὸ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος.

ταύτην ὁποῦ μέλλω νὰ εἰπῶ τὴν εὐφημίαν λόγου,
ἐπεὶ θεοῦ τὸ θέλημα τοῦ μόνου δυναμένου,
ὅπου γὰρ βούλεται θεὸς οὐδεὶς ὁ ἐμποδίζων.

Οὗτος τοίνυν ὁ θαυμαστὸς Βασιλείος ὁ Ἀκρίτης
1385 παιδίσθεν εἰς διδάσκαλον παρὰ πατρός ἐδόθη·
τρεῖς χρόνους γὰρ ἐμάνθανε παιδείαν τῶν γραμμάτων,
ὁξὺς ἦτο εἰς τὸν νοῦν καὶ γρήγορος εἰς τὸ λέγειν,
καὶ μετὰ ταῦτα ἀγάπησε κυνήγια καὶ τόξα,
νὰ κυνηγᾷ, νὰ πολεμᾷ, νὰ τρέχῃ τότε πάντα.

1390 Μὲ τὸν πατέρα εὐγαινεν ἐν τούτοις πᾶσαν ἡμέραν,
καὶ τὸ κοντάρι ἱμάνθανε καὶ τὸ σπαθὶ ὁμοίως·
ἔγινεν ἄξιος ᾗ τὸ σπαθί, ἀνδρείος ᾗ τὸ κοντάρι,
ὑπερβαύμαστος ἐφάνηκεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνδρείους,
καὶ ὅλοι ἐθαυμάζοντο τὴν ὅλην του ἀνδρείαν,
1395 καὶ τὸ πολὺ τὸ τρέξιμον ἐδειχνεν εἰς τὴν πρᾶξιν.

Ὅταν δὲ ἐγέννηκεν δώδεκα χρόνων ᾗ κείνος,
ὥς ἥλιος ἀπέλαμπεν εἰς ὅλα τὰ παιδία,
ἀπέρνα εἰς τὴν δύναμιν ὥσπερ ἀνδρειωμένος.

Καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν πρὸς τὸν πατέρα εἶπεν

1400 „Ὑστερον εἰς τέλος μας νὰ νικήσω πάτερ ;

Τρ. 72

Σ. 111

Τρ. 74

1399 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον ἐν χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος ἔπονται οἱ ἑξῆς

865 Τοιαῦτα λέγων πρὸς αὐτὸν ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης
„πόθος ἀνῆψεν εἰς ἐμὲ, αὐθέντα, καὶ πατὴρ μου,
τοῦ δοκιμάσαι ἐμαυτὸν εἰς θηριομαχίαν·
καὶ, εἴπερ ὅλως ἀγαπᾷς τὸν σὸν υἱὸν Ἀκρίτην,
ἐπιδίδου μοι θέλημα θηρία κυνηγῆσαι,

870 [καὶ] πάρδους τε καὶ λέοντας, ἄρκτους μετὰ δρακόντων,
νὰ δοξασθῇς αὐθέντα μου, ἐν ταῖς ἀνδραγαθικαῖς μου.
Δεῦτε, καθάλλικευσάμεν, πάγωμεν εἰς κυνήγην,
καὶ εἰς τόπον ἀπέλωμεν ἐνθα εἰσι θηρία,
καὶ πάντας σβέσω λογισμοὺς τοὺς ἐμὲ ἐνοχλοῦντας.“

875 Τούτους τοὺς λόγους ὁ πατὴρ ἀκούσας τοῦ φιλάτου,
ἠγάλλετο τῷ πνεύματι, ἔχαιρε τῇ καρδίᾳ,
καὶ μετὰ πολλῆς τέρψεως αὐτὸν ἐκατεφίλει,
καὶ ἔλεγε πρὸς τοῦτον γὰρ τὸν Διγενῆν Ἀκρίτην
„θαυμαστὴ γὰρ ἡ γνώμη σου καὶ γλυκεῖοι οἱ λόγοι,

880 πλὴν δὲ οὐ πάρεστι κχιρός, δεινότερος ὑπάρχει·
καὶ σὺ γὰρ, περιπόθητε, δωδεκαετὴς ὑπάρχων,
οὐ δύνασαι, γλυκύτατε, θηρία πολεμῆσαι·
ὦ τέκνον μου γλυκύτατον, μὴ τοῦτο νῦν ποιήσης,

μηδ' ἀνὴρ σῆς νεότητος πρὸ καιροῦ ἀπολέσης,
885 ἀν γὰρ θεοῦ θελήματι, ἀνδρὸς εἰς μῆκος φθάσης,
τότε παμφίλιτατε υἱέ, θηρία πολεμήσεις.“

τί μοι τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκεῖνος;
Πότε νὰ γίνῃ πόλεμος τὸ γένος νὰ λαμπρύνω;
πληροπορήσω γὰρ καὶ σὲ τὸν ἐμὸν εὐεργέτην
ὅτι ἔχεις με συνεργὸν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ δοῦλον.“

1405 Βλέποντας τοῖνυν ὁ πατὴρ τὸ πρόθυμον θαυμάζει. Σ. 112

φύσεως γὰρ τὸ εὐγενὲς χωρίζει ἡ καρδία·
λαβὼν δὲ τὴν ἐπαύριον τὸν γυναικάδελφόν του,
λαμπρὸν τὸν Κωνσταντῖνόν τε καὶ τὸν υἱόν του Ἀκρίτην,
τινάς δ' ἐκ τούς ἀγούρους του ἤγχε νὰ κυνηγήσῃ.

1410 Γεράκια ἐβάσταζον ἄσπρα ἐκ τῶν μουτάτων,
καὶ ὅταν ἀποσώσασιν εἰς τὰ μεγάλα ὄρη,
ἀπὸ μακρόθεν βλέπουσι σκληρότατα ἀρκουδία,
ἐκεῖνα τότε ᾤδησαν μέσα ἀπὸ τὸν λόγγον
ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ μετὰ μεγάλης τόλμης.

1415 Καὶ ὡς εἶδε ταῦτα ὁ Διγενὴς τὸν θεῖόν του ἠρώτα
,, Τί εἶναι αὐτὰ ὅπου πηδοῦν μέτα ἀπὸ τὸ δάσος,
φεύγουν καὶ τρέχουν γρήγορα, δὲν στέκουν εἰς τοὺς κάμπους; “
Καὶ παρευθὺς ὁ θεὸς του λέγει πρὸς τὸν Ἀκρίτην Σ. 113
,, Βασίλειε, καρδία μου, θέλω ἐγὼ ὁρᾶν σε·

1420 αὐτὰ ἀρκουδαὶς λέγονται καὶ ὅποιος τὰς νικήσῃ
ἀνδρειωμένος λέγεται ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.
Πλὴν τὸ ῥαβδὶν σου κράτησον, καὶ τὸ σπαθί σου ἄφες,
ἀρκουδα δὲν εἶναι δυνατὸν μὲ τὸ σπαθὶν νὰ φύγῃ.
Εἶναι νὰ ἰδῇς θαῦμα φρικτὸν καὶ ἄξιον ἐπαίνου.“

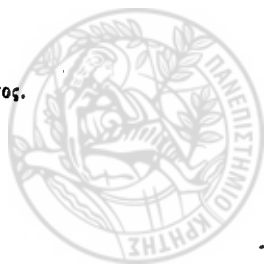
1425 Καὶ τὸ παιδίον ἤκουσε τοὺς λόγους δὲ τοῦ θεοῦ του.
Εὐθὺς δὲ τότε ᾤέζευσεν, τὴν ζώνην του ἀχαμνίζει,
καὶ χαμηλαύχιν χαμηλὸν βάζει ᾗ τὴν κεφαλὴν του·
ἐπιάσεν εἰς τὸ χέρι του ἓνα ῥαβδί μέγαν,
καὶ ὡς ἀστραπὴ ἐπήδησεν ἀπὸ περιστήθιου,

1430 καὶ τότες ἔφθασεν ἐκεῖ, ὅπου ᾗσαν τὰ ἀρκουδία.
Ἀρκουδα δὲ ἡ θηλυκὴ μετὰ ἀρκουδοπούλου

Σ. 114

Ἀκρίτης δὲ ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους τοὺς τοιοῦτους
ἐθλίβηκε κατὰ πολὺ, ἐπόνεσε καρδίαν,
κατὰ πολὺ θακρύσας δὲ, λέγει πρὸς τὸν πατέρα

1409 Τίς δέ. 1420 τοὺς. 1415—1441 Λεῖπουσιν ἐκ τοῦ χειρογ. Τραπεζούντος.

- μεγάλα αὐτὴ ἐφώναξε καὶ ἔφθασε πρὸς τοῦτον,
ὁ δὲ Ἀκρίτης γρήγορα αὐτὴν περιλαμβάνει,
καὶ κλειδῶσας τὰς χεῖράς του εὐθὺς ἀπέσφιξέ την.
- 1435 τὰ ἔγκατα εὐγένεασιν ἐκ στόματος ἀρκούδας,
καὶ παρευθὺς ἐξέψυξεν εἰς χεῖρας τοῦ παιδίου.
Ἀρκούδα δὲ ἀρσενικὴ ἀπέφυγεν εἰς τὸ δάσος·
ὁ θεὸς του δὲ πρὸς αὐτὸν αὐτὰ τὰ λόγια εἶπεν
„Βλέπε, ὦ τέκνον μου, καλὰ μὴν χαωθῇ ἡ ἀρκούδα.“
- 1440 Ἐκεῖνος δὲ ἀπὸ σπουδῆς ἐξάπλωσε τὴν ῥάβδον,
καὶ πρὸς τὴν ἄρκτον ἔφθασεν ὅπου ἔον εἰς τὸ δάσος.
Ἀρκούδα δὲ ἐγύρισεν κ' ἐχάσχιτεν μεγάλα,
ῥωμῆσε γὰρ τὴν κεφαλὴν συντρίψαι τοῦ παιδίου.
Εὐθὺς τότε ἄρπαξε ἐκ στόματος τὴν ἄρκτον, Σ. 115
ἀπεστρουφήσας δὲ αὐτὴν ἐξέψυξεν ἡ ἄρκτος.
- 1445 Καὶ ἐκ τῶν ἄρκτων τῶν βρυγμῶν καὶ τῶν ποδῶν τὸν Τρ. 76
ἔλαφος ἐξεπήδησεν ἀπὸ τῆς παγαναίας. | κτύπον
- Ὁ Ἀμνηρὰς ἐλάλησε ταῦτα εἰς τὸν Ἀκρίτην
„Ἐμπροσθέν σου, ὦ φίλτατε, βλέπε θηρίον ἄλλον.“
- 1450 Τὸ δὲ παιδίον τὰς φωνὰς ὡς ἤκουσεν εὐθὺς,
ὡς λέων ἐβρυχήσατο, ὡς πάρδος συνεσφίχθη,
καὶ εἰς ὀλίγον πήδημα τὴν ἐλαφίνα φθάνει.
Ἐκ τοῦ ποδὸς δραξάμενος τὴν ἔλαφον εὐθὺς,
καὶ ἐκτινάξας ἔσχισεν αὐτὴν εἰς δύο μέρη.
- 1455 Ποῖος δὲν βλέπει μέγεθος θεοῦ τῶν χαρισμάτων,
καὶ τὴν μεγάλην δύναμιν, τὴν φοβεράν ἐκείνου.
Ἄπας γὰρ νοῦς ἀνθρώπινος ἐκπλήττει τὸ τοσοῦτον, Σ. 116
πῶς ἔφθασε τὴν ἔλαφον παιδί χωρὶς τοῦ ἵππου,
πῶς τοὺς ἄρκτους ἀπέκτεινε ἐν χερσὶ χωρὶς τὴν ῥάβδον·
- 1460 πάντα θεοῦ θελήματα, τοῦ δώσαντος δυνάμεις·
παιδίον γὰρ μικρότατον πτερύγων ὁμοιοῦται.
Βλέποντες γὰρ οἱ ἅπαντες παράδοξον τοιοῦτον
τὸν Κύριον ἀνύμνησαν σὺν τῇ μητρὶ παρθένῳ,
ὅπό' ὤωσε τόσῃν δύναμιν καὶ τέρατα τοιαῦτα,
- 1465 „Κυρία, μήτηρ τοῦ θεοῦ, θεὲ δὲ πάνοικτίρμον,
- 1451 ἐβρυχήσατο.

πράγματα βλέπομεν φρικτὰ ἔς τὸν νέον ὅπου κάμνει.“

Σὺν τούτοις δὲ καὶ ἔλεγον καθ' ἑαυτοῖς τοιαῦτα
„ Οὗτος οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου,
τοῦτον δὲ ἔστειλεν θεὸς διὰ τοὺς ἀπελάτας,

1470 καὶ τρέμειν θέλουσιν αὐτὸν εἰς χρόνους τῆς ζωῆς του.“ Σ. 117

Καὶ ταῦτα πάντα λέγοντες εἰς ὅλην τους τὴν νύκτα, Τρ. 78
εἶδον δὲ λέαιναν σκληράν, ἐκάθευδε μὲ σκύμνον,
καὶ ὑπεστράφησαν εὐθύς εἶδον τὸν νέον τοῦτον,
ὁ παῖς δὲ διερχόμενος ἔσυρε τὰ θηρία ταῦτα.

1475 Εἰς τὴν δεξιάν του τῇ χειρὶ εἶχε τοὺς δύο ἄρκτους,
καὶ εἰς τὴν ἄλλην δὲ χειρὶ τὴν ἔλαφον ἐκράτει.

Ὁ θεὸς του ἐφώνησεν αὐτὸν ἐκεῖνος τότε
„ Ἐλθὲ ἐνθάδε, τέκνον μου, παμφίλτατε Ἀκρίτα,
καὶ τὰ νεκρὰ κατάλιπε, ἔχομεν ἄλλα ζῶντα,

1480 εἰς τοῦτα δοκιμάζονται τῶν εὐγενῶν οἱ παῖδες.“

Ὁ παῖς δὲ ἀπεκρίνατο λέγων αὐτῷ τοιάδε

„ Τοῦτο γὰρ ἔστι θέλημα θεοῦ παντοδυνάμου,
ἵνα ἴδῃ καὶ αὐτὸν νεκρὸν ὡς καὶ τοὺς ἄρκτους“.

Σ. 118

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὥρμησε ἔς τὴν λέαιναν δὲ οὗτος,

1485 ὁ δὲ θεὸς πάλιν αὐτοῦ ἐφώνησε πρὸς τοῦτον

„ Λάβε τὸ σπαθίον σου, ὦ ποθητόν μου τέκνον,
αὐτὸς δὲν εἶναι ἔλαφος ἔς τὴν μέσσην νὰ τὸν σχίσῃς,
ἀλλὰ δεινὸν θηρίον ἦν, βλέπε μὴ σ' ἀδικήσῃ.“

Ὁ νέος ἀπεκρίθηκε πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει

1490 „ Εἶπον καὶ πάλιν λέγω σοι, αὐθέντα μου καὶ θεῖε,
ὅτι οὐδὲν ἀδύνατον παρὰ θεῷ ὑπάρχει.“

Εὐθύς τὴν σπάθην ἐσήκωσε καὶ πρὸς θηρίον τρέχει,
καὶ ὅταν ἐσίμωσεν εἰς αὐτὸ ἐπήδησεν ὁ λέων,
καὶ ἐπιπλώσας τὴν οὐρὰν κατὰ τὰς πλευράς του

Τρ. 80

1495 καὶ μέγα βρυχησάμενος ὥρμήθη εἰς τὸν νέον.

Ὁ νέος δὲ τὴν σπάθην του ἐσήκωσεν ἀπάνω,
κρούει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν εἰς μέσον τοῦ μετώπου,
ἔσχισε δὲ τὴν κεφαλὴν, ἔρθασεν εἰς τὸν ὦμον.

Σ. 119

Ὁ δὲ νεώτερος εὐθύς λέγει πρὸς τὸν θεῖον

- 1500 „Βλέπεις, αὐθέντα, θεῖέ μου, θεοῦ τὰ μεγαλεῖα,
οὐκ ἐδιχάσθη καὶ αὐτὸς ὥσπερ τὴν ἐλαφίνα ;“
Καὶ κατεφίλησαν αὐτὸν θεῖοι καὶ ὁ πατήρ του,
καὶ χαίροντες ἀμφότεροι λέγουσι πρὸς ἐκεῖνον
“Ὅποιος βλέπει τὸ κάλλος σου καὶ ἔτι τὴν ἡλικίαν,
1505 ὠραῖε καὶ νεώτερε, πῶς μὴ θαυμάσῃ τοῦτο ;
’Αλλὰ βεβαίως δέξεται τὰς σὰς ἀνδραγαθίας,
τέκνον μου ποθεινότατον, καύχημα τῶν γονέων.“
- Εἶχε γὰρ ὁ νεώτερος, πανθαύμαστος ἐκεῖνος
κόμην ξανθὴν, ὑπόστουρον, καὶ ὄμματα μεγάλα, Σ. 130
1510 πρόσωπον ἄσπρον ῥοδινόν, κατὰμαυρον ὄφρυδιν,
στῆθος ὡς κρύσταλλον κριοῦ ὀργυίαν εἰς τὸ μάκρος.
Τοῦτον βλέπων ἐχαίρετον κατὰ πολλὰ ὁ πατήρ του,
καὶ χαίρων ἔλεγεν αὐτῷ μετὰ χαρᾶς μεγάλης
„Τὰ μὲν θηρία κρύπτονται, ἐμπῆκασιν ᾿ς τὸ δάσος,
1515 ἔρχεσθε νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὸ νερὸν τὸ κρῦο,
καὶ νίψον σου τὸ πρόσωπον ἐκ τῶν πολλῶν ἰδρώτων,
ἄλλαξον δὲ καὶ τὰς στολὰς, ὅπου ᾿βαψαν ἀπὸ τὸ αἶμα,
πλύνω τὰς χεῖράς σου ἐγώ, ὁμοῦ δὲ καὶ τοὺς πόδας,
καὶ καθαρίσω τοὺς ἄφρους θηρίων τῶν μεγάλων,
1520 καὶ τὴν ὁσμὴν καὶ μυρωδιὰν θηρίων τῶν ἀρκουδων,
πλύνω τοὺς πόδας σου καλῶς ἐγώ μετὰ χειρῶν μου,
καὶ τρισμακάριος εἰμὶ ἔχων τοιοῦτον παῖδα, Σ. 121
καὶ τώρα πᾶσαν μέριμναν ἐκ τῆς ψυχῆς μου ῥίπτω,
καὶ γέγονα ἀνέννοιastos πάσας μου τὰς ἡμέρας,
1525 διατὶ δὲν ἔχω μέριμναν ὅπου καὶ ἂν σὲ στείλω,
εἰς τε τὰ κούρση τῶν ἐθνῶν, μάχας τῶν πολεμίων.“
- Καὶ παρευθὺς οἱ δύο τοὺς ᾿ς τὴν βρύσιν δὲ ἀπῆλθον,
καὶ τὸ νερὸν ἦτον ὀροσερόν, ὥσει χιῶν ψυχρῶδες.
’Στὴν βρύσιν τότε ἐκάθισαν, τρίγυρα πάντες, ὅλοι·
1530 καὶ ὅλοι ὅπου ἦσασιν τὸν νέον ἐπροσκύνουν,

1517 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦντος ἔχει

καὶ ἐξ ἀφρῶν γε τῶν θηρῶν καὶ ἐξ ὁσμῆς τῶν ἀρκτων.

1518 Λεῖπει ἀπὸ χειρογρ. Τραπεζοῦντος· ὑπάρχει δὲ καὶ διαφορὰ τις περὶ τὴν θέσιν
τῶν στίχων 1519—21.

ἄλλοι τοὺς πόδας του ἐνιπτον, καὶ ἄλλοι τὸ πρόσωπόν του,
ὁμοίως καὶ τὰς χεῖράς του ἐκ τῶν πολλῶν αἱμάτων.

Ἄλλαξε δὲ καὶ τὸ παιδί τὴν ἀκριβῆ στολὴν του,
βάζει χλαμύδα ἐλαφρὴν διὰ τὸ καταψύχιν,

1535 καὶ ἐπάνω εἰς τοῦτο κόκκινον μὲ τὰ χρυσᾶ τζαπράζια. Σ. 122

Εἶχε ταῖς ῥίζαις ἀκριβαῖς μὲ τὸ μαργαριτάρι,
ἢ τραχηλέα του ἦτονε μὲ ἄμπαριν καὶ μόσχον,
μαργαριτάρια ἀκριβᾶ τρίγυρα καρφωμένα,
καὶ τὰ κομπία ἔστραπτον ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ,
1540 τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ χρυσοῦ ὠραῖσμένα,
τὰ δέ γε πτερινιστήρια μετὰ λιθομαργάρων·
ἀντὶ δὲ ἔργου τοῦ χρυσοῦ εἶχε μαγνήτας λίθους.

Καὶ πάντοτε ἐσπούδαζε τὸ εὐγενὲς παιδίον
πρὸς τὴν μητέρα ἀπελθεῖν, τοῦ μὴ αὐτὴν λυπῆσαι,

1545 πάντας δὲ κατηνάγκαζε ταχὺ καθαλλικεῦσαι.

Εἰς φάραν ἔβη μέγιστον, λευκὴν ὅσ᾽ περιστέριν,
ἦτο ἢ χαίτη του πλεκτὴ μετὰ βενέτων λίθων,
καὶ κώδωνας εἶχε χρυσοὺς μετὰ τῶν λιθαρίων·
οἱ κώδωνες ἦσαν πολλοί, ἔκαμνον ἦχον μέγαν,

Σ. 123

Τρ. 84

1550 μέλος λαμπρὸν καὶ θαυμαστὸν, ἐθαύμαζον οἱ πάντες.

Πρασινorroδῖνον βλαττίν εἶχεν εἰς τὸ καπούλιν,
τὸ σελλοχάλινον αὐτοῦ πλεκτὸν μὲ τὸ χρυσίον,
ἔργον ποικίλον, χυμευτὸν μὲ τὸ μαργαριτάριν.

Ἦτον τὸ ἄλογον σκληρὸν, ἔπαιζε δὲ ἡδέως,

1555 καὶ ὁ Ἀκρίτης ἔτοιμος νὰ καθαλλικεύσῃ,

τὸ ἄλσγον κατέπαιζεν εἰς ὄρεξιν τοῦ νέου,

ὁ νέος τότε ἐκάθετον, ὥσ᾽ ἡ γαμάτον ῥόδον.

Οὕτως δὲ ἐκίνησαν καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ σπῆτι.

Καὶ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ οἱ ἄγουροὶ τοῦ πάντες,

1560 σὺν τούτοις δὲ καὶ ὁ πατήρ, καὶ θεὸς τε τοῦ νέου,

᾽ς τὸ μέσον δὲ ὁ ἄγουρος ἤστραπτε ὅσ᾽ τὸν ἥλιον,

Σ. 124

τὸ δόρυ ἐδοκίμαζε μὲ τὸ δεξιὸν του χέριν,

πράσινον ἀραβίτικον μετὰ χρυσῶν γραμμάτων.

1551 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον ἔχει τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦντος

τὴν δὲ σέλλαν ἐσκέπαζεν μήπως κορνιακτοῦται.

- Ῥαῖος ἦν εἰς ἑρασιν, γλυκὺς εἰς συντυχίαν,
 1565 τερπνὸς εἰς τὸ ἀνάσταλμα, ὄλος μεμετρημένος.
 Καὶ ὅταν ἔφθασαν ὁμοῦ καὶ εἰς τὸν οἶκον ἦλθον,
 ἐτρώγασιν καὶ ἔπινον, ἔχαιρον καθ' ἑκάστην.
 Ὁ δὲ πατήρ του Ἀμηνῆς ἐξ ἐκείνων τῶν χρόνων,
 τῶν κύκλωθεν τοῦ οὐρανοῦ τρεχόντων δι' ἡλίου,
 1570 ἀπέρνα μελετῶντας δὲ τοὺς δρόμους τοῦ κυρίου,
 καὶ καθ' ἑκάστην ἔχαιρε μετὰ τῆς γυναικὸς του,
 καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ συμπάντων δὲ τῶν φίλων,
 ἕως τὰς πόρτας ἔφθασε τοῦ γηρατειοῦ ἐκεῖνος,
 ἐγκαταλείψας τῷ υἱῷ πάσας ἀνδραγαθίας.
 1575 Ὅταν ὁ εὐγενικὸς, ὁ Διγενὴς ῥαῖος,
 αὐτὸς εἰς μέτρον ἔφθασεν αὐτοῦ τῆς ἡλικίας
 καὶ εἰς τοὺς ἀνδρας εὖθις ἀνὴρ προσεγεγόνει,
 τότε ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν πηρᾷ, καβαλλικεύει,
 τὸ κοντάρι ἐσῆκωσε, τὴν ῥάβδον του ἐκράτει,
 1580 ἐπεριμάζωξεν λαὸν, ἐπῆρεν ἐδικόν του·
 καὶ ὡς ἐκεῖ διήρχοντο τὸν δρόμον μετὰ κόπου,
 δι' ἀπελάτους ἤκουσε πολλὰ ἀνδρειωμένους,
 ὅτι κρατοῦσι τὰ στενὰ, κάμνουν ἀνδραγαθίας,
 καὶ ζῆλος ἦλθεν εἰς αὐτὸν νὰ τοὺς ἡξεύρη ἑκεῖνος.
 1585 Ἐπέρνα τότε μοναχὸς, νεροκάλαμον εὗρεν,
 εἶδεν λέοντα φοβερὸν ὀδαρμένον, ἔαπλωμένον
 Ἰωαννικίου ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ θαυμαστοῦ ἐκεῖνου.
 Ὡς εἶδε δὲ τὸν λέοντα ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης
 ἐκ βάθους ἀναστέναξεν ψυχῆς καὶ εἶπεν οὕτως
 1590 „Πότε ἰδῆτε, ὀφθαλμοί, ἐκείνους τοὺς ἀνδρείους;“
 Τῶν ἀπελάτων εὗρηκε τὸν ὕδροφόρον τότε
 καὶ ἀνερώτησεν αὐτὸν διὰ τοὺς ἀπελάτους.
 Ὁ ὕδροφόρος παρευθὺς τὸν Διγενῆν ἐλάλει
 „Τί τοὺς θέλεις, νεώτερε, καλὲ, τοὺς ἀπελάτας;“
 1595 Ἐκεῖνος ἀπεκρίθηκε πάλιν τὸν ὕδροφόρον
 „Ζητῶ κ' ἐγὼ νὰ γίνωμαι ὡς εἷς τῶν ἀπελάτων.“
 Καὶ τότε ἐκεῖνος ἔλαβε τὸν Διγενῆ καὶ ἦλθον

- ᾿ς τὸ λησταρχεῖον μέσα δὲ τὸ φοβερὸν καὶ ξένον,
καὶ εὖρον τὸν Φιλόπαππον κ' ἐκοίτετο ᾿ς τὴν κλίνην·
- 1600 πολλῶν θηρίων δέρματα εἶχεν ἀπάνω, κάτω,
καὶ κύψας ὁ νεώτερος Βασίλειος Ἀκρίτης
ἐπροσεκύνησεν αὐτὸν καὶ ἐχαιρέτησέ τον·
καὶ ὁ γέρον ὁ Φιλοπαπποῦς οὕτως τὸν ἀπεκρίθη
„ Καλῶς ἤλθες, νεώτερε, ἂν οὐκ ἔσῃ προδότης.“
- 1605 Καὶ τότες ὁ Βασίλειος οὕτως ἀνταπεκρίθη
„ Ἐγὼ προδότης δέν εἰμαι, ἀλλὰ ζητῶ γενέσθαι
τόρα εἰς ταύτην τὴν μονὴν μεθ' ὑμῶν ἀπελάτης.“
Ὁ γέρον δὲ ὡς ἤκουσεν οὕτως ἀπηλογήθη
„ Ἄν καυχῇς, νεώτερε, νὰ γίνῃς ἀπελάτης
- 1610 τὴν βράβδον ταύτην ἔπαρε καὶ κάτελθε εἰς βίγλαν,
καὶ ἂν νῆστεῦσαι δύνασαι ἡμέρας δεκαπέντε,
μῆδ' ὕπνον εἰς τὰ βλέφαρα λάβῃς τῶν ὀφθαλμῶν σου,
καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελθὼν λέοντας νὰ σκοτώσῃς,
καὶ ἐκείνων τὰ δερμάτια ἂν φέρῃς ἐδῶ πάντα,
- 1615 καὶ πάλιν ἂν δύνασαι εἰς βίγλαν νὰ κατέβῃς
ὅταν περνοῦν οἱ ἄρχοντες μετὰ πολλοῦ τοῦ πλήθους,
ἔχοντας νύμφην καὶ γαμβρὸν νὰ ἔμπης εἰς τὸ μέσον,
νὰ πάρῃς νύμφην καὶ γαμβρὸν ἐνθάδε νὰ ἐλθῇτε,
(ἢ νὰ πάρῃς τὴν νεόνυμφον ἐδῶ νὰ τὴν ἐφέρῃς,)
- 1620 τότε πληροφορήθητι νὰ γίνῃς ἀπελάτης.
Ὁ Διγενὴς, ὡς ἤκουσεν, οὕτως τὸν ἀπεκρίθη
„ Ταῦτα, ὦ γέρον, μὴ λαλῇς, μικρὸν γὰρ τὸ ἐποιοῦν,
μόνον τοιούτως λέγω σοι, Φιλόπαππε, ἀνδρεῖς,
λαγῶν εἰς τὸν ἀνήρρορον τρίτον νὰ τὸν πιάσω,
- 1625 τὴν χαμοπετοῦσαν πέρδικα ν' ἀπλώσω νὰ τὴν λάβω.“
Καὶ τότες ὁ Φιλόπαππος τοῖς ἀπελάταις εἶπεν
ἔφεραν ἀργυρὸν σελλὴν καὶ κάθισεν ὁ Ἀκρίτης,
τράπεζαν ἔθεντο αὐτῷ ἔμπροσθεν θαυμασίαν,
ἔφαγον δὲ καὶ ἔπιον ἅπαντες χαριέντως,
- 1630 καὶ μετὰ ταῦτα ἔλεγον ἕκαστος ἐξ ἐκείνων
ὅτι δύνανται πολεμεῖν πολλοὺς ἐκ τῶν ἀνδρείων.

Tr. 88

Σ. 127

Σ. 128

Σ. 129

- Ἀκούσας δ' ὁ Φιλόπαππος εἶπε πρὸς τὸν Ἀκρίτην
„ Σὺ δέ, καλὲ νεώτερε, πόσους δύνασαι κρούειν; “
Ὁ δὲ Βασίλειος εὐθὺς οὕτως ἀπηλογήθη
1635 „ Ἐλάτε, ἀγοῦροι, νὰ πάρωμεν ὑπόκοντα ραβδία,
καὶ πορευθῶμεν ἄπωθεν ἔς τὴν ὁμαλίαν πάντες,
καὶ κάθε εἷς νὰ δώσωμεν ραβδέας ὑπ' ἀλλήλων,
καὶ εἴ τις νικήτει τὸν ἕτερον ἅς πάρῃ τὸ ραβδί του. “
Τότε ἐκεῖνοι ἔλαβον ὑπόκοντα ραβδία, Σ. 130
1640 ὁ Κίναμος ὁ θαυμαστὸς μετὰ Ἰωαννικίου,
καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ Διγενὴς μετὰ καὶ ἄλλων πλείστων,
καὶ ὅλοι ἐπορεύθησαν κάτω ἔς τὴν ὁμαλίαν,
καὶ ἔδιδον εἰς ἕκαστος τὸν ἕτερον ραβδέας.
Καὶ τότε ὁ Βασίλειος, ὁ Διγενὴς ἐκεῖνος, Τρ. 90
1645 ἐπῆρε τὸ ραβδίον του καὶ εἰς τὸ μέσον ἦλθεν
τοὺς μὲν ραβδέας ἔκρουε, τοὺς δ' ἄλλους σφονδυλέας,
καὶ πάντων ὑπελύθησαν αἱ χεῖρες τῶν ἀνδρείων.
Ἐσήκωσε δὲ ὁ Διγενὴς ἐκείνων τὰ ραβδία,
ἔφθασεν εἰς τὸν γέροντα, λέγει αὐτῷ τοιαῦτα
1650 „ Δέξαι ραβδία, Φιλοπαπποῦ, πάντων δὲ τῶν ἀπελάτων,
καὶ ἂν οὐδὲν ἀρέσῃ σε καὶ σοὶ τὸ θέλω ποίσει. “
Τοῦτο οὖν ὁ θαυμάσιος Ἀκρίτης ἐκτελέσας, Σ. 131
ἐγύρισε πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἔτρεχε τὸν δρόμον,
καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθοσαν πάντες εἰς τὰ οἰκεῖα.
1655 Ἐχαιρε δὲ ὁ Διγενὴς ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις,
ὁ θαυμαστὸς Βασίλειος, ἡ δόξα τῶν ἀνδρείων,
καὶ πάντες ἔφριττον αὐτὸν ἐκ τῶν αὐτοῦ πολέμων.

Τέλος τοῦ τετάρτου.

Ὑπόθεσις τοῦ πέμπτου λόγου | τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου.

- Ὁ πέμπτος λόγος ὁ παρῶν | ὑπάρχει τοῦ Ἀκρίτου, Τρ. 92
καὶ ἔχει μὲν τὴν ἄρπαγὴν | τοῦ στρατηγοῦ τῆς κόρης, Σ. 132
1660 ἦν ὁ Ἀκρίτης ἔλαβεν, εἰς | τὰ οἰκεῖα ἦλθε,
ἔχει δὲ καὶ τὴν ἔλευσιν | Δρυκὸς πρὸς τὸν γαμ|βρόν του.
Τοὺς γάμους τε ποιήσαν|τες ἔχαιρον ἀκορέ στως,
καὶ βασιλέα τὸν | λαμπρὸν Ῥωμανὸν ὁ Ἀκρίτης
ἐτίμησεν ὁ Διγενὴς ἐλθόν|τα πρὸς ἐκεῖνον,

ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Σ. 133

- 1665 Λοιπὸν πάλιν, ὦ φίλτατε, προσλέξω σοι καὶ ταῦτα
δὲ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ὁ Δούκας ὁ ὠραῖος,
ὁ στρατηγὸς ὁ θαυμαστὸς μέρους τῆς Ῥωμανίας,
εἶχεν κόρην εὐμορφὸν κλημένην Εὐδοκίαν·
τὸ ὄνομά της ἤκουεν πάντοτε ὁ Ἀκρίτης,
1670 εἶχε γὰρ κάλλος ἄπειρον, παράδοξον τὸ γένος.
Καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν πηδᾷ, καβαλλικεύει,
ἐπῆρε τοὺς ἀγούρους του ἐπῆγεν εἰς κυνήγιν·
ἀφόντις ἐκυνήγησαν ἤρχοντο εἰς τὸν οἶκον. Τρ. 94
Ὑπῆρχεν τοίνυν καθ' ὁδὸν τοῦ κυνηγίου Ἀκρίτου Σ. 134
1675 παλάτι τὸ πανθαύμαστον μεγάλου στρατιάρχου·
καὶ ὅταν ἐσιμώσασιν λαλεῖ μεγαλοφώνως
„Νεώτερος ἔταν ἀγαπᾷ κόρην ὠραιοτάτην
ὅς ἐκείνην δὲ πηγαίνοντας τὰ κάλλη της δὲν βλέπει,
δὲν χαίρεται ἡ καρδιά του διὰ νὰ ζῇ ἔς τὸν κόσμον.“
1680 Καὶ τὴν φωνὴν του ἤκουσαν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἦσαν τότες,
ἐξέστησαν θαυμάζοντες τοὺς λόγους τοῦ Ἀκρίτου.
Τὸ ὅστις δὲ τοῦ στρατηγοῦ καὶ ὄλον του τὸν πλοῦτον

Εὐο λόγου. Λόγος Εὐο. 1667 μέρος. 1674 ὑπῆρχον. 1680 φωνὴν της. 1681 Μετὰ
τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦντος ἔχει τὸν ἐξῆς
ὥσπερ μέλητα σειρήνια ἦσαν οἱ λόγοι τοῦτου.

ἀπαριθμῆσαι δυνατόν οὐδείς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ·
στολὴν γὰρ εἶχεν ὁ οἶκός του ὄλον μαργαριτάρι,
1685 καὶ τὸ κουβούκλι ἔλαμπεν ὀπὸ' ὅστεκεν ἡ κόρη,
ἔσωθεν δὲ καὶ ἔξωθεν ἦτον κεχρυσωμένον·
ἐκεῖνο δὲ ἐλέγετο τῆς κόρης τὸ κουβούκλιν. Σ. 135

Αὕτῃ λοιπὸν ἡ πάμπλουτος, ὠραισιτάτῃ κόρῃ
ὥς εἶδε τὸν νεώτερον ὅπου 'τραγῶδει ταῦτα,
1690 ἔρωσ ἀνῆψεν εἰς αὐτὴν μέγας τῆς ἀγάπης.
'Ἡ ὁμορφιά καὶ μελωδιά λαβόνει τὴν καρδίαν,
καὶ δι' αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν ριζώνει ἡ ἀγάπη.
Καὶ ἤθελε τὰ ῥιμάτια τῆς τὸν νέον νὰ θεωροῦσιν,
διατὶ δὲν ἤθελεν αὐτὴ νὰ χωρισθῇ τὸ κάλλος·
1695 καὶ πρὸς τὴν βάραν ἥσυχ' ἐλάλει 'ς τὸ αὐτί της
„Βάρ'α, παράκυψε, ἰδὲ ἂν ἴδῃς τὸν νέον,
ἰδὲ κάλλος πανθαύμαστον“. Καὶ λέγει τῆς κυρίας
„Ἄν ἤθελεν ὁ αὐθέντης μου, κυρά μου, ὁ πατὴρ σου
εἰς τὸ λαβεῖν αὐτὸν γαμβρὸν, ἄλλον δὲν ἔχῃ ὁ κόσμος.“ Τρ. 96
1700 Πάντοτε περιέβλεπεν ἡ κόρη αὐτὸν τὸν νέον. Σ. 136

Αὐτὸς ἐρώτησέ τινας ὥσ' ἂν νὰ μὴν γνωρίζῃ
„Μήπως εἶναι ὁ κάλλιστος τοῦ στρατηγοῦ ὁ οἶκος,
ἡ κόρη ἡ πανεύφημος ἐκεῖ τὸν ἀναμένει,
δι' ἧς πολλοὶ ἐχάθησαν μεγάλοι στρατιῶται;“
1705 Ὁ δὲ τῆς κόρης ὁ πατὴρ ἤλθεν τὴν ὥραν ταύτην
καὶ ὡς δοῦλος ἔλεγε τῷ Διγενεῖ Ἀκρίτῃ
„Πολλοὶ τέκνον μου ὠρμησαν τὴν κόρην νὰ ἀρπάξουν
διὰ τὸ κάλλος τὸ τερπνόν, ὀπὸ' χεὶ αὐτῇ ἡ κόρη·
ταῦτα γνωρίζει ὁ θαυμαστός ὁ γέρων ὁ πατὴρ της,
1710 κρύμματα ἐποίησε, διακρατεῖ τοὺς πάντας,
μισοὺς μὲν ἀπεκεφάλισε, τοὺς ἄλλους δὲ τυφλόνει.“
'Εγνώρισεν ὁ Διγενὴς ἀπὸ τοὺς λόγους τούτου

1683 Μετὰ τοῦτον τὸν στίχον τὸ χειρόγραφον Τραπεζούντος ἔχει
ἅπας γὰρ ἐκ μαρμάρων ἦν καὶ μεμουσιωμένος,
αἱ δὲ θυρίδες χυμευταὶ μετὰ λιθομαργάρων.

Ὑπάρχει δὲ καὶ διαφορὰ εἰς τοὺς στίχους 1684 καὶ 1685.

1699 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρ. Τραπεζούντος ἔχει
'Επιμένουσα δὲ αὐτῇ ἡ κόρη εἰς τὸ κουβούκλιν.

1710 κρύμματα· τὸ χειρ. Τρ. ἔχει ἐγκρύμματα· ἴσως ἡ λέξις ἐλέγετο καὶ κρύμματα.

- ὅτι εἶναι ὁ πατέρας της, ὅπου λαλεῖ με 'κεινον, Σ. 137
 εὐθέως ἀπεκρίθηκε τοιαῦτα πρὸς ἐκεῖνον
- 1715 „Μὴ λογιάσης, πάτερ μου, ὅτ' ἦλθον ἀρπάσαι ταύτην,
 διατὶ τὰ κρύμματα ἐμὲ ποτὲ δὲν με συγχίζουσιν.“
 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Διγενὴς ἐλάλει πρὸς ἐκεῖνον
 „Τοῦτο λέγω, αὐθέντα μου, εἴπερ ἀποδεκτόν σοι
 διὰ νὰ εἰπῇς τὸν στρατηγὸν περὶ συμπεθερίας,
 1720 καὶ ἂν σοῦ φαίνεται καλὸν ἐμὲ γαμβρὸν νὰ πάρης,
 νὰ σ' ἔχω ὡς πατέρα μου, καθὼς υἱὸς ὑπάρχει,
 ὁμοίως καὶ ἐσὺ ἐμὲ νὰ μ' ἔχῃς ὡς υἱόν σου.“
 Ἀκούσας ταῦτα ὁ πατὴρ εἶπεν αὐτὸν τοιαῦτα
 „ Σὺ μὲν αὐτῷ ἐμήνυσας πολλάκις περὶ τούτου
 1725 οὐδόλως δὲ ἠθέλησεν ἵνα ποιήσῃ τοῦτο.“
 Ἀκούσας ταῦτα ὁ Διγενὴς ποσῶς δὲν ἐθροήθη,
 τὸ ἄλογον ἐπιλάλησεν, ὥς τὴν κόρην πλησιάζει, Σ. 138
 εἰς τὸ κουβούκλι ἐστέκετον ἕξω ὥς τὸ παραθύρι, Τρ. 98
 καὶ πρὸς ἐκείνην γαληνὰ τοιοῦτον λόγον εἶπεν
 1730 „ Φανέρωτέ με, κόρη μου, εἰ ἔχεις με ὥς τὸν νοῦν σου,
 ἂν μὲ φιλῇς κατὰ πολλὰ, γυναῖκα νὰ σὲ πάρω,
 καλὸν εἶναι καὶ εὐτυχὲς καὶ ἀρεστὸν νὰ ἔλθῃς·
 εἰ δὲ καὶ ἀγαπᾷς ἄλλου, νὰ μὴ σὲ ἀναγκάσω.“
 Εὐθύς ἐπαρακάλεσε τὴν βῆλα της ἡ κόρη
 1735 „Γρήγορα τρέξε, βῆλα μου, εἰπὲ τὸν νέον 'κεινον,
 θεὸς πληροφρήσῃ τον ψυχὴν μου ἐγὼ τὸν ἔχω,
 ἐγὼ ἀγαπῶ καὶ θέλω τον, γένος του δὲν γνωρίζω,
 μήπως νὰ εἶναι ὁ Διγενὴς, Βασίλειος ὁ Ἀκρίτης;
 εἶναι ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς καὶ τῶν πλουσιωτάτων Σ. 139
 1740 καὶ συγγενὴς ἡμέτερος, ὡς ἀπὸ τῶν Δουκῶν γε.
 Ἄλλ' ὁ πατὴρ της ὁ στρατηγὸς διὰ σένα βίγλας ἔχει,
 ἤκουσε δὲ ἀπὸ πολλοὺς τὰς σὰς ἀνδραγαθίας,
 καὶ φύλαττε, νεώτερε, δι' ἐμὲ μὴν κινδυνεύσης,
 δὲν σὲ λυπᾶται παντελῶς ὁ γέρων ὁ πατὴρ της.“
 1745 Αὐτὰ εἶπεν ἡ βῆλα της ἐκείνη τὸν Ἀκρίτην.
 Εὐθύς δὲ ὁ νεώτερος τῆς κόρης ταῦτα ἔφη

1725 οὐδόλως δὲν. 1741 πατὴρ μου.

„Παράκυψον, φῶς μου γλυκὺ, νὰ σοῦ ἰδῶ τὰ κάλλη,
 ἵνα εἰς τὴν καρδίαν μου ἡ ἀγάπη σου νὰ ἔλθῃ·
 ἐμὶ γὰρ νέος ὡς ὄρας, ἀγάπην δὲν ἤξεύρω,
 1750 καὶ ἂν ὁ πόθος μου ξανθῇ, νὰ ἔμπῃ ἔς τὴν ψυχὴν σου,
 ὁ πατήρ σου ὁ στρατηγὸς καὶ ὄλον σου τὸ γένος
 βέλη ἐὰν γενήσονται, σπαθία καὶ δοξάρια
 δὲν θέλουσι δυνηθῇ ἐμένα νὰ φοβήσουν.“

Tr. 100

Σ. 140

Αὐτὴ δὲ παρακύψασα ἐκ τῆς χρυσῆς θυρίδος,
 1755 τὸν νέον προσεβλέψατο, ἀνδρεῖον τὸν Ἀκρίτην.
 Τότε λοιπὸν ὁ Διγενὴς ἔβλεψε καὶ ἐλάλει
 ἐκείνην ὅπου ὁ ἥλιος, οὐποτε δὲν εἶδεν ὧς.
 Ἐκείνη αὐτὸν δὲ βλέποντας εἶπε τοιούτως τότε
 „Ἐρως ποτὲ παρώξυνε παράτολμα νὰ κάμῃ,
 1780 σκλάβους νὰ κάμνῃ πάντοτε τὴν γνώμην τῶν ἀνθρώπων,
 ὑποτάσσει τὸν λογισμὸν ὡς χαλινὸς τὸ ζῶον·
 διὰ τοῦτο ὅποιος ἀγαπᾷ τάξι καλὴ δὲν ἔχει.“

Τὰ κάλλη τοῦ προσώπου της ὡς ἥλιος ἐλάμπαν·
 οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Διγενοῦς ἐκώλυον τοῦ Ἀκρίτου
 1765 τοῦ μηδαμῶς θεάσασθαι περιβλεπτον τὴν κόρην.
 Νὰ μάθῃ δὲν ἐδύνετον ὁ ἥλιος ἂν τὴν εἶδεν,
 ὡς γὰρ ἀκτῖνες ἀνέτειλαν ἐξαίφνης εἰς τὰ νέφη.
 Ἦτον ἡ κόρη ἀληθῶς ὡσάν ζωγραφισμένη,
 ἔμμάτι γοργὸν καὶ γρήγορον, χαρούμενον, μεγάλον,
 1770 μαλλιά ξανθὰ καὶ λαμπερὰ εἶχεν ἡ κόρη ἑκείνη,
 ὀφρύδια κατάμαυρα, κυρτὰ ὡσάν φεγγάρι,
 τὸ πρόσωπον ὡς ῥόδον τε ἔκλινεν εἰς ὄλους.

Σ. 141

Ταύτην ἰδὼν ὁ Διγενὴς ὁ θαυμαστός Ἀκρίτης
 εὐθὺς ἐτρώθη τῇ ψυχῇ, ἐπλήγη τῇ καρδίᾳ,
 1775 καὶ πόνον εἶχεν ἄπειρον, ἀδημονῶν εἰστήκει.
 Ἦ κόρη δὲ ἡ πάντερπνος οὕτως αὐτὸν ἰδοῦσα,
 οὐ παρείδεν ἐπὶ πολὺ νὰ βλέπῃ αὐτοῦ τὸ κάλλος,
 ἀλλὰ ταχὺ ἀπέστειλε τὴν βάραν πρὸς ἐκείνον,
 τὸ δακτυλίδι πῆς ἔστειλε λέγων τοιαῦτα λόγια

Σ. 142

1780 „Πήγαινε χαίρων, ὦ καλὲ, ἐμὲ μὴ ἐπελάβου.“

Tr. 100

- Τὸ δακτυλίδι ἔλαβε μετὰ χαρᾶς μεγάλης,
εὐθὺς ἀνταπεκρίνατο „Ἐκδέχου με τὴν νύκτα“.
Καὶ εἰς τὸ ὅπιτι τοῦ αὐτὸς ἐγύρισεν εὐθέως,
ἔχων φροντίδας περισσὰς καὶ ἔννοιας μεγάλαις,
1785 καὶ τὸν θεὸν ἰκέτευεν ἐκ βάθους τῆς καρδίας.
„Δέσποτα, ἔλεγε, θεῖ, ἐπάκουσόν μου τώρα,
καὶ δύνων μοι τὸν ἥλιον, ἀνάτειλον τὸ φέγγος,
νὰ ἔχω τοῦτον συνεργὸν εἰς τοῦτον γὰρ τὸν δρόμον,
ἐπεὶ δὲ περιμένει με ἡ εὐγενικωτάτη“.
1790 Καὶ κατ' ἰδίαν ἔλεγε τῷ στρατορί τοῦ οὕτως
„Ἀπόσρῳσον τὸν βρόχον μου καὶ σρῳσόν μοι τὸν μαῦρον, Σ. 143
μὲ δύο ὕγκλας σφίξε τον μὲ δύο ἴμπρροστελῆνας,
καὶ θεὸς αὐτῷ τὴν σέλλαν μου καὶ τὸ σπαθηορραβδὸν μου,
βάλε δὲ καὶ τὰ ῥέτενα ἵνα καλῶς γυρίξῃ.“
1795 Ἐποίει δὲ ὁ δοῦλός τοῦ κατὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦ.
Εἰς τὸ τραπέζι ἐκλήθηκε δὲν γεύεται οὐδόλως
τὴν κόρην εἶχεν κατὰ νοῦν, θυμίζετον τὸ κάλλος·
ἀπὸ τὴν ἀφαγίαν τὴν πολλήν, ἐκ τῆς πολλῆς ἀγάπης
ἡ ἔψις τοῦ ἡλλοίωται, τὸ κάλλος τοῦ ἐμαράνθη.
1800 Τοῦτον ἡ μήτηρ βλέπουσα δαπανισμένον οὕτως, Τρ.102
εὐθὺς ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ἐκ βάθους τῆς καρδίας
„Τί σοι συνέβη, τέκνον μου, καὶ θλίβεσαι τοιούτως,
μήπως θηρίον σ' ἔκρουσε καὶ σ' ἐπιασεν ὁ φόβος;
ἢ τίς κακὸς σ' ἐβάσκανε, βλέπων σου τὴν ἀνδρείαν; Σ. 144
1805 ἀπάγγειλόν μοι γλήγορα, βλέπε μὴν μοὶ τὸ κρύφης,
καθὼς καὶ Ὅμηρος λαλεῖ μέσα εἰς τὸ χαρτί τοῦ
ἐκ στόματος τῆς Θέτιδος υἱὸν τὸν Ἀχιλλέαν,
μὴν κρύφης γνώμην εἰς τὸν νοῖν νὰ μὴν φθαρῆς ἀτός σου·
ὅποιος κρύπτει τὴν μέριμναν χαλᾶται γὰρ ἀτός τοῦ,
1810 ὥς ἂν τις ἀπὸ τοὺς σοφοὺς ἐλάλησε τοιαῦτα
ὁ νοῦς ὁπό'χει μέριμναν ταχέως δαπανᾶται
'σάν τὸ σκουλήκι, ὅπου τρυπᾷ τὰ κόκκαλα καὶ τρώγει·
καὶ πάλιν ἕτερον φησὶν ἀπόφθεγμα ὡσαύτως,

1811—12 Οἱ δύο οὗτοι στίχοι εἶναι συνηνωμένοι εἰς ἓνα ἐν χειρογράφου Τρα-
πεζοῦντος.

- θρέφει δὲ σῶμα ἀνθρώπινον νὰ μὴν ἔχῃ φροντίδες.“
- 1815 „Θηρίον δὲν μὲ ἔκρουσεν, ὁ νέος ἀπεκρίθη,
ἀλλὰ οὐδὲ τις θόρυβος ἔταραξε τὴν ψυχὴν μου,
οὔτε δὲ τις ἐδάσκανε, μὴ μάτην καταρᾶσαι
τὸν μήπω ἀδικήσαντα, ἐγὼ γὰρ ὑγιαίνω.“ Σ. 145
- Ἡ μήτηρ δὲ, ὡς ἤκουσεν, ἠῤῥατο δι' ἐκεῖνον
- 1820 „Δέσποινά μου, πανύμνητε, ἐλπίς μου Θεοτόκε,
δοξάζω, μεγαλύνω σε, υἱὸν δὲ τὸν καὶ θεὸν σου,
ἐδωκάς μοι νεώτερον, ὁ κόσμος δὲν τὸν ἔχει,
καὶ χάριτέ μου νὰ ζῇ εἰς χρόνους ἀπεράντους·
χαίρω δὲ τοῦτον βλέπουσα εἰς ἔτη τῆς ζωῆς μου
- 1825 νὰ περπατῇ ἀφρόντιστος, νὰ χαίρῃ εἰς τὸν κόσμον,
νὰ τὸν φοβοῦνται πάντοτε ἔθνη τῆς οἰκουμένης.“ Τρ. 104
- Καὶ τότε ὁ νεώτερος γοργὸν ἐξυπολήθη,
εὐχαλε τὰ ὑποδήματα καὶ ἔκαθισεν ἔς τὸν δεῖπνον.
Ἀφρόντις ἀπεδείπνησεν, βαίνει εἰς τὸ κουβούκλιον,
- 1830 λαμβάνει ὑποδήματα, πιάνει τὴν κιθάραν,
ἀπεκατάστησεν αὐτὴν ὡς ἤθελεν ἐκεῖνος. Σ. 146
- Πολλὰ καλὰ ἐστήμανεν ἐκείνην τὴν κιθάραν.
Ἄντερα ἔκλωσε καλῶς καὶ ἔκαμε ταῖς κόρδαις,
καὶ πάλιν ἀρματώθηκε ἔς τὸν σταῦλον ἐπορεύθη,
- 1835 πηδᾷ, ἐκαβαλλίσκευσεν ἀπάνω εἰς τὸν μαῦρον,
εἰς ὃν ἐθάρρει πάντοτε νικᾶν ὅπου ἀπέλθῃ·
ἔλαβε τὸ σπαθίον του, ἐπῆρε τὴν θαμπούραν,
ἔκρουε τὴν θαμπούραν τοῦ ἀηδονικά ἄτραγῶδει.
Τὸν δρόμον ἐπορεύετο, ἐπήγαινε ἔς τὴν κόρην·
- 1840 πάντως οὐκ ἐδειλίασε, ποσῶς δὲν ἐφοβήθη
ἐκεῖ τὰς βίγλας τὰς καλὰς, οὐδὲ τοὺς στρατιώτας.
- Ὅποταν δὲ ἐπέφθασε τοῦ στρατηγοῦ τοὺς οἴκους,
τὴν θαμπούραν του ἔκρουε καὶ χαμηλῶς ἐλάλει Σ. 147
- „Εἴ τις ἐρίλητε μακρὰ γοργὸν οὐχ ὑπηγάινει,
1845 τὰς νύκτας δὲ περιπατεῖ, ὕπνον οὐδὲν στερεῖται,
δὲν θέλει τὸν παράδεισον σὺν τοῖς μυρίσμασί του.
Ἐγὼ μακρὰ ἐρίλησα, γοργὸν δὲ οὐχ ὑπαγαίνω,

ἐγὼ διὰ τὴν ποθητὴν ὕπνον ποσῶς δὲν βλέπω.“

Ἦτον λαμπρὸς ὁ μαῦρός του ἔλαμπεν ἴσ' ἂν τὸν ἥλιον·
1850 καὶ τὴν αὐγὴν κατέλαβεν τῆς κόρης τὸ κουδούκλι·

αὕτη δὲ ἐξεδέχετο αὐτὸν ὅλην τὴν νύκταν,
πρὸς ὄρθρον δὲ ἐνύσταξεν εἰς ὕπνον ἀνετράπη.

Ἵσ' ἂν δὲν ἤκουσεν αὐτὴν τὸ εὐγενὲς παιδίον
θλίψιν ἐπῆρεν ἀφόρητον καὶ πίκραις βαρυτάταις,
1855 ἐμάζωξε καὶ λογισμοὺς πολλοὺς εἰς τὴν καρδίαν του·

ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῷ ἄρα μετεμελήθη,

Σ. 148

ἄρ' ἐφοβήθη τοὺς γονεῖς μήπως ἡμᾶς νοήσουν·

τί εἶπω, τί γενήσομαι, καὶ τί πράξω οὐκ οἶδα·

ἂν φωνήσω ἀκούσους ἕτεροι τὴν φωνήν μου,

1860 καὶ ὑποστρέψω ἄπρακτος, γνωστῷ καὶ ὑπὸ πάντων,
ἐκδώσω δὲ καὶ πρόσληψιν ὥστε διαφυλάττειν,
ὥστε νὰ μὴν ἔχω τὸν καιρὸν νὰ ἴδῃ τὴν ποθητὴν μου.

Καὶ τί μοι τότε ὄφελος νὰ ζῶ ἐγὼ ἔς τὸν κόσμον,

καὶ τὴν κιθάραν συνεργὸν προβάλλομαι εἰς τοῦτο,

1865 καὶ τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα τόρα πάντως νὰ γίνῃ.“

Καὶ τὴν κιθάραν ἤχησεν, ἀναφωνεῖ καὶ λέγει

„Καὶ σὺ κοράσιον τερπνὸν ἀπεμερίμνησάς με

πιστεῦω εἰς λήθην νὰ βαλες τοὺς χθεσινούς σου λόγους,

καλῇ, οὐς ἐλαλήταμεν οἱ δύο κατὰ μόνας.

Σ. 149

1870 Ἄνάστα, ῥόδον πάντερπνον, μεμυρισμένον μῆλον,
αὐγερινὸς ἀνέτειλεν, καὶ ἄς περιπατοῦμεν“.

Καὶ ὡς τῆς κιθάρας ἤκουσε τὴν ἡδονὴν ἡ κόρη

ἡγέρθη ἐκ τῆς κλίνης τῆς, περίσφυξε τὴν ζώνην·

ἐκ τῆς θυρίδος ἔσκυψε, τὸν νέον προσεφώνει

1875 „Ἐγὼ πάντα ἐλόγιασα ὅτι ἐβραδυάστης,

καὶ ἔμεινα ὅλονυκτις ἄγρυπνος διὰ σένα,

καὶ ὀκνηρὸν καὶ ῥάθυμον πάντα νὰ σ' ὀνειδιζώ·

τί κρούεις τὴν θαμπούρα σου ἐν τῇ παρουσίᾳ ὦρα;

Δὲν γνωρίζεις, φῶς μου γλυκύ, ὅτι ἂν σὲ νοήσῃ

1880 Δοῦξ ὁ στρατηγικώτατος, ἐκεῖνος ὁ πατήρ μου,

μετέπειτα οἱ συγγενεῖς μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου,

καὶ πᾶσά μου ἡ γενεὰ μετὰ πλήθους λαοῦ μας,

Σ. 150

- τὸν κόσμον θέλεις στερηθῆν δι' ἐμοῦ τὸν παρόντα,
ὅτι πολλοὶ ἠθέλησαν κρυφίως νὰ μὲ πάρουν,
1885 ὁ πατήρ μου τὸ ἔμαθε καὶ κατεδίκασέν τους.
Πλὴν ἐγὼ, φῶς μου γλυκὺ, τὸ γεγονὸς ἤξεύρω,
ὁ πόθος σὲ καταπονεῖ, ἀγάπη σὲ φλογίζει,
τὸν νοῦν σου παρεσάλευσαν, τὸν λογισμὸν ἐπῆραν,
εἰς κίνδυνον σὲ ἔρριψαν δι' ἐμοῦ τεθνηκέναι,
1890 καὶ βλέπω σε μονώτατον, καὶ τί ποιεῖν οὐκ ἔχω.
Αὐθέντα μου, ἂν καταβῶ καὶ μετὰ σοῦ ἐξέλθω,
φοβοῦμαι μὴ μᾶς φθάσωσιν ἅπαν τὸ γενικόν μου,
καὶ σένα θανατώσουσι καὶ μένα θέλουν πάρει. “
’Αυπήθηκεν ὁ Διγενὴς καὶ εἶπε πρὸς τὴν κόρην
1895 „ Ἐπαινῶ σου τὴν ἔνστασιν, κόρη μου εὐγενεστάτη, Σ. 151
σὺ οὐ γινώσκεις, κόρη μου, ἔνδοθεν τὴν καρδίαν,
εἰ γὰρ ἐν γνώσει γέγονας ἐμῶν κατορθωμάτων
δὲν ἔλεγες, πανεύφημε, ποτὲ τοὺς ἀδελφούς σου,
πατέρα σου τὸν στρατηγὸν καὶ συγγενεῖς σου πάντας,
1900 ἀλλὰ καὶ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ὅλων τῶν ἐδικῶν σου
τοῦ φθάσειν καὶ κρημνίσειν με καὶ διὰ σέ με κτείνειν.
’Αλλ’ ἔστω σοι τοῦτο γνωστὸν, καὶ βέβαιον, ψυχὴ μου,
ὅτι φουσσάτα προσδοκῶ μόνος μου πολεμῆσαι,
καὶ νικῆσαι παραταγὰς, κάστρα νὰ ὑποτάξω,
1905 καὶ σὺ πατέρα μοῦ λαλεῖς, ἀδελφούς καὶ ἀγούρους,
καὶ συγγενεῖς σου μετ’ αὐτῶν; τούτους ἔχω ὥς βρέφη·
κουρούναις πόταις δύνανται τὸν ἀετὸν νὰ πιάσουν;
Τοῦτο νὰ μάθω μόνον ζητῶ ’πὸ τὰ ’δικά σου χεῖλη Σ. 152
εἰ προθυμεῖς κατὰ πολλὰ νὰ μοῦ ἀκολουθήσης.
1910 “Ὅσον εἶναι κατάψυχον μὴ καρτερῶμεν ὧδε,
καὶ καύση μας εἰς τὴν ὁδὸν τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου.
’Ελθὲ δὲ τὸ ταχύτερον μὴ μᾶς νοήσῃ ὁ κόσμος,
ἔρχου νὰ περάσωμεν δρόμους καὶ μονοπάτια
προτοῦ νὰ φέξῃ ἡλῖος, καὶ λάμψῃ εἰς τὸν κόσμον.
1915 ’Ρῦμαι καὶ στενώματα ἐσκότωσαν ἀνδρείους,
οἱ δὲ κάμποι, παγκάλλιστε, φοβοῦν τοὺς ἀδυνάτους.
Εἰ δὲ ἐμετενόησας, ἀγάπησας δὲ ἄλλους,

καὶ διὰ τοῦτο ἀφορμὰς προβάλλεις τὰς τοιαύτας,
εἶπέ με τὴν ἀλήθειαν διὰ νὰ ὑποστρέψω.

- 1920 Καὶ μὴ θαρρῆς, πανεύμορφη, ὅτι λαὸν φοβοῦμαι
μὰ τὸν ἅγιον Θεόδωρον, τὸν μέγαν ἀπελάτην, Σ. 153
ἃς ἔλθωσιν οἱ ἅπαντες ἐξωθεν εἰς τὸν κάμπον,
νὰ ἰδῆς νέον, ὁποῦ ἀγαπᾷς, τί ἀνδρειωμένος εἶναι,
καὶ πλέον θέλεις μὲ ἀγαπᾶ ὅταν ἐγὼ νικήσω.

- 1925 Τότε νὰ ἴδῃς τὸν ἄγουρον, ὁποῦ δὲν ἔχει ὁ κόσμος“.

Καὶ τὸν νεώτερον εὐθύς ἡ κόρη μετελάλει
„Ἐμὲ, χρυσὲ αὐθέντα μου, νέε μου καὶ ἀνδρεῖ,
μεγιστᾶνοι καὶ ἄρχοντες τῶν βασιλείων τέκνα
ἀγάπησαν, ἠθέλησαν πολλάκις νὰ μὲ πάρουν,

- 1930 πυκνότερον ἔς τὸν οἶκόν μου διήρχοντο κοντά μου,
βασιλικαῖς παράταξες ἐφόρουν καὶ στολίδια,
ἀλλ’ οὐδένα παντελῶς ἠγάπησ’ ὁ πατήρ μου,
οὐ τὴν σκιάν δὲ τὴν ἐμὴν ἰδεῖν τις ἠξιώθη· Σ. 154
ἀφ’ ἧς δὲ ὥρας πρόσωπον τὸ σὸν ἐθεασάμην,

- 1935 ὡς πῦρ κατέφλεξας εὐθύς τὴν σώφρονα ψυχὴν μου,
μετήλλαξας τὸν λογισμὸν, μετέστρεψας τὴν γνώμην,
τὸ φρόνημα ἐδούλωσας, ἀναίσχυντον ποιήσας.

Πρὸς σέ καὶ μόνον, ἄγουρε, καὶ πρὸς τὴν σὴν ἀγάπην,
δι’ ἧς ἀρνοῦμαι καὶ γονεῖς καὶ συγγενεῖς στεροῦμαι,

- 1940 ἀλλοτριοῦμαι ἀδελφοὺς μετὰ ἀπείρου πλούτου.
Θεὸν ἔχουσα μάρτυραν μὴν μὲ παραπονέσης,
καὶ ἀποδώσῃ σε Θεὸς κρίνων δικαιοσύνην“.

Ταῦτα κλαίοντας ἔλεγεν ἡ κόρη πρὸς τὸν νέον,
ᾠκατηγορᾶτον δὲ αὐτὴ ἔς τὴν πλείστην ἀδιαντροπίαν·

- 1945 πολλὰ δὲ αὕτη θέλουσα μεταβαλεῖν τὸν νέον,
ἀλλὰ ὁ πόθος αὐτηνῆς εἶχεν μεγάλη ἀγάπη· Σ. 155
ἡ δύναμις τοῦ ἔρωτος, πόθος καὶ ἡ φιλία
τὴν σωφροσύνην ἔδιωξαν ὡς ταύτην πολεμοῦντες.

Διὰ τοῦτο ὁποῖος ἀγαπᾶ γονεῖς του δὲν φοβᾶται,

- 1950 οὐ συγγενεῖς ἐντρέπεται, οὐ γείτονας αἰδεῖται,
ἀλλὰ εἶναι ἀδιάντροπος καὶ σκληρὸς τῆς ἀγάπης,
ὅσα ἐπάθασιν κακὰ ἀνδρειωμένοι νέοι.

- Βλέποντας δὲ ὁ θαυμαστὸς δακρύουσαν τὴν κόρην,
μετὰ δακρύων καὶ αὐτὸς ἐλάλει πρὸς ἐκείνην
- 1955 „Ἐγὼ, κόρη πανθαύμαστη, τὰ περὶ σοῦ γνωρίζω
ὅτι καὶ πλοῦτον ἄπειρον κέκτηται ὁ πατήρ σου,
διὸ πολλοὶ τῶν εὐγενῶν ἀγάπουν νὰ σὲ πάρουν·
πάντα γνωρίζω ἀληθῶς ἔξετάζοντας μεγάλα.
- Ἦγαπημένη μου ψυχὴ, δόξαν καμμιὰν δὲν θέλω,
1960 οὐ κτήματα ἐπιθυμῶ, οὐδὲ τὸν πλοῦτον θέλω, Σ. 156
πάντα χόρτον λογίζομαι, ὡς ὄναρ τὰ παραβλέπω.
Ἄφ' ἧς γὰρ ὥρας, πάντερπνε, ἐφάνημεν ἀλλήλοις
οὐκ ἀπεστάθην ἀπὸ σοῦ εἰς οὐδὲ μίαν ὥραν,
ἀλλ' ἐρριζώθης, πάγχρυσε, μέσα εἰς τὴν ψυχὴν μου,
- 1965 καὶ πάντοτε φαντάζομαι καὶ βλέπω σε μὴ οὔσαν.
Ποτέ μου δὲν ἀγάπησα ἄλλης κόρης τὸ κάλλος,
οὐδέποτε ἐγνώρισα τὸν δρόμον τῆς ἀγάπης,
εἰς σένα ἐγίνεν μου ἡ ἀρχή, εἰς σένα καὶ τὸ τέλος,
καὶ σὺν θεῷ σὲ ἀγάπητα, ψυχὴ μου καὶ καρδιά,
- 1970 πέρδικα σ' ἔχω ὀλόχρυστη, τρυγὸνα μου ζευγάρι,
καὶ ἀηδόνα μουσικὴ εἰς τὸ χρυσὸ κλουβίον,
περιστερὰ μου πάνλευκη, καὶ μῆλον μυρωδάτον,
τριανταφυλλιά μου κόκκινη, βασιλικὸς μὲ τ' ἄνθη, Σ. 157
καὶ κυπαρίσσι μου ληγνόν, αὐγερινὲ, ποῦ λάμπεις“.
- 1975 Καὶ πάλιν μετεδάκρυτεν, μεθ' ὅρκου τὴν ἐλάλει
„Δέσποτα, κύριε Θεέ, ὁ κτίσας τοὺς αἰῶνας,
εἰ νὰ θελήσω ἐγὼ ποτε λυπῆσαι τὴν ψυχὴν σου,
ἢ θλίψω τὴν καρδίαν σου, ὦ πανωραιοτάτη,
καὶ δὲν φυλάξω ἄδολον τὴν ἐδικήν σου ἀγάπην,
- 1980 καὶ σένα, εὐγενέστατη, ἕως τῆς τελευτῆς μου,
φαγὶ νὰ γίνω 'ς τὰ θηριὰ ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ.
Μὴ τὴν ἀνδρείαν μου χαρῶ, τὴν περισσὴν ὅπό'χω
μὴ τῶν γονέων τῶν ἐμῶν εὐχὴν κληρονομήσω,
καὶ μὴ ταφῶ Χριστιανὸς, ὡς θέλει ἡ ψυχὴ μου.
- 1985 Ὅμοίως νὰ ἔχης πρὸς ἐμὲ ἄδολον τὴν ἀγάπην.
Βλέπε καλῶς καὶ φύλαξον μὴδὲν μὲ σκανδαλίσσης“.
- Ταῦτα ἡ κόρη ὡς ἤκουσεν οὕτως τὸν ἀπεκρίθη

- „ Ἴδού, καλὲ, μετὰ Θεὸν σοὶ ἑμαυτὴν προσρίπτω,
εἴ τι ποιήσεις εἰς ἐμέ, Θεὸς μὲ τὴν ψυχὴν σου“.
- 1990 Καὶ παρευθὺς ἐπήδησεν ἐκ τῆς χρυσῆς θυρίδος.
Ὅρθος ἐκεῖνος ἵστέκετον, τὴν κόρην ἀγκαλιᾶζει,
καὶ κατεφίλει πάντοτε μετὰ χαρᾶς μεγάλης·
ἐφίλει χεῖλη κόκκινα καὶ μάγουλα ροδάτα·
τὸν δρόμον ἐπορεύονταν μετὰ χαρᾶς μεγάλης.
- 1995 Ὅσάν ἐγέμισεν χαρὰν ὁ Διγενὴς ἐκεῖνης,
διατὶ εἶχεν κόρην πάντερπνον, αὐγερινὸν ἀστέρα,
ποῦ ἔκρατει εἰς τὰ χέρια του, καὶ ἔκαθετον ἔς τὸν ἵππον,
ἐστάθη ἔς τὸ ὀπίτι ἀντικρυς, μεγάλην φωνὴν ἀφῆκε
„Εὐχου μοι, κύρι στρατηγέ, μετὰ τῆς θυγατρὸς σου, Σ. 159
2000 καὶ εὐχαρίσται τὸν Θεὸν ἔχων γαμβρόν τοιοῦτον.“
Καὶ τὴν φωνὴν του ἤκουσαν τοῦ στρατηγοῦ αἱ βίγλαι,
ἅπαντες ἐδιαλάλησαν νὰ καβαλλικεύσουν·
ἤκουσε δὲ ὁ στρατηγὸς φωνῆς δὲ τοῦ ἀγούρου.
- 2005 „Ἡ κόρη μου ἐχάθηκεν, ἀλλοίμονον εἰς ἐμένα.
Ἀνδρεῖοι ἐκ τοῦ λίσκαντος, καὶ νέοι ἐκ τῆς βίγλης
φθάσατε ἔς τὸν παγκόπελον, ἐπῆρε μου τὴν κόρην.“
Στρατῆγισσα ἐφώναξε, ἡλάλαξε βοῶσα
„Οἴμοι, τέκνον μου γλυκύτατον, φῶς καὶ παρηγορία,
2010 πῶς τοῦτο ἐσυνέβηκεν ἐχάσαμεν σε νέαν.
Ὅσ’ ἄστρα εἰς τὸν οὐρανόν, τόσαις σέλλαις ἔς τοὺς μαύρους.“
Ὅσοι τὸν ἐγνώριζαν ἔστροναν, ἐξεστρόναν, Σ. 160
ἄσσοι δὲν τὸν ἐγνώριζον γοργὰ ἐκαβαλλικεύαν.
Λόγος ἐδόθη φοβερός ταχέως νὰ πηγαίνουν.
- 2015 Εὐθὺς ἐκαβαλλίκευσαν ἅπαντες διὰ τάχους,
καὶ ὁ πατέρας τῆς ἑμοῦ μετὰ τῶν υἱῶν του,
οὐδεὶς ὀπίσω ἀπόμεινε, οὐ γέρων, οὔτε νέος,
ὅλοι εὐγῆκαν εἰς αὐτόν, εἰς διωγμὸν τοῦ νέου,
καὶ δὲν ἐδύνατον τινὰς τὸ πλῆθος νὰ μετρήσῃ.
- 2020 Ἐκατεδίωκον αὐτόν μετὰ πολλοῦ τοῦ δρόμου.
Ὅντ’ ἀρχισεν ἡ ἀνατολὴ καὶ ἔγλασεν ἡ ἡμέρα,
καὶ ἔλαμψεν ὁ ἥλιος εἰς τῶν βουνῶν ταῖς ἄκραις,
ἔς τὸν κάμπον ἐκατάφθασαν τὸν νέον μὲ τὴν κόρην.

- Σουδάλης ὁ Σαρακηνὸς ἀπὸ τὴν πέρα βίγλαν
 2025 ὁκτῶ τέντες ἐπήδησεν καὶ δεκοκτῶ κορτίνας, Σ. 161
 ἄρματα εἶχε δυνατὰ, ὁποῦ ᾿σαν τοῦ πολέμου.
 Ἐκεῖνος τότε ἔτρεχεν μὲ συντριβὴν μεγάλην,
 ὄλον τὸν βλέμμα του καὶ νοῦν εἶχεν πρὸς τὸν Ἀκρίτην·
 ἐπτέρνισε τὸν μαῦρόν του εἰς τὸν Ἀκρίτην πάγει.
- 2030 Ὡς τὸν εἶδεν ὁ Διγενὴς τὴν κόρην τότε ᾿λάλει
 „Βλέπεις, καλὴ μου, Σαρακηνὸν, ποῦ μᾶς καταδιώκει,
 ἄρτι, κυρία, πρόσεξε πῶς θέλω νὰ τὸν κάμω.
 Ἐσὴκωσε τὴν λιγυρὴν ᾿ς τὴν γῆν τὴν ἀποθέτει,
 αὐτὸς ἐκαβαλλίκευσεν ἐπ᾿ ἡρὲς τὸ κοντάρι,
- 2035 καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἔτρεξεν καὶ προσυπὴντησέν τον·
 καὶ πρῶτον τὸν ἐλάλησε „Σαρακηνέ μου δέχου“,
 καὶ τὸ κοντάριν ἔσυρε ὀμπρὸς ᾿ς τὴν κεφαλὴν του,
 εὐθὺς ἀπεθανάτωσε ᾿κείνεν καὶ τ᾿ ἄλογόν του, Σ. 162
 καὶ παλιν μεταστράφηκεν ὀπισθεν εἰς τὴν κόρην.
- 2040 Καὶ ἄλλοι τριακόσιοι, τριακόσι' τὸν ἐφθάνουν
 καθαλλαραιῖσι καὶ πεζοὶ ἤλθασιν πρὸς ἐκεῖνον·
 ἔκραζον δὲ, ἐφώναζον καὶ ταραχὰς ἐποιοῦν.
 Ἐγύρισεν ὁ Διγενὴς καὶ ᾿λάλησε τὴν κόρην
 „Περιστερά μου εὐμορφη, βλέπε λαὸς μᾶς διώχνει.“
- 2045 Ἡ Εὐδοκία ὡς ἤκουσε, τὸν λόγον ὁποῦ εἶπεν,
 ἐλόγιασε τὸν λόγον του πῶς διὰ φόβον λέγει·
 ἰδοῦσα δὲ καὶ τὸν λαὸν ἐλθόντα ἀπὸ μακρόθεν,
 καὶ τὰς φωνὰς ἀκούοντας, ὁμοῦ καὶ τὰς τρομπέτας,
 καὶ κλαίουσα ἐφώναξε πρὸς τὸν Ἀκρίταν ταῦτα
- 2050 „Πόλεμος στέσε, αὐθέντα μου, μὴ μᾶς ἀποχωρίσουν.
 Ἄφες με, αὐθέντα καὶ καλὲ, ἐδῶ νὰ ἀποθάνω, Σ. 163
 ἐπειδὴ κακῶς ἐποίησα, κακῶς ἀποθανοῦμαι.
 Ἐσὺ μαῦρον καλὸν ἀνάθρεψας τὸν σεαυτὸν σου σῶσον.“
- Καὶ τότε ὁ νεώτερος ταύτην ἀνταποκρίθη
 2055 „Μὴν σοῦ φανῇ, κυρία μου, ὅτι κακῶς νὰ εἶπα,
 σκόπει, κυρία μου, χρυσῇ, λαὸν ὁποῦ μᾶς τρέχει,
 μὴν μὲ προπάρῃς αὖριον ὅτι μετὰ κλεψίας
 ἐπ᾿ ἡρά σε καὶ ἔφυγον ἀπὸ τῆς σῆς πατρίδος·

στοχάσθου τώρα τὴν φρικτὴν ἐμὴν ἀνδραγαθίαν,
2060 καὶ πλέον θέλεις μὲ ἀγαπᾷ, ποῦ σὲ ποθῶ μεγάλη.“

Καὶ τότε ῥίγον ἔδραμε γενναῖος ὁ Ἀκρίτης,
εὐθύς τὴν κόρην ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς ἐκείνος,
καὶ ἀπεκάθισεν αὐτὴν εἰσὲ μεγάλην πέτραν,
καὶ ταύτην ἐπαράγγειλε λέγων τοιοῦτον λόγον Σ. 164

2065 „Αὐτοῦ κάθου, φῶς μου γλυκὺ, καὶ βλέπε τίνα ἔχεις“.

Καὶ πάλιν ἡ εὐγενικὴ πρὸς τὸν Ἀκρίτην λέγει
„Τοὺς ἀδελφούς μου πρόσεχε νὰ μὴν τοὺς ἀδικήσης.“
Εὐθύς οὖν ἐπιπάλησε καὶ τρέχει πρὸς ἐκείνους, Τρ. 106
ἕνα προφθάσας ἐξ αὐτῶν τὸν ἔδωκε σπαθέαν,

2070 καὶ μέσον τὸν ἐχώρισε ὁμοῦ μὲ τ' ἄλογόν του,
τοὺς δ' ἄλλους κατεπάτησε, τοὺς ἔδιωξεν ὀπίσω.

Ὁ νέος τότες φαίνεται ὥσάν καλὸν γεράκιον
ὅταν τὴν πέρδικα ἰδῇ σκύπτει καὶ τὴν πιάνει
οὕτως ἐσκόρπιζεν αὐτὸς ἐκείνους πολεμῶντας.

2075 Τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐχώρισεν, ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς,
οἵτινες καὶ προσώρμησαν μόνοι νὰ πολεμήσουν,
τοὺς ἵππους ἐπιπάλησαν, ἔδραμον πρὸς τὴν κόρην. Σ. 165
Τότε Ἀκρίτης φοβηθεὶς μήπως αὐτὴν ἀρπάσουν,
καὶ πλησιάσας πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐστρέψεν ὀπίσω.

2080 Καὶ πάλιν ἠβουλήθησαν ἐκεῖνοι νὰ τὴν πάρουν,
γοργὸν ἐπῆρεν τὸ ῥαβδί καὶ προὔπαντησέν τοὺς,
ῥαβδέαν αὐτοὺς ἔδωκεν μετὰ μικρᾶς ἰσχύος,
ἐκείνους κατεκρήμνισεν μηδὲν αὐτοὺς πληγώσας.

Τότε πατὴρ ὁ στρατηγὸς ἔφθασε μετὰ μόχθου
2085 κλαίων καὶ ὀδυρόμενος θεάσασθαι τὴν κόρην.

Ὡς εἶδεν δὲ ὁ Διγενὴς τὸν πενθερόν του Δοῦκαν
ἀπὸ μακρὰ ἐρχόμενον, ἐπροὔπαντησέν τον,
ἔδωκε τὰς χεῖρας του ταχὺ καὶ ἐπροσκύνησέν τον, Τρ. 106
καὶ λέγει ταῦτα σύντομα μετὰ σπουδαῖς μεγάλης

2090 „Εὗχου με, κύριε στρατηγέ, μετὰ τῆς θυγατρὸς σου. Σ. 166
Συγχώρησον, αὐθέντα μου, μὴν μὲ κατηγορήσης,
οἱ νέοι σου εἶναι χωρικοὶ τοῦ κρούειν καὶ λαμβάνειν·

2075 ἐχώριζεν.

μικρὸν αὐτοὺς ἐπαίδευσά^ς τοῦ μὴ λαθεῖν ἐκείνοις,
καὶ πλεόν νά μῆδέν λυπηθῆς καλὸν γαμβρὸν ἐπῆρες,
2095 εἰς κόσμον ἂν ἐγύρευες κάλλιον οὐχ εὐρίσεις·
οὐ γάρ εἰμι ἐξ ἀγενῶν, οὐδ' ἀπὸ τῶν ἀνάνδρων,
καὶ ἂν ποτε προστάξης με εἰς τινάς σου δουλείας,
τότε βεβαιωθείης ἂν ποῖον γαμβρὸν ἐπῆρες.“

Καὶ παρευθὺς ὁ πενθερὸς χεῖρας εἰς ὕψος ἄρας,
2100 ἔδωπε κατὰ ἀνατολάς, θεῶ δὲ εὐχαρίστα,
„Δόξα σοι, λέγων, ὁ θεός, ὁ τὸ συμφέρον πάντων
οἰκονομῶν τὸ καθ' ἡμᾶς σοφία τῇ ἀρίστη.
Εὐχαριστῶ σε, Κύριε, καὶ ποιητὰ τῶν ὅλων

Σ 167

2105 ὡς γὰρ αὐτὸς ἠθέλησας τοιοῦτον ἐγεγόνει,
καὶ ἔδωρήσω μοι γαμβρὸν ἀνδρειωμένον νέον.“

Ἐγύρισε πρὸς τὸν γαμβρὸν καὶ λέγει πρὸς ἐκείνον
„Παγκάλλιστε γαμβρέ, ἦν ἔλαβες ἐκ πόθου
ἔπαρε τόρα μετὰ σοῦ, καὶ ἔστω σοι γυνή σου.

2110 Ἄν δὲν εἶχες ἀγάπην περισσὴν δὲν ἤθελες τὴν πάρει,
οὐκ ἂν μόνος ἐτόλμησας τοιοῦτον διαπραῖσαι.

Ἔρχου νὰ γυρίσωμεν εἰς τὸ ἴδιόν μου ὅπιτι,
καὶ μὴ λογιᾶσης τι κακὸν νὰ γένη ἀπὸ μένα,
ἀλλ' ἵνα συμφωνήσωμεν νὰ κάμωμεν τοὺς γάμους,

2115 νὰ πάρῃς καὶ τὴν προῖκά σου ἐκ ταύτης τῆς ἡμέρας
εἵκοσι κιντηνάρια νομίσματα παλαῖα,

Σ. 168

καὶ τιμητὰ βυστάρια λίτρας πεντακοσίας,

λάβῃς καὶ κτήματα πολλὰ τῆς ἰδικῆς μου κόρης,

Τρ. 110

καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν ὑπ' αὐτῶν εὕρισκομένων ζώων,

2120 πρωτεῖα τετρακόσια, στράτορας ὀδοῖοντα,
μαγεῖρους δεκατέσσαρους, ὁμοίως καὶ μαγίπους,
ἐταίρους δὲ ἐνάρετους ὡς ἑκατὸν πενήντα,

καὶ βάαις ἐβδομήκοντα, πάνυ ὠραιόταταις,

καὶ ἡρόλπια πολῦτιμα ὀπόχει τῆς μητρός της,

2125 καὶ στέφανον ὀλόχρυσον μετὰ τιμίων λίθων.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπέλαχον τῇ θυγατρὶ μου μόνη,
δώσομεν καὶ προτίμησιν τῶν ἄλλων μου παιδίων.

- Πείσθητί μοι, καλὲ γαμβρὲ, ἔλθε δὲ πορευθῶμεν
ταχέως πρὸς τὸν οἶκόν μου, παραμυθίας χάριν,
2130 νὰ σὲ ἰδῇ στρατήγισσα μετὰ μεγάλου πόθου,
εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν νὰ χαίρεται ἔς τὸν κόσμον,
νὰ μὴν εἰποῦσιν ἅπαντες οἱ συνομήλικές σου
τὴν κόρην γὰρ ἀφῆρπασεν καὶ προῖκα οὐ λαμβάνει,
καὶ θαυμαστὸν οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ αἰσχύνῃν ἔχεις“.
- 2135 Εἶτα καὶ ὁ νεώτερος ἑσέ ’κεῖνον ἀποκρίθην
„Ἐγὼ, αὐθέντα πενθερὲ, ἐπιθυμίαν εἶχον
τὴν θυγατέρα σου λαβεῖν διὰ τὸ ταύτης κάλλος,
οὐχὶ δὲ πλοῦτον ἔνεκα, οὔτε τινῶν χρημάτων·
καὶ ταῦτα μὲν χαρίζομαι τοῖς γυναικαδελφοῖς μου,
2140 αὐτῆς τὰ κάλλη φθάνουσιν ἀντὶ πολλῶν πραγμάτων·
θεὸς γὰρ πλούτου παροχεὺς, ὁμοίως καὶ πενίας,
ταπεινοὶ γὰρ καὶ ἀνυψοῖ, ἀνάγει καὶ κατὰγει·
μόνον ἂν θέλῃς, πενθερὲ, ποιήσωμεν τοὺς γάμους.
Ἔλθετε εἰς τὸν οἶκόν μου μετὰ τῶν συγγενῶν σου
2145 ἵνα μᾶς εὐλογήσετε, καὶ πάλιν νὰ στραφῶμεν
ὀπισθεν εἰς τὸν οἶκόν σου μετὰ τῆς θυγατρὸς σου,
ἵνα μᾶς ᾕδῃ στρατήγισσα νὰ χαίρῃ ἕως τέλος.
Εἰ δὲ οὐ θέλεις ἔρχεσθαι, νὰ ἐγὼ ποῦ παίρνω
τὴν θυγατέρα σου τὴν καλὴν, ταχέως νὰ ὑπάγω
2150 εἰς τὸ ἕψηλόν παλάτιον, καὶ εἰς τὰ γόνικά μου.
Μὴ λυπηθῇς, ὦ πενθερὲ, διὰ τὸν λόγον τοῦτον,
τέκνα γὰρ εἴμεσθιν λοιπὸν καὶ δοῦλα τῶν εὐχῶν σου.“
Ἀκούσας οὖν ὁ στρατηγὸς τὴν φρόνησιν τοῦ νέου,
„Θεὸς δὲ, ἔφη, τέκνον μου, ἐσᾶς νὰ εὐλογήσῃ,
2155 νὰ χαίρεσθαι δὲ ἄξια τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς σας.“
Σ. 171
Καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν ὑπέστρεψεν εὐθέως.
Ὁ νέος ἐκαβαλλίκευσεν, ἐγύρισεν ἔς τὴν κόρην·
ἐκείνη δὲ, ὡς εἶδε τον, χαρὰν μεγάλην εἶχεν·
ἐπεριπάτει γαληνὰ, προὔπαντεϊ τὸν νέον,
2160 λέγει δὲ ταῦτα πρὸς αὐτὸν μετὰ χαρᾶς μεγάλης
„Μήπως κακὸν μᾶς ἔγινεν ἡ σμίξις τοῦ πατρὸς μας;

λάλησον, αὐθέντα μου, διὰ τοὺς ἀδελφούς μου.“

Ἐκεῖνος ἀπεκρίνατο τῆς κόρης ταῦτα λέγει

- 2165 „Μὴν θλίβεσαι, κόρη γλυκὺς, παρηγοριά, ξαθὴ μου,
ἐκτὸς γὰρ τῶν ἀδελφῶν, υἱῶν δὲ τοῦ πατρός σου,
οὐδένας δὲν ἐβλάβηκεν, μηδὲ τινὰς ᾔπληγώθη.“
Καὶ κύψας ἔλαβεν αὐτὴν ᾿ς τὸ ἄλογον ἐπάνω
καὶ χαίρων ἐπορεύετο ᾿ς τὸν ἰδίον τοῦ οἴκου.

Σ. 172

- 2170 Ὡς εἶδε δὲ ὁ πενθερὸς τὸ πρᾶγμα πῶς ἐγένει,
τὴν ἀρπαγὴν τῆς κόρης τοῦ ἐθρήνει τότε μέγα,
καὶ εἰς τὸν οἶκον ἔφθασεν μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ.
Ἡ πενθερά δὲ ἔκλαιεν, ἡμερομὸν δὲν εἶχεν,
καὶ μὲ τὸν θρῆνον τὸν πολὺν τὸν στρατηγὸν ἐλάλει
„Ὑπόθεσις πῶς ἔγινεν ᾿ς ἐμᾶς τοὺς τρισαθλίους,
2175 καὶ ἔλαβε τὴν κόρην μας ἐκεῖνος καὶ ἀπῆλθε ;
Πάντως αὐτὸ ἤξεύραμεν καὶ ἦν σὺν τῇ βουλῇ μας,
ἐκπέμψειν ἂν ἐθέλαμεν αὐτοὺς μετ’ εὐλογίας,
τὰ νῦν δὲ θλίψιν ἔχομεν εἰς τέλος τῆς ζωῆς μας.“

- Ἀκρίτης δὲ πηγαίνοντας μετὰ τῆς ποθητῆς του,
2180 ἐπεριλάμβανεν αὐτὴν εἰς τὰς κατάκρυας βρύσας,
καὶ οὕτως ἐπανῆλθον καλῶς εἰς τὴν πατρίδα.

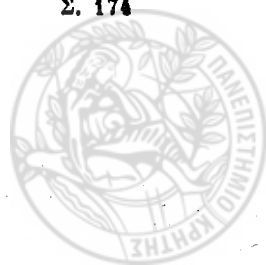
Σ. 173

- Ὡς δὲ αὐτὸν ἐγνώρισαν αἱ βίγλαι τοῦ πατρός του
εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἔχοντα τὴν λευκοπεριστέραν,
μετὰ σπουδῆς γὰρ ἔτρεχον εἰπεῖν τὸν ἐρχομὸν του.
2185 Ὁ πατὴρ του ὡς ἤκουσεν τὸν ἐρχομὸν ἐτούτου,
καὶ ὅτι θαυμαστὸς υἱὸς ἔρχεται ὁ Ἀκρίτης,
ὄλος ἐγένετο χαρᾶς, εὐθὺς καβαλλικεύει,
οἱ τούτου γυναικάδελφοι, σὺν θεῷ Κωνσταντίνῳ,
καὶ ἅπανα ἡ γενεὰ μετὰ λαοῦ ἀπείρου.

- 2190 Δώδεκα σελλοχάλινα ἔστρωσαν γυναικεῖα,
τὰ δύο ἦσαν χυμευτὰ μετὰ λιθομαργάρων,
καὶ τὰ λοιπὰ ὀλόχρυστα ἦτασι στολισμένα.
Οἱ μὲν ἐκεῖνοι ἔπαιζον τρομπέταις, ἐτραγῳδοῦν,
καὶ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ἤρχοντο διὰ τάχους.

Σ. 174

- 2195 Ἴδουσα δὲ ἀπὸ μακρὰν εὐθὺς ἡ κόρη τούτους,
καὶ τὰς φωνὰς ἀκούσασα βουκίνων καὶ σαλπίγγων,

- ἐφοβήθη δὲ κατὰ πολλὰ δοκοῦσα εἶναι ξένα,
καὶ φοβουμένη ἔλεγε ταῦτα πρὸς τὸν Ἀκρίτην
,, Λαὸς πολὺς, αὐθέντα, τὸν δρόμον καταβαίνει,
2200 βλέπε μὴ ὡς ἀλλότριοι ἡμᾶς ἀποχωρίσουν “. Τρ. 112
Ἐκεῖνος ἀπεκρίνατο εὐθὺς δὲ πρὸς τὴν κόρην
,, Μὴ τρέμης, κόρη μου χρυσῇ, αὐτοὺς ὁποῦ κινοῦνται,
λαὸς πολὺς, ἐπὶ ῥχεται, εἶναι ὁ τοῦ πατρός μου,
καὶ διὰ σὲ σπουδάζουσιν, καὶ διὰ σὲ κινοῦνται
2205 ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα μου νὰ μᾶς προῦπανθήσουν.“ Σ. 175
Ἡ κόρη δὲ ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους τότε ἔχάρη,
ἔβλεπε τὸν ἄγουρον καὶ ἔλεγε τοιούτως
,, Αἰσχύνομαι, αὐθέντα μου, ὅτ' εἶμαι μοναχὴ μου,
πῶς τοῦ πατρός μου ἤκουσας νὰ στραφῇ εἰς οἶκον,
2210 καὶ ὁ πατήρ μου τώρα ἦν μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου,
μὲ ὅλην μου τὴν γενεάν, καὶ πάντα τὰ φουσσάτα.
Εἶχον μὲν ταῖς βάαις μου καὶ τὴν ἐξόπλισίν μου,
καὶ οὕτως νὰ ἐρχόμεθα μετὰ μεγάλης φήμης,
καὶ ὁ πατήρ σου ἔγνώριζε τίνος κόρη ἐπῆρες.“
2215 Καὶ πάλιν ὁ νεώτερος ἀνταποκρίθη λέγων
,, Μὴ λυπηθῇς, ὦραία μου, διὰ τὴν μοναξίαν,
καὶ ὅλοι τὸ γνωρίζουσι πῶς μοναχὴ τυγχάνεις,
καὶ τούτου ἔνεκεν οὐδεὶς ἔχει τι μέμψασθαί σε.“
Ἐξή συρτὰ παρέσυραν ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς της,
2220 ἦσαν ἐκεῖνα πάντερπνα, χρυσᾶ, χαλινωμένα, Σ. 176
ἐκεῖνα δὲ τὰ ἔλαβεν ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης,
ὁπόταν ἐπολέμησεν φουσσάτα τοῦ πατρός της.
Καὶ τότε δὲ πλησίασαν ἡσπάσθησαν ἀλλήλους.
Ἐπέξευσεν ὁ Διγενὴς μετὰ τῆς ποθητῆς του, Τρ. 114
2225 ἐπέξευσε καὶ ὁ Ἀμηνῆς καὶ φίλησε τοὺς δύο,
καὶ εὐχετον ἀπὸ καρδιάς αὐτοὺς τοὺς δύο τότε
,, Θεὸς ὁ πάντων ποιητῆς ἐσᾶς νὰ εὐλογήσῃ,
ὁ κτίσας γῆν καὶ οὐρανόν, καὶ θάλασσαν ποιήσας,
ἐσᾶς μὲν ἀξιώσῃ σας χαρῆναι εἰς τὸν κόσμον,
2230 αὐξήσῃ καὶ τοὺς χρόνους σας εἰρήνῃ τε καὶ πλούτῳ
2214 Λεῖπει ἀπὸ χειρ. Τραπεζοῦντος.

καὶ κληρονόμους τῆς αὐτοῦ ποιήσῃ βασιλείας.“

Τὴν κόρην τότε ἑκάθισεν ἐπὶ λαμπροῦ ἀλόγου,
εἶχεν τὴν σέλλαν τὴν χρυσὴν ὑπὸ ἑλαμπεν ὁ τόπος, Σ. 177
στέφανον πολύτιμον ἐστόλισαν ἐκείνην,

2235 καὶ ὁ λαὸς ἐφώναζεν τὸ πολυχρόνιον ὄλοι
καὶ μετὰ πάσης ταραχῆς καὶ στολισμὸν τῆς κόρης,
ἐδώκασιν τὰς σάλπιγγας, ὑπέστρεψαν εὐθέως.

Χαρὰν δὲ τὴν ὑπέρλαμπρον τὴν τότε γενομένην
ποῖος νὰ δυνηθῇ καὶ νὰ εἰπῇ, καὶ ταύτην διηγείσθαι,
2240 ὥστε ἡ γῆ ἐχαίρετον καὶ ἔθαλλεν τῇ τέρψει,
τὰ ὄρη τότε ἐσκίρτησαν, αἱ πέτραι ἀντιδονοῦσαν,
οἱ ποταμοὶ ἀναχαίτιζον ὑπὸ χαρᾶς ἐκείνης.

Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν ἐγγὺς ἐπὶ τὸν οἶκον,
ἐξῆλθεν ἡ στρατήγισσα εἰς ἀπαντὴν τῶν νέων,
2245 καὶ μετ' αὐτῆς ἡ πάντερπνος, ἡ μήτηρ τοῦ Ἀκρίτου
μετὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ δόξης τῆς μεγάλης, Σ. 178
καὶ κατεσπάζοντο αὐτοὺς ἅπαντες μετὰ πόθου.

Ὁ ἔρως τότε ἑλήρωσεν τῶν νέων τὰς ἐλπίδας
καὶ πάντα τὰ θελήματα, ὅπου ἔχαν ἀπὸ χρόνου. Τρ. 116

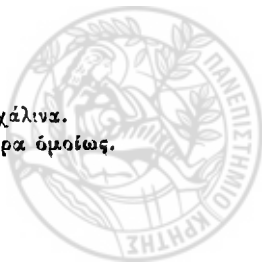
2250 Εἰς δὲ τὸν οἶκον φθάσαντες, ὁ Ἀμηνᾶς ἐκπέμπει
τοὺς γυναικαδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ὄλους τοὺς νέους
ἐν εἴπωσιν τῷ στρατηγῷ νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς γάμους.

Καὶ παρευθὺς, ὡς ἤκουσεν, ὁ στρατηγὸς ἐκεῖνος
τὰς προίκας ὠκονόμησεν κ' ἔφερεν εἰς τὴν κόρην,
2255 καὶ δέδωκε χαρίσματα τῷ θαυμαστῷ Ἀκρίτῃ
ἔππους ἀρίστους δώδεκα, καὶ παμμεγέθους μαύρους
μετὰ βλαττίων ἐκλεκτῶν ἐπάνω σκεπασμένους,
καὶ ἄλλα σελλοχάλινα μετὰ χρυσῶν σμυρίδων.

Γεράκια μὲν δώδεκα μουτάτα μὲ πετράδια, Σ. 179
2260 δώδεκα πάрдους διαλεκτοὺς δοκιμασμένους πάνυ,
δέδωκε βάαις δώδεκα, καὶ δώδεκα τζουπάτας,
καὶ χυμευτὰ ἱμάτια μὲ πολυτίμητα ἔργα,
ἄσπρα μικρὰ ὠσκάρδια, μεταξωτὰ ὁμοίως,

2241 ἀηδονοῦσαν. Ὅρα τὴν αὐτὴν λέξιν ἐν στίχῳ 371. 2258 σεληνοχάλινα.

2263 ὁ στίχος ἔχει ἐν χειρῇ. Τρ. λευκοτριβλάττα δώδεκα, καίστορα ὁμοίως.

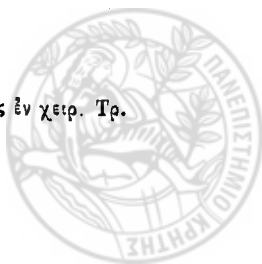

- καὶ χρυσοκόκκινον σκηνὴν κατὰ πολλὰ ὥραιαν,
 2265 σχοινία ὀλομέταξα καὶ ἀργυροὶ οἱ πάλοι,
 δύο εἰκόνες μάλαγμα Ἀγίων Θεοδώρων,
 εἶχον λιθάρια ἀτίμητα, καντήλας ὑακίνθους,
 κοντάρια ἀράβικα, παγκάλλιστα ὡς δέκα,
 καὶ τοῦ Χοσρόου τὸ σπαθί τὸ περιφημισμένον. Τρ. 118
- 2270 Καὶ λέοντα τὸν ἔφερεν, θηρίον ἡμερωμένον,
 ἡ κόρη αὐτὸν ἐχαίρετον καὶ ἑκείνος ὁ Ἀκρίτης·
 καὶ κτήματα ἀρίθμητα ἐπέδωκεν νὰ ἔχουν,
 λογάριον τε περισσόν, καὶ δούλους καὶ δουλίδας,
 καὶ διαφόρους στολισμοὺς καὶ τὴν λοιπὴν οὐσίαν.
- 2275 Ἡ προῖκά του ἀνέβαινεν ἐξῆντα μυριάδας.
 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ στρατηγὸς χάρισματα ἐπῆρε
 Βασιλείῳ τῷ αὐτῷ καὶ ἔς τὴν φιλτάτην κόρην·
 ὁμοίως καὶ ὁ Ἀμηνᾶς θεώρετρα παρέσχε
 τῆς νύμφης τῆς εὐγενικῆς, ἐκείνης τῆς ὥραιας,
 2280 ὁμοίως ἡ στρατήγισσα, ἡ μάνα τοῦ Ἀκρίτου,
 οἱ πέντε αὐτῆς μὲν ἀδελφοὶ καὶ συγγενεῖς οἱ πάντες.
 Ὁ δὲ καλὸς Βασίλειος, Ἀκρίτης ὁ γενναῖος,
 τὴν κόρην εὐλογήθηκεν καθὼς προστάζει ὁ νόμος
 Χριστιανῶν τῶν εὐσεβῶν, γυναῖκα τὴν ἐπῆρε,
 2285 καὶ τριμνηαῖον δὲ καιρὸν τὸν γάμον τελειώνουν. Σ. 181
 Καὶ ὁ πατὴρ του Ἀμηνᾶς καὶ δέσποινα ἡ μήτηρ
 τοῦ Διγενοῦς τοῦ θαυμαστοῦ, καὶ ἀδελφὸς ἐκείνης
 μετὰ ἀπείρου πλήθους τε καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων,
 καὶ πενθερὸς του τότε ὁμοῦ μετὰ τῆς πενθερᾶς του,
 2290 καὶ ἔλη του ἡ γενεὰ συνέχαιρον ὁμοίως,
 παίζοντες σὺν ὀργάνοις τε καὶ τῶν πολλῶν τυμπάνων.
 Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν τριμηνῶν τοῦ γάμου
 ὁ Διγενὴς ἐτίμησεν τὸν πενθερὸν ἀξίως,
 καὶ ἔτυχε συγχωρήσεως καὶ τῶν εὐχῶν του τότε.
- 2295 Ἐπειτα δὲ ὁ στρατηγὸς, ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος,
 χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος ὑπέστρεψεν εἰς οἶκον
 τὸν ἑαυτοῦ μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν ἀνδρείων.

- Ὁ δὲ καλὸς νεώτερος καὶ Διγενὴς Ἀκρίτης, Σ. 182
ἀπέρνα μὲν χαιράμενος ὁμοῦ μετὰ τῆς κόρης
2300 τὰ κάλλη τὰ παμφίλτατα τῆς ὥραιας τρυγόνος,
μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ἐπῆρε τὴν καλὴν του
καὶ τοὺς καλοὺς ἀγούρους του καὶ ἤγγεν εἰς τὰς ἄκρας,
τοὺς τόπους ἐκατέλαθεν ὅπου ἴσαν τοῦ πατρός του,
καὶ ἴσπουδαζε ὀλοσχερῶς τοὺς ἄτακτους νὰ φθείρῃ.
2305 Εἰς τὰς κλεισούρας ἔτρεχε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἄκρας,
διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθηκεν Ἀκρίτης τὸ ὄνομά του·
τότε πολλοὺς ἐλάβωσεν, καὶ ἔπεμψεν εἰς ἄδην,
καὶ τότε τὰ ῥωμαϊκὰ μέρη τῶν ὀρθοδόξων
ἐν εἰρήνῃ ἐτύγχανον ἔχοντα ὡς προστάτην,
2310 καὶ φύλακα καὶ βοηθὸν καὶ πρόμαχον ἐκεῖνον
ἐκ πάντων πολεμίων τε μαχῶν τε καὶ φόνων.
Σ. 183
Ἀγάπην εἶχεν ἄπειρον νὰ τρέχῃ μοναχός του,
καὶ μόνος του ἀνδραγαθεῖν χωρὶς τινος συμμάχου.
"Ὅπου γὰρ ἐπήγαιναν τέντας ἴδικάς του εἶχεν,
2315 εἶχεν καὶ τέντα ἴδια κατὰ πολλὰ ὥραιάν·
μόνοι αὐτοὶ ἐκάθοντο, αὐτός τε καὶ ἡ κόρη.
Εἶχαν σκηνὴν αἱ βάραις τῆς, ἐξόχως οἱ ἀγούροι·
ἐκ διαστήματος πολλοῦ ἐστέκοντο αἱ τέντες·
ὁπόταν δὲ ἐθέλασιν νὰ σκώσωσι τὰς τέντας
2320 διὰ νὰ μετοικίσωσιν πάλιν εἰς ἄλλον τόπον,
ὅσους ἀνδρείους ἔχρηζε, τόσους φανοὺς ἀνῆπτε.
Οὐδένας ἐτόλμησε ποτὲ τέντα κοντὰ νὰ στήσῃ,
οὔτε κοντὰ του νὰ σταθῇ τινὰς ἐκ τοὺς ἀνδρείους.
"Ἐγείνε γὰρ καὶ φοβερός μεγάλως ὁ Ἀκρίτης,
Σ. 184
2325 ὥστε ἡ θεωρία του ἔκαμνεν τὴν δειλίαν·
μῖα γὰρ τῶν ἡμερῶν μάγειρος τοῦ ἀντεῖπε
Τρ. 122
καὶ ῥάπισμα τὸν ἔδωκεν τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον,
καὶ παρευθὺς τὰ ὀμμάτια του εὐγῆχαν τοῦ ἀθλίου,
ἀπόμεινεν ἕως θανῆς, ὡς ἀπολελυμένος.
2330 Ἐκτοτε ἐπαρήγγειλε μὴ τις αὐτῷ ἐγγίσαι

2311 μάχας καὶ φόνους. 2319—20 Οἱ δύο στίχοι ἐκφέρονται δι' ἐνὸς ἐν χειρ. Τρ.
2323 Λεῖπει ἀπὸ χειρ. Τραπ. 2324 μέγας.

ἐκτὸς τῆς κόρης τῆς αὐτοῦ τῆς εὐγενικωτάτης,
μὲ τὴν ὁποίαν ἔχαιρε εἰς ὅλην τὴν ζωὴν του.

Τροπαὶ αὐτοῖς ἐτύγγχανον ἔλαφοι καὶ πουλίαι,
αἶγες καὶ χοῖροι ἄγριοι, καὶ πᾶν κυνήγιον ἄλλον.

2335 Ζῆλος δ' ἀνῆψεν τοὺς πολλοὺς διὰ νὰ τοὺς χωρίσουν·

ὁ λόγος λοιπὸν παρὰ μικρὸν παραδηλώσει τούτους,

καὶ πάντας ἔχετε μαθεῖν πῶς ὑποτάσσει μόνος,

Σ. 185

καὶ πῶς ἐκαταφόβισεν πάντας Βαβυλωνίους,

καὶ ἀκουστὸς ἐγένετο εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον,

2340 ὁ θαυμαστὸς ἀνὴρ καὶ φοβερός, Ἀκρίτης ὁ γενναῖος,
ὃν ἐφοδῆθησαν πολλαὶ αἱ ἄκραι τῆς Συρίας.

Ὅμοίως γὰρ καὶ βασιλεὺς ὁ μέγας τῶν Ῥωμαίων,

ὁ Ῥωμανὸς ὁ πλούσιος, καὶ νικητὴς ὁ μέγας,

ἀκούων τὰ τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου Βασιλείου,

2345 εἶχεν ἀγάπην περισσὴν πρὸς τὸν Ἀκρίτην τότε

νὰ βλέψῃ τὸν νεώτερον, νὰ τὸν τιμήτῃ μέγα.

Καὶ τότε ἐδιέτριβεν τῆς Καππαδοκίας μέρη,

καὶ στράτευμα εἶχε περισσὸν κατὰ τοὺς μαγουλίους.

Βασίλειος ὁ θαυμαστὸς ἐπέτυχε ἔς τὰς ἄκρας,

2350 ταύτας φυλάσσων ἀκριβῶς, ὡς μηδενὸς τολμῶντος Σ. 186 Τρ. 124

ἄνευ προστάξεως αὐτοῦ διαπερᾶσαι ῥεῖθρον.

Γράφει ἔς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐπιστολὴν τοιαύτην

„Μὴ κατοκνήσῃς, κράτιστε, τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐλθεῖν σε·

ἤκουσε γὰρ παρὰ πολλῶν ὅτι ἐκ μου ἡ βασιλεία

2355 περὶ τῶν κατορθώσεων καὶ ἀνδραγαθιῶν σου,

καὶ πόθον ἔχω νὰ ἰδῶ τὴν σὴν ὡραίαν ὄψιν,

ὅπως τῷ πλάσῃ καὶ θεῷ τὴν χάριν ἀναπέμψῃ,

ποῦ σ' ἔδωκε τὴν δύναμιν, τὴν γνῶσιν καὶ ἀνδρείαν

τοσαύτην ὑπεράνθρωπον ἐν τῇ γενέσει ταύτῃ,

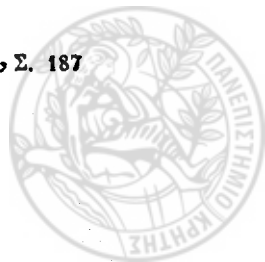
3360 καὶ θέλεις πάρει ἀμοιβὴν ἐκ τῆς χειρὸς κυρίου.

Ἐλθὲ θὲ χαίρων πρὸς ἐμέ, ἡμῶν μὴ ἐπιλάθῃς“.

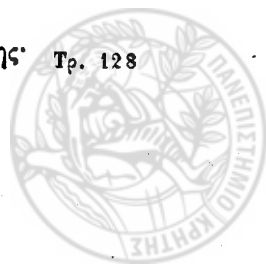
Ὁ δὲ ταῦτα δεξιόμενος ἀντιγραφὴν ἐκπέμπει,

„Εγὼ γάρ“, λέγει, „δέσποτα, σὸς δοῦλος νῦν τυγχάνω, Σ. 187

καὶ εἰ ποθεῖς, ὡς ἔγραψας, ἰδεῖν ἄχρηστον ἄνδρα,

- 2365 λάβε ὀλίγους μετὰ σοῦ καὶ ἔλθῃ εἰς τὸν Εὐφράτην·
ἐκεῖ μὲ ὄψῃ, δέσποτα, τὸν σὸν ἀχρεῖον δοῦλον·
καὶ γὰρ πτοοῦμαι, βασιλεῦ, πολλοῦ τοῦ στρατοπέδου,
μήπως ἀπάρξωνται τινὲς ἐκ τούτου με τοῦ ψέγειν,
καὶ λυπηθεὶς χαρίσωμαι ῥόγαν ἐκ τῶν χειρῶν μου·
- 2370 ἡ γὰρ νεότης, δέσποτα, ἔχει πολλὰς μωρίας.“
Ἐχαιρε γὰρ ὁ Βασιλεὺς ἀκούσας τῆς γραφῆς του, Τρ. 126
καὶ ἔλεγε τοῖς ἄρχουσι μετὰ χαρᾶς μεγάλης
„Εὐρέθη ἄνθρωπος καλὸς, σοφὸς ᾽ς τὴν βασιλείαν,
οἷος οὐκ ὦρθη πώποτε τοιοῦτος ἐν τῷ κόσμῳ.“
- 2375 Ἀπῆλθε τότε βασιλεὺς θεάσασθαι Ἀκρίτην,
καὶ ἑκατὸν μεθ' ἑαυτοῦ ἔλαβε στρατιώτας, Σ. 188
σὺν τούτοις παραγέγονεν εἰς ποταμὸν Εὐφράτην·
ἐκεῖσε τοῦτον διελθὼν μ' ὀλίγους ἀνδρειωμένους,
περιχαρῶς ἐφίλησε, τὸ μέγεθος θαυμάσας
- 2380 τῆς θαυμαστῆς τε καὶ καλῆς τοῦ νέου ἡλικίας·
„Οὐ χρήζεις“, λέγων, „τέκνον μου, ἐπαίνων ἀλλοτρίου,
σχολάζει τότε ὁ ἐπαινος ὅταν φανῇ ἡ ἀλήθεια.
Διὸ, τέκνον μου, λέγε με πεπαρρησιασμένως
καὶ εἴ τι χρήζεις δώσω σοι ἐμῆς δὲ βασιλείας.“
- 2385 Καὶ ὁ Ἀκρίτης πρὸς αὐτὸν ὡς δοῦλος ἀπεκρίθη
„Καλὰ νὰ εἶσαι, δέσποτα, μ' ὅλην τὴν στρατιάν σου,
καὶ μένα μόνη φθάσει με ἡ συμπάθεια αὕτη.
Τὰς δωρεὰς καὶ τὰς τιμὰς, ποῦ θέλεις νὰ μὲ δώσης,
δός ταις αὐταῖς, ὦ δέσποτα, πένησι στρατιώταις, Σ. 189
- 2390 ἔχει ἡ βασιλεία σου ἐξόδους ἀμετρήτους,
ἀξία δὲ ἡ ἀμοιβὴ τῆς δόξης σου τὸ κράτος,
νὰ ἀγαπᾷ τοὺς σκλάβους του, νὰ ἐλεῇ πεινῶντας,
ἐξ ἀδικούντων ῥύεσθαι τοὺς καταπονουμένους,
᾽ς τὰ κατὰ γνώμην πταίσματα συγχώρησιν παράσχου,
- 2395 νὰ μὴν ὀργίζεσαι τινὰν προτοῦ νὰ ἐξετάσης,
Ἀυτὰ εἶναι, ὦ κράτιστε, ἔργα δικαιοσύνης,
μ' αὐτῶν καὶ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ἔχεις νὰ ὑποτάξης· Τρ. 128
οὐ γὰρ δυνάμεως ἐστὶ κρατεῖν καὶ κυριεύειν,

- ἀλλὰ Θεοῦ τὸ χάρισμα ἐκ δεξιᾶς ὑψίστου,
 2400 δι' οὗ τῆς χάριτος ἐγὼ καὶ τοὺς μεγάλους δρόμους,
 ὁποῦ ἔχες γὰρ κατὰ καιρὸν εἰς φύλαξιν τῶν ἄκρων,
 ὡς δῶρον εὐτελέστατον ἄχρι τῆς τελευτῆς μου Σ. 190
 σοί, βασιλεῦ, χαρίζομαι ὡς δοῦλός του εὐγνώμων,
 καὶ ἅς μὴν εἶναι εἰς ἐμὲ πλέον φροντίδες τούτων.
 2405 Ἐγὼ ποιήσω τοὺς ἐχθροὺς δούλους εἶναι τοῦ κράτους.“
 Ἀκούσας οὖν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ Ἀκρίτου,
 „Ἐχε,“ λέγει, „ὦ τέκνον μου, ὅλην τὴν Ῥωμανίαν,
 ἀπὸ βορρᾶν οὖν διέλθε μέχρι μερῶν τῶν πάντων,
 καὶ ἔσο νῦν τιμώμενος μετὰ καὶ τοῦ λαοῦ σου,
 2410 καὶ χαρίσω πάντα διπλᾶ μετὰ χρυσιοδόλλου
 τὰ κρατηθέντα πρὸ καιροῦ κτήματα τοῦ σοῦ πάππου·
 ἔχε ταῦτα ἀφαίρετα ὑπὸ σῆς ἐξουσίας.“
 Ταῦτα πάντα ὁ βασιλεὺς χρεωστικῶς πληρώσας,
 καὶ τὸν Ἀκρίτην ἡγάγησε πολῦτιμα κουμάσια.
 2415 Ἐπρόπεμψε τοίνυν αὐτὸν μετὰ περιχαρίας,
 καὶ τὴν εὐχὴν του ἔδωσε τότε μὲν τοῦ Ἀκρίτου·
 „Τέκνον μου“, ἔφη πρὸς αὐτὸν „θεὸς κατευοδώσῃ
 καὶ ἀξιῶσθαι χαίρειν σε τὰ πάντερπνά σου κάλλη“. Σ. 191
 Καὶ χαίρων τότε ἡμίσευσεν ἑς τὰ μέρη Ἀχαΐας
 2420 πρὸς πόλεμον κατὰ ἐχθρῶν, καὶ νικητὴς ἐφάνη.
 Ἀκρίτης ὁ πνυθαύμαστος ἀνέλαβε τὰς ἄκρας,
 ἅς ἐκατόκουν οἱ λησται καὶ πάντες ἀπελάται,
 καὶ ἐν συνόψει λέγω σοι ἀνδραγαθίας πλήθη,
 ποῦ γίνονταν ἀπὸ αὐτὸν καθ' ἕκαστον ἡμέρας.
 2425 Ἀπέραςεν πάνυ πανταχοῦ ἢ περὶ τούτου φήμη.
 Ἡμεῖς δὲ κατεπαύσαμεν, ἕως αὐτὸν τὸν λόγον,
 τοὺς ἐρχομένους ἐφεξῆς ἀφίνοντας τὴν μνήμην.
 Καὶ τότε ἀρχηνίζομεν λέγειν τὰς διηγήσεις Σ. 192
 καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου,
 2430 καὶ πῶς τὴν κόρην ἤρπασεν αὐτὸς ἐκ τῶν Ἀράβων,
 ἧτις διὰ πόθον ἑραστοῦ φυγοῦσα τῆς πατρίδος,
 ἦν πρότερον παρέλαβεν αὐτὸς ἀνδραγαθήσας,

ηνίκα πρὸς Καππάδοκας καὶ πρὸς Χαρσιανίτας,
καὶ τὰς ἀνδραγαθίας του λέγοντάς τας μετρίως,
2435 πῶς ἔτρεψεν τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν ἀπελάτων,
τὸν δράκοντα ἐν τῇ πηγῇ γενναίως θανατώσας.
Τὰ περὶ τοῦ Φιλοπαπποῦ τοιούτως μὲ τὰ λέγει
καὶ τῆς παντόλμου Μαξιμοῦς καὶ τῶν αὐτῆς ἀγούρων.

Περὶ τῆς κόρης ἄρξομαι τῆς ἐκ Περσίδος γράφειν, Τρ. 128
2440 καὶ τῆς τροπῆς, ὅπό 'καμεν 'ς τοὺς "Αραβας ἐτότε·
καὶ πάλιν εἰς τὸ ἑβδομον νίκην τῶν ἀπελάτων Σ. 193
γράψω σοι, ὦ παμφίλτατε, καὶ τὴν τοῦ Φιλοπάππου,
καὶ τῆς ἀνδρείας Μαξιμοῦς, καὶ τῶν αὐτῆς ἀγούρων.

Τέλος τοῦ πέμπτου βιβλίου τοῦ Διγενεῦς 'Ακρίτου.

2443 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρ. Τραπεζοῦντος ἔχει τοὺς ἑξῆς
['Ο] ἔκτος λόγος, λέγω δὴ, καὶ ὁ ἑβδομος αὐτίκα
πεφύκασι τοῦ ποιητοῦ ἐκ στόματος λεχθέντες
Βασιλείου τοῦ Διγενεῦς, τοῦ θαυμαστοῦ 'Ακρίτου.

Ὑπόθεσις τοῦ ἔκτου λόγου | τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου

Τρ.130

- 2445 Ὁ ἔκτος λόγος πέφυκεν | τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου,
ἐν ᾧ περ διηγήτατο τοῖς φίλοις | τοῖς ἐκείνου,
καὶ πῶς εὔρε τοῦ Ἀμηνῶ κόρην | τοῦ Ἀπλορράβδου
φυγοῦσαν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς | αὐτῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, Σ. 194
καὶ πῶς αὐτὴν ἀφῆρπασεν | ἀπὸ τῶν Ἀραβίτων,
καὶ τῷ ἀνδρὶ ἐκδέδωκε τῷ | ἰδίῳ ἐκείνης.

ΕΚΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΚΡΙΤΟΥ, ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΔΗΜΗΓΟΡΕΙ

- 2450 Ἡδονῆς χρῆμα πέφυκεν ἀκμάζουσα νεότης,
καὶ πάντοτε χαίρεται αὐτὴ εἰς πόθον τῆς φιλίας,
καὶ δόξαν αὐτὴν λογίζεται ὑπὲρ τῆς βασιλείας,
ὑπὲρ τοῦ πλούτου τοῦ λαμπροῦ καὶ ὑπεράνω δόξης Σ. 195
καὶ διὰ τοῦτο εὐκολα πᾶς νέος πέφτει κάτω,
2455 εἰ καὶ νομίμῳ γυναικί, εὐμορφον θέλει πάρει·
ἐνθα γὰρ λάμπει ὁ ἥλιος ἐκεῖ προστρέχουν πάντες.
Ὅμοίως καὶ ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ὁ Ἀκρίτης,
ὁ τὰ χαρίσματα θεοῦ ἅπαντα δεδεγμένος,
ἀνδρείαν τε καὶ φρόνησιν, κάλλος καὶ ἡλικίαν,
2460 καὶ τὴν φωνὴν τὴν πάντερπνον ἐλάλει ὅταν ἀηδόνι, Τρ.132
ὑπὲρ ἧς κατὰ πολλὰ ἐθλίβετο τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς του.
Ἐν μιᾷ γὰρ τῶν ἡμερῶν καθίσας σὺν ἐκείνοις
τοῖς φίλοις του τοῖς πρῆτοις, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ φίλους,
ἤρξατο λέγειν πρὸς αὐτοὺς τὸν πόθον τῆς φιλίας,
2465 καὶ μετ' ἐκεῖνον ἔπειτα πολλαῖς ἀνδραγαθίαις,
ἐκεῖνα ὅπου ἔκαμεν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. Σ. 196
Τοιαῦτα λέγων πρὸς αὐτοὺς, τοιαῦτα προσεφώνει
„Ὅτι ὁ μέγας Ἀμηνῶς πάντων ὁ Ἀπλορράβδης

2445 ἐκείνοις. 2460 Ὁ στίχος οὗτος ἔχει ἐν χειρ. Τραπεζοῦντος ὡς ἐξῆς:
καλλιφωνιᾶν ἐνὶ ἡδονῇ, δίχα παιδοποιίας·

Μόνον δὲ οὕτως ἀντικαθισταμένου τοῦ στίχου τοῦ χειρ. Ἄνδρου καθίσταται εὐνόη-
τος ὁ ἐπόμενος 2461· εἶχε δηλαδὴ ὁ Διγενὴς πολλὰς ἀρετὰς, ἀλλ' ἦτο ἄπαις, καὶ ἡ
μὴ παιδοποιεῖα ἐθλίβεν αὐτὸν κατὰ πολλὰ ἐν τῷ βίῳ.

- τῆς Ῥωμανίας ἐκούρσευεν τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας,
 2470 καὶ ῥούρσευεν καὶ ῥκλάβονεν μετὰ φουσσάτων πλείστων·
 ἔτυχε δὲ καὶ ὁ υἱὸς ἐκείνου τοῦ Ἀντιόχου,
 τοῦ στρατηγοῦ τοῦ θαυμαστοῦ, ἐστράτευεν μὲ τοῦτον·
 αὐτὸν τὸν ἔπιασεν Ἀμηνρᾶς καὶ ἐνίκηθη τότε·
 τρεῖς χρόνους τὸν εἶχεν δέσμιον ἔς τὴν φυλακὴν του μέσα.
 2475 Καὶ τότε ἡ θυγάτηρ του, τοῦ Ἀμηνρᾶ ἀπόντος,
 τὸ δέσμιον ἠγάπησεν ἐπὶ κακῷ ἰδίῳ ,
 καὶ σύντομα τὸν ἔλυσεν, ἄνδρα νὰ τὸν ἐπάρῃ,
 καὶ μὲ βουλὴν τῆς μάνας της ἄρχοντα τὸν ἐποίη·
 ἐφαίνετο δὲ πρὸς αὐτὴν πολλὴν ἔχειν ἀγάπην. Σ. 197
- 2480 Καὶ ἐπιτήδειον καιρὸν εὐρὼν ἐκεῖνος τότε
 καὶ ῥομβουλεύθη νὰ σηκωθῇ ἐλθεῖν εἰς Ῥωμανίαν·
 εἶπε αὐτὴν τὴν βουλὴν, ἐξεῖπε καὶ τὸν φόβον
 πατρὸς αὐτῆς τοῦ Ἀμηνρᾶ, μήπως καὶ τὸν ξανοίξῃ.
 Εὐθύς ταύτην ἠνάγκασεν νὰ πάγῃ μετὰ ῥκείνου,
 2485 ὀρκωμοτήσας τε αὐτὴν μὴ πάντως ἀρνηθῆναι,
 ἀλλ' ἔχων ταύτην σύμβιον ἄχρῳ τοῦ ζῆν εἰς κόσμον.
 Τὰ λόγια του ἐπίστευσεν, εἶπεν ν' ἀκολουθήσῃ·
 ἡ μάνα της ἀσθένησεν καὶ ῥκείνη ἄδεια εἶχεν.
 Καὶ οἱ δύο τοὺς ἐμίστευσαν ὅπου ῥσαν ἐτοιμασμένοι,
 2490 τὸν δρόμον τότε ἄρχισαν μετὰ σπουδῆς μεγάλης.
 Λοιπὸν ὠδεύσασιν καλῶς ἕως ἦλθον εἰς βρύσσην,
 ταύτην ἐκεῖ τὴν ἄφησε καὶ γύριζε ἔς τὴν βρύσσην. Σ. 198
- Τὸν ἄγουρον ἀνάμενεν μήπως καὶ ὑποστρέψῃ.
 Ἐγὼ δὲ, ὡς τότε γέγονεν, ῥχωρίσθην ἐκ γονέων,
 2495 ἔς τὰς ἄκρας ἐκατοίκησα μετὰ τῆς ποθητῆς μου,
 εἰς τὴν Συρίαν ἠθέλησα μόνος νὰ ταξειδεύσω
 χρόνων ὑπάρχων δεκάοκτώ, ὡς ἀκριβῶς γινώσκω.
 Φαριν ἐκαβαλλίκευσα ἀράδικον καὶ μαῦρον,

2471 ἀντίχου. 2492 Ὁρθότερον θὰ εἶχεν ὁ στίχος
 ταύτην ἐκεῖ τὴν ἄφησεν καὶ ῥγύρισεν ὀπίσω.
 ἢ ὡς ἔχει τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦλτος
 ταύτην ἐκεῖ ἀφήμενος διήρχετο τοῦ δρόμου,
 αὐτὴ δὲ μόνη μείνασα ἐν τῇ πηγῇ ἐκείνῃ
 ὁ δεῦτερος τῶν στίχων τούτων λείπει ἀπὸ χειρογράφου Ἀνδρόν.

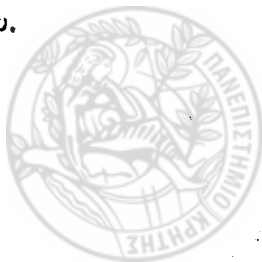
- σπαθὴν σκουτάριν πέρνοντας καὶ βένετον κοντάρι,
 2500 ἔς τοὺς κάμπους ἐκατέβηκα ἀνδρῶν τῶν Ἀραβίτων.
 Τότε καὶ ὁ θαυμαστὸς υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ ἐκείνου, Tr. 136
 τοῦ Ἀντιόχου τοῦ κλεινοῦ, ἐξέφυγεν τῆς κόρης,
 τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀμηνῶ, ὡς πάλιν ἐπροείπον,
 καὶ ὁ Μουσούρ ὡς ἀνδρικός καὶ ὡς ληττῆς ὁσπτάτης,
 2505 τὰς ἄκρας περιέτρεχε προτήτερα ἀπὸ ἴμένα· Σ. 199
 ὡς εἶδεν τὸν νεώτερον εἰς φάραν καθαλλάρην,
 ἐνστασιάσας παρευθὺς ἔδραμεν νὰ τοῦ δώσῃ
 σπαθέαν καταβατικὴν αὐτὸν ἐπὶ τοὺς ὤμους·
 τέθηγκεν ἂν ἐκεῖνος γοῦν εἰ μὴ ἐγὼ εὐρέθην,
 2510 καὶ τὸν Μουσούρ ἐσκότῳσα, ἀφέντευσα τὸν κόσμον.
 Τὸν νέον τότε ὀήκῳσα ἐκ τῆς χειρὸς αὐτίκα,
 τοὺς φίλους μου τὸν ἔδωσα διὰ νὰ τὸν φυλάγουν.
 Ἐγὼ πάλιν ἀπ' αὐτοὺς ἐπῆρα ἄλλον δρόμον,
 μεγάλον δρόμον ἔκαμα, πολλὰ μακρὰν ἐπῆγα.
 2515 Ἐφθασα καὶ τότε ἔν τινι κάμπῳ λιθαδιαίῳ,
 ἐδίψουν δὲ κατὰ πολλὰ καὶ βρύσιν ἐπεζήτουν,
 καὶ δένδρον βλέπω ἀπὸ μακρὰν εἰς τὴν δασεῖαν βάτον,
 καὶ ἐπορεύθην εἰς αὐτὸ ἐλπίζων νερόν νὰ εὕρω· Σ. 200
 φοινικία ἦτο τὸ δένδρον καὶ βρύση εἰς τοῦτο ἦτον.
 2520 Πλησίον πηγαινόμενος, φωνὴν τινος ἀκούω,
 ὀλολυγμὸν καὶ στεναγμὸν μετὰ πολλῶν δακρῶν,
 καὶ θεωρήσας τὸ λοιπὸν τοῦ Ἀμηνῶ τὴν κόρην, Tr. 138
 ἐκείνην, ὅπου ἄφησεν υἱὸς τοῦ Ἀντιόχου,
 πῶς μόνη ἐκαθέζετον κάτωθεν εἰς τὸ δένδρον,
 2525 ἔπινεν ἐκ τοῦ ὕδατος ὀπό' τρεχ' ἐκ τῆς βρύσης·
 ἐκείνη δὲ ὡς εἶδέ με χαρὰν μεγάλην εἶχε,
 εὐθὺς ἐκείνη ἔτρεξε καὶ προὔπαντῃσέ με.

2507 ἔδραμον νὰ τοῦ δώσω. 2508 αὐτήν. 2515 καὶ τότε τέντενι. Τὴν λέξιν ταύτην ἔγραψα, „καὶ τότε ἔν τινι“ καθὼς ἔχει καὶ τὸ χειρ. Tr., ἡδύνατο ὅμως νὰ γραφῇ καὶ „ἔφθασα καὶ τὸ Τέντενι, κάμπῳ λιθαδιαίῳ“. θεωρουμένου τοῦ Τέντενι ὡς γεωγραφικοῦ ὀνόματος θέσεώς τινος· ἡ ὑπαρξὶς τοῦ συνδέσμου καὶ ἡ γαγὲ με εἰς τὴν σκέψιν ταύτην, διότι ἄλλως ἡδύνατο καὶ κατὰ βυθμὸν νὰ εἴπῃ „ἔφθασα τότε ἔν τινι κάμπῳ λιθαδιαίῳ“. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ χειρόγρ. Ἀνδρου ἔχει εὐαναγνώστως τὴν λέξιν ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς σημειώσεως ἔγραψα. 2524 μόνην.

- Ἐγὼ μὲν τότε ἑλόγιασα αὐτὴν φάντασμα εἶναι,
καὶ ὅλος ἐφοβήθηκα καὶ τρόμος μὲ εἶχε μέγας·
- 2530 ἐκείνη τότε ἄρχισεν ἀρόβως νὰ μὲ λέγῃ
„ Πῶς ἤλθοες ἐδῶ, νεώτερε, καὶ ποῦ μοναχὸς πηγαίνεις, Σ. 201
μὴ διὰ πόθον καὶ αὐτὸς πηγαίνης εἰς Συρίαν;
Ἄλλ' ἐπειδὴ κατήντησας εἰς τοὺς ἀνδρῶν τόπους,
κατάβηθι, αὐθέντα μου, πρὸς ὥραν εἰς τὴν βρύσην,
2535 πόνους ἡ καρδιά μου ἔχει νὰ φανερώσῃ,
καὶ ὥς δοκεῖ μοι, αὐθέντα μου, εἰπεῖν σοι τούτους θέλω,
ὥσάν ἀπὸ τῆς θλίψεως παρηγοριά νὰ πάρω.
Ὅταν λυπῇται ἄνθρωπος καὶ φανερώνῃ λόγον,
τότε καὶ τὸ λυπούμενον φεύγει ἀπὸ τ' ἐκείνον,
2540 διατὶ σκορπᾷ τὸν λογισμὸν, καὶ χάνεται ἡ πίκρα.“
Ταῦτα ἐγὼ ἀκούοντας ἀπέβαλον τὸν φόβον,
καὶ χαρὰς ὅλος ἐμπλησθεὶς, ἐπέξευσα εὐθὺς,
τὸ ἄλογόν μου ἔδεσα ἔς τοῦ δένδρου τὸ κλονάρι,
καὶ τὸ κοντάρι ἔμπηξα εἰς τὴν αὐτοῦ τὴν ρίζαν, Σ. 202
2545 καὶ σκύπτοντας νὰ πιῶ κρύον νερὸν
τὴν κόρην τότε ἔλαλησα πρότερον „ Πῶς διάγεις,
καὶ τίνοος χάριν ὥκησας ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ;
ὕστερον θέλεις γνωρίσει καὶ αὐτὴ ποῶς ἐγὼ τυγχάνω.“ Τρ. 140
Εἶτα καθίσαντες χαμαὶ μετὰ χαμαιζηλίας
2550 ἄρχισε ταῦτα νὰ λαλῇ, στενάζων ἀπὸ καρδίας,
„ Ἐμὴ πατρίς, νεώτερε, τὸ Μέρφεκε τυγχάνει,
τὸν Ἀπλορράβδην ἤκουσας, τὸν Ἀμηνρᾶν τῶν πάντων,
αὐτός ἐστι πατὴρ ἐμὸς, ἡ μήτηρ Μελανθία,
ῥωμογενῆν ἡγάπησα ἐπὶ κακῷ ἰδίῳ,
2555 ἐκείνον εἶχε δέσμιον τρεῖς χρόνους ὁ πατήρ μου·
καὶ γὰρ ἐνδόξου στρατηγοῦ υἱὸς ἔλεγεν εἶναι,
ὃν ἐλευθέρωσα δεσμῶν καὶ φυλακῆς κακίστης·
φαρία αὐτὸν δέδωκα, πρωτεῖα τοῦ πατρός μου,
ἄρματα πολυτίμητα, καὶ ἄπειρον τὸν πλοῦτον,
2560 ἄρχοντα τοῦτον ἔδειξα περιφανῇ Συρίας,
μετὰ βουλῆς καὶ τῆς μητρὸς, λείποντας ὁ πατήρ μου.

2546 διάγει. 2550 ἄρχισαν ταῦτα νὰ λαλοῦν.

- Εἰς τοὺς πολέμους πάντοτε ἀγάπα νὰ πηγαίνει,
καὶ πάντοτε ἔλεγον αὐτῷ, αὐθέντα, μὴ μὲ ἀφήσης,
ἐκεῖνος μεθ' ὅρκον ἔλεγεν οὐκ ἀπαρνήσομαί σοι,
2565 ἀλλὰ φυλάξω καθαρὰν αἰεὶ σου τὴν ἀγάπην·
καὶ ἐφαίνετο πάντα πρὸς ἐμὲ πολλὴν ἀγάπην ἔχων,
εἰς ὀλίγην ὥραν ἂν ἔλειπον ἐκεῖνος ν' ἀποθάνῃ·
ὕπῃρχε δὲ ἐπίπλαστος, ὡς ἔδειξε τὸ τέλος·
Ἐν γὰρ μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἠθέλησε νὰ φύγῃ,
2570 θέλοντας διεξελθεῖν ἐπὶ τὴν Ῥωμανίαν· Σ. 204
ἐλάλησέ μου τὴν βουλὴν ὅπου ἔχε καὶ τὸν φόβον
διὰ πατέρα τὸν ἐμὸν, μήπως καὶ θέλῃ ἔλθει·
ἐμένα πολλὰ ἀνάγκασεν νὰ πάγω μετ' ἐκεῖνον,
ὅρκους ἐπαγγελάμενος κατὰ πολλὰ μεγάλους
2575 ποτὲ νὰ μὴν μὲ ἀρνηθῇ ἐμὲ εἰς τοὺς αἰῶνας,
ἀλλὰ νὰ μ' ἔγῃ σύμβιον ἕως νὰ ζῇ εἰς κόσμον.
Τὰ λόγια ταῦτα ἐπίστευσα καὶ ἀκολούθησά τον
μετ' αὐτοῦ ὡς βούλεται καὶ θέλει ἀνεξετάστως.
Οἱ δύο μας ἐβλέπαμεν ἄδειαν νὰ εὐροῦμεν,
2580 καὶ πάρωμεν ἡμεῖς τὸν πλοῦτον τῶν γονέων.
Τὸ λοιπὸν κατὰ τινὰ δυστυχισμένην τύχην
ἀσθένεια ἐπῆλθε τῇ μητρὶ ἔς τὸ τέλος ν' ἀποθάνῃ,
καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες πρὸς θρῆνον ἦσαν οἴκῳ, Σ. 209
ἐγὼ δὲ ἡ παντάλαινα ἄδειαν ἐντυχοῦσα
2585 πλοῦτον πολὺν ἐσήκωσα καὶ μετ' αὐτὸν ἐπῆρα.
Ἡ νύκτα ἦτον σκοτεινὴ, καλὸς καιρὸς τοῦ ἔργου,
ἔς τὴν χάσιν δὲ τοῦ φεγγαριοῦ ἔτυχεν ὁ καιρὸς μας.
Ἦν τὰ ἄλογα οἱ δύο μας, ὅπου ἔχαμεν ἔς τὸν σταυλόν,
ταχέως ἐποχούμενοι ὠδεύομεν σπουδαίως·
2590 φόβον γὰρ εἴχαμεν πολὺν ἕως τῶν τριμυλίων,
ὅταν μακρύνουμεν αὐτῶν καὶ δὲν μᾶς ἐγνωρίζαν,
λοιπὸν ἠπηγαίνομεν καλῶς μετὰ σπουδῆς, βιαίως·
τροφῆς μεταλαμβάνομεν ὅταν καιρὸς ἐκάλει,
καὶ μετ' ὀλίγον ἔλεγεν γυναῖκα τὴν φιλότατην,
2595 καταφιλιωντάς με γλυκὰ, κρατῶν ἐν ταῖς ἀγκάλας,
2590 τὸν τριμυλίων. Ἡ λέξις μίλι εὐρίσκεται ἐν στίχῳ 2972.

- Οὕτως οὖν ἡχαιρόμεσθ' ἐν δρόμον ὄλον·
 ἐν ταύτῃ κατελάβομεν τὴν βρύσην, ὅπου βλέπεις,
 καὶ τρεῖς ἡμέρας εἶχαμεν ὁμοῦ ἀγκαλιασμένοι,
 ἐρωτικὰς μεταβολὰς κάμνοντας ἀχορτάστως·
- 2600 καὶ ὕστερον ἠθέλησε νὰ φανερώσῃ γνώμην,
 ὅπου ἔχεν μέσα του κρυφά, μὲ δόλον κεκρυμμένην,
 νὰ φανερώσῃ ἄρχεται κακὸς ὁ παραβάτης.
- Ἄντάμα ἐκοιμούμεσθ' ἐν τῇ νυκτὶ τῇ τρίτῃ,
 κρυφὰ ἐκ τῆς κλίνης γέρνεται, ἔστρωσε τ' ἄλογά του,
 2605 τὸν πλοῦτον ὄλον ἄρπαξε καὶ τὰ χρυσᾶ τὰ ροῦχα·
 ὥσ' ἐγνώρισ' αὐτὸν ἐγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου,
 τοῦ λόγου μου ἐστόλιζον κατὰ τὴν πρώτην τάξιν,
 καθὼς πρέπει στολισμὸς ἔς τὰς νέαις κόραις πάντα·
- 2610 (Ἐκαβαλλίκευσε λοιπὸν τὸ ἄλογον ἐκείνου,
 τὸ ἄλλον ἐφορτώσαμε ὄλον φλωρὶ καὶ ἀσπῆμι,
 τὸ σαλιδάρι ἡκράτησεν καὶ ἔτρεχε τὸν δρόμον.
 Αὐτὰ τὰ ἄλογα λοιπὸν ἐπῆρεν καὶ ἐδιάβην).
- Ἐκαβαλλίκευσε λοιπὸν τὸν ἐδικόν του ἵππον,
 2615 εἴλκε χρυσοῦ τὸν ἕτερον, καὶ ἔτρεχε τὸν δρόμον,
 καὶ τούτου τὸ παράλθον ὥς εἶδον ἀνολπίστως
 πεζὴ ὥς ἡμῶν ἔτρεχον ὀπίσω του βοῶσα
 Μισεύεις, αὐθέντα, καὶ ἐμὲ ποῦ μόνην μὲ ἀφίνεις,
 ἐπλάνεσές με εἰς τὰ καλὰ, ποῦ ἔδειξα εἰς σένα,
- 2620 δὲν ἐνθυμᾶσαι ἐξ ἀρχῆς τοὺς ἐξαιρέτους ἔρκους·
 ὥσ' ἐπλέως δὲν ἐγύριζεν ἀκόμη λοιπὸν ἐφώνουν
 Φοβήθητι, ὦ ἄνθρωπε, θεὸν τὸν ἐν ὑψίστοις,
 ἐλέησον, οἰκτείρησον, σῶσόν με τὴν ἀθλίαν,
 μὴν μὲ ἀφήσῃς μοναχὴ ἔς τὴν ἔρημον ἐτούτην,
- 2625 διατὶ μὲ τρώγουν τὰ θηριὰ καὶ τὰ πουλιὰ σπαράζουσιν,
 ἔς τὸν τόπον τοῦτον, ποῦ θωρεῖς αὐθέντα μὴν μὲ ρίψης.

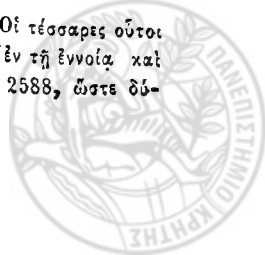
Σ. 206

Tr. 144

Σ. 207

Σ. 208

2600-1 Ἀντὶ τῶν δύο στίχων ἔχει ἓνα τὸ χειρ. Tr. 2610-13 Οἱ τέσσαρες οὗτοι στίχοι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν χειρ. Tr. καὶ ἐνταῦθα ὁμοῦ παρέλκουσιν ἐν τῇ ἐννοίᾳ καὶ τῇ σειρᾷ τῆς διηγήσεως, ἀντίκεινται δὲ καὶ εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ στίχου 2588, ὥστε δύνανται νὰ ἐξοβελισθῶσιν.

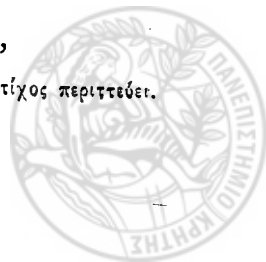
- Ταῦτα καὶ ἄλλα περισσὰ ἐβόων θρηνωδοῦσα,
ὃ δ' ἀρανῆς ἐγένετο, καὶ δὲν μοῦ ἀπεκρίθη·
τὰ ποδάρια μου ὥσάν θωρεῖς εἶναι γεμάτα πόνους,
2630 εἰς τὰ πολλὰ προσκρούσματα αἱμάτωσαν οἱ πόδες,
ἐκεῖ δὲ ἐκατέπεσον ἔς τὸν κάμπον ἔαπλωμένη.
Μετὰ ἡμέρας ὕστερον μόλις ἀνασηκώθην,
καὶ εἰς τὴν βρύσην ἐστρέψα μὲ πόνους τε καὶ δάκρυα·
ἤμουν γὰρ πάντως ἔρημος μὴν ἔχοντας ἐλπίδα·
2635 οὐ γὰρ τολμῶ εἰς τοὺς ἐμούς γονεῖς τοῦ ὑποστρέψαι, Σ. 209
ἐντρέπομαι τοὺς γείτονας τοὺς συνομήλικούς μου,
τὸν δὲ πλανήσαντα εὐρεῖν ποῦ παντελῶς οὐκ οἶδα.
Παρακαλῶ σε μάχαιραν δός μου εἰς τὰ χέρια
νὰ κατασφάξω ἐμαυτήν, ὥς πράξασαν ἀθέσμως,
2640 διατὶ δὲν εἶναι πλέως εἰς ἐμὲ ὄφελος διὰ νὰ ζήτω,
διότι ἀποστερήθηκα ἐκ πάντων μου τῶν πραγμάτων.
Ὡ τῶν ἐμῶν ἀνομιῶν, ᾧ συμφορῶν μεγίστων!
ἀποξενώθην τῶν συγγενῶν, γονέων ἐχωρίσθην Σρ. 146
διὰ νὰ κερδήσω φίλτατον, ἑαίνον ἀπεστερήθην.“
2645 Ὡς ταῦτα δὲ ἐφώναξεν ἡ κόρη θρηνωδοῦσα,
τὰ μαλλιά της ἔκοπτεν, ἔδερνε καὶ τὸ στῆθος.
Ταύτην ἐγὼ ὥς δυνατὸν ἐσχόλασα τῶν δακρύων,
τὰς χεῖρας ἐκ τῶν πλοκαμῶν ἔσυρον μετὰ βίας, Σ. 210
παρηγορῶντάς την ἐγὼ νὰ ἔχη καλὰς ἐλπίδας.
2650 Διὰ νὰ μάθω ῥώτησα πόσαις ἡμέραις εἶναι
ἀφ' ἧς ὁ πλάνος μοναχὴ σὲ ἄφησεν ἐνθάδε,
ἐκεῖνη ἀναστέναξεν, „Ἡμέρας ἔχει δέκα·
μέχρι τοῦ νῦν ἐτέλειωσα ἔς τὴν ἐρημίαν ταύτην,
δὲν εἶδα πλέως ποσῶς τινος ἀνθρώπου χαρακτῆρα
2655 εἰμὴ τὸν σὸν, αὐθέντα μου, ἐγὼ ἡ παναθλία,
καὶ τινος ἄλλου γηραιοῦ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν,
ἔχει υἱὸν μοῦ ἔλεγεν καὶ εἶναι ἔς τὴν Ἀραβίαν·
οὕτως ἐδιηγῆθηκεν τὰ κατ' ἐμὲ ἀκούσας·
καὶ ἄλλον πρὸ πάντε ἡμερῶν εἰς τὸ Βλαττολιβάδιν,

2635 ἀποστρέψαι. 2610-41 Οἱ δύο οὗτοι στίχοι ἐκφέρονται συνεπτυγμένως εἰς ἕνα ἐν χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος. 2646 ἔκοπτεν.

- 2660 παῖδα ξανθὸν, μικρὸν πολλὰ, ἔσυρνε δύο μούλας,
εἰς φάραν ἐπάνω ἵκάθετον φέρων συρτὸν καὶ ἄλλον,
τὸν ἐπολέμα ὁ Μουσούρ σπαθέαν νὰ τοῦ δώσῃ,
άνίσως καὶ δὲν ἤθελεν εὐρεῖθῃ νεώτερος ὁ Ἀκρίτης,
ἐφόνευε τὸν ἄγρουρον ἐν τῇ ἐκείνῃ ὥρᾳ.
- 2665 Λέγω δὲ τοῦτον ἐκ παντός τὸν παραβάτην εἶναι,
διατὶ ταῦτα τὰ γνωρίσματα ἐκείνον φανερώουν,
Οἷμοι λοιπὸν παντάλαινα καὶ παναθλία τύχη,
ἢ ἀδοκῆτως ἀγαθοῦ τσιούτου χωρισθεῖσα,
καὶ ἔχασα τὸ κάλλος μου πρὶν νὰ ἐλθῇ τὸ γῆρας,
- 2670 ὅσ' ἀνδρὸν νεοφύτευτον ἀκαίρως ξηρανθεῖσα!·
Ταῦτα ἀκαίρως λέγουσα ὑπὸ πολλῆς πικρίας,
(αὐτὰ ἡ κόρη ἔλεγε καὶ σχολασμὸν δὲν εἶχε),
τὰ δάκρυά της ἔτρεχον ὅσ' ἀνδρὸν ἐς τὴν βρύσην
τὰ δάκρυα της ἐρράγισαν σκληροῦ ἀνθρώπου γνώμην,
- 2675 ὥσ' ἀνδρὸν ἐπὶ τὸ σίδηρον, ὅπου τὸ μαλακαίνει.
Ἐρημὴ ἦτον, ἐλεεινὴ ἐς τὴν ἔρημον ἐκείνην,
ὅσ' ἀνδρὸν ἐπὶ τὸ κλαδί οἰκίαν δὲν γνωρίζει·
καὶ τὴν καρδίαν μου ἐρράγισε, ἐλύπησε τὴν ψυχὴν μου,
διατὶ ἔκλαιεν πολλὰ πικρὰ καὶ κρατημὸν δὲν εἶχεν.
- 2680 Αὐτὰ ἡ κόρη ἔλεγεν καὶ ἔκλαιεν μεγάλα.
Ἐκεῖ τότε ἐφάνησαν ἀνδρεῖοι Ἀραβῖται
ἀπὸ τοῦ δάσους ἑκατὸν, ὁμόπιστοι, κονταράτοι.
ἐκεῖνοι ὅσ' ἀνδρὸν ἐπὶ τὸν ὄρνεα ἐς τὰ λῆση,
ἢ φάρα ἀπὸ τὸν φόβον της ἀπέκοψε τὸν κλάδον,
- 2685 ἐγὼ δὲ ἐκείνην ἐκράτησα ὅπου τρεῖς ἐς τὸν δρόμον.
Μετὰ σπουδῆς ἀνέβηκα ἐκαβαλλίκευσά την·
ἀνδρεῖος τότε ἵσταθῆκα κρατῶντας τὸ κοντάρι,
καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐπέδραμον, πολλοὺς τούτων ἀνείλον.
Τινὲς δὲ μὲ ἐγνώρισαν, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους
2690 „Αὕτη ἡ τόλμη τίς ἐστίν καὶ τίς αὐτὸς ὑπάρχει,
καὶ τὰς σπαθέας μας αὐτὸς οὐδὲ ποσῶς φοβᾶται;·
Εἰς Ἀραβίτης ἐξ αὐτῶν φωνὴν μεγάλην ῥίπτει
„Ταῦτα τὰ θράτη, ἄρχοντες, ὅπου θωροῦμε τώρα,

2670 ξηρανθέντα. 2671—2719 Λείπουν ἀπὸ χειρ. Τρ. 2672 Ὁ στίχος περιττεύει.

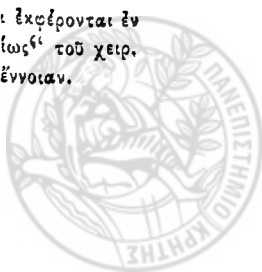

- καὶ τὰ συχνὰ γυρίσματα, καὶ τὴν ἵπιδεξιωσύνην
 2695 Ἀχρίτου γὰρ τοῦ Διγενοῦς εἶναι αὕτη ἡ νίκη,
 καὶ ξεμακρύνετε ταχὺ, μὴν χαλασθῶμεν ὅλοι.
 Ἄνδρεῖος εἶναι, δυνάτος, μέγας εἰς τὸ κοντάρι,
 καὶ τρομερὸς εἰς τὸ σπαθί· ὅσιν φοβερόν λεοντάρι,
 ὅσιν ἀετὸς βλέπει μακρὰ, ὅσιν τὸ γεράκι τρέχει,
 2700 φαίνεται γὰρ καὶ πάντολμος, φαίνεται καὶ ἀνδρεῖος, Σ. 214
 ἀλλ' ἄγετε, ἀθροίσθητε, καὶ περισυναχθῆτε,
 ἵνα καὶ ταύτην λάβωμεν τὴν κόρην, ὅπου φυλάττει.“
 Ὡς δὲ πολὺ οὐ γέγονεν, ἦλθον ἐμοῦ πλησίον,
 καὶ πάλιν κτύποι ἐγένοντο καὶ ταραχαῖς μεγάλαις·
 2705 ἐκεῖνοι, ποῦ μὲ κύκλωσαν, ἦσαν ἑκατὸ ἀνδρεῖοι,
 ἔς τὸν πόλεμον, ποῦ κάμναμεν, ἄρπασαν τὴν κόρην.
 Ἐγὼ ὥς εἶδον παρευθὺς ταύτην ἀφρηπασμένην,
 λυπούμενη καὶ κλαίοντας πολλὰ ἑκαταράτον
 ἐκεῖνον· ποῦ τὴν ἐπλάνεσεν αὐτὴν ἐκ τῶν γονέων,
 2710 καὶ ἔφερε ἔς τὴν ἔρημον αἰχμάλωτος νὰ γένῃ,
 ἐνδύθην μεγάλην δύναμιν, ἐφάνηκα ἀνδρεῖος,
 δύναμις μοῦ ἦλθεν περισσὴ, πολλὰ μεγάλη τότε,
 καὶ ἅπαντας ἐτρόπωσα ἐκεῖνους κατὰ κράτος. Σ. 215
 Τὴν κόρην τότε ἔλαβον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτίκα
 2715 εἰς τὴν πηγὴν ἐπήλθομεν, καθίσαντες ὀλίγον,
 καὶ τότε ἡ κόρη σύντομα μεγάλως εὐχαρίσται,
 „Καὶ ποῖος εἶσαι, αὐθέντα μου, καὶ νίκησες τοὺς πάντας,
 καὶ ἐλευθέρωσας ἐμὲ ἐκ τῆς χειρὸς Ἀράβων;
 Εὐχαριστῶ καὶ προσκυνῶ καὶ τρισευχαριστῶ σε,
 2720 καὶ ποῖαν τὴν ἀνταμοιβὴν ἐγὼ νὰ σὲ ἀποδώσω; Σ. 148
 μόνον ὁ πλάστης μου αὐτός, ὁ πάροχος ἀνδρείας
 ἀνταποδώσει σε πολλὴν ἀνταμοιβὴν ἐν κόσμῳ.“
 Καὶ πλεῖστα παρακάλει με φιλοῦσά μου τοὺς πόδας
 „Αὐθέντα μου, ὡς ἤκουσα παρὰ τοῦ Ἀραβίτου
 2725 μήπως εἶσαι ὁ Διγενής, ὅπου μὲ εἶπεν ὁ γέρων,
 ὅς τὸν ἐμὸν ποθοῦμενον, ἔλυτας ἐκ θανάτου;
 Ἀνίσως καὶ εἶσαι ἀληθῶς ἐκεῖνος ὁ Ἀχρίτης

- λάλησόν με, αὐθέντα μου, διὰ τὸν ποθητόν μου,
ὃν ἐβουλήθη ὁ Μουσοῦρ ἀδίκως θανατῶσαι.“
- 2730 „Ἐγὼ εἰμι,“ ἀντέφησα, „ὁ τοὺς ἀτάκτους κτείνων
καὶ ἀπὸ ὅλους ἄτρωτος πεφύλαγμαί 'ς τὴν μάχην.
Ἐγὼ ἐκεῖνον τὸν Μουσοῦρ ἀπέκτεινα δικαίως,
τὸν ὁδοστάτην, τὸν ληστήν, 'ποῦ 'σφάλιζεν τοὺς δρόμους,
οὐδένας ἐτόλμησέ ποτε τοὺς δρόμους νὰ περάσῃ,
2735 διατὶ ἦτον κλέπτῃς φοβερός καὶ θαρρετός εἰς πάντα·
ἐγὼ εἰμι ὁ ἐξ αὐτοῦ, 'ποῦ κράτησα τὸν δρόμον,
ὃν ἀγαπᾷς δὲν οἶδα πῶς ὀλίγον τὸν θυμοῦμαι,
φίλτατον, τὸν ἀδέσβαιον ἐκεῖνον λέγοντάς τον.
'Ἄλλ' ἔλα καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐγὼ νὰ σὲ πηγαίνω, Σ. 217
2740 παρασκευάσω δὲ αὐτὸν γυναῖκα λαβεῖν σε πάλιν,
ἐὰν ἀρνηθῇς σέβας τὸ αὐτὸ ὅλως τῶν Αἰθίοπων.“
Ἐκεῖνη δὲ ὥς ἤκουσε τοὺς λόγους μου ἐκεῖνους,
χαρὰν μεγάλην ἔλαβε, καὶ λέγει μου „Αὐθέντα,
κύριε, ἀντέφησε, μέγιστε ἀντιλήπτορ,
2745 καὶ τοῦ λαμπροῦ βαπτίσματος τότε ἐβαπτίσθην
πρὶν μετ' ἐκεῖνον νὰ σμιχθῶ, ἐκεῖνος μοῦ τὸ εἶπε,
οὐδὲν γὰρ εἶχον δυνατόν, τῷ πόθῳ δουλωθεῖσα,
τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα μὴ ἀγαγεῖν εἰς ἔργον,
καὶ δι' ἐκεῖνον τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς ἀφῆκα.“
- 2750 Ταῦτα λοιπὸν ὥς ἤκουσα ἐκ στόματος τῆς κόρης Τρ.150
φλόγα μεγάλη πρὸς ἐμὲ ἐξῆψε τὴν καρδίαν,
ἐξῆπτέ τε τὸν ἔρωτα, παράνομον τὴν μίξιν, Σ. 218
καὶ πρῶτον μὲν ἀνέστειλον ἀκάθεκτον τὴν γνώμην
ὅπως ἂν τύχῃ δυνηθῶ φυγεῖν τὴν ἁμαρτίαν,
2755 ἀλλὰ σαφῶς ἀδύνατον πῦρ παραβῆναι χόρτον.
'Ὡς ταύτην τε ἀνέδασα 'ς τὸ ἄλογον ἀπάνω,
τὸν δρόμον ἐπηγαίναμεν πρὸς τὴν Χαλκογοῦρναν,
δὲν ἤξευρα τὸ τί γενῶ πῦρ ὅλος ἐγενόμην,
ὁ ἔρως μὲ ἐνίκησεν καὶ αὔξησεν μεγάλως,

2735 Λεῖπει ἀπὸ χειρ. Τρ. 2737 θυμοῦμεν. 2742-44 Οἱ τρεῖς στίχοι ἐκφέρονται ἐν
ἱσὶ μόνον ἐν χειρ. Τρ. 2742 τότε 'κείνου. 2749 ὁμοίως. Ἀντὶ τοῦ „ὁμοίως“ τοῦ χειρ.
'Ἀνδρου ἔθεσα „ἀφῆκα“ κατὰ τὸ τῆς Τραπεζοῦντος, ὅπως ὁ στίχος ἔχῃ ἔννοιαν.

- 2760 καὶ πάσας μου καταλαβὼν μέλεσι καὶ αἰσθήσεις,
 ἐκάλει τε τοὺς ὀφθαλμοὺς κρατῶντάς την εἰς χεῖρας,
 τὸ στόμα εἰς τὰ φιλήματα, τὴν ἀκοὴν ἔς τοὺς λόγους.
 Πλὴν ἅπαντα ἐγέννηκαν ὅσα κακὰ μὲ ἔργα,
 καὶ ἐμιάνθη ὁ δρόμος μας ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας,
- 2765 ἐκ συνεργίας τοῦ Σατανᾶ, ψυχῆς τε ἀμελείας, Σ. 219
 εἰ καὶ πολλὰ ἀνθίστατο ἡ κόρη πρὸς τὸ ἔργον,
 καὶ εἰς θεὸν μὲ ὥρμιζε καὶ εἰς εὐχὰς γονέων.
 Ἀλλὰ ὁ ἀντικείμενος καὶ σκότους ὁ προστάτης,
 ἐχθρὸς τε καὶ πολέμιος τοῦ ἡμετέρου γένους,
- 2770 ἐμένα γὰρ ἡτοίμασε θεὸν νὰ λησμονήσω,
 καὶ τῆς ἀνταποδόσεως τὴν φοβερὰν ἡμέραν,
 ἐν ᾗ πάντα τὰ κρύφια πταίσματα φανεροῦνται
 ἀγγέλων κατ' ἐνώπιον καὶ τῶν ἀνθρώπων πάντων.
 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Χοχλακοῦραν,
- 2775 ἐκεῖ δὲ τότε εὔρομεν τὸν ποθητὸν τῆς κόρης,
 τὸν νέον ὅπου ἐπλάνεσεν ταύτην τὴν νέαν κόρην,
 τὴν ἔκαμεν καὶ ἄφησεν γονεῖς τε καὶ πατρίδα.
 Ἄρα νὰ ᾔην τοῦ στρατηγοῦ υἱὸς τοῦ Ἀντιόχου, Σ. 220 Τρ. 152
 πρὸ χρόνων τοῦ ἐν τῷ ζυγῷ ὑπὸ Περσῶν σφαγέντος,
- 2780 ὥς γὰρ αὐτὸν ἀπὸ χειρῶν Μουσοῦρ ἐγὼ ἐρύσθην;
 Ἐμπροσθεν μὲν δὲν ἄφησα μόνος του νὰ πηγαίνει,
 ἀλλὰ ὡς γνώριμον αὐτὸν δέδωκα πρὸς τοὺς φίλους
 διὰ νὰ περνᾷ μὲ τούτους δὲ ἕως τοῦ ὑποστρέψαι.
 Αὐτὸν ἐκεῖ εὐρίσκοντας πολλὰ μὲν νοθετήσας,
- 2785 ἐκεῖνος τότε ἔταξε νὰ μὴ ἀρήρη ταύτην,
 ἀλλ' ἔχειν, ὡς τὸ ἔταξε, γυναῖκα ἔς τὴν ζωὴν του.
 Ἐδιηγῆθηκα ἔς αὐτὸν πῶς ἡῦρα καὶ τὴν κόρην,
 καὶ πῶς ταύτην ἀφήρπασα ἀπὸ τοὺς Ἀραβίτας.
 Τοὺς λόγους ὅπου δὲν ἦτο ἄξιοι ἀπέφρυγα ταχέως,
- 2790 ἵνα μὴ σκάνδαλον αὐτὸς εἰς νοῦν του νὰ λογιᾷσθαι.
 Εἶθ' οὕτως πλοῦτον ἄπειρον αὐτοῖς προσχορηγήσας, Σ. 221
 ἐκεῖνον, ὅπου ἥρπασαν ὁμοῦ μετὰ τῆς κόρης
 ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς τε

καὶ ἵππους δύο τῶν αὐτῶν τοὺς ἔπεμψα ἐκεῖθεν,
2795 αὖθις ἐπαγγειλάμενος τὸν νέον δριμυτέρως,
κανένα ἄδικον ποτὲ τῆς κόρης νὰ μὴν κάμῃ.

Καὶ εἰς ὀλίγον καὶ αὐτὸς ἐπῆγα εἰς τοὺς γονέους,
εἰς τὴν πατρίδα τὴν ἐμὴν, εἰς οἶκον τοῦ πατρός μου,
τοῦ Ἀπριλίου τρέχοντος, ἡμέρας δεκαπέντε,
2800 κατηγορῶν τοῦ λόγου μου διὰ τὴν ἁμαρτίαν,
καταδικάζων ἑμαυτὸν ἐν τῇ ἀθέσμῳ πράξει.
Ὅπόταν εἶδον τὸν ἥλιον ἔβλεψα ᾽ς τὴν ψυχὴν μου,
καὶ αἰσχυρόμην ὥς αὐτὴν μεγίστως ἀδικήσας.
Καὶ τάχιον μετὰ σπουδῆς ἦλθον ᾽ς τὴν ποθητὴν μου, Σ. 222
2805 καὶ μεθ' ἡμέρας ὕστερον ἐπῆγα εἰς ἄλλον τόπον·
ἐκεῖ γὰρ ἀπομείναμεν εἰς τόπον κατοικοῦντες
χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος μετὰ τῆς ποθητῆς μου,
ὑμνοῦντας μὲν τὸν παντουργὸν Θεὸν τὸν ἐν ὑψίστοις,
σὺν τῷ ἀνάρχῳ λόγῳ τε καὶ πνεύματι ἁγίῳ,
2810 ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τέλος τοῦ ἔκτου βιβλίου τοῦ | Διγενοῦς | Ἀκρίτου.

Ὑπόθεσις τοῦ ἐβδόμου λόγου | Διγενοὺς Ἀκρίτου Τρ. 154

Ἐβδόμος λόγος ὁ παρῶν | πλείστας ἀνδραγαθίας | Σ. 223
διεξιῶν τυγχάνει γε Ἀκρίτου τοῦ γενναίου |

Ἐκεῖνα ὁποῦ αὐτὸς ἐλάλησε πρὸς τοὺς οἰκείους φίλους, |
τὰς περὶ τὸν Φιλόπαππον μάχας τε καὶ νίκας|,
2815 πολέμους τε τῆς Μαξιμοῦς, | αὐτῆς τῆς Ἀμαζονος |
καὶ τὰς ἀνδρίας Διγενοῦς καὶ τὴν μεγάλην τόλμην.

ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΣ | ΕΒΔΟΜΟΣ Σ. 224

Τὸν βασιλέα τῶν μηνῶν τίς βουληθεῖη λέγειν ;
Μάιος ἐβασίλευσεν εἰς ἅπαντας τοὺς μῆνας,
κόσμος αὐτὸς παιδρότατος ἀπάσης γῆς ὁ |πάρχει,
2820 πάντων φυτῶν ὁ ὀφθαλμὸς, ἀνθέων ἡ τερπνότης
λειμῶνων τε περικαλλῶν τὸ ἄνθος ἐξαστράπτων,
ἔρωτα πνέει καθαρὸν πρόξενον τῆς ἀγάπης,
γῆν τοῦ μιμεῖσθαι οὐρανὸν αὐτὸς παρασκευάζει,
ταῖς ἀγλαΐαις, ἄνθεσι, καὶ ἔεσι καὶ ῥόδοις.

2825 Τότε γνωρίζει φανερά τοὺς ἔχοντας ἀγάπην,
καὶ πᾶς φιλῶν εὐφραίνεται τῆς ἡδονῆς γὰρ ταύτης.

Εἰς τοῦτον οὖν τὸν θαυμαστὸν, γλυκύτατόν τε μῆνα Σ. 225 Τρ. 156
νὰ μεταλλάξω ἠθέλησα μόνος μετὰ τῆς κόρης,
τῆς θυγατρὸς τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Δούκα, τῆς ὥραιας·
2830 καὶ διὰ τὴν τερπνότητα τοῦ θαυμαστοῦ Μαΐου,
διὰ τῶν φυτῶν τὴν ἔπαρσιν καὶ τὴν χαρὰν ἐκείνην,
καὶ διὰ τὴν μοναξιότητα καλῆς τῆς ποθητῆς μου.

Πρὸς θαυμαστόν τινα λοιπὸν λειμῶνα προσελθόντες,
ἐκεῖ τὴν τένταν ἔστησα καὶ τὴν ἰδίαν κλίνην,
2835 κύκλοθεν ταύτης ἐμβαλὼν φυτῶν παντοίων εἶδη.

ζ' οὗ λόγου. 2824 καὶ ἄνθεσι καὶ ῥόδοις· διώρθωσα ἔστι κατὰ τὸ χειρόγρ. Τραπεζ. δι᾽ ἐπαναλαμβανομένης τῆς λέξεως ἄνθεσι. 2835 τότε. Διόρθωσα τὸ τότε εἰς εἶδη κατὰ τὸ χειρ. Τρ. Νομίζω δὲ ὅτι ὁ μεταγραφεὺς εἰς κοινοτέραν γλῶσσαν τοῦ χειρ. Ἄνδρου τὸ εἶδη τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου ὑπέλαβεν ὡς τὸ ἐπίρρημα ἤδη, καὶ μετέφρασε τότε.

- Τὸ ἔδαφος μέ τ' ἄνθη ἦτον δὲ στολισμένον,
τόπον χαρούμενον καλὸν καὶ στολισμένον εἶχον,
ῥόδα, τριαντάφυλλα πολλὰ, κόκκινα, μυρωδάτα,
δένδρα πυκνότατα πολλὰ, ὑψίκομα, μεγάλα·
- 2840 ἦταν λαμπροὶ οἱ κλάδοι τους, καλῶς περιπλεγμένοι· Σ. 226
ἡ εὐωδία τῶν καρπῶν ὡμοίαζε τοῖς ἄνθοις,
τὰ δένδρη ἐπενδύοντο ὁμοῦ μετὰ κληματῶν,
ἀναβλαστάνασιν ὁμοῦ κλήματα μετὰ τὰ δένδρα,
καὶ ἄνθη ὠραιότατα ἦταν 'ς τὴν γῆν ἀπάνω,
- 2845 κισσὸς ἀνάθαλλε χλωρὸς, τριαντάφυλλα καὶ κοντζάδες,
κρῦο νερόν τε ἔτρεχε 'ς τὴν μέσσην τοῦ λειμῶνος,
καὶ πανταχοῦ διέτρεχε 'σε 'κείνῳ τε τῷ τόπῳ·
χαράδραις ἦσαν ἀνοικταὶ εἰς τὴν πηγὴν ἐκείνην,
καθρέπτεις ἦτον τὸ νερόν 'ς τὰ δένδρη τε καὶ ἄνθη,
- 2850 τὰ πάντα, ὅλα 'φαίνοντο ὅσα ἄνθη τε καὶ δένδρη.
Καὶ τὰ πουλιά ποῦ 'κάθοντο ἀπάνω εἰς τοὺς κλάδους
ἐκηλαδοῦσαν τὴν αὐγὴν καὶ ἀγάλλετο ψυχὴ μου.
'Ἦσαν ὀρνέων γένη ἱκανά, ποῦ ἔβοσκον εἰς δάσος, Σ. 227
ἦσαν παγώνια ἥμερα καὶ ψιττακοὶ καὶ κύκνοι, Tr. 158
- 2855 οἱ ψιττακοὶ ἐκρέμοντο ἐπὶ τοῖς κλώνοις τότε,
οἱ κύκνοι τε ἐβόσκοντο εἰς τὰ νερά τῆς βρύσης,
τὰ παγώνια 'ξάπλωναν τὰς πτέρυγας εἰς τ' ἄνθη,
ἀντέλαμπον αἱ πτέρυγες ταῖς τῶν ἀνθῶν χροαῖς,
τὰ δὲ ἐπίλοιπα πουλιά ἐπέτοντο τοῖς κλάδοις,
- 2860 (ἔπαιζον καὶ ἐπέτοντο ἀπάνω εἰς τοὺς κλάδους)
καὶ λιγυρῶς ἐπάδουσαι ὑπὲρ Σειρήνων μέλη,
καὶ τὰ παγώνια ἀγάλλοντο τῇ τῶν πτερῶν κοσμήσει.
Τὸ κάλλος δὲ τῆς εὐγενοῦς κόρης ὡς ἕξαστράπτον,
ὑπὲρ ταῶνων ἔλαμπε καὶ τῶν φυτῶν ἀπάντων.

2838 Δὲν ὑπάρχει ἐν χειρ. Τραπεζ. 2850 Λεῖπει ἐκ χειρ. Τραπεζοῦντος· ἀντὶ δὲ
τούτου τοῦ στίχου ὑπάρχει ὁ ἐξῆς

τὸ μὲν γὰρ ἦν ἀληθινόν, τὸ δ' ἕτερον λευκῶδες

2851 καὶ 52 Λεῖπουσιν ἀπὸ χειρ. Tr. 2859 'Ο στίχος οὗτος, ὁμοίως σχεδὸν τοῦ ἐ-
πομένου 2860, ἔχει ἐν χειρ. Τραπεζοῦντος τὰ ἐξῆς

αἱ δὲ λοιπαὶ ἐλεύθεραι πτερόν γὰρ κεκτημέναι

2860 'Ο στίχος οὗτος περιττεύει.

- 2865 Τὸ πρόσωπόν της ἔλαμπεν ὁμοίως τοῦ ἡλίου,
καὶ ῥόδον τῆς πανευθαλοῦς πολλὰ μεμυρισμένον, Σ. 228
τὰ μάγουλά της ἔλαμποντο ὡς ὀροσερόν τε ῥόδον·
τῶν ὀφθαλμῶν ὡς ῥόδον τε τὴν ὄσπρησιν μεθέλκει,
οὕτως αὐτὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς σύρνει καὶ ὑποτάσσει,
2870 τοῦ μηδαμῶς ἐξέρχεσθαι τῆς τούτων θεωρίας·
τὰ χεῖλη ῥοδινόφρα ὠμοίαζον τὰ ἄνθη,
ὁπότεν ἀναθάλλουσι καὶ ἔχουσι βαβάλια,
καὶ τὰ μαλλιά της ἔκρεμοντο ἕως τῆς γῆς τὸ ὄσπρ·
χρυσότερπῃ, γλυκὺ εἶχε στολισμὸν, ἀκτινοδόλα ὅλη,
2875 καὶ διὰ πάντων ἄρρητος ὅλη χαρὰ ὑπῆρχεν.
Πέμματα ἐκαπνίζοντο, μυρωδικὰ παντοῖα,
πολλὰ ἦσαν καὶ διάφορα, βασιλικὴ εἶχε τάξιν,
μόσχους, κασίας, καμφοράς, ἄμπαριν, ξυλαλόην,
καὶ ἦτον ἄνεμος γλυκὺς καὶ πλήρης εὐωδίας. Σ. 229
2880 Ὅσα αὐτὴν ὁ παράδεισος τερπνότητα παρεῖχε.
Ἐν ὥρᾳ δὲ μεσημβρινῇ πρὸς ὕπνον μετετρέπην,
ῥοδόσταμμον μὲ ἔρρανεν ἔς τὸ πρόσωπον ἡ κόρη,
τῶν ἀηδόνων καὶ λοιπῶν πουλίων κηλαδούντων.
Ἡ κόρη δὲ διψήσασα ὑπῆγεν εἰς τὴν βρύσῃν·
2885 τοὺς πόδας της ἐδρόσιζε ἐκεῖσε τερπομένην,
ξαναμορφώθη δράκοντας σὰν εὐμορφον παιδίον,
πρὸς ταύτην παρεγένετο θέλων νᾶ τὴν πλανέσῃ·
ἐκεῖνη δὲ ἐγνώρισεν ἐκεῖνον ποῖος εἶναι·
ἐλάλησε ταῦτα γλήγορα ἡ κόρη πρὸς ἐκεῖνον
2890 „Ἄφες, θηρίον, τὴν βουλὴν, ἐγὼ οὐδὲν πλανῶμαι,
ὁ ἀγαπῶν μ' ἐξύπνησεν, ἐκεῖνος δὲν κοιμᾶται,
εἰ ἐγερθῇ καὶ εὐρήσῃ σε καλὸν μὴ ἐγεννήθης.“ Σ. 230
Ὁ δὲ πηδῆσας ἀναιδῶς σύρνει τὴν ἐκ χειρᾶς.
Ἡ κόρη τότε ἐφώνηξε, λέγουσα τὸν Ἀκρίτην

2866-70 Ἡ ἔννοια τῶν κακοζήλων ἐκφερομένων πέντε τούτων στίχων εἶναι ὅτι αἱ παρειαὶ αὐτῆς ἔλαμπον ὡς ῥόδον ὀροσερόν, ἐκχέον πολλὴν εὐωδίαν· ὅπως δὲ τὸ ῥόδον ἐλκύει τὴν ὄσπρησιν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὕτω καὶ ἐκεῖνη εἴλκυε καὶ ὑπέτασσε τοὺς ὀφθαλμοὺς, στρεφομένους μόνον πρὸς θεωρίαν αὐτῆς. 2877 Ἀεῖπει ἀπὸ χειρογ. Τρ. 2878 καὶ φοράς. 2888 δὲν ἐγνώριζεν. 2894 ἐφώνηξε.

- 2895 „Ἐύπνησον, αὐθέντα μου, χάνεις τὴν καλὴν σου“.
Καὶ τῆς φωνῆς τῆς ἤκουσα μεγάλως ὅπου ἴαλει·
τάχιον ἐξεπήδησα καὶ τὸν ὀγλοῦντα εὗρον·
ἀντικρυς γάρ μου ἡ πηγὴ ἦτο πρὸς ἐμένα·
καὶ ἀναρπάσας τὸ σπαθί ἐν τῇ πηγῇ εὗρέθην,
2900 τότε γάρ εἶχόν μου πτερὰ οἱ πόδες προσεδόκουν,
ὁ δράκων δέ μοι φάντασμα ἐφαίνετο μεγάλως,
τρεῖς κεφαλὰς ἀντὶ μιᾶς εἶχεν παμμεγέθεις,
ἔλαι ἐκεῖναι ἔπεμπον φλόγας μεγάλας τότε·
ἐκ τόπον δὲ κινούμενος ἤχον βροντῆς ἐτέλει
2905 ὥστε δοκεῖν σαλεύεσθαι τὴν γῆν τε καὶ τὰ δένδρη·
σῶμα παχὺ τὰς κεφαλὰς εἰς ἓν ἐπισυναίγει,
ὀπίσω εἶχε φοβερὴ οὐρὰν πολλὰ μεγάλην,
ὅταν ἐξαπλώνετον φόβος καὶ τρόμος ἦτο·
ἐπάνω μου τὴν ἅπασαν ὀρμὴν προσεποιεῖτο.
2910 Ἐγὼ δ' ἐκεῖνα ὀπὸ ἔλεπον ποσῶς δὲν ἐφοβούμην,
πρὸς ὕψος ὅλως σὺν θεῷ σπαθίον ἀνατείνας,
ἐπήδησα εἰς τὸ θηριό, τὴν κεφαλὴν του ἀπῆρα,
τοῦ δεινοτάτου δράκοντος καὶ πολεμίου τότε,
ἐφόνευσά τον ἀληθῶς καὶ εἰς τὴν γῆν ἔξαπλώθη,
2915 ἄνω καὶ κάτω τὴν οὐρὰν ἐκίνει τὴν μεγάλην,
τὴν γῆν ἐμάστιζε σφοδρῶς, ὁμοῦ τε καὶ τὰ δένδρη·
καὶ ἀπομάξας τὸ σπαθί τὸ ἔβαλον εἰς θήκην.
Ἐκάλεσα τοὺς δούλους μου, ποῦ ἔστεκαν μακρόθεν,
οὓς καὶ ἐλθόντας ὥρισα νὰ πάρουν τὸ θηρίον
2920 καὶ προσριφῆναι πόρρωθεν τῆς ἐδικῆς μου τέντας·
ὄντως ἐκεῖνοι ἔρριψαν τὸν δράκοντα μακρόθεν.
Οἱ παῖδες σὰν ἐπέστρεψαν ἐπήγασιν ἔς τὰς τέντας,
ἐγὼ δ' ἐπὶ τῆς κλίνης μου πέπτωκα κοιμηθῆναι,
ἡδὺς γάρ, ὃν ἐκάθευδον, ὑπῆρχέ μοι ὁ τόπος.
2925 Οὕτω ἡ κόρη προλαβὼν αὐτοῦ παρηγορίας,
ἀλλ' αὐθις ὡς πρὸς γέλωτα ἄπειρον ἐκινήθη,
φαντάσματα τοῦ δράκοντος ἐκείνη ἐνθυμεῖτο,
καὶ σύντομον τὸν θάνατον ἐκείνου τοῦ θηρίου.
- 2915 οὐρὰν ἐκείνην. 2916 Λαίπει ἀπὸ χειρογ. Τρ. 2921 ὥσπερ ἐκείνοι.

- Ἵστερον ἐκ τοῦ ὕπνου μου ἐξῆλθεν εἰς τὸ δένδρον
 2930 καὶ λεοντάρι φοβερὸν ἠῦγεν ἀπὸ τὸ δάσος.
 Ὡς πρὸς τὴν κόρην καὶ αὐτὸς τὸν δρόμον ἐποιεῖτο· Σ. 233
 ἡ κόρη φωνὴν ἐξέπεμψε ταχέως πρὸς ἐμένα,
 λαλῶντας καὶ φωνάζοντας, καλοῦσα βοηθόν με.
 Ταχὺ πηδῶ τῆς κλίνης μου, λαμβάνω τὸ ράβδιν μου, Τρ. 164
 2935 κρατῶν τὴν ράβδον ἐν χερσὶ, ἔτρεχον πρὸς ἐκεῖνον,
 καὶ συναντήσας τε αὐτόν, καὶ μίαν ἐπικρούσας,
 τὸ δέρμα εὖρον ὑγιές, κόκκαλα συντριμμένα.
 Καὶ πάλιν τότ' ἐπρόσταξα, τὸν ἔρριψαν μακρόθεν,
 πόρρωθεν τῆς τέντας μου τὸν ἔρριψαν οἱ δοῦλοι,
 2940 ἐγὼ δὲ τὴν περίδλεπον ἐκ τῆς χειρὸς κρατήσας
 ἐπὶ τὴν κλίνην ἡσυχῇ ἦλθομεν βαδισῦντες·
 ἐκείνη μὲ ἀγκάλιζε γλυκέως κατεφίλει,
 Καὶ παρεχάλει, λέγουσα, „Νεώτερέ μου κύρκα,
 ἵνα χαρῆς τὰ κάλλη σου καὶ τὴν πολλὴν ἀνδρείαν, Σ. 234
 2945 ἦν ὁ θεὸς ἐχάρισε παρ' ἅπαντας ἀνθρώπους,
 κρότησον τὴν κιθάραν σου νὰ χαρῇ ἡ ψυχὴ μου,
 εἰπὲ τραγοῦδι τῆς χαρᾶς νὰ εὐφρανθοῦμε ἡδὴ·
 ἐγὼ γὰρ ἐραθύμησα ἐκ τῶν θηρῶν ἐκείνων“.
 Καὶ τὴν θαμπούραν μου λαβὼν ἐγὼ ἐκ τὸ παλούκι,
 2950 ἐκείνην μὲν ἐξέκρουον, ἡ κόρη δ' ἐτραγῶδει,
 εὐχαριστοῦσα ἔρωτι γλυκὺν διδόντι κύρκαν,
 ἐκεῖνον ἐφίλει, ἔλεγεν τινὰν δὲν ἐφοβᾶτον.
 Ἡ ἀρχὴ ποῦ ἔλεγεν ἡ κόρη καὶ ἐτραγῶδει
 ἦτον αὐτὴ ὅπου γράφομεν τόρα εἰς τὸν στίχον
 2955 “Ρόδον μου εὐθαλόφυτον, μῆλόν μου μυρισμένον,
 φῶς τῶν ἐμῶν διανοιῶν, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων,
 παρηγορία τῆς ψυχῆς, καὶ σώματος τερπνότης, Τρ. 166 Σ. 235
 εὐχαριστῶ τὸν πλάστην σου, θεὸν τῶν πάντων κτίστην,
 καὶ προσκυνῶ τὴν χάριν σου, ὡς ἀναξία οὖσα,
 2960 ὅστις μοὶ ἐδωρήσατο τοιοῦτον ἐν τῷ κόσμῳ
 ἀνδρα σε ἀνδρικώτατον, ὅπου νικᾷς τοὺς πάντας.“

2932-33 Οἱ δύο στίχοι: ἐκφέρονται δι' ἐνὸς ἐν χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος. 2953-54
 Οἱ δύο στίχοι: ἐκφέρονται δι' ἐνὸς ἐν χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος.

- Ταῦτα καὶ ἄλλα περισσὰ ἐκείνη κηλαδοῦσα,
 ἐμοῦ κιθάραν κρούοντος μὲ τὸ πτερόν ὀρνέου,
 καὶ τῆς κιθάρας ἡ φωνὴ καὶ ἡ φωνὴ τῆς κόρης
 2965 ἦχον ἀνέπεμπον τερπνόν, ὀρέων ἀντηχούντων.
 Καὶ τότε ἀνεφάνησαν ὥραῖοι ἀπελάται,
 ἄνδρες τριακόσιοι μεγάλοι καὶ ἀνδρεῖοι,
 ἄρματα εἶχον δυνατὰ καὶ ἄλογα καθάρια·
 φωνῆς τῆς κόρης ἤκουσαν κατέβαινον τοῦ ὄρους,
 2970 καὶ τοῦ κηλαδισμού αὐτῆς κ' ἐκείνης τῆς θαμπούρας. Σ. 236
 Ἄπαντες ἤρχοντο ταχὺ μετὰ χαρᾶς μεγάλης,
 ἓνα μίλι ἔλιπον μακρὰ ἀπὸ τὴν τένταν,
 καὶ ἀπὸ 'κεῖ ἐκκλίναςιν, ἦλθον ἐμοῦ πλησίον.
 Ὡς δὲ καὶ μόνην ἔβλεψαν περίβλεπτον τὴν κόρην,
 2975 ὡς ἀπὸ βέλους τὰς ψυχὰς ἐτρώθησαν τῷ κάλλει,
 καὶ πάντες ἐκινήθησαν εἰς ἔρωτα συντόμως
 ἄπειρον, ὅτι μέγιστον τῆς ἡδονῆς ἐκείνης·
 σώζοντες τὸν ἀριθμόν, ἵνα σαφῶς ἐξεῖπω,
 ἅπαντες τριακόσιοι ἁρμάτων ἐμπλησμένοι·
 2980 ἐμὲ δὲ μόνον βλέποντες ἤλπιζον λόγοις πνίξαι·
 „Ἄφες τὴν κόρην, λέγοντες, τὸν ἑαυτὸν σου σῶσον,
 εἰ δ' οὐ, κερδήσεις θάνατον ἀπείθειαν ὡς ἔχων.“
 Ἐκείνοι δὲν ἐγνώριζον ποῖος ἐγὼ τυγχάνω, Σ. 237
 ἡ δὲ ἡλιογέννητος ἄφνω ἰδοῦσα τούτους Σ. 238
 2985 ἁρματωμένους ἅπαντας ἐφ' ἵππων καθημένους,
 λόγοις αὐτῶν πιστεύσασα, μεγάλως ἐφοβήθη,
 καὶ μὲ τὸ μαγνάδι τῆς τὴν ὄψιν τῆς σκεπάζει,
 ἐπὶ τὴν τένταν ἔδραμεν μεγάλως φοβηθεῖσα.
 „Προτοῦ ψυχὴ μου ἐξελθεῖν“, πρὸς με λαλεῖ, „αὐθέντα,
 2990 ἀπὸ τοῦ φόβου τέθνηκεν ὁμοῦ ἡ λαλιά μου,
 ἰδοὺ γὰρ χωριζέμεθα καὶ ἑαυτὴν οὐ φέρω.“
 Ἐγὼ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὴν „Παῦσον, ψυχὴ, τοιαῦτα
 λογιζέσθαι κατὰ τὸν νοῦν, ἐμὲ ὡς οὐκ εἰδοῦα·
 οὓς γὰρ θεὸς ὁ βασιλεὺς καὶ ποιητὴς τῶν πάντων
 2995 ἔσμιξεν, δὲν χωρίζουσιν ἀνθρώπων μυριάδες.“

- Εὐθύς τὴν ῥάβδον ἔλαβον καὶ τὸ χειροσκουτάριν, Σ. 238
 ὡς αἰτὸς εἰς πέρδικας ἀφ' ὕψους ἐπετάσθην·
 ἐκεῖνοι δὲ ὑπήντησαν καὶ ἄρχισαν νὰ κρούουν.
 Ἐκεῖνοι μὲν μὲ ἔκρουον καὶ ἔβγαινον οἱ κτύποι,
 3000 ὅσους δὲ ἔφθασεν ἐκεῖ ἡ ῥάβδος ἡ ἴδική μου,
 ἅπαντες τότε ἔπεσον ἀποθαμένοι ὅλοι·
 πολλοὶ δὲ θέλοντες φυγεῖν αὐτοὺς ἐγὼ προφθάνω·
 οὐ γὰρ ἐνίκησέ ποτε ἐμὲ εἰς δρόμον ἵππος.
 Καὶ δὲν τιμῶ τοῦ λόγου μου νὰ λέγω πάντα ταῦτα,
 3005 ἀλλ' ἵνα καταμάθετε τὰς δωρεὰς τοῦ πλάστου·
 τινὲς δ' ἐμὲ ἐκόμποναν, ἔφευγον εἰς τὰ δάση,
 ὅλους τοὺς ἐθανάτωσα τοὺς ἔπεμψα ἔς τὸν ἄδην·
 ἔλαβον ἓνα ἐξ αὐτῶν, παρ' οὗ μαθεῖν ἐζήτουν,
 τίνες ὑπῆρχον οἱ σκληροὶ, παράφρονές τε νέοι,
 Σ. 239
 3010 οὓς καὶ μαθὼν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄγαν ἀριδὴλως,
 ἐφόνευσα καὶ τὸν αὐτὸν ἐκ τοῦ θυμοῦ πῦρ πνέων.
 Εἰθ' οὕτως ῥίπτω τὸ ῥάβδιν καὶ τὸ χειροσκουτάριν,
 καὶ σείων τὰ μανίκια ἡρχόμενον πρὸς τὴν τένταν.
 Ἡ κόρη δὲ ὡς εἶδέ με μόνον περιλειφθέντα,
 3015 ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν μετὰ χαρᾶς μεγάλης,
 ῥοδόσταμμα μοι ἔνιπτε μετὰ χειρῶν τῶν δύο,
 φιλοῦσά μου τὴν δεξιὰν καὶ ζῆν ἐπευχομένη.
 Κἀγὼ ταύτης βουλόμενος τὸν φόνον ὄνειδιζειν
 λόγους μὲ ὑποκρίσεως ἐρωτικούς ἐκίρνων,
 3020 „Μὴ γὰρ ἐγὼ προτοῦ παθεῖν σὲ ἀφίνω ν' ἀποθάνης,
 καλῇ, καὶ ὡς οὐχ εὕρισκόν τινας ἀνδρειωμένους
 νὰ μαζωχοῦν ἐπάνω μου καὶ δώσουσι ῥαβδέαν,
 Σ. 240
 πῶς ἤθελον νὰ φοβηθῶ ἐπὶ πολὺ τσαῦτα“;
 Ἡ κόρη ἐσιώπα παντελῶς γλυκὰ ἐχαμογέλα.
 3025 „Τὸ πλῆθος ἤλατο πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐφοβήθην μέγα
 τὸ πλῆθος, λέγω, βλέποντας ἐξαίφνης τῶν ἱππέων,
 ἄρματωμένους ἅπαντας, σὲ δὲ πεζὸν καὶ μόνον,
 καὶ ἐπὶ τούτῳ, κύριε, ὁ φόβος μοὶ ἐπῆλθεν.“
 Μυρία δὲ φιλήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν τένταν,

- 3030 τὸ δὲ ταχὺ πρὸς ποταμὸν λουσθῆναι ἐρχομένου,
ὅπως ἀλλάξω τὴν στολὴν τοῦ ῥάφῃ μὲ τὸ αἶμα,
τὴν κόρην ἐπαρήγγειλα ἄλλην στολὴν νὰ φέρῃ.
Καὶ δὴ παραγενόμενος τοῦ ὕδατος πλησίον,
ὕπὸ δένδρου ἐκάθισα τὴν κόρην περιμένων.
- 3035 Καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἀνεφάνησαν ὠραῖοι δορυφόροι, Σ. 241
φαρία ἐκαβαλλίκευον ἐξωπλισμένα ὠραῖα,
στολὰς δ' ἐφόρουν δὲ αὐτοὶ πολλὰ παρηλλαγμένας.
Ὅρῳτί με καθήμενον εἰς τοῦ δενδροῦ τὴν ῥίζαν,
καὶ πρὸς ἐμένα ἤρχοντο τὸν ποταμὸν κρατοῦντες,
- 3040 πλησίον δὲ γενόμενοι ὅλοι μὲ χαιρετοῦσιν,
καὶ γὰρ ἐγὼ οὐδὲ προσῶς αὐτοὺς δὲν ἐφοβήθην,
ὅλως οὐκ ἐδειλίασα τὴν κόρην ἀποκρύψας,
ἣ τοῦ συντόμως ἐγερθῶ προχαιρετίσειν τούτους,
ἀλλ' ἐκαθήμην ἡτυχός, οὐδένα ἐφοβούμην.
- 3045 Καὶ τότες ἐπηρώτησαν διὰ τοὺς ἀπελάτας·
κἀγὼ ἀντέφην πρὸς αὐτοὺς μὴ δειλιάσας ὅλως
„Τοιούτους εἶδον, βέλτιστοι, κατὰ τὴν χθὲς ἡμέραν,
ἦλθον καὶ γὰρ τὴν γαμετὴν ἐμὴν τοῦ ἀφαρπάξαι,
καὶ μὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ εἰς ἵππον δὲν ἀνέβην. Σ. 242
- 3050 Τὶ δὲ αὐτοῖς συμβέβηκε γνώσεσθε δι' ὀλίγον,
καὶ γὰρ εἰς ὃν εἰργάσαντο πεπτῶκασιν εἰς βόθρον.“ Τρ.170
Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἀλλήλοισι ἐθεώρουν
τοιάδε ψιθυρίζοντες, χεῖλῃ κινοῦντες μόνον,
„Μὴ οὗτος ᾔν ὁ Διγενὴς, ὃν λέγουσιν Ἀκρίτην,
- 3055 χρὴ νὰ τὸν δοκιμάσωμεν, νὰ τὸν βεβαιωθῶμεν.“
Καὶ λέγει μοι ὁ πρόκριτος „ Πῶς ἔχομεν πιστεῦσαι
ὅτι μόνος καὶ ἄοπλος, πεζὸς καθάπερ λέγεις,
σὺ μετ' αὐτῶν ἐτόλμησας μάχην ἐπισυνάψαι.
Ἡμεῖς γὰρ, οὓς γυρεύομεν, τὸν ἀριθμὸν ὑπῆρχον
- 3060 ἄνδρες ὡς τριακόσιοι ἅπαντες ἀπελάται,
οὓς εἴχομεν δοκιμαστοὺς ἐν τάξει τοῦ πολέμου. Σ. 243
Ἀλλ' εἴπερ λέγεις ἀληθῶς φάνηθι ἐκ τῶν ἔργων
ἓνα δὲ ἐκλεξον ἀφ' ἡμῶν, ὃν βούλει νεανίαν
καὶ μονομάχησον αὐτὸν καὶ γνώσομεν εὐθέως.“

- 3065 Ἐγὼ δὲ ἐμειδίασα λέγων ἐκείνοις ταῦτα
 „Ἐγὼ μονογενὴς εἰμι καὶ μόνος διατρίβω·
 ἀφ’ οὗ ἡρξάμην πολεμεῖν εἰς ἓνα οὐκ ἀπῆλθον,
 εἰμὴ μιᾶ τῶν ἡμερῶν εἰς ἀνδραγάθημά μου,
 φαρίν ἐκαβαλλίκευσα, ἐξέβην εἰς τὸν κάμπον,
 3070 νεώτερον ὑπήντησα ἐν Μεσσοποταμίᾳ,
 εὖμορφον, ἐπιτήδειον, ἀνδρειωμένον ἄγαν,
 καὶ τὸ φαρί του μοῦ ἄρσεν, ἠθέλησα νὰ πάρω·
 εἶχον τὸ βλέμμα εἰς φαρίν, ὁ νέος πρὸς ἐμένα,
 ἦτον καὶ μάλα εὖμορφος, ἀνδρειωμένος ἄγαν,
 3075 ὀλίγον μὲ ἐκόμπωσεν καὶ μ’ ἔδωσε ῥαβδέαν,
 καὶ μετ’ αὐτὸ τοῦ κρούσματος ἐπῆρε τὸ ῥαβδίν μου,
 καὶ γράμματα μοι ἔγραψε ἀπάνω αἱματωμένα,
 καὶ τῶν γραμμάτων ἡ ἀρχὴ ἦτον ὁ λόγος οὗτος
 „Ἀκρίτα, μὴν τὸ λυπηθῆς, μηδὲ καρδιὰν πονέσῃς,
 3080 ἐγὼ εἰμι ἐκ πόδι σου ὁ λέων ὁ Ἀγκύλας,
 καὶ διὰ σέ ἐλήλυθα, δουλείαν οὐκ εἶχον ἄλλην.
 Τὸ ζήτημά μου ἐτέλειωσα καὶ τὴν εὐχὴν σου, Ἀκρίτα·
 μᾶλλον καὶ διηγῆθητι τοὺς ἀπελάτας ὅλους
 ὅτι Ἀγκύλας μ’ ἔδωκε ῥαβδέαν μοι μεγάλην,
 3085 καὶ δέν με ἐθανάτωσε τοιοῦτος ἀνδρειωμένος.“
 Τοῦτο ἦτο τὸ σύγγραμμα τοῦ θαυμαστοῦ Ἀγκύλα,
 ὡς πλησίον ἤγγισα τὸ ἔλαβον ἐξ ἐκείνου,
 καὶ τώρα θέλω νὰ εἰπῶ τί ἔπαθεν ἐκεῖνος.
 Πηδῶ, ἐκαβαλλίκευσα, κρατῶντας τὸ ῥαβδίν μου,
 3090 ἀπῆλθον εἰς τὴν τένταν μου μετὰ μέγαν πόνον,
 σκάλαν βαλὼν ἐπέζευσα τὸν θαυμαστὸν τὸν γρίβαν,
 τὰ ἐξ αἱμάτων γράμματα ἀνάγνωσα τῆς ῥάβδου·
 ἐννοιαζόμεν πάντοτε πῶς νὰ τὸν ἀποδώσω.
 Χρόνον λοιπὸν ἐτέλειωσα καὶ ἔσυρνέ με πόνος,
 3095 καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐναντίου χρόνου
 καθ’ ἑαυτὸν ἐνόμισα νὰ τὸν ἀνταποδώσω,
 τὸ τῆς ῥαβδέας χρέος τε ὁμοίως καὶ γραμμάτων
 Ἀγκύλαν τὸν θαυμαστὸν, καὶ τὸν πολλὰ ἀνδρεῖον,

Τρ. 172

Σ. 244

Σ. 245

Τρ. 174

3087 τί ἔλαβον. Ὁ στίχος λείπει ἀπὸ χειρογράφου Τραπεζοῦντος. 3098 Μετὰ τὸν

- ὄν ἐπεθάρρουν πάντοτε εἰς τὰς ἀνδραγαθίας.
- 3100 Ἐκράτουν τὴν θαμπούραν μου ὁμοῦ καὶ τὸ σκουτάριν Σ. 246
καὶ τὸ λυτόν μου τὸ ράβδι, πηγαίνω 'ς τὸν Ἀγκύλαν,
καὶ ὅταν ἐπλησίασα 'ς τὸ σπῖτι τοῦ Ἀγκύλα
ἔκρουον τὴν θαμπούραν μου καὶ 'κηλαδοῦσα τότε,
ἡδονικὰ ἐλάλησα καὶ ὅλοι ἐθαμβοῦντο·
- 3105 ἀρχὴ τοῦ μελωδήματος ἦτον ὁ λόγος οὗτος
„Εἰς ταῦτα τὰ λαγκάδια, εἰς ταύτας τὰς κλεισούρας,
εἰς ταῦτα τὰ κατάπετρα, καλὰς ραβδέας ἀνδρείους
χαρίζουσιν οἱ εὐγενεῖς, μᾶλλον δὲ καὶ ἀνδρεῖοι
ἐδάνεισαν ἐμὲν ποτε ραβδέαν ἀνδρειωμένην,
- 3110 κἀγὼ τὸ χρέος ἔδωσα, καθὼς ἤθελεν ἐκεῖνος,
καὶ βούλομαι ἀπόδοσιν ἐργάσασθαι δικαίαν·
ᾧδε λοιπὸν ἐλήλυθα ταύτην νὰ ἀποδώσω.“
- Ἀγκύλας δὲ ὡς ἤκουσεν ταῦτα μεταφωνοῦντα, Σ. 247
καὶ πρὸς τὸ θάρρος τὸ πολὺ τῆς συνηθείας τούτου,
- 3115 ἐλάλητε τὸ ἱππάριον, ἐπάνω μου κατέβη. Τρ. 176
Τὸν μοῦτον μου ἐπιλάλησα, ἄρχησα νὰ τὸν κρούω,
'ς τὸ μέτωπον τὸν ἔδωσα μικρὴν ραβδέαν τότε,
αὐτίκα εὗρέθη ἄφωνος πεσὼν ἐκ τοῦ φαρίου.
Τότε ἐγὼ ἐπέzeugsa, κρατῶ νὰ τὸν ἐγείρω·
- 3120 στεναῖζας ὁ νεώτερος ἐξέπνευσεν εὐθέως.
Σὺ δὲ λοιπὸν, Φιλόπαππε, οὕτω μοῦ λέγεις τώρα;
Ὑπάρχετε, πεzeugsaτε, δεῦτε οἱ τρεῖς εἰς ἓνα,
εἰ δὲ καὶ δὲν αἰσχύνεσθε δεῦτε μετὰ τῶν ἱππῶν,
καὶ ἐκ τῶν ἔργων μάθετε ποῖος ἐγὼ τυγχάνω·
- 3125 ἂν θέλετε ν' ἀρχίσωμεν τῆς μάχης ἀπ' ἐντεῦθεν.“
Τοῦτο εἰπὼν καὶ ἀναστὰς λαμβάνω τὸ ραβδίον Σ. 248
καὶ τὸ χειροσκουτάριον, ἐκεῖ γὰρ εἶχον ταῦτα,
καὶ πρὸς ὀλίγον ἐξελθὼν εἶπον αὐτοῖς μεγάλα
„Ἀρχοντες, ὡς προστάζετε, ἔτοιμος γὰρ τυγχάνω.“
- 3130 Τούτων ὁ πρῶτος ἔφησεν „Ὡς λέγεις οὐ ποιοῦμε,

στίχον τοῦτον τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦντος ἔχει τὸν ἐξῆς
Πηδῶ, ἐπαβαλλίκευσα τὸν θαυμαστὸν τὸν μοῦντον,
δι' οὗ καθίσταται καταληπτὸς ὁ ἐπόμενος 3099.

- ἡμεῖς τόπον οὐκ ἔχομεν ἔλθεῖν οἱ τρεῖς εἰς ἓνα.“
 Ἐκεῖνοι ἐθάρρουν πῶς νικοῦν καθένας χιλιάδας.
 „Ἐγὼ γάρ ὁ Φιλόπαππος εἰμὶ, ὅπου ἀκούεις,
 οὗτος Ἰωαννίκιος, Κίνναμος ὁ τρίτος,
 3135 (Ἰωαννίκιος γὰρ λέγεται καὶ Κίνναμος ὁ ἄλλος)
 λοιπὸν καὶ ἐντρεπόμεθα τοῦ πολεμῆσαι ἓνα,
 ἀλλὰ διάλεξον ἀφ' ἡμῶν, ὅποιον σὺ προστάξεις,
 καὶ ἔκτοτε γνωρίσωμεν ἀλήθειαν τὴν πᾶσαν.“
 Κἀγὼ δὲ εἶπον πρὸς αὐτοὺς „Ἄς ἔλθῃ λοιπὸν ὁ πρῶτος.“ Σ. 249
 3140 Εὐθὺς δὲ ὁ Φιλόπαππος κατέβη ἐκ τοῦ ἵππου
 καὶ τὸ σπαθίον τοῦ ἐτήκωσεν ὁμοῦ καὶ τὸ σκουτάριν,
 μεγάλως ἤλθεν πρὸς ἐμὲ νομίζων νὰ μὲ φοβήσῃ, Τρ. 178
 ὥς λέων δὲ ἐφώναζεν, ὥς ὀράκοντας συρίζων·
 εἶχεν καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς ὀρμὴν ἀνδρειοτάτην·
 3145 σπαθέαν οὖν μοῦ ἔδωσεν καλὴν εἰς τὸ σκουτάριν,
 τοῦ σκουταριοῦ τὸ κράτημα ἐπόμεινεν ἔς τὸ χέρι.
 Οἱ δύο ἐξεφώνησαν ἀντικρυς βλέποντάς μας,
 καὶ ἄλλην μίαν, Φιλόπαππε, γεροντικὴν τοῦ δῶσε.
 Ἐκεῖνος τότε ἠθέλησε νὰ σηκώσῃ τὸ σπαθίον τοῦ,
 3150 ἐγὼ ὀπισθαπόδισα, μικρὸν ἀναπηδήσας,
 μὲ τὸ ῥαβδί τὸν ἔδωσα ἔς τὴν κεφαλὴν ἀπάνω,
 καὶ εἰ μὴ ταύτην ἔσκαπε διόλου τὸ σκουτάριν Σ. 250
 κόκκαλον δὲν ἀπόμεινεν γερὸν ἀπάνω εἰς αὐτήν.
 Ὅμως ὁ γέρων ζαλισθεὶς ἐτρόμαξε μεγάλως,
 3155 καὶ मुखησάμενος ὡς βοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἠπλώθη.
 Οἱ ἄλλοι τοῦτον βλέποντες ὡς ἦσαν ὠπλισμένοι
 μετὰ πολλῆς δυνάμεως ὥρμησαν πρὸς ἐμένα,
 καὶ μηδαμῶς αἰδοῦμενοι ὡς πρώην ἐκαυχῶντο.
 Τοῦτων ὡς εἶδον τὴν ὀρμὴν, ἀρπάζω τὸ σκουτάριν
 3160 ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ γέροντος καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκτρέχω,
 καὶ γενομένης συμπλοκῆς πολέμου τε ἐνστάτου,
 οἱ δύο τότε ἔπεσον ὡς σχύλοι ἱλαπλωμένοι,

3132 Ὁ στίχος οὗτος ἐν χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος ἔχει ὡς ἐξῆς
 οὐ καὶ θαρροῦντες τοῦ νικᾶν ἕκαστος χιλιάδας,
 ὥστε λέγεται ὑπὸ τῶν ἀπελάτων, ἐνῶ ἐν χειρογράφῳ Ἀνδρῶν ἐκφέρεται ὡς γνώμη τοῦ
 Διγενεῶς. 3134 κινάμωμος. 3135 Ὁ στίχος οὗτος περιτεύειν 3162-64 Οἱ τρεῖς οὐ

- ἀπὸ τὴν πείναν τὴν πολλὴν τρέχουν ὡσάν ἀγρίοι,
διὰ νὰ καταφάγουσιν ἐκεῖνο ὅπου εὗρουν·
- 3165 ὀπίσω δὲ ὁ Κίναμος νὰ μὲ πλανέσῃ ἐζήτει· Σ. 251
νὰ κρούῃ καὶ νὰ δέχεται ἦτον ἀνδρειωμένος,
Ἰωαννίκιον εὕρισκον τὸν πρῶτον καὶ ἀνδρεῖον·
εἶδον γὰρ πολεμιστὰς δοκίμους ἐν ἀληθείᾳ. Τρ. 180
Τὴν κόρην τότε ἔφωνησα πρεπόντως ταύτῃ οὕτως
- 3170 „Οὗτοι εἶναι, ποῦ θέλουσιν νὰ κρούουν καὶ νὰ πέρνουν.“
Ἐβλεπον Ἰωαννίκιον μήπως κρυφῶς μὲ δώσῃ,
ἐκεῖνος δὲν ἐδύνετον ποσῶς νὰ μοῦ σιμῶσῃ
τίς ἐκ τῶν δύο τῶν λαμπρῶν ἐκείνων τῶν ἀνδρείων.
Ὅποταν ἐγὼ ἔρριψον τὴν ἰδικήν μου ῥάβδον,
- 3175 ἔφυγον ὥσπερ πρόβατα ἀπὸ προσώπου λύκου,
καὶ αὐθις πάλιν ἤρχοντο ὡς κύνες ὑλακτοῦντες·
ἐφ' οὕτως δὲ ἐγένετο καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν.
Ἡ κόρη μου κατέλαβεν, πλὴν ἴστατο μακρόθεν, Σ. 252
ἐξ ἐναντίας πρὸς ἐμὲ τὸν πόλεμον νὰ βλέπῃ·
- 3180 ὡς εἶδε ὁποῦ μὲ κύκλωσαν τρίγυρα ὡς οἱ κύνες,
λόγον ἐμοὶ ὑπήκουον μοῦ ἔρριξεν ἡ κόρη
„Ἀνδρίζου, ὦ παμφίλτατε.“ Εὐθύς δὲ σὺν τῷ λόγῳ,
εὐθύς δὲ ἐκατέλαβον τὸν λόγον τῆς φιλτάτης,
τὸν Ἰωάννην ἔκρουσα ἄνωθεν τοῦ ἀγκῶνος
- 3185 ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ μὲ δύναμιν μεγάλην,
τὰ κόκκαλα συντρίβησαν, ὅλη ἡ χεὶρ ἠπλώθη,
ὀλίγον δέ μοι σίμωσεν, ἔπεσεν ἐκ τοῦ ἵππου,
καὶ τὸ σπαθίον ἐπὶ γῆς ἔπεσε παραχρῆμα·
ἐκ τῆς χειρὸς τὸν συντριμμὸν ἠκούμβησεν εἰς | πέτραι.
- 3190 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Κίναμος ἐκτύπησε τὸ φαρὶν του,

τοὶ στίχοι, οἱ κακοζήλως ἐκφερόμενοι πρὸς ἑκφρασίαν ποιητικῆς μεταφορᾶς, ἐκφέρονται δι' ἐνὸς ἐν χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος τοῦ ἐξῆς

οἱ δύο μοὶ ἐπέπεσον ὡς κύνες ἠνδρειωμένοι,

3472—73 Καὶ οἱ στίχοι οὗτοι βεβιασμένως ἐκφέρονται, ὀρθότερον δὲ ἀποδίδουσι τὴν ἔννοιαν οἱ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος,

ἀλλ' οὐδαμῶς οὐκ ἔσχυσεν ἐμοὶ παραγενέσθαι

τίς ἐκ τῶν δύο τῶν λαμπρῶν ἐκείνων τῶν ἀνδρείων.

3188 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦντος ἔχει
ὁ πόνος γὰρ ἐδάμαξε, συνεπιῶν αὐτίκα

καὶ μετὰ πάσης τῆς ὀργῆς ἐπάνω μου κατῆλθε, Σ. 253 Τρ. 182
τὴν χεῖρά του ἐσήκωσε ῥαβδέαν νὰ μοῦ δώσῃ·
καλὴν ῥαβδέαν ἔδωσα ἔς τὴν κεφαλὴν τῆς φάρας
καὶ μὲ τὸν καθαλλάρην της ἔπесεν ἔμπροσθέν μου.

3195 Αὐτὸν ἐγὼ ἐλάλησα „Μὴ πίπτῃς, ἀλλ' ἐγείρου,
δὲν θέλω σένα κείμενον νὰ σὲ πολεμήσω,
ἀλλὰ περιπορεύῃτι, ἂν θέλῃς πάλιν ἔρχου.“

Γοργὸν δὲ διεγείρεται, πηδᾷ, καθαλλικεύει,
ἐπῆρε τὸ κοντάρι του, τρανῶς ἐπεγυρίσθη·

3200 σύντομα ἑκεῖνος ἔτρεξεν ῥαβδέαν νὰ μοῦ δώσῃ.
Τὴν ῥάβδον μου ἐβάσταζον, τὸν ἔδωσα ῥαβδέαν,
καὶ μὲ τὴν σέλλαν ἔρριψα ἀπὸ τὴν φάραν κάτω·
ἀγκώνας του ἐσυντρίφθηκε ἔς τὴν γῆν ὥσαν τὸ ἄλας.

Ὡς εἶδεν ὁ Φιλόπαππος χαρίσμασι τοιούτοις, Σ. 254

3205 ἑκεῖνος εἶπε πρὸς ἐμέ „Νεώτερε, καλέ μου,
τὸν πόλεμον κατὰλειπον καὶ ποίησον ἀγάπην,
μᾶλλον ἂν καταδέχεσαι δέξου τὴν συμβουλὴν μου,
καὶ ἀναδέξου τὴν ἀρχὴν ὅλων τῶν ἀπελάτων,
ἐνθα κελεύῃς ἅπαντας τοὺς σοὺς καλοὺς ἰκέτας.“

3210 Τοὺς λόγους τούτους ἤκουσα καὶ ἄφησά τους ὅλους,
τὸν Κίναμον ἠλέησα, ὁμοῦ καὶ Ἰωάννην
νὰ μὲ καταπραύνουσι μὲ λόγους ψευματώδεις,
κ' ἐγὼ γελῶντας πρὸς αὐτὸν εἶπον τοιοῦτον λόγον
„Φιλόπαππε ἐξύπνησες καὶ ὄνειρα μοὶ λέγεις“

Τρ. 184

3215 ἐπειδὴ εἰς κατάνυξιν ἐγύρισες τὸ γῆρας,
ἀνάστα, λάβε τοὺς σὺν σοὶ, πορεύου ὅπου θέλῃς
ἐδικούς σου ἔχων ὀφθαλμοὺς εἰς μάρτυρας τῶν πραγμάτων, Σ. 255
καὶ οὐς ζητεῖτε πιστευστον λείψουσι γὰρ ἀπάρτι.

Ἐχασασθήκετε ἐσεῖς κακῶς ἀπὸ τ' ἐμένα·

3220 ἄρχειν δὲ δὲν ἀγαπῶ, ἀλλὰ νὰ εἶμαι μόνος,

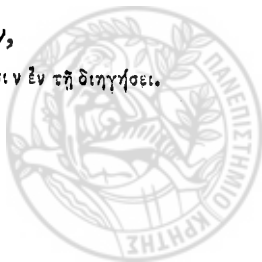
3199 πηδᾷ καθαλλικεύει. Διῶρθωσα κατὰ τὸ χειρ. Τρ. εἰς „τρανῶς ἐπεγυρίσθη“, διότι προφανῶς ὁ ἀντιγραφεὺς ἐπλανήθη ἐκ τοῦ προηγουμένου στίχου. 3209 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρόγραφον Τραπεζοῦντος ἔχει

τὰ σά γὰρ καὶ πληροῦμεθα ταξείδια συντόμως.

3212 καὶ μέ. 3217 τοὺς ἐδικούς σου ὀφθαλμούς.

- ἐπείπερ καὶ μονογενὴς τυγχάνω τοῖς γονεῦσιν,
 ὑμῖν γὰρ ἄρχειν ἔξεστι νὰ βοηθῆσθε ἀλλήλοις,
 ἐν οἷς ἔχετε δύναμιν νὰ κάμνετε τὰ κούρη,
 καὶ εἰ πολλάκις θέλετε πάλιν νὰ πολεμοῦμεν,
 3225 ἐξέλθατε, ζητήσατε πάντα τὸς ἀπελάτας,
 ποῦ δὲν οἶδασιν τὸν πόλεμον, μηδὲ ἐμὲ γνωρίζουν·
 ὅσοι γὰρ με προσέκρουσαν ἐμὲ οὐ θεωροῦσιν.
 Ἐγὼ ὑμᾶς νὰ καρτερῶ, καλῶς νὰ περιμένω.“
 Ἐχάρη δ' ὁ Φιλόπαππος δεξάμενος τὴν λύσιν,
 3230 ἐφώνησε τοὺς φίλους του τὴν λύτρωσιν μηνύων. Σ. 256
 (Ὁ Διγενὴς ἐχάρισε βλέπειν τὸ φῶς ἡλίου,
 οὐδένας αὐτῶν ἤλπιζε ζωῆς ἀξιωθῆναι,
 ἀλλ' εἶχον τότε τὰς ψυχὰς πρὸ τοῦ θανάτου πύλας.)
 Ὡς ἤκουσεν ὁ Φιλόπαππος τοῦ Διγενεοῦς τὸν λόγον,
 3235 τοὺς δύο ἔβαλεν ὁμοῦ νὰ φύγωσιν ταχέως.
 Τότε εὐχαριστούσασι: μεγάλως τὸν Ἀκρίτην,
 „Ἐγνομεν οὕτως“, λέγοντες „τὸν Διγενῆν Ἀκρίτην,
 ἔχει τὴν φήμην δὲ μακρὰν, τὴν δύναμιν μεγάλην,
 τὰ ἔργα του εἶναι εὐπρόσδεκτα πολλῇ τῇ εὐσπλαγχνίᾳ,
 3240 οὐδένας δὲν ἐφάνηκεν ὡς πρὸς αὐτὸν ἀνδρεῖος,
 καὶ ἀντιδῶν σοι Θεὸς κατὰ τὴν γνώμην, ὅπο' ἔχεις,
 μεῖζονα τὰ χαρίσματα, ζῶν μετὰ τῆς κόρης.
 Ἀνδρίαν ἔχεις περιστὴν καὶ δύναμιν μεγάλην,
 3245 καὶ κόρην ἔχεις λαμπερὰν ὅταν τὸ λαμπρὸν φεγγάριν.“ Σ. 257
 3245 Εἶτα λαβὼν τὴν ποθητὴν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτίκα
 πόρρωθεν ἐκαθέστημεν εἰς δένδρον ὑποκάτω,
 ἔς τὴν μέσσην μὲν ὁ ἥλιος τοῦ οὐρανοῦ ὑπῆρχε.
 Ἐκεῖνοι ἐσυναθροίστησαν οἱ τρεῖς εἰς ἓνα τόπον,
 οἵτινες γὰρ ἐθαύμαζον, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους,
 3250 μᾶλλον δὲ οἱ νεώτεροι, καὶ οἱ κακῶς φρονοῦντες,
 οἱ νεωτέρας ἔχοντες φρένας καὶ ἡλικίας,
 „Μεγάλον ἦτον εἰς ἡμᾶς παράδοξον καὶ ξένον
 ἓνας ἀνδρεῖος πρὸς ἡμᾶς ἐνίκησέ μας ὅλους,
 ἄνθρωπος ἄσπλος, πεζὸς, ῥάβδον κρατῶντας μόνον,

- 3255 ἡμᾶς δὲ μὲ τὰ ἄρματα καλῶς ἀρματωμένους,
τοὺς μυριάδας τρέψαντας καὶ χώρας κατασχόντας,
καθολικῶς ἐνίκησεν ὥσπερ τινὰς ἀπείρους,
καὶ τῆς δειλίας τῆς πολλῆς ἐντρόπιασέ μας ὅλους.
Καὶ γὰρ οἱ πεντακόσιοι, οἱ χρυσοκλιβανᾶτοι,
3260 οἱ ἐν τῷ κῆμπῳ τῷ δεινῷ ἔς μεᾶς ἐπιπεσόντες,
δὲν μεᾶς ἐνίκησαν ἐκεῖ, μηδὲ ἐρόδησάν μας,
οὐχὶ τοὺς πλείονας αὐτῶν ἐπέμψαμεν εἰς ἄδην,
τοὺς δὲ λοιποὺς ἐτρέψαμεν, ἐφύγασιν οἱ πάντες.
Αὐτὸς μὲν ὁ Διγενὴς ἀνδρεῖος ὑπάρχει, μέγας,
3265 ἰνομίζομεν θηρίον ἦν καὶ φύλαττε τὸν τόπον,
οὐδὲ ποσῶς ἐλόγιαζε αἰδεῖσθαι τὰς σπαθείας·
πετόμενος, ὑπερπηδῶν ὡς αἰτὸς ἀνδρεῖος,
καὶ κονταρέας μᾶς ἔδωσεν νὰ μεᾶς θανατώσῃ·
δύναμιν ἀνεκράτητον εἶχεν ἐπὶ τὴν ῥάβδον.
3270 Ἄν ἦτον ἄνθρωπος αὐτὸς ἔς τὸν κόσμον ὡς οἱ ἄλλοι
εἶχεν γὰρ σῶμα καὶ ψυχὴν, καὶ θάνατον νὰ φοβᾶται,
καὶ πάντως ὥσπερ ἄσαρκος ἔτρεχε ἔς τὰ σπαθία,
ἀλλὰ στοιχεῖον ἐκ παντὸς ἐτύγγανε τοῦ τόπου,
καὶ φαντασία μεθ' ἡμῶν τὸν πόλεμον νὰ | κάμῃ.
3275 Εἶδατε καὶ τὸ ἄπειρον κάλλος τῆς φαινομένης,
ἔπεμπε τηλαυγέστερον ἡλίου τὰς ἀκτῖνας·
ὥσάν στήλη ἐμψυχος ἐφαίνετο ἡ κόρη.“
Ταῦτα, καὶ τούτοις ὅμοια ἐλέγασιν ἀσκόπως.
Ὁ γέρων ὁ Φιλόπαππος φρόνιμον λόγον εἶπε
3280 „Ταῦτα λοιπὸν, ὦ βέλτιστοι, εἶναι παρηγορίαι,
περιγραφαὶ δὲ τῶν κακῶν, ψυχῶν παρηγορίαι,
καὶ σώματος ἀσθένεια τῆς γλώττης εὐδρομία·
ἐγὼ δὲ εἶδον ἀληθῶς ἄνδρα ἀνδρειωμένον,
τοῖς τοῦ θεοῦ χαρίσμασι πᾶσι πεπλουτισμένον
3285 κάλλος, ἀνδρίαν, φρόνησιν, μεγάλην ἀποκοτίαν·
ἔχει καὶ δρόμον ἄπειρον τῶν ἀγαθῶν προσθήκην.
Ἡμῖν δὲ τοῦτο ἐγένεν ἑμᾶς παρηγορία
καὶ δὲν εὐρέθησαν τινὲς εἰς θεᾶν τοῦ πολέμου·
τὸ ὄνομα ὁποῦ εἴχαμεν μεγάλο τῆς ἀνδρίας

Σ. 258

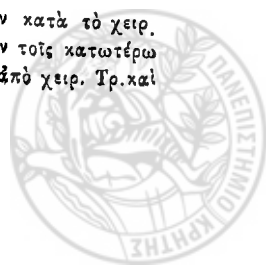
Σ. 259

Σ. 260

- 3290 βεβαίως τὸ ἐχάσαμεν, μεγάλως νικηθέντες.
 Ἄλλ' εἴπερ καὶ θέλετε, παιδιὰ, τώρα τὴν συμβουλήν μου
 μὴ τὸ καταδεξώμεθα καὶ ἔθος αὐτὸ πάρη,
 ἀλλὰ φανούς νὰ κάμωμεν, νὰ μαζωχθῇ ὁ λαός | μας,
 διότι ἐκαυχήσθηκεν ὅλους νὰ μᾶς χαλάσῃ,
 3295 καὶ ἂν θελήσῃ ὁ θεὸς καὶ περιμαζωχθῶμεν, Σ. 261
 ἵνα αὐτὸν ἐκπέσωμεν τὴν νύκταν ἀδοκῆτως,
 κληρονομήσωμεν αὐτὸν, νὰ τελειωθῇ ὁ πόνος,
 ἐκείνον ὅπου ἔσπειρε βεβαίως ᾿ς τὰς ψυχὰς μας.
 Ἡ κόρη δὲ εἰς ὄνομα νὰ εἶναι ἐδική σου,
 3300 Ἰωαννίκιε θαυμαστὲ, καὶ εἰς χαρὰν τοῦ γήρως·
 ἔχει τὸ κάλλος εὐμορφον καὶ ἄξιον θαυμάτων,
 ὄντως καὶ γὰρ οὐδέποτε τοιοῦτον εἰς ἀνθρώπους
 κάλλος τις ἐθεάσατο, ἐκεῖνο ὅπου ἡ κόρη εἴ|χεν.
 Πενῆντα δύο χρόνους ἔχω δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἤδη, Τρ. 184
 3305 πλείστας δὲ χώρας ἔδραμον καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας,
 καὶ ὅλαις ἐνικήθησαν, οἷα χορὸς ἀστέρων
 ὁπόταν γὰρ ὁ ἥλιος ξαπλώνῃ τὰς ἀκτῖνας.
 Πάσας τὰς περιφανεῖς, ἃς πρότερον κατεῖδον, Σ. 262
 ἀστέρων ἔχειν αἶγλην τε ταύτας ἐγὼ λογιᾶζω,
 3310 ἡλίου τὴν λαμπρότητα ἔχει ἡ κόρη ἐκείνη,
 τὴν παρ' ἐλπίδα σήμερον ἐξαίφνης μοὶ φανεῖσαν.
 Ἄλλὰ λοιπὸν, παγκάλλιστε, ἔχε μέγαν θάρρος,
 ὥς γαμετὴ τυγχάνει σου ἐσένα ἡ ὥραία.
 Ἄλλ' εἴπερ μου ἀκούετε καὶ δέχεσθε βουλὴν μου
 3315 μὴν τὸ καταδεξώμεθα καὶ πάρη τοῦτο ἔθος,
 μὴδὲ νὰ σιωπήσωμεν τοῦ Διγενοῦς τὴν τόλμην,
 ἀλλὰ φανούς ποιήσωμεν νὰ περισυναχθῶμεν, Τρ. 186
 ἀνταποδώσωμεν αὐτῷ ἀνταμοιβὴν δικαίως·
 πάλιν λογιᾶζω, τέκνα μου, νὰ μᾶς θανατώσῃ.“
 3320 Φανούς ἀναψαν λαμπερούς, τὴν σῖναξιν ποιοῦντες,
 (οἱ τρεῖς αὐτοὶ μονώτατοι ἀνάπτοντας λαμπάδας,) Σ. 263

3311 ἰφάνη. 3320 συνάχθησαν οἱ πάντες. Διῶρθωσα τὸ κείμενον κατὰ τὸ χειρ.
 Τρ., διότι τὸ „συνάχθησαν οἱ πάντες“ δὲν κεῖται ὁρθῶς ἐνταῦθα, ἅτε ἐν τοῖς κατωτέρω
 3325—30 ἀναφερομένου ὅτι οὐδὲ εἰς προσήλθεν. 3321 Ὁ σίχη. λείπει ἀπὸ χειρ. Τρ. καὶ

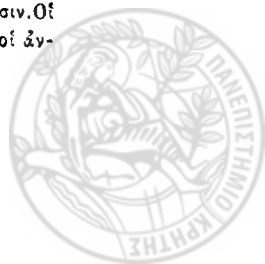
- τῇ δὲ νυκτὶ ἐπὶ πολὺ ἐλάμπασιν λαμπάδαις,
οὐδεὶς ὑπῆρχε θεωρῶν καὶ κείνους ἀπελάτας.
Ἵς εἶδον λοιπὸν αὐτοὶ οἱ τρεῖς εἰς τρεῖς ἡμέρας τότε
3325 ὥς οὕτως οὖν ἐπὶ τρισὶν νυξί τε κοπιῶντες,
καὶ τὸ παράπαν οὐδὲ εἰς παρῆν τῶν δοκουμένων,
οἱ περὶ τὸν Φιλόπαππον ἄρχησαν καταλέγειν
„Τί, γέρον, ἀνδρικώτατε, κάμνεις μεγάλους κόπους,
καὶ κοπιᾶσθαι ὁμοῦ ἡμέρας τε καὶ νύκτας ;
3330 οὐδένας πλέον ἔρχεται ἀπὸ τοὺς ἀπελάτας,
διατὶ ὁ Διγενὴς αὐτὸς κρατεῖ τὰ μέρη τοῦτα,
τοὺς κάμπους δὲ καὶ τὰ βρυνά καὶ ὅλα τὰ λαγκάδια,
καὶ ὅποιον εὖρη πέμπει τον ταχέως εἰς τὸν ἄδην.
Ἵ γέρον, ἀνδρικώτατε, τί κόπους ἡμῖν παρέχεις,
3335 οὐκ εἴληφας τὸ πάμπιστον ἡμῖν τῆς εὐτολμίας,
γνωρίζεις δὲ νὰ πολεμᾷς πολλοὺς ἀνδρειωμένους.
Ἵμεῖς ἐνικηθήκαμεν ἐν ἱκανοῖς πολέμοις,
καὶ δὲν ἐθαύμασας πολλὰ πῶς δὲν μᾶς ἐνίκησαν,
(οὐδὲ ἠττήθημεν ποτὲ εἰς τοὺς πολλοὺς πολέμους,)
3340 καὶ ἀπ' αὐτὸν ἠττήθημεν ὡς ἄγνωστοι πολέμου·
καὶ ῥεῖνοι φόβον ἔχουσι νὰ μὴν τοὺς θανατώσῃ·
οὐδένας ἔρχεται ἐδῶ, οὐδένας ἀναβαίνει,
καὶ ἔχουν φόβον φοβερὸν ἐκ τῆς ἀνδρίας τούτου,
καὶ πάντες διασκορπίζονται μακρὰ εἰς ἄλλα μέρη.
3345 Ἵλλ' εἰ κελεύεις ἄκουσον τὴν συμβουλὴν τῶν τέκνων,

Σ. 264

ἐνταῦθα δὲ περιττεύει. 3324—25 Οἱ δύο στίχοι ἐκφέρονται δι' ἑνὸς ἐν χειρογράφῳ Τραπεζούντος. 3328—33 Λεῖπουσιν ἀπὸ χειρογράφου Τραπεζούντος. 3335 τὸν πάμπιστον. 3335—44 Οἱ στίχοι οὗτοι διαφέρουσιν ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιστοιχούντων τοῦ χειρογράφου Τραπεζούντος, οἵτινες ἔχουσιν ὡς ἑξῆς

οὐκ εἴληφας τὸ πάμπιστον ἡμῶν τῆς εὐτολμίας
ἐξ ὧν εἶδας ἀριστεῶν, ἐπάθλων τε μεγίστων,
τῶν τελεσθέντων ἐξ ἡμῶν ἐν ἱκανοῖς πολέμοις ;
οὐ γὰρ ἐθαύμασας πολλὰ ἡμῶν ὡς ἠττήτους
τάς παραδόξους καθορῶν ἀεὶ ἀνδραγαθίας,
καὶ παρ' αὐτοῦ ἠττήθημεν ὡς ἀπειροὶ πολέμου,
περὶ ἐκείνων ἀπιστεῖς μὴ ὑπ' αὐτοῦ κτανθῆναι ;

Ἐπὶ τούτοις παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἐν στίχῳ 3337 τοῦ χειρ. Ἐνδρου „ἡμεῖς ἐνικηθήκαμεν“ δὲν κεῖται ὀρθῶς, διότι οἱ ἀπελάται κυρίως τὸ ἐναντίον ἤθελον νὰ εἴπωσιν. Οἱ στίχοι δὲ 3339—44 λείπουσιν ἀπὸ χειρογράφου Τραπεζούντος, ὅπως λείπουν καὶ οἱ ἀντιστοιχοῦντες τούτων 3328—33.

- ἴν' ἀφήσωμεν πολλοὺς καὶ ἀνωφελέτους κόπους,
ἄπελθε γοῦν πρὸς Μαξιμῶ, ἡμῶν τὴν συγγενίδα,
καὶ παρακάλεσον αὐτὴν νὰ μᾶς βοηθήσῃ,
ὅπως αὐτὸν ἐκπέσωμεν διὰ νυκτὸς ἔς ἐκεῖνον,
3350 καὶ ἴσως θέλει ἐμποδισθῇ νὰ μὴν καβαλλικεύσῃ,
καὶ νὰ νικήσωμεν αὐτοῦ τὴν πάντολμον ἀνδρίαν.
Εἰ δ' ἴσως καὶ καθίσετε εἰς τὸ ἄλογόν του ἀπάνω,
πάλιν νὰ ἀποφύγωμεν μὴ πάντας θανατώσῃ.“
Καὶ ἤρρεσεν ἡ συμβουλή τῷ γέροντι ἐκείνῃ.
3355 Εὐθύς ἐκαβαλλίκευσεν πρὸς Μαξιμῶ ἐπῆγεν·
αὕτη δὲ ἦν ἀπόγονος ἀπὸ ταῖς Ἀμαζόνες,
τῶν Ἀμαζόνων γυναικῶν, ἐκείνων τῶν ἀνδρείων,
ὡς βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἔφερεν ἐκ Βραχμάνων·
εἶχεν τὴν ἐνέργειαν μεγάλην ἐκ προγόνων·
3360 τὸν πόλεμον εἶχεν τὸν ζωὴ εἰς ὄλον τῆς τὸν χρόνον.
Πρὸς ταύτην ὁ Φιλόπαππος ἐπῆγεν, καθὼς εἶπον,
μετὰ χαρᾶς τὴν χαιρετᾷ, πῶς ἔχει τὴν ἐρώτα·
ἐκείνη λέγει „Ζῶ καλῶς τῇ τοῦ θεοῦ προνοίᾳ,“
καὶ πρὸς τὸν γέρον ἐλάλησε, ταῦτα τὰ λόγια λέγει
3365 „Σὺ δέ μοι, ὦ παγκάλλιστε, πῶς ἔχεις μετὰ τέκνων,
καὶ ὅτου χάριν πρὸς ἡμᾶς ἤλθες χωρὶς τῶν τέκνων;“
Πάλιν ὁ γέρων ἡλάλησε λόγια ψευματώδη
„Οἱ παῖδες μὲν, κυρία μου, ἐπήγασιν ἔς τὰς ἄκρας,
καλῶς ἔχουσιν, σὺν θεῷ, οἱ ἄγαν μοι φιλτάτοι,
3370 σπουδάζουσιν μὲν δυνατὰ χαλάσαι τοὺς ἀτάκτους,
τῶν δὲ ἐγὼ ἀπολυθεὶς χάριν ἀναπαυθῆναι,
καὶ τοῦ θεοῦ μὲν θέλοντος ἤλθαμεν ἐνταῦθα
εἰς τοῦ καλοῦ ἀνέυρεσιν καὶ ἀντιμίσθου δῶρον·
ὡς γὰρ δὲν ἦτον τέλεον ποσῶς νὰ ἡσυχάσω,
3375 καὶ μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τέκνων μου τῶν φιλτάτων,
μόνος ἐκαβαλλίκευον ἀνέτρεχον τὰς ἄκρας,
τοὺς πόρους μὲν ἐσχόπευον διὰ τοὺς ἐναντίους·
ὡς ἤλθον δὲ ἐν τῇ ὁδῷ, τῇ λεγομένῃ Τρώσει,
πρὸς μέρος τὸ ἀριστερόν, εἰς τὸν δασὺ τὸν κῆπον,
3380 κυνήγιον ἐνέτυχον, χρυσοῦ τιμιωτέραν

Σ. 265

Tr. 188

Σ. 266

Σ. 267

Tr. 190

- κόρην, οἶαν οὐδέποτε εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου·
 εἶχεν φαιδρότητα λαμπρὰν, ἀμήχανον τὸ κάλλος,
 οἱ ὀφθαλμοί της ἔλαμπον ὡς τὸ λαμπρὸν τὸ ἄστρον,
 ἔργον καὶ γὰρ ἀθέατον τὴν ἡλικίαν· εἶχεν,
 3385 καὶ σύρνει πάντων τὰς ψυχὰς ὡς ἔμψυχος εἰκόνα·
 εἶναι μὲν, καθὼς ἔμαθον, τοῦ Δούκα ἢ θυγάτηρ
 αὐτὴν δὲ τὴν ἐτάξαμεν διὰ τοῦ σοῦ φιλτάτου,
 Ἰωαννικίου τοῦ χρυσοῦ, καὶ τοῦ πολλὰ ἀνδρείου·
 ἕτερος δὲ προέλαθεν, οὐκ οἶδα ποίῳ τρόπῳ,
 3390 καὶ μετ' αὐτῆς εὐφραίνεται τὴν ὥρα εἰς τὸν κῆπον,
 καὶ εἶπερ ὅλως ἐννοιάζεσαι διὰ τοῦ σοῦ φιλτάτου,
 ὑπὲρ αὐτοῦ κοπίασον, δέξε, καὶ ἀγρύπνει,
 ἐξ ἔργων τὴν ἀγάπην σου βεβαίωσον, κυρία,
 ὁ γὰρ προθύμως κοινωνῶν θλίψεται τῶν φιλτάτων,
 3395 ἐκεῖνος φίλος ἀληθὴς καὶ συγγενὴς ὑπάρχει.“
 Τῷ αὖτε ὁ Φιλόπαππος θωπευτικὰ φωνήσας,
 ὅλως ἐκατάπεισε τὴν Μαξιμὴν ἐκείνην·
 ἢ γυνῶσι γὰρ τῶν γυναικῶν ἦν γληγοροπλανημένη.
 Ὡς ἤκουσεν ἡ Μαξιμὴ τoὺς Φιλοπάππου λόγους, Σ. 269
 3400 αὐτίκα οὖν περιχαρῶς τὸν Μελεμέντζη κράζει,
 ὃν εἶχε πρῶτον ἄγουρον, ἔξαρχον ἀπελάτων,
 καὶ οὐδαμῶς ἐρώτησε τίς ὁ πῆν κόρην ἔχων·
 ὀλίγον δὲ ἐγέλασε καὶ ἔλαλει τερπομένη
 „Ἐμαθες ὅτι θαυμαστὸς Φιλόπαππος, ὁ γέρων,
 3405 κυνήγιν εὗρεν κάλλιστον ἀρτίως εἰς τὰς ἄκρας,
 καὶ κράζει ἡμᾶς τοῦ ἀπελθεῖν ὅπως μεταβληθῶμεν
 καὶ τῆς χαρᾶς μεταλαβεῖν καὶ τῆς τρυφῆς ἐντεῦθεν.
 Ἀπελθε οὖν, καὶ σὺνάξον πάντας τοὺς ἀπελάτας,
 ἐκ τῶν χιλίων τοὺς ἑκατὸν ἐπίλεξον ἀνδρείους,
 3410 οὗσπερ δοκίμους ἔχομεν εἰς τὰς μεγάλας βίας.“
 Ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπαρήκουσε τὸ πρόσταγμα κυρίας,
 ἀλλ' ἐν τῇ βίγλῃ ἀναβάς ἐκείνη τῇ ἐσπέρᾳ, Σ. 270
 καὶ ἐπιδείξας τοὺς φανούς, ἅπαντας συναθροίσας,
 ἐκ τούτων ἐξεχώρισε τοὺς ἑκατὸν ἀνδρείους,

- 3415 καὶ τοὺτους συμπαραλαβὼν εἰς Μαξιμὼν ἐπῆγε.
 Ἦ δὲ τὰς χρείας πάσας τε καλῶς ἐναρματῶσας,
 αὐτοὺς λαβοῦσα ἡ Μαξιμὼ ἅμα τῷ Φιλοπάππῳ,
 πρὸς με καλῶς ἐζήρχοντο μετὰ τοῦ Μελεμέντζη.
 Ὅποταν δὲ ἀνέβησαν ἔς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους,
- 3420 ὁ γηραιὸς τὸ σύνθημα τοῖς φίλοις φανερώνει,
 φανοὺς ἐξάψας τῇ νυκτὶ τοὺς περὶ τῷ Κιννάμῳ,
 καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ αὐτοὶ ἤλθοσαν μετὰ τούτων,
 χαρούμενα παρὰ Μαξιμοῦς λίαν ἀποδεχθέντες·
 ἐτίμα αὐτοὺς ὡς ἀγχιστὰς ἀξίους εἰς τὸ κοντάρι.
- 3425 Ὡς ἤδη πλησιάσαντες τοῦ ποταμοῦ τὴν ὄχθην
 ἄρχεται νὰ τοὺς νοθετᾷ Φιλόπαππος τοιάδε
 „Ὁ τόπος μὲν, κυρία μου, ἔνθα τὴν κόρην εἶδον,
 εἶναι δυσκολώτατος καὶ στενωπὸς διόλου,
 πάντες γὰρ ἂν ἀπέλωμεν κτύπον ποιοῦμεν μέγα,
- 3430 καὶ γνωρισθῶμεν τῷ ἀνδρὶ φυλάσσοντι τὴν κόρην,
 καὶ πρὶν νὰ πλησιάσωμεν κρύπτονται εἰς τὸ δάσος·
 καὶ ἀπὸ τότε τὸ λοιπὸν, ὡς μοι δοκεῖ, κυρία,
 πλεόν δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς χεῖρας,
 οὐδόλως ἐξισχύσωμεν τὸ θήραμα θηρᾶσαι
- 3435 καὶ θέλει εἶσται εὐκαιρὸς πάντων ἡμῶν ὁ κόπος.
 Ἄν θέλετε ἅς πηγαίνωμεν δύο καὶ τρεῖς γὰρ μόνοι,
 συντόμως νὰ ζητήσωμεν ποῦ στέκεται ἡ κόρη,
 καὶ οἱ μὲν δύο μείνωμεν ταύτην ἐπιτηροῦντες,
 ὁ τρίτος δέ γε πρὸς ἡμᾶς ἐπανελθὼν δηλώσῃ
- 3440 καὶ μετ' αὐτὸν νὰ ἔλθωμεν μὴν σφάλλωμεν τὸν δρόμον“.
- Πρὸς ταῦτα μὲν ἡ Μαξιμὼ τὸν γηραιὸν ἀντέφη
 „Ὡς δόκιμον καὶ φρόνιμον ἀρχὴν σὲ ἐμπιστεύω,
 κάμνε λοιπὸν ὁ βούλεσαι, πάντων σοι πειθομένων.“
- Ταῦτα εἰπὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἐπῆρε τὸν Μελεμέντζην,
- 3445 ὁμοίως καὶ τὸν Κίνναμον, ἥρχοντο μετὰ τάχους,
 τοὺς ἄλλους δὲ τοὺς ἄφησε ἐκεῖ νὰ ἀναμένουν
 ἄχρις ἂν ἔλθῃ ὁ καιρὸς ἐκεῖ παραγενέσθαι.
 Ἐμὲ δὲ τότε ἔτυχεν ἔς τὴν βίγλαν νὰ πηγαίνω,

- τὸ σαλιδάρι ἐκράτησα ἔς τὴν πέτραν νὰ καθίσω,
 3450 καὶ αὐτῶν τὸν ἐρχομὸν διὰ παντὸς ἐτήρουν·
 εἶχον γὰρ τοῦτο εἰς τὸν νοῦν πῶς θέλουσιν νὰ ἔλθουν, Σ. 273
 καὶ ἐμαυτὸν ἐτοίμασα νὰ τοὺς προὔπαντήσω,
 ἵππους δοκίμους φέρνοντας καὶ ἄρματα μὲ τοῦτα,
 καὶ στολισμένος ἔτυχον ἱμάτιον βαγδάτιν,
 3455 καὶ θαυμαστὸν ὁλόβηρον, ὀξὺν ἀναζωστάριν.
 Εἰς ἵππον γρίβαν ἐπιβάς ἀνῆλθον εἰς τὴν βίγλαν,
 καὶ ἐκεινῶν τὸν ἐρχομὸν ἐβλεπον ἐκ τῆς βίγλας.
 Ἰδὼν με ὁ Φιλόπαππος τοῦ Μελεμέντζη λέγει
 „Βλέπεις ἐκεῖνον“ τῇ χειρὶ καὶ ἔδειχνεν ἐμένα, Τρ. 196
 3460 „ἔς τὴν πέτραν, ὅπου κάθεται, ἀπάνω εἰς τὴν ἄκραν,
 αὐτὸς ὑπάρχει, γινώριζε, ὅπου κρατεῖ τὴν κόρην·
 ἅς μὴν πηγαίνωμεν λοιπὸν ἔς τὸ πρόσωπον ἐκείνου,
 ἀλλὰ ἅς ἐρευνήσωμεν ἔνθα τὴν κόρην ἔχει,
 ὅπως ἐλθεῖν γνωρίσωμεν, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες. Σ. 274
 3465 Εἰ γὰρ καὶ μόνος εἶναι αὐτὸς, ἀλλὰ καλὸς ὑπάρχει·
 οἶδα καὶ γὰρ οἶος αὐτὸς ὑπάρχει ἐν ἀνδρίᾳ·
 εἰ γὰρ καὶ εἶναι μοναχὸς μὴ πλανηθῆς καταβῆναι.“
 Ὡσαύτως καὶ ὁ Κίinnaμος ταῦτα προσεβεβαίει·
 „Οὕτως τὰ πάντα“, ἐλάλησε, „καθὼς εἶπες νὰ γένουν.“
 3470 Ἀλλ' οὐδαμῶς συνέθετο αὐτοῖς ὁ Μελεμέντζης,
 καὶ πρὸς αὐτὸν ἐφώνησε μεγάλως ἐπηρμένα
 „Ἐμὲ τοιαῦτα μὴ λαλῆς, Φιλόπαππε, ἀνδρεῖε,
 καὶ γὰρ ποτέ μου σύμβουλον εἰς χίλιους οὐκ ἐθέμην
 καὶ εἰς τὸν ἕνα λέγετε ἐγὼ νὰ περιμένω;
 3475 πάντως ἂν τοῦτο ἀκουσθῇ πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν
 καταμεμφθῶ ὡς ἄνθρωπος νὰ φοβηθῶ τὸν ἕνα,
 καὶ ζῆν οὐκέτι βούλομαι εἰ ἄνθρωπος φανοῦμαι.“ Σ. 275

3474—3551 Λέει πρὸς τὸν Τρ. 3473 σύμβουλον χίλιους. 3474 λαὸν με περιμένον. Ἡ ἐννοια τῶν δύο στίχων 3472—74 στρυφνῶς ἐκφερομένη καταφαίνεται ἐκ τῶν στίχων τοῦ ἔπους „Διήγησις ὠραιοτάτης τοῦ ἀνδρειωμένου Διγενῆς“, ὅπερ ἐξέδωκεν ὁ Σπ. Δάμπρος (Collect. de romans Grecs) σελ. 222.

Ὁ Μελεμάν μὲ τὸ θυμὸν εἰς αὐτοὺς ἀποκρίθη
 ἕνα ἄνθρωπον μοναχὸν ποῖος τὸν ἐφοβήθη;
 Ἐγὼ 'σὲ χίλιους ἔμπαινα κ' ἤθβαινα μὲ τιμὴ μου,
 καὶ τῶρ ἕνα ἄνθρωπον νὰ φύγω 'νε ντροπὴ μου.

- Οὕτως εἰπὼν ὀλοθυμοῦ ἐντέστη κατ' ἐμοῦ τε,
 τὰς παραινέσεις τῶν αὐτῶν ἀντ' οὐδενὸς ἡγήσθη·
 3480 εἶναι καὶ ἀπίστευτον τὸ βάρβαρον ὄλον ἔθνος.
 Ἔβαλε τὴν μπαρπούταν του καὶ πιλαλεῖ τὸν ἵππον,
 καὶ τὸ κοντάρι ὥρμησε θέλοντας νὰ μὲ δώσῃ.
 Ἐγὼ δὲ ἐσυντόμευσα, πηδῶ, καθαλλικεύω,
 τὸ κοντάρι του ἔκρουσα ἡττόχησέ με ὅλως·
 3485 ἐγὼ δὲ τοῦτον δέδωκα ῥαβδέαν σμικροτάτην
 καὶ μετὰ σέλλης ἔπεσεν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ἵππου·
 ἰστάμην ἔβλεπον αὐτὸν, ἂν πάλιν ἐγερθεῖη,
 καὶ ὥς ἐν τούτῳ μου τὸν νοῦν ἐχόμην ἐπὶ ὥραν,
 πλανῶντας μὲ ὁ Φιλόπαππος ἦλθεν ἐκ πλαγίου
 3490 καὶ ἔς τὸ μερὶ ἐλάδωσεν τὸ ἄλογόν μου ἐκεῖνος, Σ. 276
 τὸ ἄλογον ἐπόνεσεν, ἐσφίχθην ἐκ τοῦ πόνου,
 ἐπεγυρίσθην πρὸς αὐτὸν καὶ ἔβαλε τοῦ φεύγειν.
 Ἐγὼ δὲ λέγω πρὸς αὐτὸν οὕτως κατονειδίζων
 „Φιλοπαπποῦ ἐλύσσασας καὶ ἤρχισες τοῦ δάκνειν,
 3495 περίμενε, κακόγερε, μὴν ἐντραπῆς νὰ φεύγῃς,
 πάντως δ' ἐγὼ γυμνὸς εἰμι, σὺ δ' οὖν ἀρματωμένος,
 περίμεινον εἰς πρόσωπον νὰ μάθῃς τίς ὑπάρχεις
 ὡς γὰρ σὲ βλέπω, γέρον μου, ὅτι μεγάλως φεύγεις,
 καὶ τὴν δειλίαν πάμπολλα χρᾶσαι ὥσάν γυναικες“.
 3500 Εὐθὺς λαλῶ τὸν ἵππον μου ἵνα τὸν φράσω τοῦτον,
 ἐκεῖνος πλέως ἔφευγεν καὶ ἔβλεπεν ὀπίσω,
 ἀπέρασεν τὸν ποταμὸν ὁμοῦ σὺν τῷ Κιννάμῳ.
 Καγὼ ἄχρι τοῦ ὕδατος αὐτεῖς ἀκολουθήσας,
 ὡς δ' εἶδον πέρας τὸν λαὸν ὅλους ἀρματωμένους,
 3505 οὐδὲν ἐπῆγα πρὸς αὐτοὺς ἀρμάτων δίχα πέλων·
 ἄλλως δὲ καὶ ὁ ἵππος μου ἐκ τῆς πληγῆς ἐχώλει.
 Αὐτίκα οὖν ὑπέστρεψα εὐθέως πρὸς τὴν κόρην.
 Εἵτα λαβὼν τὰ ἄρματα, ἀλλάξας καὶ τὸν ἵππον,
 τῆς κόρης ἐλάλησα „Δεῦρο, ζωὴ μου, ἐνταῦθα
 3510 νὰ σὲ πηγαίνω ἔς τὴν κρυφὴν φωλέαν τοῦ σπηλαίου·
 καχεῖθεν ἰδῆς τοὺς ἐχθροὺς πῶς μέλλουσι νὰ πέσουν,

- νὰ ὀδῇς τὸν νέον, ὃν φιλεῖς, πολλὰ αὐτὸν ποθήσεις,
 καὶ τὸν αὐτὸν ποιήσαντα θεὸν τὸν πλουτοδότην
 νὰ τὸν δοξάσῃς περισσά ὡς δωρεὰν μεγίστην,
 3515 ἀξιωθείσα παρ' αὐτοῦ τοιούτων χαρισμάτων,
 ἐμὲ, τὸν σὸν παμφίλτατον καὶ ἐραστήν, ψυχὴ μου.“ Σ. 278
 Ἐκείνη ἐκαβαλλίκευσεν ἔς τὸ ἄλογον ἀπάνω
 καὶ πρῶτον μὲν τῆς ἔδωσα τὴν ἔξοδον νὰ ἔχῃ,
 ὡς δὲ καὶ καταλάβαμεν εἰς τὸν ῥηθέντα τόπον,
 3520 αὐτὴν ἐν τῇ περιωπῇ τὴν ἄφησα τοῦ ὄρους,
 τὸ σπήλαιον ἦτο σκαπτόν, ὡς Ἰσκαμμένον ὀπίτι,
 ἦτο καὶ δυσκολοεύρετον, κρυμμένον εἰς τὰ δενδρῆ,
 καὶ ἀπὸ ἐκεῖθεν ἔβλεπε τὸν πόλεμον ἐκείνον.
 Ἐκείνη δὲν ἐφαίνετο ἀπὸ κανέναν τόπον.
 3525 Ἐγὼ δὲ ὥσάν ἔκρυψα τὴν κόρην εἰς τὸ δάσος,
 ἐπαρήγγειλα αὐτῇ ποσῶς νὰ μὴ φοβᾶται,
 μηδὲ ἔταν πολεμᾶ φωνὴν νὰ μὴν ἀφήσῃ,
 ἵνα μὴ ἰκείνοις γένηται πρόδηλος ἡ φωνὴ της,
 καὶ τότε δράμουν πρὸς αὐτὴν, ν' ἀφήτῃσιν ἐκείνον, Σ. 279
 3530 καὶ διὰ τὴν ἀγάπην της ἐκείνον νὰ θανατώσουν.
 Ἐγὼ δὲ μετεσέλλισα τὸν θαυμαστὸν τὸν μοῦτον,
 ὃν εἶχον ἀποδόκιμον εἰς τὰς μεγάλας βίας,
 καὶ ὥρμησα πρὸς ποταμὸν, ὅπου λαὸς ὑπῆρχε,
 ἐκεῖ τὰς ὄχθας ἔτρεχον νὰ εὕρωσι τὸν πόρον,
 3535 καὶ θεωρῶ τὴν Μαξιμὼ μόνην ἐκχωρισθεῖσαν·
 φαρὶν ἐκαβαλλίκευεν μαῦρον ὡς χελιδόνιν,
 ἡ χαίτη καὶ τὸ οὐράδιον, τὰ τέσσαρά του ἰνύχια,
 ὁμοίως τὰ αὐτία του τούτου λοιπὸν τὰ δύο
 μετὰ τοῦ κόκκου ἅπαντα ὑπῆρχον βεβαμμένα,
 3540 χρυσὸν μὲν ἐπικέφαλον εἶχεν ἔς τὴν κεφαλὴν της,
 ὀλόχρυσον δὲ ἄλυσιν εἶχεν ἐπὶ τὸ στῆθος·
 ὀπίσω εἰς τὰ καπούλια μετὰ χρυσῶν κουδῶνων, Σ. 280

3517 ἄλογόν του, 3518 ἔδωκεν. 3520 ἄφησεν. 3525 Ἐκεῖνος ὥσάν ἔκρυψεν. 3526
 ἐπαρήγγειλε. Αἱ διορθώσεις αὗται ἀπὸ στίχ. 3517 ἕως 3526, ἐγένοντο διότι ἐν τῷ βι-
 βλίῳ τούτῳ πᾶσα ἡ διήγησις, ὡς ἐν ἀρχῇ ἔδηλώθη, γίνεται ὑπὸ τοῦ Διγενῆ καὶ οὐχί
 ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, τοιαύτη δ' ἐξακολουθεῖ καὶ ἐν τοῖς ἐπομένοις.

- καὶ ἡ στολὴ τῆς Μαξιμοῦς χρυσίον ὑφασμένη·
 ἐφόρει καὶ λωρίκιον μετὰ χρυσῶν γαστριῶν·
- 3545 φακίολι ἐφόρει πράσινον μετὰ χρυσῶν γραμμάτων,
 κοντάριον ἐβάσταζε βένετον, χρυσωμένον·
 πέντε αὐτῇ παρέτρεχον ἀπὸ τὰ δύο μέρη·
 ἐκ τῶν φαρίων ἐγνώρισα καὶ ἀπὸ τὴν στολὴν τῆς,
 καὶ ὅτι λοιπὸν Φιλόπαππος ἐτύγχανε σὺν ἅμα
- 3550 Ἰωαννικίῳ τε, καὶ τῷ λαμπρῷ Κιννάμῳ,
 καὶ Λεάνδρῳ ὁ ἐνδοξος μετὰ τὸν Μελεμέντζη
 χαρούμενοι κατέβαινον τοῦ ποταμοῦ τὸ χεῖλος· Tr. 196
 οἱ ἄλλοι διεσχόρπισαν νὰ εὕρωσιν τὸν πόρον,
 ἐνθα κάκειθεν δύο τε, ἡ Μαξιμῶ 'ς τὴν μέσην·
- 3555 στραφεῖσα δὲ ἡ Μαξιμῶ λέγει τῷ Φιλοπάππῳ Σ. 281
 „Λέγε μοι, ὦ Φιλόπαππε, ποῦ ὁ τὴν κόρην ἔχων ;“
 Ὁ δὲ φησιν „Οὗτός ἐστιν“, ἐμέ τὴν χεῖρα δεῖξας.
 „Οἱ στρατιῶται ἐρώτησεν „ποῦ εἶναι τοῦ Ἀκρίτου,
 καὶ δὲν γινώσκεις πῶς ἡμεῖς ἤλθομεν εἰς Ἀκρίτην
- 3560 καὶ διὰ τοῦτο ἀμελεῖ καὶ τὸν λαὸν οὐ φέρει;“
 Καὶ λέγει ὁ Φιλόπαππος „Αὐτὸς λαὸν οὐκ ἔχει,
 μόνος του γὰρ περιπατεῖ μετὰ τῆς κόρης ἅμα, Tr. 198
 εἰς τὴν ἀνδρίαν του θαρρῶν, καὶ τόλμην τὴν μεγάλην
 τὴν ἑαυτοῦ, ἡγνοηκῶς, ὅπερ παθῆναι θέλει.
- 3565 Εἰ οὖν καὶ εἶναι μοναχός, σὺ μόνη μὴν πηγαίνης.“
 „ὦ γέρον, τρισκατάρατε,“ ἐκείνη ἀπεκρίθη,
 καὶ διὰ ἕναν ἤφερεις τόσον λαὸν ἀπάνω
 πρὸς δν μόνη περάσασα, θεῶ τε καυχωμένη, Σ. 282
 νὰ πάρω αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐκφέρω;“
- 3570 Ταῦτα εἰποῦσα ἐν θυμῷ ὥρμησε νὰ περάσῃ,
 ἐγὼ δὲ λέγω πρὸς αὐτὴν γενναίως, μετὰ τόλμης
 „Μὴν ἀπεράσης, Μαξιμῶ, πρὸς με τοῦ συνοδεῦσαι,
 ἀνδράσι μόνον πέφυκε ἔρχεσθαι πρὸς γυναῖκας·
 ἔλθω λοιπὸν καὶ γὼ πρὸς σέ, ὡς εἶναι πρέπον τώρα.“
- 3575 Λαλῶ εὐθύς τὸ ἄλογον, ἐμβαίνει 'ς τὸ ποτάμι·
 ἦν δὲ πολὺς ὁ ποταμός, ἔπλευσε τὸ φαρίν μου,
- 3543 μαξιμός. 3558 Οἱ στρατιῶται ἐρώτισαν ποῦ εἶναι ὁ Ἀκρίτης.

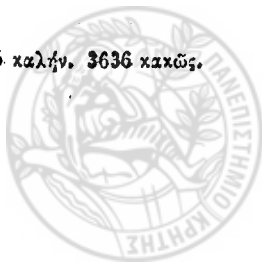

- ἀντίπερα τοῦ ποταμοῦ ἦτον ὀλίγον ὕδωρ,
 κάκεισε δὲ τοῦ ποταμοῦ ἔστεκε ἄρματωμένη,
 μὲ τὸ κοντάρι ἔστεκε ἐμένα νὰ μὲ δώσῃ.
 3580 Ἐγὼ δὲ ὅταν ἐγνώκα εἰς γῆν πατεῖν τὸν ἵππον,
 εὐθύς λαλῶ τὸν ἵππον μου, καὶ σύρω τὸ σπαθί μου, Σ. 283
 ἐκείνη δὲ ἐσπούδαζε κρούειν μὲ τὸ κοντάριν·
 ἦσαν τὰ ἄρματα δυνατὰ, τσακίσθη τὸ κοντάρι·
 ὥρμησεν ἵνα γυρισθῇ νὰ σύρῃ τὸ σπαθίον,
 3585 τινάξας αὐθις τὸ σπαθίν, ταύτης μὲν ἐφείσάμην,
 τῆς βόρχας δὲ τὴν κεφαλὴν ἀπέτεμον εὐθέως, Τρ. 200
 καὶ τὸ μὲν πτώμα χαλεπῶς ἔς τὴν γῆν ἔπεσε κάτω,
 ἡ δὲ ἀναπηδήσασα, τρόμῳ συνεχομένη,
 προσπίπτουσα δὲ ἔλεγε, „Ἀκρίτα, μὴν ἀποθάνω.“
 3590 Ἐλέησα τὸ κάλλος τῆς τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο.
 Ταύτην ἐκεῖ μὲν ἄφησα πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀπῆλθον,
 ὁ δὲ λαὸς ὡς εἶδὲ με ποῦ ἔκρηνισα ἐκείνην,
 κύκλῳ περιεχύθησαν, ὡς αἰτοὶ εἰς βρῶμα,
 ἔς τὴν μέσσην τοὺς μὲ ἔβαλον καὶ ἐπληττον πανταχόθεν, Σ. 284
 3595 οἱ μὲν σπαθείας ἔσυρον, οἱ ἄλλοι κονταρέας,
 ὅπως δὲ πάντας ἤσχυνα ἐντρέπομαι νὰ λέγω,
 ἵνα μὴ ὡς καυχώμενον λογίσσησθέ μοι φίλοι·
 ὁ γὰρ ἐκδιηγούμενος ἰδίας ἀνδραγαθίας
 κενόδοξος λογίζεται ὑπὸ τῶν ἀκούοντων,
 3600 ἐγὼ δὲ οὐ καυχώμενος ταῦτα ὑμῖν ἐμφαίνω,
 οὐ, μὰ τὸν δίδοντα ἰσχὺν καὶ γινῶσιν τοῖς φρονούσιν·
 τὰ λόγια ἅς λέγονται ὡς ἀληθείας ἔργα,
 συγγνώμης ὅπως παρ' ὑμῶν τύχῳ τῶν ἀκούοντων,
 ἐπεὶ περ τίς ἠδύνατο, τόσους ἄρματωμένους
 3605 καθωπλισμένους δυνατῶς, σιδηροφορεμένους;
 ὡς ἦλθον εἰς τὴν μέσσην τοὺς ἄρχησα νὰ τοὺς κρούω· Τρ. 202
 πρὶν λάβωσι τὴν πεῖραν μου ἄρχησαν νὰ μὲ κρούουν, Σ. 285
 ὡς πάντας δὲ τοὺς πρὸς ἐμὲ ἐλθόντας ἐπληττόμην,
 ὅλους τοὺς ἔρριπτον ἔς τὴν γῆν ὁμοῦ καὶ τ' ἄλογά τοὺς,
 3610 καὶ εἶδον τούτους εἰς τὴν γῆν πεσόντας παραχρῆμα,
 ἐκ τῶν αὐτῶν ἐγνώρισαν ὅστις ἐξ ἔργων ἤμην·

- φυγῇ μόνη ἐπίστευον τύχωσιν ἁλυνθερίας,
 ἀλλὰ καὶ φεύγειν ἤθελον, ἔφθανον τούτους τάχει·
 καὶ μὴ δυνάμενοι ποσῶς ἐμοὶ προαντιστῆναι,
 3615 πεζεύοντες τὰ ἄρματα ἔρριπτον ἐμπροσθέν | μου,
 καὶ εἰς τὰ δάση ἔφευγον ὡς εὐτελῇ στρουθία.
 Εἶχον καὶ ἄρματα καλὰ, καλὰ, δυναμωμένα,
 καὶ σὺν θεῷ πεφύλαγμαι ἄβλαβος εἰς τὴν μάχην.
 Οὐκ εἰς πολὺ δὲ γέγονεν ὁ πόλεμος ἐκείνας,
 3620 τὸ παρ' ὀλίγον τόλμημα τῆς ληστρικῆς ἐφόδου,
 ἀλλὰ ταχέως ἔσβεσα ὡς πῦρ ἐν τῷ ἀέρι.
 Θεὸν γὰρ ἔχων βοηθὸν καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους,
 στεργῶς αὐτοὺς κατέστρεψα νικήσας κατὰ κράτος·
 εἰς τούτους γὰρ οὐκ ἔσυραν ῥαβδίον ἢ κοντάριν,
 3625 ἀλλὰ σπαθίον ἔσυρα, ἔκαφθον πάντας ἔλαυς,
 καὶ ὅσους ἂν κατέτυχον ἔκοπτον ὡσεὶ χόρτον·
 ἢ γῇ αὐτοὺς ἐλάμβανεν νεκροὺς, ἀποθαμένους,
 οἱ ἄλλοι δὲ συνέπιπτον, συνέκρουον ἀλλήλοις,
 καὶ συμπατούμενοι σκληρῶς, ἀπόβνησκον ἀδίκως.
 3630 Ἐν ταύτῃ οὖν τῇ συμπλοκῇ, τῇ γενομένῃ μάχῃ,
 ὀλίγοι ἐφυλάχθησαν ἄτρωτοι τοῦ πολέμου,
 ὁ δὲ πεντάρημος στρατὸς ἐκείνων τῶν γενναίων,
 Φιλόπαππος, ὁ Κίναμος μετὰ τοῦ Ἰωάννου, Σ. 287
 καὶ θαυμαστὸς ὁ Λεάνδρος μετὰ τοῦ Μελεμέντζη Τρ. 204
 3635 βουλὴν ἐσκέψαντο κακὴν νὰ γένῃ πρὸς ἐκείνους,
 ὁπότεν θέλω νὰ στραφῶ, καλῶς νὰ πολεμήσουν,
 βουλόμενοι κωλύσαι με τοῦ μὴ περᾶσαι πέραν,
 ἐλπίζοντές με ἀνελεῖν, ἔς τὸν ποταμὸν νὰ ρίψουν·
 καὶ γὰρ ἐνόμισαν κακῶς ἐκεῖνοι οἱ πολεμάρχοι
 3640 ἀδύνατος νὰ ἔγιναι ἐκ τοῦ πολλοῦ πολέμου.
 Ἐγὼ δ' αὐτοὺς ἀπὸ μακρὰν ἰδὼν εὐτρεπισμένους,
 καὶ καρτερῶντας τὴν ἐμὴν ἀφίξιν πρὸς ἐκείνους,
 ἐλάλησα τὸ ἄλογον καὶ ἔδραμον πρὸς ἐκείνους.
 Ἐκεῖνοι ὥς με εἶδασιν σπεύδοντα πρὸς ἐκείνους,
 3645 ὥρμησαν τὰ κοντάρια οἱ πάντε στρατιῶται,

3635—36 Οἱ δύο στίχοι ἐκφέρονται δι' ἐνὸς ἐν χειρ. Τρ. 3635 καλὴν. 3636 κακῶς.

καὶ κονταρίας μ' ἔδωσαν μ' ὅλην τὴν δύναμιν τους. Σ. 288

Ἦσαν τὰ ἄρματα ὀχυρά, ἀνδρείος ὁ στρατιώτης,
καὶ ἡ βουλὴ ἡστόχησε στρατιωτῶν τῶν πέντε,
πάντα γὰρ ἔκοψα ἐγὼ τῷ ξίφει τῆς χειρός μου.

3650 Ὁ Λεάνδρος, μὴ ὑπολαβὼν πείραν ἐμῆς ἀνδρίας,
σύρει σπαθὴν ἐτόλμησεν, ἐπάνω μου κατῆλθεν,
καὶ ὤρμησε τοῦ δοῦναί με ἔς τὴν κεφαλὴν ἀπάνω,
ἐγὼ δὲ ἐσυντόμευσα, ραβδέαν τοῦτον κρούω,
καὶ εἰς ποτάμιν ἔπεσεν ὁμοῦ με τ' ἄλογόν του·

3655 δὲν οἶδα ἂν ἀπόθανε, ἦ ζῇ, ἦ ἂν ἐπνίγη.
Ὡς εἶδον λοιπὸν οἱ τέσσαρες τοῦτον καθόντα οὕτως
ἐστρέψασι καὶ ἔτρεχον, ἔφευγον κατὰ κράτος,
καὶ πλέως δὲν ἐγύρισαν, πληρόνοντας τὸν δρόμον·
τότε ἐγὼ ἐφώνησα κράζων αὐτοῖς τοιαῦτα

Tr. 206

Σ. 289

3660 „Ἐκδέξασθε, τί φεύγετε, μικρὸν προσκατερεῖτε,
δὲν εἶναι πρέπον εἰς ἐσᾶς νὰ φεύγουν οἱ ἀνδρεῖοι,
ὦ στρατιῶται ἐκλεκτοὶ, περίφημοι ἐν πᾶσι,
ἀλλ' ἐπιμεῖναι καρτερῶς τὴν τοῦ πολέμου πείραν.

Καὶ σὺ μὲν, ὦ Φιλόπαππε, καλῶς ποιεῖς καὶ φεύγεις,
3665 γέρων ὑπάρχων ἀναιδής, στερρὸς ἐν τοῖς πολέμοις,
οὔτοι δὲ νέοι καὶ στερροὶ, ἔμπειροι εἰς ταῖς μάχαις,
θαυμάζω πῶς ἐκφεύγουσιν συντόμως ὡς παιδιὰ.“

Ὡς εἶδον τούτους φεύγοντας, μηδόλις στρεφομένους,
τὸν ἔππον ἐπιτάλησα ἵνα τοὺς ἐπιφθᾷσω·

3670 ὁ Μελεμέντζης ὤρμησεν καὶ πρὸς με ἀνέστραφη,
ραβδέαν τοῦτον δέδωκα μέσον τῶν δύο ὤμων,
καὶ σύσσελλος κατέβη τε τῆς φάρας κουρασθείσης.
Οἱ ἄλλοι ἐπεμάκρυνον οὐκ ἔσχυσαν τοῦ φθᾶσαι,

Σ. 290

3675 „Φεύγετε τοίνυν, φεύγετε, καλὰ μου καλληκάρια,
καὶ μέμνησθε τοῦ μοναχοῦ Ἀκρίτου Βασιλείου.“
Καὶ οὐκ ἐδίωξα αὐτοὺς τὴν συμφορὰν οἰκτεῖρας·
ἔλεον γὰρ ἀείποτε εἶχεν πρὸς τοὺς φυγόντας
νικᾶν καὶ μὴ ὑπερνηκᾶν, φιλῶν τοὺς ἐναντίους,

3659 κράζειν.

- 3680 ὑπέστρεψα δὲ ὀπισθεν, σιγῇ περιπατῶντας.
Πλησίον δὲ τῆς Μαξιμοῦς ἔλθων τοιαῦτε εἶπον
„Ἡ καυχωμένη ἄμετρα, θαρροῦσά τι ἰσχύειν
ἄπελθον, ἐπισύναζον τοὺς δυνηθέντας φεύγειν,
καὶ ἀνδραγάθει σὺν αὐτοῖς ἐκεῖ ὅπου θέλῃς μόνῃ.
3685 Ἐξ ὧν ἔπαθες μάνθανε καὶ μὴ ἀλαζονεύου,
θεὸς γὰρ ἀντιτάσσεται ὑπερῆφάνοις πᾶσιν.“
Ἐκείνη δὲ πρὸς ὑπαντὴν δραμοῦσα ἡμετέραν,
τὰς χεῖράς τῃς ἐσταύρωσε πρεπόντως τὰς ἰδίας,
καὶ μέχρι γῆς τὴν κεφαλὴν ἐκλινεν εὐκοσμίως·
3690 ἀπάντων γενναιότατον ἐγνώρισεν ἐμένα.
„Τὴν σὴν ἀνείκαστον ἰσχὺν καὶ τὴν φιланθρῶπιαν
εἶχεν οὐδεὶς τῶν παλαιῶν καὶ τῶν ποτὲ ἀνδρείων.
Ἐκεῖ ὅπου μ' ἐκρέμνισας εἶχες καὶ τοῦ φονεῦσαι,
ἀλλ' ἔφησας ὡς δυνατὸς καὶ μέγας ἐν ἀνδρίᾳ.“
3695 Εἶτα περιλαβοῦσά μου τὸν πόδα κατεφίλει,
„Εὐλογημένος ὁ πατὴρ καὶ μήτηρ οἱ τεκόντες,
κοιλία ἢ βαστάσασα, μασθοὶ οἱ θρέψαντές σε·
τοιούτον γὰρ οὐδέποτε ἕτερον εἶδον ἄνδρα.
Πληρῶσαι οὖν παρακαλῶ σέ, τὸν ἐμὸν δεσπότην,
3700 καὶ αἰτησιν ἑτέραν τε ἐκ ταύτης, ὅπως γνώσης
ἀκριβεστέραν τὴν ἐμὴν ἐν τοῖς πολέμοις πείραν·
πρόσταξόν μοι τοῦ ἀπελθεῖν καὶ νὰ καθαλλικεύσω,
καὶ πάλιν νὰ ἔλθω τὸ πρῶτ' ἐν τῷ παρόντι τόπῳ
ὅπως μονομαχήσωμεν οἱ δύο κατὰ μόνας.“
3705 „Μετὰ χαρᾶς“, τὴν Μαξιμῶ εἶπον ἐγὼ εὐθέως,
„Ἄπελθε ὅπου βούλειςαι, καμὲ ὧδε εὐρήσεις,
μᾶλλον δὲ φέρε καὶ τοὺς σοὺς ἑτέρους ἀπελάτας,
καὶ δοκιμάσεις ἅπαντας τοὺς κρείττονας νὰ μάθῃς·
καὶ περὶ τούτου παντελῶς ἔχε ἀμεριμνίαν.“
3710 Καὶ τότες ἑκείνην ἡχάρισα τῶν ἐπαρθέων ἵππων·
ἤφερρον ἓνα πρὸς αὐτήν, προστάξας ἐπιβῆναι.
Ἄπερα οὖν τὸν ποταμὸν ἐκείνη πρὸς τὰ οἰκεία,
χάριν μοι, ὡς ἐφαίνετο, πολλὴν ὁμολογοῦσα·

3692 καὶ οὐδένας. 3694 ἑνανδρείαν, 3711 ἤφερρον τοῦτον.

- Καὶ εἰς τὴν τέντα μου ἔλθων ἐξέβαλον τὰ ὅπλα,
 3715 ἐνεδυσάμην παντελῶς πτενώτατον μαχλάμι,
 καὶ ἡ χλαμὺς ἐφαίνετο βασιλικὴ πορφύρα·
 ἔβαλον σγοῦρον κόκκινον, εὖμορφον καμηλαύχιν,
 καὶ ἵππον μετεσέλλισα δάγαλλον, ἀστεράτον,
 3720 ὃς εἶχε γνώμην κάλλιστον ἐν ταῖς ἀνδραγαθίαις·
 σπαθὶν, σκουτάριν ἔλαβον, καὶ βένετον κοντάριν,
 τὸν ποταμὸν ἐπέρσσα ἐσπέρας τότε οὔσης,
 καὶ δι' αὐτὸ κατώκνησα νὰ 'πάγω εἰς τὴν κόρην·
 ἔστειλον τότε τὰς αὐτῆς δύο θαλαμηπόλους,
 εἶχομεν γὰρ καὶ ἱκανοὺς ἀνθρώπους νὰ δουλεύουν,
 4725 καὶ ἡ κατοίκητις αὐτῶν μακρόθεν ἐκ τῆς τέντας,
 οὐχὶ δὲ ἅπαντες ὁμοῦ, ἀλλ' ἄνδρες μὲν ἰδίως,
 αἱ δὲ γυναῖκες ἔλειπον, εἰς ἄλλο μέρος ἦσαν.
- Περάσας τότε τὸ λοιπὸν τὸν ποταμὸν Εὐφράτην,
 καὶ εἰς τὸν κῆπον τὸν τερπνὸν εἰσῆλθον παραυτίκα·
 3730 τὸν ἵππον μου ἀνάπαυσιν ἐχάριτα τὴν νύκταν,
 πρὸς ὄρθρον δὲ ἐπαναστάς καὶ ἐπιβάς τῷ ἵππῳ,
 καὶ εἰς τὸν κάμπον ἀνελθὼν ἱστάμην ἀναμένων.
- Καὶ δταν ἡμέρα 'γέλασε καὶ ἥλιος ἐφάνην,
 καὶ τοῦ ἡλίου λάμπαντος ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας,
 3735 καὶ τότε μόνῃ ἡ Μαξιμῶ ἐφάνη εἰς τὸν κάμπον·
 ἵππον ἐκαβαλλίκευεν ἄσπρον ὡσάν χιόνιν,
 τὰ τέσσαρα ὀνύχια τοῦ δηλωθέντος ἵππου
 3740 ἀπάνω 'ς τὸ λωρίκιον λαμπρὸν ἐφόρει ροῦχον,
 πολύτιμον καὶ θαυμαστὸν διὰ λιθομαργάρων·
 ἐν τῇ χειρὶ ἐβάσταζε πολλὰ λαμπρὸν κοντάρι,
 κοντάρι ἀραβίτικον, βένετον, χρυσωμένον,
 3745 σκουτάρι ἐκράτει ἀργυρὸν, γύροθεν χρυσωμένον,

Σ. 294

Σ. 295

Τρ. 212

3716 Λεῖπει ἀπὸ χειρ. Τρ. 3722 κατοίκησα. Διὼρθωσα κατὰ τὸ χειρ. Τρ. 3726
 ἄνδρας. 3738 'Εν στίχῳ 3533 ὁ κρῖκος γρίφεται κόκκος, ὥστε φαίνεται ὅτι ἦσαν ἐν
 χρήσει ἀμρότεραι αἱ ὀνομασίαι τῆς ἐρυθρᾶς αὐτῆς βροχῆς.

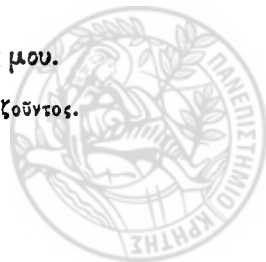
ἔς τὴν μέσσην εἶχεν λέοντα δλόχρυσον ἐκ λίθων,
καὶ διὰ τάχους ἤρχετο διὰ νὰ πολεμήσῃ.

- Ταύτης ἐγὼ πρὸς ὑπαντὴν ἐκίνησα εὐθέως,
καὶ πλησιάσαντες ὁμοῦ ἤσπασθημεν ἀλλήλους,
3750 εἴτα ἀπεχωρίσθημεν λαλήσαντες τοὺς ἵππους Σ. 296
ἄνω καὶ κάτω πρὸς μικρὰν διαδραμόντες ὥραν.
Οἱ δύο προσυπαντήθημεν διὰ τῶν κονταρίων,
καὶ ἐκ τῶν δύο οὐδαμῶς τις ἐκρεμνίσθη τότε,
καὶ χωρισθέντες παρευθὺς ἐβγάλαμεν τὰς σπάθας,
3755 καὶ κρούοντες ἐνστατικῶς ἐπέσαμεν οἱ δύο.

- Ταύτην ἐγὼ, ὦ βέλτιστοι, κατὰ πολλὰ ἑλπούμην,
ἀνδρῶν γὰρ εἶναι ὄνειδος οὐ μόνον νὰ φονεύσουν,
ἀλλὰ οὐδόλως πόλεμον νὰ στέσουν μὲ γυναῖκας·
αὕτη δὲ ἦτο ὀνομαστὴ ἀπὸ τοὺς ἀνδρειωμένους,
3760 καὶ δι' αὐτὴν τὴν ἀφορμὴν τὸν πόλεμον ἐπῆγον·
χεῖρα δ' αὐτῆς τὴν δεξιὰν πλήσας ἐν τοῖς δακτύλοις
λοιπὸν ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἢ σπάθη ἔπου εἶχεν.
Τρόμος ἐκείνην ἔπιασεν, μεγίστη δὲ δειλία. Σ. 297 Τρ. 214

- Ἐγὼ δὲ ἐξεφώνησα „ὦ Μαξιμῶ, μὴν τρέμης,
3765 νὰ σ' ἐλεήσω ὥσπερ γυνὴν καὶ κάλλος στολισμένην,
ἀλλ' ἵνα γνωρίσης τίς εἰμι σαφέστερον ἐξ ἔργων
ἰσχὺν ἐμὴν ἐνδείξω σοι ἐπὶ τῷ σῶ τε ἵππῳ·
καὶ τὸ σπαθί μου ἐσήκωσα ἔς τὸ ἄλογον ἀπάνω,
σπαθίαν δὲ καταβαστὴν εἰς τοὺς νεφροὺς εὐθέως
3770 δέδωκα μὲ τὴν δύναμιν ὀλίγην νὰ γνωρίσῃ,
καὶ εἰς νεφροὺς τὸ ἔδωσα ἐχώρισα ἔς τὴν μέσσην.
Ἐκείνη ἀναπῆδησε πολλὰ τεταραγμένη,
ἐπαρακάλει πᾶμπολλα, θερμῶς ἐκδωσωπαῦσα,
„Ἐλέησον, αὐθέντα μου, τὴν σὴν ἀχρεΐαν δούλην,
3775 τὴν μὴ καλῶς πιστεύσασαν, μηδὲ πειστεῖσαν ἔργοις,
καὶ ἔχεις ἀνδρείαν ἐκ θεοῦ καλὴν, χαριτωμένην. Σ. 298
Ἐλέησόν με, αὐθέντα μου, τὴν καταπλανεμένην,
ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀκουσον δεήσεως τῆς φίλης,
καὶ πλήρωσον τὴν δέησιν τῆς ταπεινῆς ψυχῆς μου.

3762 ἡ χεῖρα ὅπου εἶχεν. 3768 Λαίπει ἀπὸ χειρογράφου Τραπεζούντος.

- 3780 Λόγον ἐθέμην ἐξ ἀρχῆς πρὸς τὸν δεσπότην πάντων
μὴ συνελθεῖν ποτε ἀνδρὶ, μὴ παρθενίαν φθειραὶ
μέχρι ἑάν τις τῶν ἀνδρῶν νικήσῃ κατὰ κράτος,
καὶ πρὸς ἀνδρίαν εὐρεθῇ στερρότερός μου τότε,
καὶ τοῦτο μὲν ἐφύλαξα ἕως ἐτούτην ὥραν,
- 3785 καὶ τὰς ὀρέξεις ἔφυγον καθαρὰς τῆς σαρκός μου.“
„Νὰ μὴν ἀποθάνῃς, Μαξιμῶ,“ ἐγὼ ἐκείνη εἶπον,
„αὐτὸ ποῦ λέγεις μοι λοιπὸν ἀδύνατον ὑπάρχει·
γυναῖκα ἔχω νόμιμον, κατὰ πολλὰ ὠραίαν,
καὶ τὴν ἀγάπην ἐκείνης δὲν δύναμαι ν' ἀφήσω. Σ. 299
- 3790 Ἔρχου λοιπὸν ἀπέλθωμεν πρὸς τὴν σκιάν τῶν δένδρων
καὶ διδαχθῆσθαι ἅπαντα τὰ κατ' ἐμὲ πῶς εἶεν.“
Ἐλθόντες δὲ πρὸς ποταμὸν ἐν δένδροις ὑποκλίνοις
ἢ Μαξιμῶ τὴν ἑαυτῆς ἐκπλύνουσά τε χεῖρα, Τρ. 216
καὶ δόκιμον εἰς τὴν πληγὴν βότανον ἐπιθοῦσα,
- 3795 ὅπερ πληγαῖς εἰώθαμεν ἔχειν εἰς τοὺς πολέμους,
ρίπτει τὸ ἐπιλούριον, ἦτο πολὺς ὁ καύσων,
τὸ ροῦχον δὲ τῆς Μαξιμοῦς ἦτο ἀραχνιασμένον,
τὰ μέλη ταύτης ἤστραπτον τὰ πάντα ὡς ἀκτῖνες,
καὶ τὰ βυζία ἔσκυπτον ὡς εὐθαλῇ τε μῆλα.
- 3800 Ἐτρώθη δέ μου ἡ ψυχὴ, ὠραία γὰρ ὑπῆρχε,
καὶ πάντα γὰρ τὰ μέλη της ἔλαμπον ὡς καθρέπτης.
Κατέβη ἐκ τὸ ἄλογον καὶ ἔλεγε βοῶσα Σ. 300
„Χαίροις, δεσπότης ὁ ἐμὸς“ ἐπάνω μου δραμοῦσα,
„δούλη σου ὄντως γέγονα τῇ τοῦ πολέμου τύχῃ,“
- 3805 καὶ χεῖρά μου τὴν δεξιάν ἡδέως κατεφίλει.
Ὡς δὲ ἀνήφθην ἡ φωτιά, ἡ τῆς ἐπιθυμίας,
οὐκ εἶχον ὅστις γένωμαι καθόλου ἐφλεγόμην·
πάντα λοιπὸν ἐσπούδαζον φυγεῖν τὴν ἁμαρτίαν,
καὶ ἑμαυτὸν κατηγορῶν, ταῦτα ἐλογιζόμην,
- 3810 ἔλεγον γὰρ κατ' ἑμαυτὸν, ὦ δαῖμον, κακὴ τύχη,
ὦ δαῖμον, διὰ τί ἀγαπᾷς πάντων τῶν ἀλλοτρίων;
Ἔχω βρύσην ἀθόλωτον, ὅλην μεμυρισμένην.
Ταῦτα διαλεγόμενος καθ' ἑαυτὸν, ὦ φίλοι,

- 3815 ἢ Μαξιμῶ τὸν ἔρωτα ἐξῆπτε πλέως μεγάλων,
τοξεύουσα ταῖς ἀκροαῖς λόγους παγγλυκυτάτους·
ἦτον γὰρ νέα καὶ καλὴ, ὠραία καὶ παρθένος,
καὶ ἐνικήθην παντελῶς ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας.
Αἰσχύνης γὰρ καὶ μίξεως ἀπάσης πληρωθείσης,
εἶτα αὐτὴν καταλιπὼν, προπέμψας τε ἐκεῖθεν,
3820 λόγους ἐξεῖπον πρὸς αὐτὴν νὰ τὴν παρηγορήσω
„Ὑπαγε, κόρη μου, καλῶς μὴ μοῦ ἀλησμονήσης.“
Καὶ ἐν τῷ ἵππῳ ἐπιβάς τὸν ποταμὸν διῆλθον.
Ἐκείνη τότε ἔπλυνεν αὐτῆς τὴν παρθενίαν·
3825 καὶ μετὰ ταῦτα γέγονα πρὸς τὴν ἐμὴν φιλόττην·
Κατῆλθον ἐκ τοῦ ἵππου μου ταύτην φιλῶ ἀπλήστως,
εἶδες, ψυχὴ μου, ἔλεγον, ἐκδικητὴν, ὃν εἶχες,
καὶ τί λογῆς βοήθειαν ὁ πλαστουργὸς παρέσχε·
ἡ δέ τινα ἐν τῇ ψυχῇ ζηλοτυπίαν εἶχεν.
3830 „Ἐν ᾧπασιν εὐχαριστῶ,“ ἀντέφη, „κύριέ μου,
δάκνει με δὲ τῆς Μαξιμοῦς ἡ πάντολμος βραδύτης,
τί ἐργάζου μετ’ αὐτῆς ἐγὼ γὰρ οὐ γινώσκω,
ἔστι καὶ τοίνυν ὁ θεὸς ὁ τὰ κρυπτὰ γινώσκων,
ὃς συγχωρήσει σε, καλὲ, ταύτην τὴν ἀμαρτίαν.
3835 Ἄλλ’ ὄρα μὴ, νεώτερε, μὴ πάλιν τοῦτο πράξης
καὶ ἀποδώσῃ σοι θεὸς ὁ κρίνων δικαιοσύνην·
ἐγὼ δὲ τὰς ἐλπίδας μου εἰς θεὸν ἀνεθέμην,
ὅστις διαφυλάξει σε καὶ σώσει τὴν ψυχὴν σου,
καὶ χαίρειν ἀξιώσει με τὰ πάντερπνά σου κάλλι
3840 εἰς χρόνους πλείστους καὶ καλοὺς, πανεύμνοστέ μου κύρκα.“
Λόγοις δ’ ὅμως πιθανικοῖς ταύτην παρεκρούμενη,
ἀγγέλλων τε τὸν πόλεμον τῆς Μαξιμοῦς ἀρχῆθεν,
τὴν χεῖρα πῶς ἐπλήγωσα τὴν δεξιάν ἐκείνης,
προσέθηκα καὶ αἵματος ῥύσιν πολλὴν γενέσθαι,
3845 ἐξ οὗ θανεῖν τὴν Μαξιμῶ παρὰ μικρὸν συνέβη
θάττον εἰμὴ ἐπέζευον, ὕδωρ αὐτὴν ἐκθρέχων,
ταύτην οἰκτεῖρας ὥς γυνὴν καὶ ἀσθενῆ τῇ φύσει,
τὴν χεῖρά τε κατέδησα, πληγὴν ἐκπλύνας ταύτην,

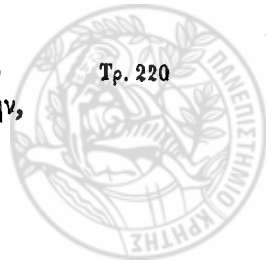
Σ. 301

Τρ. 218

Σ. 302

Σ. 303

Τρ. 220

- καὶ διὰ τοῦτο ἄργησα, μῆλόν μου μυρισμένον,
 3850 διὰ νὰ μὴν ὀνειδιστῶ φονεὺς εἰς τὰς γυναῖκας.
 Ταῦτα ὡς ἤκουσεν αὐτὴ ἀναψυχὴν ἐπῆρε,
 ἀλήθειαν ἐνόμισε τὰ εἰρημένα πάντα.
 Ἐκεῖσε γὰρ τὴν ἅπασαν ἡμέραν διελθόντες,
 οἱ δύο ἐκατέβημεν ἐν τῇ ἐξῆς εἰς τένταν, Σ. 304
 3855 καὶ διὰ τὴν ἀπόλαυσιν ἐκείνων τῶν λειμώνων.
 Ἐδῶ λειμῶνα ἔταν γροικᾶς τὸν κῆπον πάντα λέγε.
 Χαράτσια ἐπαρασκεύασα τὰ ἔθνη διὰ νὰ δίδουν
 ᾿ς τῷ βασιλεῖ τῷ Ῥωμανῷ, τῷ μέγα τροπαιοῦχῳ.
 Ἐκεῖνοι ἐγεγόνασιν περίφημοι ᾿ς τὸν κόσμον,
 3860 καὶ διὰ τοῦτο ἐγράψαμεν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας
 νὰ ἐπαινοῦνται ὡς δυνατοὶ νὰ μὴν ἀλησμονοῦνται,
 καθὼς ἐγράφη ὁ Σαμφὼν ἐκεῖνος ὁ ἀνδρεῖος,
 ποῦ ἔφθειρε καὶ ᾿χάλασε τόσον λαὸν καὶ πληθός,
 ὁ νόμος ὁ Μωσαϊκὸς τὸ λέγει κ' ἐπαινᾷ τον,
 3865 καὶ πάντες οἱ διδάσκαλοι μέγαν καὶ ἰσχυρὸν τὸν λέγουν,
 ὥσπερ ἐγὼ τὸν Διγενῆν καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνδρεῖους.
 Εἰς τοῦτο τέλος ἔδωκα τὸ ἑβδομον βιβλίον, Σ. 305
 διὰ νὰ γράψω κ' ὄγδοον παρέμπροσθεν εἰς τοῦτο,
 νὰ περιγράψω θαυμαστὰ τοῦ Διγενοῦς ἐκείνου,
 3870 ποῦ ἔκαμεν καὶ ἔκτισεν ᾿ς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην.
 Ἐκεῖ τὴν κόρην ἔχαιρε καὶ τὰ λαμπρά του κάλλη,
 καὶ τὴν τρυγὸνα τὴν τερπνὴν καὶ ἄσπρην περιστέρα.
 Ἐκεῖ τ' ἀηδόνια κηλαδοῦν, τὰ χελιδόνια ψάλλουν,
 καὶ ψιττακοὶ καὶ γερανοὶ λαμπρῶς γὰρ μελωδοῦσι,
 3875 Ἐκεῖ τὴν κόρην ἔστησε, τὸν πόλεμον νὰ βλέπη,
 ὅπῳ ᾿καμεν ἀντίπερα ᾿ς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην.
 Τὴν Μαξιμὴν ἐνίκησε γυναῖκαν τὴν ἀνδρείαν,
 καὶ Ἀμαζόνα ᾿τύχανε τὸ γένος τῆς ἐκείνης,
 ὅπῳ ᾿φερεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἐκεῖνος.

Ὑπόθεσις τοῦ ὀγδόου λόγου | τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου. Σ. 306

- 3880 Ὅγδοος λόγος ὁ παρὼν ὑπάρχει | τοῦ Ἀκρίτου
πῶς ἀνψκοδομήσατο οἷ|κον ἐν τῷ Εὐφράτῃ.
Ἔχει δὲ καὶ τὸν θάνατον τοῦ | πατρὸς πρεπόντως,
καὶ πῶς αὐτὸν ἐθρήνησεν | ὥς ἔδει κατὰ χρέος
καὶ τὴν κηδείαν ἔκαμε | τὴν ἑαυτοῦ | κρειττόνως

ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΣ | ΟΓΔΟΟΣ

Σ. 307

Ἀρχὴ λόγου.

- 3885 Ἐπειδὴ κατεπαύσαμεν λέγειν τὰς ἀφηγήσεις
καὶ τὰς ἀνδραγαθίας τε τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου,
ἃς τινὰς διηγήσατο τοῖς φίλοις τοῖς οἰκείοις,
καὶ ταύτας συγγραφάμενος ἐμνήσθην τοῦ θανάτου,
καὶ ταύτας ἐξηγήσαμεν φιλόθεν πάλιν πᾶσιν,
3890 καὶ ἐπὶ τὸ προκείμενον τῶν ἐπιλοίπων λόγων
πάλιν ἐπαναστρέψαντες ἔλθωμεν τοῦ Ἀκρίτου.

Τρ. 222

- Βασίλειος ὁ Διγενὴς καὶ θαυμαστός Ἀκρίτης,
τῶν Καππαδόκων τὸ τερπνὸν καὶ πανθαλές τε ῥόδον,
ὁ τῆς ἀνδρίας στέφανος, ἡ κεφαλὴ τῆς τόλμης,
3895 πάντων τῶν νέων ὁ τερπνὸς καὶ ἀγαλλος ἀνδρεῖος,
μετὰ τὸ πάσας ἀκριβῶς τὰς ἄκρας ὑποτάξας,
πλείστας πόλεις κατασχὼν καὶ χώρας ἀπειθούντων,
καὶ γέγονε περίφημος εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον,
ἐν τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ ἠράσθη κατοικῆσαι·
3900 οὗτος δὲ πάντων ποταμῶν καλλίστατος ὑπάρχει,
καὶ γὰρ τὴν βρύσην κέκτηται ἀπὸ τοῦ παραδείσου,
ἐκεῖθεν φέρει τὴν τερπνὴν καὶ πλείστην εὐωδίαν,
ἔχει μὲν καὶ γλυκύτατον τὴν τῶν ὑδάτων πόσιν,
καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν ποταμὸν ἤφερε ὃς τὸν λειμῶνα,
3905 παράδεισον ἐποίησε κατὰ πολλὰ ὥραϊον,

Σ. 308

Τρ 224

Λόγος ἦ'ος.

- καὶ δάσος ἦν πρὸ ὀφθαλμῶν, ὑπῆρχε μετὰ χρῶμα,
περὶ τὸ δάσος τεῖχος ἦν εἰς ὕψος ἐπηρμένον
ἐρηρυσμένον κάλλιστα καὶ κατωχυρωμένον,
καὶ στυλῶμενον κάλλιστα μετὰ πολλοῦ χαλκοῦ τε·
3910 εἶχεν καὶ τέσσαρας πλευράς ὁ πάντερπνος ἐκεῖνος
παράδεισος ὁ θαυμαστός Ἀκρίτου τοῦ γενναίου·
χρὸς οἰκεῖος ἔξωθεν ὑπῆρχεν ἐκ τοῦ τείχους,
μέσα δὲ τούτου θαυμαστός ὁ στολισμὸς τῶν δένδρων·
οἱ κλάδοι πάντες ἔθαλλον, συνέπιπτον ἀλλήλοις,
3915 τῶν δὲ πετάλων ἐμβολαὶ καὶ τῶν ἐνδόξων φύλλων,
καὶ τῶν καρπῶν αἱ συμπλοκαὶ ὄροφον ἐποιοῦντο,
αἱ δὲ πρασίαι τῶν φυτῶν, τῶν ὑποδένδρων κάτω,
πεφύκασί τε στοιχηδὸν ἀπάντων τῶν ἡδέων·
τὰ μὲν γὰρ ῥόδα ἔασταζον, τὰ ἕτερα δὲ μῆλα,
3920 νάρκισσος ἔθαλλε λαμπρῶς, ἰτέαι τε καὶ ῥόδα,
ἐν μέσῳ δὲ τοῖς ἀνθεσι ὕδωρ συνεπεχεῖτο,
καὶ χάρακες τετράγωνοι ἴσταντο εὐεῖδεῖς τε.
Ὀρνέων πλήθη πάμπολλα ἐβόσκοντο ἔς τὸ δάσος,
τὰ μὲν γὰρ ἦσαν ἡμέρα καὶ ψιττακοὶ καὶ κύκνοι
3925 ἐν κλώνοις καὶ ἐν ὕδασι νομὴν προσεποιοῦντο,
τὰ δὲ λοιπὰ ἐλεύθερον πτερόν γὰρ κεκτημένα,
ἐνέπαιζον πετόμενα εἰς κορυφὰς τῶν δένδρων,
ἄδούσασιν γὰρ λιγυρῶς τὸ τῶν Σειρήνων μέλος,
τὰ δὲ ἀγλαῖζόμενα τῇ τῶν πτερῶν κοσμήσει.
3930 Τοσαύτην ὁ παράδεισος τὴν ἡδονὴν παρείχε,
καὶ τὸν Ἀκρίτην εὐφραине μετὰ τῆς ποθητῆς του.
Παλάτιν ἔκτισε λαμπρὸν μέσον τοῦ παραδείσου,
τὸ κάλλος καὶ τὴν σύνθεσιν εἰπεῖν οὐκ ἐξισχύνω,
ἅπαντες γὰρ δεδύνηνται παράδοξοι οἱ λίθοι,
3935 ὥς μὴ λοιπὸν ἐκφαίνεσθαι τὴν θεωρίαν τούτων,
ὥς ἀπὸ πέτρας τοιγαροῦν ὑπάρχουσαν καλλίστως
ἀλλ' ὥς ἡδὺ παρεμφερές ἐξηλλαγμένον χροαῖς.
Πάτους μὲν εἶχε τέσσαρους ὁ ἐμπροσθεν οἰκίσκος,
ἅπας χρυσομεσόχτιστος, περιηργυρωμένος,

3920 ἰτέων τε καὶ ῥόδων.

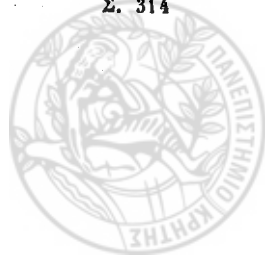
- 3940 τριώροφος ἐτύγγανε ὑψίτατος τε ἄγαν·
ἡ πόρτα δὲ ἡ ἔμπροσθεν ἦτο πολλὰ μεγάλη,
τὸ ὕψος μὲν ὥσεί πηχῶν εἴκοσι καὶ τεσσάρων,
ὑπερνικῶντες καλλονὴν πολλὴν τοῦ διαχρύσου.
Ἐνδοθεν τούτου ἕτερος κατεσκευάσθη οἶκος,
3945 τὸ ὕψος μὲν ὥσεί πηχῶν εἰκοσί τε καὶ δύο,
κεκοσμημένος πάντοθεν ἐν χαλκοτάτῳ εἶδει,
ἐκ λίθων μὲν βασιλικῶν ἐρηρυσμένος ἅπας.
Τοσοῦτον δὲ ἐστίλβωσαν τοὺς λίθους οἱ τεχνῖται,
ὥστε ὁποῦ ἐφαίνοντο πορφύρα τε καὶ βύσσον.
3950 Τὰ ὑπερῶα ἅπαντα χρυσοκατεσκευάστο,
ἡ στεγῶσις δὲ πάντοθεν ἦτο κεχρυσωμένη.
Εἶχεν καὶ ἔργα θαυμαστὰ διάφορα ποικίλα,
τὰ ἔσω ἦσαν πλουμιστὰ μετὰ τιμίων λίθων,
αἱ δὲ θυρίδες ἅπασαι τοῦ πανευφήμου οἴκου
3955 μεγάλαι μὲν καὶ θαυμασταὶ καὶ λαμπεραὶ ὥς φῶτα,
διατὶ εἶχον μάλαγμα καθαρὸν τῆς Ἀραβίας χώρας·
σταφύλια μὲ τὰ κλήματα εἶχον κεχρυσωμένα,
οἱ στύλοι δὲ οἱ ἅπαντες κεχρυσοστολισμένοι,
ὥς πάντα καταλάμποντα ἀπὸ τῆς λαμπηδόνος.
3960 Κ' ἔταν μὲν ὁ ἥλιος ἐδίδε τὰς ἀκτῖνας,
πυρῳδεστάτην ἔλλαμψιν ἔπεμπε τὸ χρυσίον,
τὰς ὀψεις πάντων τῶν ἐκεῖ ἕτερπε τυγχανόντων.
Ταῦτα λοιπὸν ὁ θαυμαστὸς Ἀκρίτης ἐκτελέσας
καὶ πύργον μέγαν τοῖς αὐτοῖς ἔκτισε ὠραῖον πάντα·
3965 τὸ ὕψος ἦτον ὑπέρψηλον, καὶ θαυμαστὸν τὸ κτίσμα,
ἀπὸ γὰρ γῆς τετράγωνος τὴν ἄνω βάσιν εἶχεν,
συνηρμωσμένος τε καλῶς ἐκ τῶν πριστῶν τῶν λίθων·
ἄνωθεν δὲ ὀκτάγωνος μετὰ λαμπρῶν θυρίδων·
τοσαῦτα πάντα ὕψωσεν, ὅπως καλῶς ὀρᾶσθαι
3970 χιῶν Συρίαν ἅπασαν τὴν πρὸς Βαβυλῶνα
ἐκεῖνοι, ὅπου μακρόθεν ἔβλεπον ὑψίκομον | τὸν πύργον,
καὶ ἀπὸ τὴν λευκότητα ἐφαίνετο ὅσαν χιόνιν.
Καὶ ἐν αὐτῷ καὶ τρίκλινον σταυροειδῶς ποιήσας,
3956 Δὲν ὑπάρχει ἐν χειρογράφῳ Τραπεζοῦντος. 3964 κτίσας.

Σ. 312

T. 228

Σ. 313

Σ. 314

- ἔνθεν κακεῖθεν τῶν μερῶν εὖτως καλῶς εἰργάσθη·
 3975 τὴν σκάλαν εἶχεν στρογγυλὴν, ἧς τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου,
 ἀνάβασιν εἶχεν περισσὴν τὴν ἐπὶ τοῦ τρικλίνου.
 Ἐκάμασιν καὶ τοὺς πινσοὺς τὸ μῆκος πενταπῆχεις,
 καὶ στύλους ἐκεῖ ἔστεσε τούτους ἐν τῷ τρικλίνῳ,
 ἔβαλε πλίνθους τέσσαρας ἐφ' ἑκάστον πινσόν τε
 3980 μεγίστους, ἀργυρέους τε, σταθμὸν ταλαντιαίους.
 Τὸν ὄροφον ἐστόλισεν ἐκ λίθων καὶ μαργάρων,
 μετὰ χρυσοῦ καθαροῦ ἅπαντα συσχιάσας·
 τὸ ἔδαφος ἐκάλλυνε μετὰ τιμίων λίθων,
 τὸν τοῖχον καὶ τὸ ἔδαφος ἐστόλισεν ὡραίως,
 3985 μέσον δὲ τούτων ἔβαλεν σφαιροειδῆ τε λίθον,
 ἐκεῖνος ὁ λίθος ἔλαμπεν ὥσπερ τὴν λαμπηδόνα,
 καὶ ἔλαμπεν ἐν τῇ νυκτὶ φῶς εἰς τὸν οἶκον ὅλον.
 Τὰς πόρτας τοῦ ἐλάμπρυνε μὲ καθαρὸν χρυσίον,
 μετὰ τῶν λίθων τορνευτάς ἔκαμε τὰς θυρίδας·
 3990 ἡλιακοὺς ἐποίησεν ἔξωθεν τοῦ τρικλίνου,
 χαλκοκεραμοκάμωτον τὴν ὕλην πᾶσαν τούτων
 ἐποίησεν, ὥς ἄξιον πολλῶν λαμπρῶν ἐπαίνων.
 Ὦντως λαμπρὸν καὶ θαυμαστὸν ἐφάνη τὸ παλάτι,
 ἦτον ὅλον τετράγωνον, ὥς τὸ τοῦ πύργου εἶδος,
 3995 καὶ πλάκας εἶχε τορνευτάς ἧς ἐκεῖνο τὸ παλάτι,
 ἧς ἐκείνας ἀπάνω ἐστόρησεν τοὺς ἀπ' ἀρχῆς ἀνδρείους,
 ἀπὸ Σαμφῶν ἀρχόμενος πρὸς ἀλλοφύλων μάχην,
 τὸν λέοντα ὅπου ἔσχισε χερσὶ τε παραδόξως,
 καὶ χιλιάδας ἀπέκτεινε μόνος ἐν σιαγόνι·
 4000 τῆς Δαλιδαῶς τὸν χωρισμὸν καὶ τύφλωσιν τὴν τούτου,
 τῶν δυναστῶν τοὺς ἐμπαιγμοὺς, κολάσεις ἀλλοφύλων,
 καὶ τελευταῖον ἑαυτοῦ κατάλυσιν ἀθρόαν,
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐορτῆς ναοῦ προσγινομένης,
 καὶ ἑαυτὸν ἀπώλεσεν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων,
 4005 Μέσον περάτων τὸν Δαβίδ, ὅπλων χειρῶν παντοίων,
 μόνον σφενδόνην τῇ χειρὶ κρατῶντας καὶ βολίδας,
 ἐκεῖθεν δὲ τὸν Γολιάθ μέγα τῇ ἡλικίᾳ,

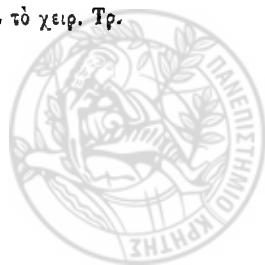

- ὅς τὴν θεωρίαν φοβερὸν, πολὺν τε ἐν ἰσχύϊ,
 περιφραγμένον κεφαλὴν μέχρι ποδῶν σιδήρῳ,
 4010 ἐν τῇ χειρὶ κοντάριον κρατῶντας κατὰ Δαβὶδ τε, Τρ. 232
 στρογγύλον λίθον ἐμβαλὼν τῷ Γολιάθ ἐρρίπτει, Σ. 317
 τὸν μὲν βληθέντα κατὰ γῆν πέπτωκε παραχρῆμα,
 τὸν δὲ δραμόντα τάχιον καὶ μάχαιραν λαβόντα,
 καὶ τέμνοντα τὴν κεφαλὴν καὶ ἄραντα τὸ νῆκος.
 4015 Εἶτα τὸν φθόνον τοῦ Σαοὺλ, φυγὴν τοῦ πραοτάτου,
 μυρίας τὰς ἐπιβουλάς, θεοῦ τὰς ἐκδικήσεις,
 καὶ βασιλείαν τοῦ Δαβίδ, πόλεμον ἀλλοφύλων
 τὰ ἄλλα δὲ ἐξαίσια βασιλείων τὴν βίβλον,
 βασιλείων δὲ τὴν γραφὴν, ὁ νόμος δὲ Ἑβραίων.
 4020 Τοῦ Ἀχιλλέως στέρησιν, τοὺς μύθους καὶ πολέμους,
 καὶ τοῦ Ἀλδεγαλᾶ φυγὴν, τὴν ὀλεθρίαν πάνυ,
 Ἑλόπης τε τὴν συμφορὰν, νυμφίους τοὺς καθέκτους,
 καὶ ὁδηγίαν θαυμαστὴν πρὸς Κίναμον τὴν τόλμην,
 Βελλεροφῶντα κτείνοντα Χίμαιραν τὴν πυρφόραν, Σ. 318
 4025 τὴν νίκην τοῦ Δαρείου τε, τρόπαια δὲ μεγάλα,
 τοῦ Ἀλεξάνδρου φοβεροῦ καὶ τοῦ στερροῦ φανέντος,
 Κανδάκην τὴν βασίλισσαν καὶ τὴν λοιπὴν σοφίαν,
 κατορθωμάτων τῶν πολλῶν ἀνακτος Ἀλεξάνδρου,
 τὰ τοῦ Μωσέως θαύματα, πληγὰς τῶν Αἰγυπτίων,
 4030 τὴν Ἰουδαίων ἐξοδον, κακίστων, ἀγνωμόνων,
 θεοῦ τὴν ἀγανάκτησιν, θεράποντος δεήσεις,
 καὶ Ἰησοῦ τὰς τοῦ Ναυῆ ἐνδόξους ἀριστείας.
 Ταῦτα χρυσᾷ ἐποίησεν ἐν τοῖς δυσὶ τρικλίνους,
 διὰ νὰ ἔχωσι χαρὰν ἐστόρησεν Ἀκρίτης·
 4035 ὅσοι γὰρ τύχωσιν ἐκεῖ ἐκεῖνα νὰ ἰδοῦσιν,
 τοὺς ἀνδριάντας τοὺς καλοὺς καὶ πάντας τοὺς ἀνδρείους,
 πολὺν ἔχων διάστημα τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος, Σ. 319
 τὸ ἔδαφος ἐσκέπασε μετὰ τιμίων λίθων.
 Ἐλαμπεν γὰρ κατὰ πολλὰ, ἐθαύμαζον οἱ πάντες Τρ. 234

4008 φοβερός πολὺς. 4010 Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ χειρ. Τρ. ἔχει τὸν ἐξῆς
 ὁλοσιδῆρῳ φαίνοντα τῇ χρῶα μετὰ τέχνης.

4019 Δὲν ὑπάρχει ἐν χειρ. Τρ. 4020 βασιλείας. Διόρθωσα κατὰ τὸ χειρ. Τρ.

4027 Καὶ δάκην. 4036 Δὲν ὑπάρχει ἐν χειρογρ. Τραπεζοῦντος.

4040 ἐκ τῆς μεγίστης λάμπεως καὶ τοῦ πολλοῦ τοῦ κάλλους
ὕδωρ ἐμφαίνειν πεπηγός καὶ καθαρώτατόν τε.
Ἐκεῖ γὰρ εἶχε τὴν χαρὰν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θέρους,
ἐκεῖ ἐχαίρετον αὐτὸς μετὰ λαμπρᾶς τῆς κόρης,
τῆς τε τὰ κάλλη γυναικῶν ἐν τάφῳ συνθαφάσης.

4045 Καὶ τὸ νερὸν ἐσήκωσε καὶ ᾠήγαιεν ἀπάνω
ἐκ μηχανῆς τῆς ἑαυτοῦ, ὥστε λοιπὸν θαυμάζειν
ὄρωντας τούτου τὴν ὁρμὴν ἀνωφερὲς παράπαν.
Τὰ δένδρη τὰ εὐκαρπα εἰς μέρη τὰ τοῦ πύργου
ἐφύτευσεν ὁ Διγενὴς καὶ θαυμαστός Ἀκρίτης,

4050 καὶ ἀμπελῶνα θαυμαστὸν ἐποίησεν ἐκεῖσε,
τὸν ἔκαμεν εὐσύνθετον, ὠραῖον καὶ εὐμήκη,
εἶδῃ ἀνθῶν παντοδαπῶν τοῦτον ὑπερεκπλήτας,
καὶ τῶν ἀνέμων αἶ πνοαὶ τῶν δένδρων εὐωδίαί,
αὐγὰ ταῶνων καὶ λοιπῶν παντοδαπῶν ὀρνίθων
4055 χαρὰν ἐποίουν θαυμαστὴν ὑπέρτερον τῷ τόπῳ·
καὶ ἦν ὁ ἄνεμος ἡδὺς, εὖσμος τὸ παράπαν.

Σ. 320

Ταῦτα ὁ ἀνδρικότατος Ἀκρίτης ἐκτελέσας,
ἐν μέσῳ τούτων ἔκτισεν περικαλλῆ ναόν τε
εἰς ὄνομα τοῦ μάρτυρος μεγάλου Θεοδώρου.

4060 Εἶτα ἀργυροτράπεζαν ἡμφιεσμένην πάνυ
σκεύη τε πολυτίμητα, διάχρυσα ποιήσας,
ἔχαιρεν εὐφραινόμενος, ὥσπερ ἐν παραδείσῳ,
ἄλλον λιβάδι κρείττονον μὲ ἀνθη στολισμένον,
τῆς κόρης βλέπων τὴν μορφήν καὶ ξένην ἡλικίαν.

Σ. 321

4065 Ἀλλὰ μηδεὶς ἀκροατῶν τοῦ πλούτου θαυμαζέτω,
οἱ μεγιστᾶνοι λέγω δὴ καὶ οἱ σατράπαι πάντες,
φιλοτιμίας ἔστελλον, χαρίσματά τε πλεῖστα,
ὁμοίως καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς ὅλης Ῥωμανίας,
ἔστελλον δῶρα θαυμαστά, ἐξαίσια ἡδέως,

Τρ. 326

4070 αὐτὸν μετὰ φιλότητος, καὶ μετ' εὐγνωμοσύνης.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔστελλεν καθ' ἐκάστην
μεγίστας τοίνυν δωρεάς τῷ θαυμαστῷ Ἀκρίτῃ.
Ῥωμαίων δὲ Σαρακηνῶν, Περσῶν καὶ τῶν Ταραίτων,
οἱ τὰς ὁδοὺς διέτριβον ἐκείνας τότε πάσας,

- 4075 οὐδείς ποτε ἐτόλμησεν ἐκεῖσε πλησιάζαι,
εἰ μὴ αὐτὸς προσέταττεν, ὥς θαυμαστὸς ὁποῦ 'τον. Σ. 322
Πᾶς ἄνθρωπος ὁποῦ ἤθελεν ἐκεῖθεν νὰ περάσῃ
τὴν βοῦλλαν 'κράτει αὐτουνοῦ, ἐπέρνα χωρίς φόβον
καὶ ὅστις δὲν ἐδάσταζεν τὴν βοῦλλαν τοῦ 'Αχρίτου,
- 4080 εὐὺς κακῶς ἀκώλετο ἀπὸ τῶν ἀπελάτων.
Οἱ ἀπελάται ἅπαντες 'προσκύνησαν ἐκεῖνον,
καὶ φόβον εἶχον ἄπειρον ὑπὸ τὴν χεῖρα τούτου,
ὥσπερ ἰκέται βασιλεῖ καὶ ὡς δεσπότη δοῦλοι,
'Εν τούτοις ἄγοντος αὐτοῦ, μηδὲν κακὸν γινώσκων,
- 4085 ἀστένεια δὲ τοῦ πατρὸς αὐτὸς τότε ἀκούσας,
καὶ ὅτι ἀστένεια κακὴ ἔπεσεν εἰς ἐκεῖνον,
ἐσπούδαζε γὰρ καταλαβεῖν τὴν Καππαδόκων χώραν,
πλησίον δὲ πηγαίνοντας τοῦ γονικοῦ του οἴκου
κλαίοντας πάντας ἔδλεπε, θάνατον τοῦ πατρὸς του. Σ. 323
- 4090 Καὶ δὴ μαθόντας ἀληθῶς ὅτι πατὴρ ἐθνήσκει,
τὸ ροῦχό του τότε ἔρριψε κάτω πεσὼν ἐξ ἵππου,
ἐνδύεν δὲ γενόμενος περιπλακεῖς τὸ σῶμα
θρῆνον ἀπεφώνησεν μετὰ πολλῶν δακρύων
,, Ἀνάστα, πάτερ, θέασον τὸ πάμφιλόν σου τέκνον,
4095 θέασον τὸν μονογενῆ, φθέγγου φωνὴν ἡδέως,
νουθέτησον βουλήματι, μὴ με σιγῶν παρέλθῃς. Τρ. 328
Οὐκ ἀποκρίνημι τὸ σὸν φίλτατον τέκνον, πάτερ,
ἐμοὶ ἐκλείσθην ἡ φωνή, ἡ πάντων ἡδυτάτη;
Ποῦ σου τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν, ποῦ τῆς μορφῆς τὸ κάλλος,
- 4100 ποῖος τας χεῖράς σου ἔδσε, τίς τὴν ἰσχύν σου ἐπῆρε,
καὶ τῶν ποδῶν ἐνίκησε ταχύτατον τὸν δρόμον,
τὴν σὴν ἀγάπην ἄπειρον, τὴν πρὸς ἐμέ σου, πάτερ, Σ. 324
χωρίσαι παρεχώρησεν; ὦ τῆς παρανομίας!
ὦ τῆς ἀθρόας συμφορᾶς! ὦ τῆς πικρᾶς δόδυνης!
- 4105 πῶς μετὰ πόνου τὴν ψυχὴν παρεδωκας καὶ λύπης,
καλῶν με ἐξ ὀνόματος, ζητῶν ἄχρι καὶ τέλους;
'Ὡ πάτερ εὐτυχέστατε, παρὰ βραχέα ν ὥραν
οὐκ ἠξιώθην βλέψασθαι ζῶντας τοὺς ὀφθαλμούς σου·
πάντως γὰρ ἤκουσα φωνῆς, εὐχῆς σου τελευταίας,

- 4110 ἐν ταῖς ἀγκάλαις γὰρ ἐμοῦ ἀφῆκες τὴν ψυχὴν σου.
Καλύψω σου τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὦ πάτερ, μετ' ἰδίας
χεῖράς μου ὁ πανάθλιος, τὴν σήμερον ἡμέραν,
καὶ τότε ἀθλιώτερος πάντων εἰμι ἀνθρώπων·
τὰ σπλάγχνα μου τιτρώσκεις μου, ἀθλίαν τὴν ψυχὴν μου.
- 4115 Καλλίτερόν μου ὄφελος ἦτον νὰ ἀποθάνω, Σ. 325
παρὰ ὅπου ἔφθασα νὰ ἴδω τοιοῦτον πάθος
ὀδυνηρὸν καὶ λυπηρὸν, πικρὸν, φαρμακωμένον,
ἄρωνον, ἄλαλον, νεκρὸν, ἀναίσθητον ὡς λίθος,
πόδες ἀργοὶ ἀναίσθητοι, ἀκίνητοι, δεμένοι,
- 4120 χεῖρες δεμέναι, σταυρωταί, ὥσπερ τῶν λίθων | ὕλη.“
Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα ὁ Διγενὴς θρηνήσας,
ὡς καὶ τοὺς λίθους θρηνῶδεῖν ἐποίησε τοὺς πάντας·
πολὺς γὰρ ἦν ὁ κοπετός καὶ μέγιστος ὁ θρῆνος,
ὥστε καὶ πόρρωθεν βοῆς ἀκούσαντες τὸν ὄχλον.
- 4125 Λαβὼν αὐτός γε τῇ μητρὶ ἦλθεν ἐν τῷ Εὐφράτῃ,
ἅμα τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς, τοῦ πανενδόξου ἱκύνου,
πρὸς ὕμνον δὲ καὶ πρὸς ταφὴν τελέσαντες ἡδέως, Τρ. 240
αὐτοῦ τὸ σῶμα ἔθαψαν μετὰ περιχαρίας Σ. 326
λαμπρᾶς, μεγίστης, ὡς εἰπεῖν, μετὰ δορυφορίας.
- 4130 Καὶ τοῦτο μὲν κατέθεντο ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τε.
Ὡς ἄγαν νέος φρόνιμος, φιλόστοργος τῶνόντι,
μητέρα δὲ τὴν ἐκυτοῦ τιμῶντας ὡς εἰκότως,
ποσῶς οὐ συνεχώρησε στραφῆναι ἐν τῷ οἴκῳ,
ἀλλ' ἤγε ταύτην μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ.
- 4135 Ἐκαὶ ἐπαρηγόρησε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα
ὁ Διγενὴς ὁ θαυμαστός, ταύτην προσομιλήσας,
εὐχαριστῶν ἀνέπειπε θεῷ τῷ ἐπὶ πᾶσιν,
δοξαζομένῳ ὕμνον τε πολλὰς εὐχαριστίας·
„Οἶδε γὰρ ἅπαντα αὐτὸς ὁ κτίσας τοὺς αἰῶνας,“
- 4140 κατέλεγε τῇ ἑαυτοῦ παρηγορῶν μητρὶ τε.

4114 σπλάγχνα σου. 4117—20 λείπουν ἀπὸ χειρ. Τρ. 4128—29 Οἱ δύο στίχοι ἐκφέρονται δι' ἐνὸς ἐν χειρ. Τρ. τοῦ ἐξῆς „αὐτοῦ τὸ σῶμα ἔθαψαν μετὰ δορυφορίας“, ὅπερ ἔχει καλῶς· ἐνθὺ τὸ „ἔθαψαν μετὰ περιχαρίας“ ὅπερ προσθέτει τὸ χειρ. Ἀνδρῶν παρέλκει ἐν τῇ ἐννοίᾳ καὶ ἀντιφάσκει πρὸς τοὺς ἀνωτέρω στίχους ἐνθα θρῆνοι καὶ κοπετοὶ μνημονεύονται. 4132 τιμῶσαν. 4140 κατέλεξε τῇ ἑαυτοῦ.

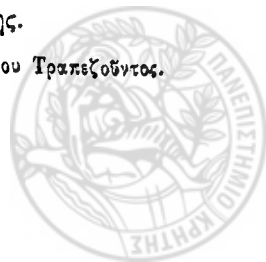

Εἶχε δὲ πρόσδοτον πολλὴν τῶν γονικῶν χρημάτων, Σ. 327
 θανόντος οὖν τοῦ Ἀμηρᾶ, πατρός τοιούτου λέγω,
 ὁ πλοῦτος ὅλος ἔτυχε ἔς τὰς χεῖρας τοῦ υἱοῦ του,
 καὶ ἀπὸ ῥείνους δὲ τοὺς θησαυροὺς ἤφρηνεν καθ' ἐκάστην,
 4145 εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐμοίραζε ὡς ψυχικὸν πατρῶον.
 Μητέρα του, ὅπου ἐχέρευσε, λυπεῖσθαι οὐκ ἀφῆκε,
 ἀλλ' ὡς φιλόστοργος υἱὸς κηδεύσας τὸν πατέρα,
 ἐντίμως τε μετὰ πολλῆς ὄντως τῆς ἀληθείας,
 διὰ τὸν πόθον τὸν αὐτοῦ ἐπῆρε τὴν μητέρα
 4150 ἐν οἴκῳ τῷ περιφανεῖ, τῷ περιδόξῳ ῥείνου,
 καὶ ἦν αὕτη συγχαίρουσα υἱῷ καὶ σὺν τῇ νύμφῃ,
 εὐφραينوμένη ἀληθῶς μητέρα μετὰ τέκνων.

Εἶχε δὲ ἄλλην εἰσοδὸν τὴν ἀπὸ τῶν κτημάτων
 τοῦ στρατηγοῦ τοῦ θαυμαστοῦ, ὃν ἔλαβεν εἰς προῖκα· Σ. 328
 4155 ἔνδεκα γὰρ ἐλάμβανε χρυσίου χιλιάδας
 καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐκ τῶν αὐτοῦ κτημάτων, Τρ.242
 καὶ ἦν ὑπέρπλοτος λοιπὸν χρυσίῳ καὶ ἀργύρῳ,
 ἀνδράποδα καὶ κτήνη τε καὶ τὴν λοιπὴν οὐσίαν,
 ὡς ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἄρχοντας ἐπιβαίνειν·
 4160 καὶ ἦν ἀγαλλιώμενος μετὰ καὶ τῆς συζύγου.
 Ἐν μόνον τοῦτο τὴν ψυχὴν διηνεκῶς ἐλύπει
 καὶ ἄλλον υἱὸν δὲν ἔτεκε νὰ μείνῃ ῥς τὴν πατρίδα·
 ἡ ἀτεχνία ἡ ἄπεικτος, ἡ λίαν δεινοτάτη,
 γινώσκουσι γὰρ ἅπαντες, οἱ οὕτως πειρασθέντες,
 4165 πόσον κακὸν γὰρ ἐγένεν ἡ ἀπαιδία ταύτη·
 καὶ διὰ τοῦτο τὸν θεὸν πάντοτε παρεκάλει,
 ὁλονυκτίαις ἔκαμνε, ὕμνους καὶ παννυχίους, Σ. 329·
 ἀλλὰ σαφῶς ἡστόχησαν ἐλπίδος τῆς τοιαύτης·
 θεοῦ γὰρ πᾶν τὸ δῶρημα τοῦ πάντα δυναμένου.
 4170 Ἀλλ' ὅμως ἦν εὐχαριστῶν καὶ τὸν θεὸν ἐν τούτῳ,
 καὶ τὴν αἰτίαν ἑαυτοῦ προγράφει ἁμαρτίαν.

Οὕτως βιώσας τε καλῶς ὁ Διγενὴς Ἀχρεΐτης
 τύπος ἀρχόντων γέγονεν, ὑπογραμμὸς ἀνδρίας,
 παιδαγωγὸς φρονήσεως, καὶ κλέος σωφροσύνης.

4153 κτισμάτων. 4157 χρυσίον. 4162 Λεῖπει ἀπὸ χειρογράφου Τραπεζούντος.

- 4175 Τὰς τάξεις γὰρ ἀρχοντικὰς οὐδεὶς τῶν ἐν τῷ βίῳ
ὥσπερ αὐτὸς ἠτίμησεν, καλλίστως διαπράξας,
πρὸς βασιλεῖ ὑποταγὴν, πρὸς πάντας τὴν ἀγάπην·
εἶχε θερμὴν ἀντίληψιν πάντοτε εἰς τοὺς δούλους·
οὐ γὰρ ὠργίζετό ποτε προτοῦ νὰ ἐξετάσῃ·
- 4180 ἡγάπα δὲ κατὰ πολλὰ ἐν ἡσυχίᾳ εἶναι,
καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμῶς, ἔνθα αὐτὸς κατῴκει,
εἶασεν ὑποχείριον τοὺς μετ' αὐτοῦ συνεῖναι,
ἀλλ' ἦσαν πόρρωθεν αὐτοὶ ποιοῦντες τὰς δουλείας.
Τὰ μὲν ὁπτὰ οἱ μάγειροι ποιοῦντες καθ' ἡμέραν,
4185 φέροντες οἱ δομέστικοι τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης,
ὁμοίως καὶ οἱ μάγχιπες ἐκόμιζον τοὺς ἄρτους,
ἐκεῖνος δὲ εἰς τράπεζαν ἅπαντας παραθήσας,
κρούων εὐθὺς τὸν κώδωνα ἅπαντες ὑπεχώρουν,
καὶ τὴν φωνὴν τοῦ κώδωνος ἀκούων οἰνοχόος,
4190 κρασί εὐθὺς ἐκόμιζε καὶ καθυπουργεῖ μόνος·
παιδίον γὰρ σμικρότατον ἦτονε ἐκεῖνος·
ὁ κώδων δὲ τὴν δῆλωσιν ἐσήμαινε τῆς χρείας.
'Ακρίτης ἤρχετο εὐθὺς καὶ σὺν αὐτῷ ἡ κόρη,
οἵτινες καὶ ἐκάθιζον ταχέως ἐπὶ κλίνης·
- 4195 μετὰ μικρὸν δὲ ἤρχετο καὶ ἡ καλλίστη μήτηρ
τοῦ Διγενοῦς τοῦ θαυμαστοῦ, ἀνδρείου τοῦ 'Ακρίτου,
καὶ προεσηκόνοντο αὐτοὶ πανευλαβῶς τιμῶντες,
καὶ αὕτη ἐκαθέζετο μόνη 'ς τὸν θρόνον τότε,
συμπλέκουσα φιλτάτους τε ἀγαλλομένη παῖδας.
- 4200 Καθ' ἕκαστον δὲ ἄριστον μετὰ τὸ εὐφρανθῆναι
θαμπούραν τούτου ἔκρουεν 'Ακρίτης ὁ γενναῖος,
καὶ συνῆδον τὰ κρούσματα μετὰ τῆς κόρης ἅμα,
ἐτραγωδοῦσαν εὐμορφα, μελωδικά, μεγάλα,
ὥστε ἐπερίσσευεν τὸ μέλος τῶν Σειρήνων,
- 4205 εἰθ' οὕτως ἐν ὀρχήσματι τὸν ἦχον μεταφέρων,
ἐκεῖθεν τότε 'χόρευον, ἀνίστατο ἡ κόρη·
πευκίων ἀπλωμένων τε ἀνίστατο τοῦ μέλους.
Ποῖος δὲ λόγος δυνηθῇ τὴν καλλονὴν ἐκείνων

Σ. 330

Τρ. 244

Σ. 331

Σ. 332

ἐκφράσαι τοῦ ὀρχήσματος, λαμπρῶν μελωδημάτων;
4210 πάντες γὰρ ταύτην βλέποντας ἐπὶ τὴν γῆν βαδίζων,
τὰς κινήσεις ἐθαύμαζον ποδῶν αὐτῆς ὀρῶντες,
τὰς τῶν χειρῶν διαστροφάς, γυρίσματά τε ξένα.

Καὶ οὕτως ἦτον πάντοτε καὶ ἔρνα ὁ Ἀκρίτης,
χαίρων καὶ εὐφραινόμενος μέχρι ζωῆς τὸ τέλος.

Τέλος τοῦ ὁγδόου | βιβλίου τοῦ Διγενεῶς | Ἀκρίτου.

Ὑπόθεσις τοῦ ἐνάτου λόγου | τοῦ Διγενοῦς
Ἀκρίτου τοῦ μεγάλου.

Σ. 333

- 4215 Ἐνατος λόγος ὁ παρῶν πέφυκε τοῦ Ἀκρίτου,
τοῦ Βασιλείου εὐτυχοῦς, ἄγαν ἀνδρειωμένου,
ὃς δὲν ἐφάνη φανερῶς ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις,
τὸν θάνατον τὴν στέρησιν μητρός του τῆς φιλάτης·
καὶ πῶς εἰς αὐτὴν ἐθρήνησεν μετὰ μέγαν πόνον.
- 4220 Ἀρχὴ τοῦ λόγου ὁ παρῶν | ὑπάρχει ἀπ' ἐντεῦθεν·
ἐνατος λόγος | γὰρ ἐστὶ τοῦ Διγενοῦς | ἐκείνου τῆς μητρός του.

[ΛΟΓΟΣ ΕΝΑΤΟΣ ΔΙΓΕΝΟΥΣ]

- Ἐπειδὴ πάντα τὰ τερπνὰ τέλος τοῦ βίου ἔχουν, Σ. 334 Τρ. 246
ὅσων ὄνειρον παρέρχεται πᾶσα ἀνθρώπου δόξα,
θάνατον ἐνθυμήσωμεν μητρός δὲ τοῦ Ἀκρίτου,
- 4225 καὶ τέλος θῶμεν τῇ γραφῇ τῇ ὑπερτίμῳ ταύτῃ.
Ἀκρίτης οὖν ὁ θαυμαστός κατοίκα ἔς τὸν Εὐφράτην,
περικαλλεῖ τῷ ποταμῷ, τῷ πανωραιοτάτῳ,
ἐν τῷ αὐτῷ περικαλλῇ παράδεισον φυτεύσας.
Τοῦ παραδείσου πρότερον ἔστεσε τὸ παλάτι,
- 4230 καὶ πύργον μέσον ἔστεσεν γεμάτον πολλῶν ἐπαίνων,
ἐνδοξον ἔργον, φοδερὸν, λίαν στερεωμένον,
καὶ τὸν λουτρὸν ἐποίησε λαμπρὸν ὥς ἦτο πρόπον,
ὑπῆρχε χαίρων ἐν αὐτῷ μετὰ τῆς κόρης ἅμα,
τοῦ στρατηγοῦ τῆς θυγατρὸς ῥαίνης τῆς λαμπροτάτης.
- 4235 Ναὸν λαμπρὸν, ἡδύτατον ποιήσας ἐν τῷ οἴκῳ,
εἰς ὄνομα τοῦτ' ἔθηκεν Ἀγίου Θεοδώρου. Σ. 335
Ἐκεῖσε θάπτει τὸν αὐτοῦ πανευτυχῆ πατέρα·
κιβώτιον λαμπρότατον, ἀργυροχρυσωμένον
ποιήσας ἐκατέθηκε τὸν ἑαυτοῦ πατέρα.
- 4240 Μητέρα δὲ τὴν ἑαυτοῦ διαφερόντως ἔχων
καὶ τὴν προσήκουσαν τιμὴν πρὸς ταύτην ἀπονέμει.
Τέλος τοῦ βίου καὶ αὕτη ἔδωκε μετ' ὀλίγων.

Τρ. 248

- αὐτὴν ἐθρήνησεν πολλὰ ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης,
 τὸ ἐνδοξόν τε λείψανον αὐτῆς καταφιλήσας,
 4245 ἐν τῷ μνημείῳ τοῦ πατρὸς ἔθαψε τὴν μητέρα.
 Πολλοὶ μὲν παρεγένοντο τῶν συγγενῶν καὶ φίλων,
 καὶ μέγα πένθος γέγονεν βλέποντες τὸν Ἀκρίτην
 κοπτόμενον καὶ λέγοντα ταῦτα πρὸς τὴν μητέρα Σ. 336
 „Τίς ἀπεχώρισεν ἡμᾶς, ὦ γλυκυτάτη μητηρ;
 4250 τίς μου τὴν ῥίζαν ἔκοψε τοῦδε τοῦ βίου τόρα;
 ποῖος τὸ φῶς μου ἔσβεσεν καὶ πλέον δὲν τὸ βλέπω,
 ἢ σπλάγχων τίς ἐχώρισεν τῶν μητρικῶν ἀξάνου;
 Δός μοι λόγον, γλυκύτατε καὶ παμφιλτάτη μητηρ,
 ἀνάγγειλόν μοι τάχιον τίς ἡχμαλῶτευσέ σοι,
 4255 καὶ δώσω πάμπολλας τιμὰς καὶ ἐξωνήσομαί σοι·
 οὐαί, μητηρ παμπόθητε, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων!
 πότε σὸν ἴδω πρόσωπον, πότε φωνῆς ἀκούσω;
 ὦ τάφε πανδεινότατε, ποῖον καλὸν μοῦ κρύπτεις,
 ποῖον τοῦ βίου τοῦ ἐμοῦ ἔτεμες ἄνθος κρῖνον,
 4260 καὶ τὴν ψυχὴν μου ἐσκότισας, ἡμαύρωσας τὸ φῶς μου;
 μητέρα ὅπου μ' ἔθρεψε ἐξάνου ἥρπαξές την.“ Σ. 337
 Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα λέγων μετὰ δακρύων,
 πάντας ἀνθρώπους ἔκαμεν καὶ ἔκλαίγασιν μεγάλα
 ἕως ὅπου ἐτέλειωσαν τὰ νεάμερα ἐκείνης.
 4265 Εἴθ' οὕτως τὰ μνημόσυνα αὐτῆς καλῶς τελέσας,
 λαμπρῶς αὐτὸς κατηύφρανε τοὺς τότε καλεσμένους.
 Εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐμοίρασε χρυσίον καὶ ἀσῆμι
 καὶ τότε εἰς τὰς οἰκίας των φιλοτιμῶν τοὺς πέμπει.
 Καὶ τότε λύπην ὁ λαμπρὸς δευτέραν ἐκλαμβάνει,
 4270 τότε μαχαίρι δίστομον ἀπέρασε ἔς τὴν καρδίαν του·
 ἀγάπην γὰρ ὑπέρτερον εἶχε πρὸς τὴν μητέρα,
 καὶ εἶχε θλῖψιν ἄπειρον πάντοτε ὁ Ἀκρίτης,
 καὶ ὁ αἰὶ ἠδόμενος καὶ ζήσας χωρὶς λύπην,
 περιλυτός ἐγέννηκε ἕως θανάτου τότε. Σ. 338
 4275 Ἄλλ' ὅμως ἦν εὐχαριστῶν καὶ τὸν θεὸν ἐν τούτῳ,
 καὶ μεταστρέψας τὴν ψυχὴν εἰς θυμηδίαν πάλιν,

- κόρην ἐκείνην τὴν τερπνὴν ἀγάλλετο προσβλέπων,
 ἦν τις δὲν εἶδε πώποτε ἀπὸ τῶν μεγιστάνων,
 οὐ συγγενὴς ἐώρακεν, ἀλλ' οὐδὲ δοῦλος ταύτην,
 4280 ἦ μία μόνον, τὸ ῥηθὲν ἐν τῷ ὀγδόῳ λόγῳ,
 τὸ εὐεῖδὲς καὶ πάντερπνον, τὸ κάλλιστον, ὠραῖον
 παιδίον αὐτοὶ ἀπόκτησαν νὰ τοὺς κερνάῃ πάντα,
 τὴν εἰς τὰ κάλλη ἀσύγκριτον, τὴν εὐγενικωτάτην,
 μεθ' ἧς καὶ ἔχαιρε λοιπὸν ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης,
 4285 ὁ ἀπελάτας ἅπαντας ἀνδρείους ὑποτάξας,
 καὶ φοβερὸς ἐγένετο εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον,
 τῶν βασιλείων καύχημα ἡ δόξα τῶν Ῥωμαίων,
 καὶ τῶν ἀνδρείων ἔπαινος ὁ τολμηρὸς Ἀκρίτης,
 φρονήσεως ἀγλαΐσμα, τῶν ἀρετῶν τὸ κλέος,
 4290 ὁ παροχεὺς βαθύτατος εἰρήνης Ῥωμανίας.
 Πρὶν γὰρ αὐτοῦ τοῦ θαυμαστοῦ, Ἀγαρηνῶν τὸ γένος
 εἰς Ῥωμανίαν ἤρχετο, πολλὴν βλάβην ἐποίει
 οἰκήσεις τῶν Χαρσιανῶν, ὁμοῦ καὶ Ἡρακλείων,
 Ἀμόριον καὶ Ἰκόνιον μέχρι Καππαδοκίας,
 4295 ὁμοίως καὶ τὴν Ἀγκυραν, καὶ τὴν καλλίστην Σμύρνην,
 καὶ τὰ περὶ τὴν θάλασσαν μέρη πλησίον ὄντα,
 ὧν καὶ ὁ πρῶτος στρατηγὸς ὑπῆρχεν ὁ Χοσρόης.
 Σχεδὸν γὰρ οὗτος ἅπασαν ἀνατολὴν ἐκτρέψας
 ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον θέλων πολιορκῆσαι,
 4300 καὶ μετ' ἐκείνον ὁ Ἀμβρῶν, ὁ μέγας ὁ Σουλτάνος,
 ὁ τοῦ Ἀκρίτου πρόπαππος, ἐκεῖνος ὁ Ταρσίτης·
 καὶ γὰρ αὐτὸς ἐγέννησεν τὴν μάμμην τοῦ Ἀκρίτου,
 μητέρα δὲ τοῦ Ἀμηνᾶ Σπαθίαν ὀνομάζων,
 4305 ἐξ ἧς ἐτέχθη Ἀμηνᾶς πατὴρ ὁ τοῦ Ἀκρίτου,
 ὁ θαυμαστὸς, ὁ δόκιμος εἰς τὰς ἀνδραγαθίας,
 ὃς ὠνομάζετο Μουσούρ πρὸ τοῦτον βαπτισθῆναι,
 ἀφόντις ἐβαπτίσθη ἐκλήθη Ἰωάννης.
 Οὗτος λοιπὸν ὁ δηλωθεὶς ἀνδρεῖος ὁ Ταρσίτης
 βλάβην ἐποίησε πολλὴν κατὰ τῆς Ῥωμανίας,
 4310 καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ τάλαινες στρατάρχαι τοῦ Χοσρόου

4277 κόρη. προσβλέπων. 4298 ἅπαντας. 4299 ἦλθεν. 4306 ὀνομάζεται.

- Χαγάνος τε καὶ Σάρβαρος μετὰ τῆς ναυμαχίας,
αἰχμαλωσίαν ἤγαγον ἅπασαν εἰς Συρίαν,
καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Μουσούρ, υἱὸς ὁ τοῦ Ταρσίτου. Σ. 341
Εἶθ' οὕτως ὁ Καρώης τε, ὁ Ἀμηνῆς ὁ μέγας,
4315 καὶ μέχρι τούτου τὰ δεινὰ ἔστησαν κατὰ κράτος.
Ἐπαυσαν γὰρ σφαζόμενοι, πολέμους συγκροτοῦντες
τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει τε, θεοῦ τοῦ φιλανθρώπου,
τοῦ ἐλεοῦντος πάντοτε χριστιανῶν τὸ γένος.
Καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ Ἀμηνῆς ὡς ἔπισθεν ἐρρέθη,
4320 τηρήσας πίστιν τὴν αὐτοῦ ἄβλαβον ἕως τέλους,
ῥῆκε γὰρ σὺν γυναικὶ εἰς τὴν Καππαδοκίαν,
αὐτὸς γεννᾷ τὸν θαυμαστὸν καὶ ἐνδόξον Ἀκρίτην,
αὐτὸν ὅπου ἐποίησε τὰς νίκας εἰς τὸν κόσμον.
Ἐκτοτε, χάριτι θεοῦ, καυχᾶται ἡ Ῥωμανία,
4325 ἐχθροὺς καθυποτάσσοντας, τρέπουσα κατὰ κράτος,
ἀφόντις ὁ πανάριστος γενναῖος ὁ Ἀκρίτης
ἀνδραγαθεῖν ἀπήρξατο μόνος ἐν τῇ Συρίᾳ,
οὐδεὶς ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ἐμπροσθεν τούτου νέος,
καὶ ἦν εἰρήνη πανταχοῦ καὶ ἀνενοχλησία,
4330 ὡς τὸν θεὸν δοξάζεσθαι παρὰ παντὸς ἀνθρώπου.
Αὐτὸς γὰρ ὁ θαυμαστὸς ἅπαντας ὑποτάξας,
φρικτότατος ἐδείκνυτο παρὰ τοὺς ἀπελάτας,
τοὺς τὰς κλεισούρας τὰς δεινὰς ὡς δυνατὸς ἐκράτει.
Εἰ γὰρ ποτέ τις ἄτακτον ποιῆται ἡβουλήτην,
4335 αὐτὸς οὐχ ὑπελείπετο ἐν τῇ μερίδι ζώντων.
Κατὰ πολὺ δὲ φοβερὸς τὰ ἔθνη ὑποτάξας,
ὥστε καὶ φόρους βασιλεῖ παρέχων ἐτησίους,
καὶ οἱ ποτὲ πολέμιοι γεγόνασιν ἰκέται.
Ὅταν ἀκούσθῃ τὸ ὄνομα τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτου, Σ. 343
4340 φόβος ἐλάμβανεν αὐτοὺς, ἀνείκαστος γὰρ τρόμος
(καὶ ἦν εἰρήνη πανταχοῦ καὶ ἀνενοχλησία),
ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος ἐνδόξου τοῦ Ἀκρίτου,
οὗ καὶ τὰ κατορθώματα ὁ βασιλεὺς ἀκούων

4321 γυναιξί. 4323 Λείπει ἀπὸ χειρ. Τρ. 4341 Ὁ στίχος περιττεύει, διότι καὶ προηγουμένως 4329 ἐλέχθη.

ὁ Νικηφόρος ὁ λαμπρὸς, ὁ μέγας τροπαιοῦχος,
4345 ὁ τῶν Ῥωμαίων τὴν ἀρχὴν καλλίστως διοικήσας,
μεγίστην ἄγαν δωρεάν, πεπλουτισμένην μάλα,
τὸν Διγενῇ ἀπέστειλεν ἡμέραν καθ' ἡμέραν.

Ἄφου δὲ ἐτελείωσεν πάσας ἀνδραγαθίας,
καὶ τότε ἐκατατρόπωσεν πόλεις ὁμοῦ καὶ χώρας,
4350 καὶ παντελῶς ὑπέταξε πάντας τοὺς ἀπειθοῦντας,
καὶ γέγονεν περίφημος εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον,
ἐν τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ ποιήσας τὴν οἰκίαν,
ὡς λόγος ὄγδος λοιπὸν ἐδήλωσε πλησίον,
ἐκεῖσε ἀνεπαύσατο χαρούμενος περίσση

Τρ. 256

Σ. 344

4355 μετὰ τῆς ἄγαν πῶθητῆς αὐτοῦ τοῦ πανενδόξου,
τιμώμενος παρὰ πολλῶν ὡς ἔδει κατ' ἀξίαν
τῶν μεγιστάνων τῶν πολλῶν γειτνιαζόντων τόπων.

Τέλος τοῦ ἐνάτου | βιβλίου τοῦ Διγενοῦς | Ἀκρίτου.

Ὑπόθεσις τοῦ δεκάτου λόγου Διγ|ενοῦς Ἀκρίτου Τρ. 258

Δέκατος λόγος ὁ παρῶν ὑπάρχει | τοῦ Ἀκρίτου, Σ. 345
καὶ φέρει μὲν διὰ παντὸς | τὴν τούτου τελευτὴν τε,
4360 τὸ πῶς αὐτὸς ἀπέθανεν | μετὰ καὶ τῆς φιλτάτου,
καὶ πῶς αὐτοὺς ἐθρήνησεν | πολλὰ ὁ κόσμος ἔλος,
καὶ τὴν κηδεῖαν ἔκαμεν | ἐντίμως καὶ ἀξίως,
αὐτοῦ καὶ τῆς συμβίου του τὰ | ἔθνη ὅλα τότε,
καθὼς τὰ γράφομεν ἐδῶ | ἔμπροσθεν εἰς τὸν λόγον.

ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ Σ. 346

4365 Λόγον λοιπὸν ἀρξώμεθα τῆς τελευτῆς Ἀκρίτου,
τοῦ Διγενοῦς τοῦ θαυμαστοῦ, καὶ τοῦ πολλὰ ἀνδρείου,
θρήνους μεστὸν ὑπάρχοντα δακρύων τε καὶ λύπας.

Ἐπεὶ δὲ πάντα τὰ τερπνὰ τοῦ πλάνου κόσμου τούτου
θάνατος διαδέχεται, ἄδης παραλαμβάνει,
4370 ὡς ὄναρ δὲ παρέρχεται πλοῦτος καὶ πᾶσα δόξα,
ἡ τελευτὴ τοῦ Διγενοῦς κατέλαβεν Ἀκρίτου,
καὶ εἰς βιβλίον δέκατον ἐβάλαμεν τὸ τέλος.

Εἰ γὰρ ἀνδρεῖος γέγονεν ὃς τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ πάντας
εἰς γενναιότητα αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ ἄλλα πάντα,
4375 νικήσας δὲ ὡς δυνατὸς γενναῖος στρατιώτης,
ἀλλ' οὖν εἰσῆλθεν ἐν αὐτῷ τὸ τοῦ θανάτου τέλος, Σ. 347
καὶ λύπην δίδει τὴν πολλὴν εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους, Τρ. 260
τοὺς μέλλοντας ἀκούειν τε τὸν θάνατον ἐτούτου,
καὶ πῶς ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ τοῦ πανενδοξοτάτου.

4380 Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς παρὰ θεοῦ ἐδόθη,
δὲν ἦτον δυνατὸν παραδραμεῖν τὸ τέλος τοῦ θανάτου·
νόσῳ γὰρ περιπέπτωκε πολλὰ χαλεπωτάτῃ,
καὶ ἐπὶ κλίνης ἔκειτο ωραίας χρυσοστρώτου·
καλέσας δὲ τῶν ἱατρῶν πολλοὺς ἐνδοξοτάτους
4385 καὶ πᾶσαν ἐδοκίμασαν πείραν τῆς ἐπιστήμης,
οὐκ ὠφελῆσαι ἴσχυσαν τῷ Διγενεῖ Ἀκρίτῃ·

4364 Λεῖπει ἀπὸ χειρ. Τραπεζοῦντος. 4379 Λεῖπει ἀπὸ χειρ. Τραπεζοῦντος.

- εἰς τὴν δὲ τρίτην τὴν κακὴν, τὴν πολυπικραμένην
 ἡμέραν τε τοῦ ἱατροῦ ἐλθόντος πρὸς ἐκεῖνον,
 ἐκεῖ τὸν ἀποφάσισε ὁ θάνατος νὰ ἔλθῃ, Σ. 348
- 4390 καὶ ὅσα κάμει δὲν μπορεῖ τὸν θάνατον νὰ φύγῃ,
 διατὶ ὁ τροχὸς ἐσχόλασεν καὶ τὸ σκοινὶ ἐσώθη,
 ὁ θάνατος τὸν ἔγραψεν ἔς τὸν ἄδην νὰ τὸν πάρῃ,
 τοὺς δρόμους του ἀπέκοψε πλέον νὰ μὴν περάσῃ,
 οἱ κάμποι τοῦτον κλαίουσιν καὶ τὰ βουνὰ θρηνοῦσιν,
- 4395 καὶ οἱ ἀπελάταις χαίρονται τὸν θάνατον Ἀκρίτου,
 ὅπως ἐλευθερώνονται ἐκ τοῦδε τοῦ ἀνδρείου.
 Ἐκεῖνος ἀναστέναζε καὶ ἔκλαιε ἔς τὴν κλίνην
 μεθρηγνούς καὶ μεθάρκρυντα πικρὰ φαρμακωμένα,
 ὅπου ῥαίσθηεν ἡ καρδιά, καὶ θάμπωσεν τὸ φῶς του,
- 4400 καὶ ἀτόνησεν ἡ δύναμις ἐκείνη ἡ μεγάλη,
 ὅπου ἐνίκα δυνατοὺς καὶ ξέσχιζε λεοντάρια,
 καὶ ἄρκτους ἐδιέφθειρε ὁμοῦ καὶ λεοπαρδούς Σ. 349
 τὰ πάντα ὅλα ὥχοντο ὡς κονιορτὸν ἀέρος,
 ὁ δυνατὸς καὶ ἰσχυρὸς βασιλεὺς Ἀκρίτης.
- 4405 Ὁ θάνατος τὸν πολεμᾶ εἰς τὸ παλάτι μέσα,
 Ἀκρίτης τὸν ἐγνώρισε, καὶ ξεφωνεῖ καὶ λέγει
 „ὦ πάντερπνε, Βασίλειε, ὁ θάνατός σου ἤλθεν,
 καὶ τὸ λοιπὸν ἀπὸ τοῦ νῦν ὅπλα οὐδόλως ἔχεις,
 ἀνδρία ποῦ σου ἄπειρος, ἀνείκαστος ἡ τόλμη;
- 4410 ποῦ δυναστεία ἡ πολλή, ποῦ ἡ τοῦ πλούτου δόξα;
 ἄρτι οὐδεὶς εἰς θάνατον δύναται βοηθῆσαι,
 αἱ χεῖρες γὰρ ἐλύθησαν, πᾶ ἄθλα οὐ ποιοῦσαι,
 οἱ πόδες ἐδεσμεύθησαν αἱ τὰς ὁδοὺς κρατοῦντες,
 ὀλίγον δὲ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος ἐκφεύγει
- 4415 καὶ τάφος σὲ τὸν δυνατὸν μέσα νὰ κλείσῃ θέλει.“ Σ. 350

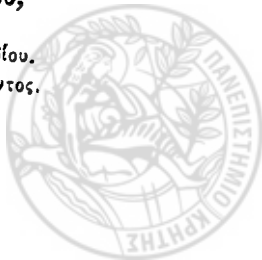
4390—4406 Λέγουσιν ἀπὸ χειρογράφου Τραπεζούντος. Ὑπάρχει δ' ἐνταῦθα διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο χειρογράφων· διότι ἐν μὲν τῷ τῆς Ἀνδρου ὁ Ἀκρίτης ἰδὼν καὶ ἀναγνώσας τὸν πρὸς αὐτὸν ἐμφανισθέντα θάνατον λέγει τοὺς ἀπὸ στίχου 4407 λόγους, ἐν δὲ τῷ τῆς Τραπεζούντος οἱ λόγοι ἐκφωνοῦνται ὑπὸ τῶν ἱατρῶν, ὡς ἐμφαίνει ὁ ἐξῆς στίχος ὁ προτασσόμενος τῶν λόγων, καὶ μὴ ὑπάρχων ἐν χειρὶ Ἀνδρου, ἐφησαν δὲ στεναζάντες οἱ ἱατροὶ πρὸς τοῦτον

4397 καὶ ἔλγε στήν κλίνην. 4403 εἶχεντα.

- Εἵτα προστάξας ἰατροὺς ἅπαντας ἐκβληθῆναι,
καὶ κόρην τὴν ἐρωτικὴν πρὸς ἑαυτὸν καλέσας,
εἰς οἶκον γὰρ τὸν ἔμπροσθεν ὑπῆρχε κεκλεισμένη,
ταύτην καθίσας ἄντικρυς, ὡς μηδενὸς παρόντος, Tr. 262
- 4420 τοιάδε ἤρξατο λαλεῖν μετὰ πολλῶν δακρύων
„Ἀκουσον, φῶς μου, τὸ γλυκὺ, φωνῆς μου τελευταίας,
ἀπέναντί μου κάθισον καὶ χόρτασόν με βλέπων,
ἄλλοτε οὐ θεάσεις με τὸν σὲ πολλὰ ποθοῦντα.
Λέγω σου τόρα τὴν ἀρχὴν ἡμῖν γε τὰ συμβάντα.
- 4425 Οἶδας, μιμνήσκεσαι ψυχῇ, καὶ φῶς μου, καὶ καρδιά,
ὅταν ἐλήλυθα πρὸς σὲ καὶ ἤρά σε συντόμως
ἀπὸ τῶν οἰκῶν τῶν λαμπρῶν τοῦ σοῦ πατρὸς κυρίου;
Βίγλας οὐκ ἐδειλίασα, ἅς εἶχεν ὁ πατήρ σου,
καὶ στρατιώτας ἔκτεινα, τοὺς θέλοντας λαβεῖν με, Σ. 351
- 4430 πάντας εἰς ἄδην ἔπεμψα κἂν μοναχὸς ὑπῆρχον,
ὕστερον δὲ ἐκρέμισα τοὺς ἀδελφούς σου κόρη,
τὸν δὲ τὸν σὸν, φιλότατή μου, πατέρα ἐπαξίως
τιμήσας, συγχωρήσεως ἔτυχον καὶ εὐχῆς του·
πολλὰ δὲ ὑποσχόμενος παρασχεῖν μοι εἰς προῖκα,
- 4435 οὐχ ὑπεστράφην μετ' αὐτοῦ ὡς ἔλεγεν εἰς οἶκον,
ἀλλὰ τὰ πάντα ἄφησα ἐσένα προτιμῶντας,
ἧς οὐδὲν τιμιώτερον, οὐδὲ ὁ κόσμος ἅπας.
Τὴν βρύσην ἐνθυμήθησαι τοῦ Βλαττολιθαδίου,
ὅπου ὁ δράκων, ὁ δεινός, πρὸς σὲ μόνην ἐξῆλθεν
- 4440 νὰ σὲ ἀρπάσῃ ἤθελεν καὶ σὺ φωνὴν ἀφῆκες,
δειλίας πλήρης γέμουσα καὶ πεπλησμένη φόβου· Σ. 352
ὡς δὲ φωνή σου ἤχησεν ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ,
ταχὺ φθάσας ἀπέκτεινα τὸ φοβερόν θηρίον.
Ταῦτα, ξανθὴ, πεποίηκα διὰ τὴν σὴν ἀγάπην.
- 4445 Θυμήσου καὶ τοῦ λέοντος εἰς τὸ Βλαττολιθάδιον,
ὅταν ὁμοῦ καθεύδοντες ὥρμησε τοῦ φαγεῖν σε,
φωνὴν δὲ πάλιν σὺ δεινὴν ἄφησες μετὰ φόβου
πρὸς με τὸν σὸν παμφίλτατον καὶ ἐραστὴν, ψυχὴ μου,

4428 οὕς. 4433 τιμήσεις. 4434 παράσχοι μοι. 4438 βλαττολιθαδίου.
4439 ὅπως. 4437 Εἰς τὸν στίχον τοῦτον λήγει τὸ χειρόγραφον Τραπεζούντος.

- φθάσον γοργόν, αὐθέντα μου καὶ χάνεις τὴν καλὴν σου,
4450 καὶ ὡς ἐγὼ ἐπήκουσα, ταχὺ πηδῶ τῆς κλίνης,
εὐθέως δὲ ἐκπετασθεὶς ἔφθασα τὸ θηρίον,
ὅπερ ἀπέκτεινα ἐγὼ σὲ ἀβλαβῇ φυλάξας.
Ταῦτα δὲ πάντα ἐδείξα διὰ τὴν σὴν ἀγάπην,
ἐδιάλεξα ἀποθανεῖν σὺ δὲ μὴν κινδυνεύσης,
4455 τὸ πλῆθος δὲ τῶν ὀπλιτῶν ἕως ἐκεῖ παρῆλθε.
Ἐλπίζω πάντα μέμνησαι, ψυχὴ μου καὶ καρδιά,
πῶς ἅπαντας συνέτριψα μὴ δειλιάσας ὅλως,
ὡς ἦτον ὁ Φιλόπαππος, ὁ πρῶτος ἀπελάτης,
Κίνναμος, Ἰωαννίκιος ἐκεῖ περιτυχόντες·
4460 ἐκεῖ μὲν τοὺς ἐνίκησα φυγόντες μετ' αἰσχύνης.
Μέμνησαι καὶ τῆς Μαξιμοῦς ἐκείνης τῆς ἀνδρείας,
ἐκεῖ ὑπῆρχε Μαξιμῶ μετὰ τοὺς ἀπελάτας·
οἶδας πῶς ἠγωνίσαστο ἡμᾶς ἀποχωρίσαι,
ἀλλὰ τὰς τούτων μηχανὰς ἐξέκοψα ταχέως.
4465 Τὴν Μαξιμῶ ἐκρέμνισα τὸν ἵππον ἀποκτείνας,
καὶ τοὺς λοιποὺς κατέστρεψα πλείστους ἀνδρείους ὄντας,
καὶ ἄλλας τούτων πλείονας ἀνδρίας εἰργασάμην·
ληστὰς πάντας ὑπόταξα καὶ ὅλην τὴν Συρίαν,
τὰς ἐρήμους κατέστησα πόλεις τε καὶ οἰκῆσεις·
4470 ταῦτα πάντα ἐποίησα ἵνα σὲ μόνην ἔξω·
καὶ ἀπὸ τόρα τὸ λοιπὸν οὐ θεωρεῖς με πλέον,
οὐ βοηθὸν μὲ ἔχεις γὰρ εἰς τὰς στενοχωρίας,
ἀλλὰ πληροφορήθησον ὅτι ταχέως θνήσκω,
καὶ θάνατος χωρίζει με ἀπὸ τῆς σῆς ἀγάπης,
4475 ᾧδης παραλαμβάνει με, πολὺν ἔχω τὸν πόνον,
σοῦ τῆς ἀθλίας ἔνεκεν τῆς ὀρφανῆς καὶ χήρας,
καὶ εἰς κριτὴν ἀπέρχομαι τὸν ἀπροσσωπολήπτην.
Ἐκεῖ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ βοηθήσουν φίλοι,
ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔργα μου θέλω ν' ἀπολαύσω.
4480 Κλαῦσον καὶ σὺ, κυρία μου, θρήνησον τὸν καλὸν σου,
καὶ δάκρυά σου στάλαξον, καὶ τὰ μαλλιά σου κόψον
ἀπάνω εἰς τὸ λείψανον Ἀκρίτου τοῦ ἀνδρείου,

- τοῦ φοβεροῦ καὶ θαυμαστοῦ, ἀνδρός σου τοῦ ἀνδρείου,
 ὅπου διὰ τὰ κάλλη σου ἔβαλε τὴν ζωὴν του,
 4485 πολλοὺς ἀνδρείους ἔκοψε διὰ νὰ σὲ γλυτώσῃ,
 καὶ τὰ λεοντάρια ἔσχισε διὰ νὰ μὴν φοῦσαι.
- Ἐσένα, φῶς μου, ἴφylaξα ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ μου
 καὶ ὡς χρυσοῦν ἐγκόλπιον περιεσκέπαζόν σοι,
 ὡς ἀηδόνι 'ς τὸ κλουβὶ πάντοτε ἔβλεπόν σοι,
 4490 ὡς περιστέρην καθαρὰν σὲ εἶχον 'ς τὸ παλάτι,
 ὥς περ τρυγὸνα μοναχὴ σὲ περιεῖχον πάντα,
 καὶ ὡς γεράκιν εὐμορφον σ' ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖρας,
 ὡς ῥόδον καὶ τριαντάφυλλον καὶ μοσχομυρισμένον,
 4495 ὡς κρίνον ἄσπρον καὶ λευκόν, ψιλὸν καὶ μυρισμένον
 σὲ περιέβλεπον ἐγὼ εἰς τὴν ζωὴν μου ὅλην.
- Τώρα πηγαίνω, κόρη μου, ψυχὴ μου καὶ καρδιά μου,
 εἰς τὰ ξεῖδι μακρυνὸ καὶ πλέον δὲν γυρίζω,
 διατὶ εἶναι τόποι σκοτεινοὶ καὶ πόρταις σφαλισμέναις,
 οἱ δρόμοι δὲν γνωρίζονται ὀπίσω νὰ γυρίσω,
 4500 καὶ ὅστις πηγαίνει στέκεται ὥς περ τυφλὸς 'ς τὸ σκότος.
- Ἐκεῖ ἀνδρεῖοι στέκονται, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι,
 ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ἡγουμένοι καὶ ἀσκητάδες
 ἐκεῖ Σαμψὼν καὶ δυνατοὶ καὶ γίγαντες μεγάλοι,
 καὶ φοβεροὶ καὶ θαυμαστοὶ ἐμίσευσαν ἀπ' ἔδω·
 4505 ὅλοι ἐκεῖ εὐρίσκονται ὥσάν φυλακισμένοι,
 οὐδένας δὲν ἐγύρισεν ἀπὸ τὸν κόσμον ἑκείνον
 καὶ οὐδὲ μένα ἀφίνωσιν νὰ στρέψω πάλιν ἴσιω.
- Ἐκεῖ 'ς τὸν τόπον βρίσκεται ὁ ποταμὸς τῆς Λήθης,
 καὶ ὅστις πάγει πίνει τον καὶ λησμονεῖ τὸν κόσμον,
 4510 τὸν κόσμον τοῦτον 'ποῦ θωρεῖς, ὅπου διώχνει μένα,
 καὶ δὲν ἀφίνει διὰ νὰ ζῶ, ἀλλὰ μὲ παραδίδει
 'ς τὸν χάρωντα νὰ μὲ κρατῇ, καὶ σκλάβον νὰ μὲ ἔχῃ,
 'ς τὰ σκοτεινὰ, 'ς τὰ ξέστρωτα, 'ς τὸν ἄδην σφαλισμένον,
 γυμνώνει με τὸν ταλαίπωρον, τὰ κόκκαλα μ' ἀφίνει,
 4515 τὸ κάλλος καὶ τὸ ἄνθος μου ἐκεῖνος μοῦ τὸ παίρνει,
 ἄμορφον καὶ ἀγνώριστον ἀφίνει με τὸν ξένον,
 τὸν ἔρημον καὶ ἄπορον, εὐγενική μου ἀγάπη.

Σ. 356

Σ. 357

- Καὶ διὰ τοῦτο λέγω σου τῷ φοβερῷ ἐτούτῳ,
τῷ τρομερῷ καὶ φοβερῷ θανάτου ποτηρίῳ,
4520 ὅπου τὸ πίνω τώρα ἔγω καὶ πάγω εἰς τὸν ἄδην,
καὶ θέλεις με κλάψει θλιβερά μ' ὅσην ἀγάπην ἔχεις.“
- Ὁ Διγενὴς ἐσχόλασεν τὸν λόγον τοῦ θανάτου,
εὐθύς ἡ κόρη τοῦ Δουκὸς, ἐκείνη ἡ ὡραία,
πολλῶν θρήνων ἀπήρξατο τοιάδε προσφωνοῦσα
4525 „Ἐμοί, ἄνερ παμφίλτατε, τοιαῦτα μήπω λέγε,
ὀδυνηρὰ καὶ θλιβερά, θλίβοντα τὴν καρδίαν
οὐ γὰρ θέλω σε ἀπελθεῖν, φῶς μου, τοῦ κόσμου τούτου,
εἰ δὲ θεοῦ θέλοντος καὶ ἀποθάνης θέλεις,
κάλλιον ἔσται μοι λοιπὸν νὰ ἀποθάνω τώρα,
4530 παρὰ νὰ ζῶ γὰρ θλιβερά ἔς τὸν κόσμον τοῦτον μόνη.“
- Ταῦτα ὡς ἤκουεν αὐτὸς μὴ ἐνεγκὼν τοὺς θρήνους
τῆς Εὐδοκίας τῆς καλῆς, φιλτάτης γυναικὸς του,
πάλιν ἐλάλει μετ' αὐτῆς λόγους παρηγορίας
„Εἵπερ οὐ θέλεις μοι θανεῖν, νὰ πάγω εἰς τὸν ἄδην,
4535 λοιπὸν δυσώπει τὸν θεὸν ἐκ βάθους τῆς καρδίας,
ἐκέτευε τὸν συμπαθεῖ, φιλάνθρωπον δεσπότην,
ἔν' ὅπως μεταμεληθῇ νὰ μὴν λάβῃ τὴν ψυχὴν μου
οὐ γὰρ χηρείας καύσωνα, οὐ δύνασαι κρατῆσαι,
ἐν τῷ μὴ ἔχειν σε τινὰ εἰς τὸν παρόντα κόσμον,
4540 οὐ παῖδα δέ, οὔτ' ἀδελφὸν, οὔτ' ἕτερον ἔς τὸν κόσμον.
Ἐγὼ γνωρίζω ἀληθῶς, ἄλλος ἀνδρεῖος οὐκ ἔστι,
οὔτε γὰρ εἶναι δυνατὸς τὸ τύπτειν πάντας ὅλους,
εἰς μυρίας παραταγὰς ἐμδαίνειν καὶ ἐκδαίνειν,
ἡ γὰρ νεότης ἐκ παντὸς βιάσει σε πρὸς τοῦτο.
4545 Εἰς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον ὀρκίζω σε, ὡραία,
μὴ ἐπὶ πλοῦτον πάντα θῆς τὸν λογισμὸν σου ὅλον,
μὴ ἐπὶ πλοῦτον πλανηθῆς, οὔτε εἰς ἄλλην δόξαν,
ἀλλ' εἰς ἀνδρεῖον ἄγουρον, ἀπόκοτον ἀνδρεῖον,
ἵνα συγχαίρης μετ' αὐτοῦ, τινὰν νὰ μὴν φοβῇσαι.“
4550 Ταῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης.
Ἡ κόρη μὲν ὡς ἤκουσεν τοὺς λόγους τοῦ Ἀκρίτου,
ἐκ βάθους ἀναστέναιζε κόρη μετὰ δακρύων,

- καὶ μετὰ θρήνων πρὸς αὐτὸν ὀδυνηρῶς ἐλάλει
 „ὦ ἄνερ μου, γλυκύτατε, αὐθέντα καὶ προστάτα,
 4555 ἐλπίζω πρὸς οἰκτίρμονα θεὸν τὸν ἐν ὑψίστοις
 οὐ συγχωρήσει με ἰδεῖν τὴν θλιψὶν τὴν τοιαύτην,
 ἀλλὰ θέλει λυπηθῇ ἐμὴν ταλαιπωρίαν,
 νεότητος ἐπισφαλοῦς ὁμοῦ καὶ ξενιτείας,
 καὶ ἀναστήσει σε ὡς πρὶν Ἀάζαρον ἐκ τοῦ τάφου,
 4560 καὶ οὐ γνωρίσω ἕτερον ἄνδρα μέχρι τοῦ τέλους.“
- Εἴθ' οὕτως πρὸς ἀνατολὰς ἐξάπλωσε τὸ ἱμάτι
 τὰ χεῖρια ἦψα ἡ στήνωσε, θρηνητικῶς ἐβόα
 καὶ ἐκδυσώπει τὸν θεὸν μετὰ μεγάλης πίκρας
 „Φιλάνθρωπε, πανεύσπλαγχνε, μόνε δικαιοκρίτα,
 4565 θεέ μου καὶ παμβασιλεῦ, ὁ κτίσας τοὺς αἰῶνας,
 ὁ στερεώσας οὐρανὸν καὶ γῆν θεμελιώσας,
 καὶ θάλασσαν τὴν ἄπειρον ψάμμῳ περιτειχίσας,
 ὁ λόγῳ συστητάμενος ὄρη τε καὶ τὰς νάπας,
 ὁ ἐπλασας καὶ τὸν Ἀδάμ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ Εὐαν,
 4570 καὶ κατελθὼν ἐξ οὐρανοῦ ὡς λόγος τοῦ ὑψίστου,
 καὶ σάρκα προσεφόρεσας δι' ἐμέ ἐκ παρθένου,
 καὶ σταυρωθεὶς ἀνάστασιν τοῖς πᾶσιν ἐδωρήσω,
 ἀνάστησον φιλάνθρωπε καὶ τὸν ἐμὸν αὐθέντα.
- ὦ Κύριε, ἐλέησον, εἰσάκουσον φωνῆς μου,
 4575 καὶ μὴ παρίδῃς δάκρυα, τὰ σὲ ἐκδυσωποῦντα,
 ἀλλ' ὡς ποτε τὸν Μανασσῆν ἠκούσας δεηθέντα,
 καὶ ἐδωρήσω ἔτεσιν νὰ ξαναζήσῃ πάλιν,
 οὕτω καὶ τώρα ἄκουσον ἐμῆς δεήσεώς μου,
 σπλαγχνίσθητι ὡς συμπαθὲς καὶ μόνος ἐλεήμων·
 4580 καὶ ὡς ποτε παράλυτον ἐξήγειρας τῷ κόσμῳ,
 καὶ τὸ θυγάτριον, σωτὴρ, τῇ πίστει Χαναναίας,
 ὥσπερ τὸν παιῖδα γάρ ποτε καὶ τοῦ ἑκατοντάρχου
 ἡλέησας ὡς εὐσπλαγχνος καὶ κτίστης τῶν ἀπάντων,
 οὕτω καὶ νῦν ἀνάστησον ἀπελπισμένον νέον
 4585 ἐκ πάντων μὲν τῶν ἱατρῶν, γνωρίμων τε καὶ φίλων,
 τὸν ἀναθέμενον ἐν σοὶ ἅπασαν τὴν ἐλπίδα.
 Ναὶ, δέσποτα, φιλάνθρωπε, μόνε δικαιοκρίτα,

Σ. 361

Σ. 362

Σ. 363

- ὁ δι' ἡμᾶς ἐκούσιον πτωχείαν ὑπομείνας,
 τὰς ἀσθενείας γὰρ ἡμῶν θελήσας προσφορέσαι,
 4590 ὁ διαθρέψας ἄπειρον πλῆθος ἐκ πέντε ἄρτων,
 καὶ μὴ παρίδης δέησιν ἐμῆς τῆς ἀναξίας,
 καὶ ἐξαπόστειλον ταχὺ βοήθειαν ἐξ ὕψους,
 καὶ ἐκ θανάτου ἄρπασον ψυχὴν μετανουῶσαν.
 Αὐτὸς γὰρ ἔφης, Δέσποτα, θάνατον οὐ θελήσω
 4595 ἀμαρτωλοῦ, μακρόθυμε, μέχρις ἂν ὑποστρέψαι·
 καὶ νῦν μόνε, φιλόανθρωπε, βοήθει τῷ κειμένῳ,
 καὶ ἔξαπλωσον τὴν κραταίαν χεῖρα ὡς εὐεργέτης,
 καὶ ὡς τὸν Πέτρον ἔσωσας θαλάττιον κινδύνους,
 οὕτω καὶ νῦν ἀνάστησον τὸν φίλτατόν μου κύρκαν,
 4600 ἣ πρόσταξόν με, Κύριε, πρώτην ἐμέ τεθνᾶναι,
 ἵνα μὴ κατακείμενον καὶ ἄπνουν ἰδῶ τοῦτον,
 κεκαλυμμένους ὀφθαλμοὺς ἔχων αὐτοὺς ὠραίους,
 μὴ ἰδῶ χεῖρας τὰς αὐτοῦ ἀνδραγαθεῖν μαθούσας,
 καὶ σταυρωμένας νεκρικῶς, ἔς τὴν γῆν ἐξαπλωμένας.
 4605 Μὴ μου τὰ δάκρυα, Χριστὲ, παρίδης δεομένης,
 μὴ μου τοσαύτην κατιδεῖν παραχωρήσης θλίψιν,
 ἀλλ' ἔπαρέ μου τὴν ψυχὴν προτοῦ γενέσθαι χήραν·
 πάντα γὰρ λόγῳ δύνασαι, οὐδὲν ἀδυνατεῖ σοι.“
 Ὅσῳ δὲ ταῦτα ἔλεγεν μετὰ πολλῶν δακρύων
 4610 στραφεῖσα τοῦτον αἰρνηδῶς βλέπει ψυχορραγοῦντα,
 καὶ πόνον τε τὸν ἄπειρον μὴ ὑποφέροντάς τον
 εὐθύς ἐλειποθύμησεν ἐκ τῆς μεγίστης πίκρας,
 ἔπεσε κάτω εἰς τὴν γῆν παρέδωκε τὸ πνεῦμα,
 καὶ δὲν ἐγνώρισεν ποτὲ τίς ἦτονε ἡ θλίψις.
 4615 Καὶ ἑκῖνοι ἀποθάνασιν εἰς μίαν ὥραν τότε,
 τὸ θαυμαστὸν ἀνδρόγυνον καὶ περιφημισμένον,
 οἱ ὄντως εὐγενέστατοι καὶ φαεινοὶ φωστῆρες,
 οἱ πάντα ἀπολαύσαντες τερπνότατα τοῦ βίου.
 Καὶ τότε λαζαρώσαντες αὐτοὺς εὐτρεπεστάτως,
 4620 καὶ ἄρχισαν νὰ κλαίουσιν μετὰ φωνῆς μεγάλης,
 καὶ θρήνον μέγαν ἔκαμον ὅλοι οἱ ἐδικοί τους.

4614 ἐγνώριζε. 4617 ὄντας.

- Καὶ ποία γλῶσσα δύναται νὰ πῇ τοὺς θρήνους τούτων,
ἢ ποῖος νοῦς νὰ δυνηθῇ ἐκείνους νὰ φανερώσῃ, Σ. 366
ὥς καὶ τὰ δένδρα μοι δοκεῖ, ὁμοῦ δὲ καὶ οἱ λίθοι,
4625 καὶ ἅπαντα τὰ ἐρπετὰ κλαύσασθαι σὺν ἐκείνοις.
Οὕτως πολλὰ θρηνήσαντες ὥς ἔδει κατ' ἄξιαν
καὶ μετὰ πλείστων ὕμνωδῶν ἐκήδευσαν ἐκείνους,
Καὶ πρῶτον μὲν καλύψαντες τὸν Διγενῆν ἐν τάφῳ,
δὲν προεκτίσατο αὐτὸς εἰς ποταμὸν Εὐφράτην,
4650 πλησίον μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς θανέντων,
μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὴν ἔθεντο εἰς μνημεῖον
ἐγγὺς αὐτοῦ τοῦ θαυμαστοῦ Ἀκρίτου τοῦ γενναίου.
Ὡς δὲ ἡ τούτων τελευτὴ ἐμαθητεύθη εἰς πάντας,
οἱ πρῶτοι τῆς Ἀνατολῆς καὶ πάντες ἀπελάττει
4635 ἐκ τῆς Ταρσοῦ, ἐκ τοῦ Βαρδᾶ καὶ ἐκ τῆς Βαβυλῶνος
Μαυριοροὶ τε οἱ θαυμαστοί, καὶ οἱ Κιλικιοὶ τὸ γένος, Σ. 367
καὶ ἕτεροι ἐκ τοῦ Σωλοῦμ, ἐκ τοῦ Λουκᾶ τὰ μέρη,
ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ Μαδαροῦ, καὶ ἐκ τῆς Λευκοπέτρας
ἐκεῖ δὲ ἐμαζώχθησαν ἐκ τῶν μερῶν τῶν πάντων,
4640 καὶ πρὸς τὸν οἶκον ἔφθασαν τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου,
καὶ κύκλωθεν ἱστάμενοι τοῦ μνήματος ἐκείνου,
καὶ τῆς συζύγου τῆς στερρᾶς, λέγω, καὶ τῆς ὡραίας,
καὶ γοερῶς θρηνήσαντες, καὶ ἔλεγον τοιαῦτα
,, Ἰδὲ τὸ ποῦ κατὰκειται ἡ δόξα τῶν ἀνδρείων,
4645 ἰδὲ ποῦ εὐρίσκεται ὁ Διγενῆς Ἀκρίτης,
ἰδὲ ποῦ εὐρίσκεται ὁ εὐγενὴς τοῦ κόσμου,
ἰδὲ ποῦ κατὰκειται ὁ πρῶτος τῆς Συρίας.
Οὗτός ἐστιν ὁ ἐνδοξος καὶ πρῶτος Ῥωμανίας,
οὗτός ἐστι τὸ καύχημα ἀνδρειωμένων πάντων, Σ. 368
4650 οὗτος ἐκαταφόβησεν ἅπαντας ἀπελάτας
ὁ ἄδης τοῦτον δαπανεῖ, καὶ τάφος κατακλείει.
Ποῦ τὸ λοιπὸν ἡ δύναμις καὶ ἡ πολλὴ ἀνδρία,
ποῦ τὰ ἀνδραγαθήματα ἡ δόξα τῶν δικαίων,
ὅπ' ὅλοι ἐκαυχόντασιν ἀπάνω εἰς τ' ὄνομά του,
4655 ποῦ τὰ ἀνδραγαθήματα, ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος;

4626 ὅπως πολλοί.

- ὦ τάφε, ποῖον ἥλιον ἔδυνας νῦν γενναῖον;
 τὸν ἰσχυρὸν κατέχεις γάρ, τὴν κορυφὴν τῶν νέων,
 τὸν τρόπαια ποιήσαντα μεγάλα εἰς Συρίαν,
 ἄδης κατέχει δέσμιον ἐν τάφῳ τιθεμένον,
 4660 τάφος κατέλυσε μικρὸν, ἔνδοθεν ὑποτάξας,
 δν ἐφοβήθηκε πολλὰ Ἀνατολὴ καὶ Δύσις
 δν ἐκατασκοπεύασιν τῆς Ῥωμανίας ἄκρα,
 ὁ ἄδης νῦν καταπονεῖ, τοῦτον ἡ γῆ λαμβάνει.
 Ἄλλ', ὦ Χριστὲ, παμβασιλεῦ, πλάττα βροτῶν καὶ πάντων
 4665 ἐξεγερθείη γάρ ὁ Διγενὴς καὶ πρὸς ἡμᾶς νὰ λάμψη,
 ὥσπερ καὶ πρότερον αὐτὸς κρατῶντας τὸ βαδίδιον του,
 καὶ πάντες ν' ἀποθάνωμεν, μηδένας ν' ἀπομείνῃ.
 Ὁ Διγενὴς ἐκρύφθηκεν ἔς τὴν πέτρην ὑποκάτω,
 τὸ ἄνθος τῆς νεότητος, ἡ δόξα τῶν ἀνδρείων,
 4670 γενναίων ὁ καλλωπισμὸς, τὸ ἄλσος τῶν ἐνδύζων,
 τῶν εὐγενῶν ἡ καλλονή, ὁ τύπος τῶν ἀρχαίων.
 Εἰ γάρ ποτε ἠθέλησε νὰ εὕγῃ ἔς τὸ κυνήγιν,
 τὰ μὲν θηρία πλείονα ἔτρεχον εἰς τὰ δάση,
 λησταὶ δὲ συνεστέλλοντο, καὶ πάντες ἀπελάται.
 4675 Ἀλλὰ αὐτὸς κατάκειται νεκρὸς ὑπὸ τὴν γαίαν,
 θάνατος ἐκοψεν αὐτοῦ νεότητος τὸ κάλλος,
 καὶ τὴν ἀνδρίαν τὴν καλὴν κατέκοψεν ὁ ἄδης,
 ἡ γῆ μαραίνει τὰς καλὰς καὶ χιονώδεις σάρκας,
 ὦμους, βραχίονας χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς γενναίους,
 4680 οἱ σκώληκες μαραίνουσι κακῶς προσδαπανῶντες.
 ὦ θάνατε πανώλεθρε, ἄδῃ ἀνθρωποκτόνε,
 τάφε ψυχόλεθρε, δεινέ, καὶ χαλεπὲ τελείως.
 Πάντες βροτοὶ νοήσωμεν ποία εἶναι ἡ ζωὴ μας,
 ἴδωμεν πάντα τὰ τερπνὰ τοῦ πλάνου κόσμου τούτου,
 4685 καὶ πάντες ἅς γνωρίσωμεν πῶς φθείρονται τὰ πάντα,
 καὶ ὅλα, πάντα λύονται ὡς τὸ πανὶ ἀράχνης,
 λύουσι γρήγορα πολλὰ, οὐδένα ἀπομένει·
 τὸν γάρ Ἀκρίτην πρὸ μικροῦ μέσα κατέχει τάφος
 ἐλκεῖνδον προκείμενον θέαμα τοῖς ὀρώσιν.

Σ. 369

Σ. 370

Σ. 371

4679 σιδηρὰς γενναίους.

- 4690 Τὸν φοβερὸν καὶ ἰσχυρὸν κατέλαβεν ὁ ἄδης,
αὐτὸν δὲν τὸν ὠφέλησεν ἀνδρία τε καὶ πλοῦτος·
λοιπὸν τὰ πάντα μάταια τὰ τοῦ προσκαίρου βίου,
αὐτὰ ὡς ἄνθος πρὸ καιροῦ μαραίνονται ταχέως.
Ἴδωμεν τάφους, γνῶσωμεν πῶς μέλλομεν γενέσθαι·
4695 τὸν κτίστην ἱκετεύσωμεν, δόξης ἀξιωθῶμεν·
τὴν δόξαν ταύτην παίρνουσιν οἱ δίκαιοι ἀπ' ἐκεῖνον.

Πικρῶς ὄντως θρηνήσαντες τὸν θαυμαστὸν Ἀκρίτην,
ἐπὶ τὴν κόρην ἔστρεψαν ταύτην τὴν θρηνωδίαν
,, Νεκράν σε, ὦ πανεύγενε, ὀρῶμεν ἡπλωμένην,
4700 θανοῦσάν σε ὀρῶμεν νῦν, ἣν ζῶσαν οὐδαμόθεν
τις ἀπὸ ἡμᾶς ἐώρακεν, ὦ κατηγλαῖσμένη,
ἢ μᾶλλον ἄρῳνον εἰπεῖν θανοῦσαν ἐν μνημείῳ
τὴν εὐειδίαν ἐκ παντός, τὰ τῶν Σειρήνων μέλη,
τὴν ἀηδόναν τὴν λαμπράν καὶ ἄσπρην περιστέραν.

- 4705 ὦ ἥλιε, παγκαλλοεύμορφε, τῶν γυναικῶν στιλπνότης,
σὺν τῷ ἀνδρί σου θάπτεσαι σήμερον ἐν τῷ τάφῳ·
ἢ πᾶσαν ἀπολαύσασα εὐημερίαν βίου,
τὸν τῆς χηρείας καύσωνα φυγοῦσα, παραδόξως,
ἐπαινετῶς καὶ θαυμαστῶς χαρεῖσα εἰς τὸν κόσμον,
4710 πῶς ἄφνω σὲ κατέπιεν ὁ πανδοχεῖος ἄδης,
πῶς τάφος σὲ κατέχει νῦν τὴν ἡδονὴν τῶν πάντων,
τὴν λάμπουσαν ἐν γυναιξίν ὡς ἥλιος τοῖς ἄστροις ;“

- Τοιαῦτα δὲ καὶ ἕτερα ἐθρήνησαν οἱ πάντες,
ἄνδρες, γυναῖκες, σὺν παισὶν καὶ δούλοις τοῖς οἰκείοις
4715 τὸ ψεῦγος τὸ θεόζευκτον ἀνδρίας τε καὶ κάλλους,
ἐν τοῖς οἴκοις ἀπῆρχοντο ἕκαστος, οὐσπερ εἶχον.

- Τοιοῦτοι οὖν τοῦ Διγενοῦς μετὰ καὶ τῆς φιλτάτου
οἱ θρῆνοι ἦσαν οἱ πολλοὶ κειμένων ἐν τοῖς τάφοις.
Καὶ ταῦτα εἰς τὸν δέκατον ἐγράψαμεν τὸν λόγον,
4720 τῷ δὲ θεῷ δοξάσωμεν τῷ δόντι τὴν ἀνδρίαν
Βασιλείου τοῦ Διγενοῦς, τοῦ θαυμαστοῦ Ἀκρίτου,
τῷ δοτῆρι τοῦ κάλλους τε τῆς θυγατρὸς τοῦ Δοῦκα,
ἐκείνης τῆς εὐγενικῆς, τῆς πανωραιοτάτης,
οὗς καὶ ἐτίμησεν αὐτὸς εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον,

Σ. 372

Σ. 373

4725 καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καιρῷ πάλιν τιμῆσαι θέλων,
ὥσπερ δικαίους καὶ καλοὺς καὶ πάντας τοὺς προφήτας

Πάντα λοιπὸν ἐγράψαμεν εἰς τύπον τῶν ἀνθρώπων. Σ. 374

ὅπως γνωρίσουσιν αὐτοὶ τὴν πλάνην ὅπου ἔχουν,
καὶ θέλουν νὰ δοξάζωνται μὲ τὰ ψευδῆ στολίδια,

4730 μὲ τὰ πετσιᾶ, ὅπου φοροῦν ἅπαντες εἰς τοὺς πόδας,
μὲ τὰ μαλλιά καὶ δέρματα ἀλπούδων τε καὶ λύκων,
ἀγριοκάτων, λαγωῶν καὶ ἐπιλοίπων ζώων,
ὥς τὰ γινώσκουσι πολλοὶ τὴν σήμερον ἡμέραν,
στολίδια παντοδαπά καὶ περιπλανεμένα,

4735 ὅπου πλανοῦνται αἱ πολλοὶ καὶ χάνουν τὴν ψυχὴν τους,
μὲ τὰ ψευδῆ φορέματα τοῦ πλάνου κόσμου τούτου,
ὅπου πλανοῦνται ὅλοι τους ὡς ἄγριοι τοῦ κόσμου
ὅπου μετροῦσι βέβαιον τὸν κόσμον ὅλοι πάντες.

Ἀράχνη εἶναι ἡ ζωὴ καὶ κονιορτὸς ἡ δόξα,

4740 ὅσ᾽ ὄνειρον ὁ χρόνος μας τρέχει καὶ διαβαίνει, Σ. 375

ὥσ᾽ τὴν πάχνην ποῦ θωρεῖς ἔς τοὺς κάμπους τὸν χειμῶνα
ἔταν φανῇ ὁ ἥλιος, ὥσπερ καπνὸν σκορπίζει,
ἔς τὴν ὥραν μένει ἄφικτος καὶ εὐκαιρὸς ὁ τόπος,
ὥς τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ, ποῦ τρέχουν καὶ διαβαίνουν,

4745 ὀπίσω δὲν γυρίζουσι ποτὲ τους νὰ φανοῦσιν,
ὁμοίως καὶ οἱ ἄνθρωποι θνήσκουσι καὶ διαφεύγουν,
καὶ εἰς τὸν ἄδην κατοικοῦν, οὐδένας δὲ γυρίζει,
καὶ ὥς τὰ κύματα αὐτὰ ἀρρίζουν τῆς θαλάσσης,
τὰ στόματά τους πάντοτε ἐκ τῆς μεγάλης ἐχθρας,

4750 καὶ γίνονται ἐπίβουλοι ἐχθροὶ εἰς τὴν ψυχὴν τους
καὶ ἀδικοῦσι καὶ ἀπλοῦς καὶ ταλαιπωρημένους,
διὰ νὰ συνάξουσιν ὀργὴν ἀπάνω ἔς τὸ κορμί τους.

Ὅταν καθίσῃ ὁ κριτὴς τοῦ κρίναι κόσμον ὅλον Σ. 376

ἁμαρτωλοὺς καὶ δίκαιους, πλουσίους τε καὶ πάντας,

4755 καὶ πᾶσα φύσις τῶν βροτῶν, ἣν μέλλει παραστῆναι,
καὶ ἐκ τῶν ἔργων κάθε εἰς λαμβάνει τὴν ἀξίαν,
καὶ τιμωρίαν ὡς ἔπραξε ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ.

Ὁ κόσμος τοῦτος γέγονεν θλίψις καὶ δόδυνη,
στενοχωρία καὶ κλαυθμὸς ὑπάρχει ἡ ζωὴ μας,

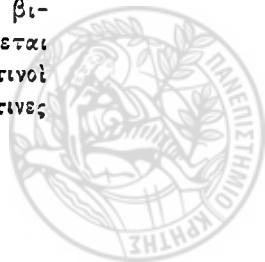
- 4760 καθὼς τὸ λέγει ὁ Δαβὶδ, εἰς τοὺς ψαλμοὺς τοῦ γράφει,
„Τὰ ἔτη ἡμῶν ἐν στεναγμοῖς ἐν κόποις τε καὶ πόνοις.“
Καὶ ὅστις θέλει ν' ἀκούῃ τοῦ Χριστοῦ, νὰ εἶναι μαθητὴς του,
ᾧ ἀναγνώσῃ κάθε εἰς τὸν λόγον, ὅπου λέγει,
„Καθὼς εἶδατε ἡμᾶς ποιοῦντα ἐν τῷ κόσμῳ,
4765 ὑμεῖς ποιεῖτε πάντοτε νὰ εἴστε ἐδικοί μου.“
Καὶ διὰ τοῦτο πᾶς βροτὸς ᾧς κληθῇ τὴν ζωὴν του,
τὴν λύσιν ἐνθυμούμενος ἐκ τοῦ σαρκίου σκήνους.
Καὶ δάκρυα ῥᾶνον ὀφθαλμῆ, καρδία δέξαι λύπας,
στῆθι καὶ φῶς ἡλιακόν, ἄψυχε πᾶσα φύσις
4770 ὅτι ψυχὴ πανλογικὴ, προστάζει τοῦ δεσπότη,
τοῦ σώματος χωρίζεται, τοῦ φίλου τούτου σκήνους.
Λοιπὸν κλαυσάτω πᾶς βροτὸς, δάκρυα σταλαξάτω
πρὸς τὸν οἰκτίρμονα Θεὸν καὶ ποιητὴν καὶ πλάστην,
τῷ Πέτρῳ παραδείγματι διὰ νὰ λάβῃ λύσιν
4775 τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν, ὧν ἔπραξε τῷ κόσμῳ.
Ἄλλ', ὦ Χριστέ, παμβασιλεῦ καὶ ψυχωσῶστα κόσμου,
σὸν πλάσμα εἶναι ἀληθῶς, σὺ εἶ ὁ ποιητὴς του,
σῶμα φθαρτὸν περικείται, σὺ δυνατὸς τὸν | σῶσαι.

Σ. 377

ΠΙΝΑΞ ΓΛΩΣΣΗΜΑΤΙΚΟΣ

- Ἀγκαλιάζω 1991, καὶ ἀγκαλίζω 2942 (ἀγκαλιάζομαι).
 ἀγκαλιαστὸς 1265.
 ἄγουρος (νέος).
 ἀγριόκατος (ἄγριος αἵλουρος) 4732.
 ἀγριωδῶς 1057.
 ἄδεια 2579. 2584 (εὐκαιρία).
 ἀδέλφιν τὸ 557.
 ἀδιαν-ροπία (ἀναισχυντία) 1994.
 ἀδιάντροπος 1951. Ὅρα ἄντρο-
 πιάζω.
 ἀέρης (ἄηρ) 267.
 ἀδούσασιν (ἡδόν) 3928.
 ἀηδόνα ἢ, ἀηδόνια τὰ (ἀηδών, ἀη-
 δόνες).
 αἰφνηδῶς (αἰφνηδᾶ) 4610.
 [ἀκουμβῶ] ἡκούμβησα (ἐρείδομαι)
 3189.
 ἀκριδὸς, -ῆ (πολύτιμος) 1533, 1536.
 Ἡ λέξις ἐν χειρογ. Τραπεζ. σελ.
 82, στίχ. 997 καὶ 999, γράφε-
 ται χυμευτὸς καὶ τρανός.)
 ἄλαλος, θυλ. ἄλαλη 828.
 ἀλησμονῶ 3821. 3861 (λανθάνο-
 μαι.)
 ἀλλέως 39 (ἄλλως).
 ἄλλοι (ἀλλ' οἱ) ἐπὶ ρ. ἐπιφωνημ. 192.
 ἀλλοῦ (ἄλλαχού) 1733.
 ἀλόγιαστα (-γίστως) 244.
 ἄλογον. Ἀπαντᾷ καὶ ἡ ἀρχ. λέξις
 ἵππος 2256.
 ἀλπούδα (ἀλώπηξ) 4731.
 ἄμπαρι (μῦρον abra, ἄμπαρ) 1537
 2878.
 ἀναζωστάρην 3455. Ἡ λέξις ἐν χειρ.
 Τραπεζ. γράφεται ἀζωσταράκιν.
 ἀναθράφην (ἀνστράφην), ἀναθροφή
 271. 272.
 ἀναθυμίζω (ἐνθυμέω, ἀναμιμνήσκω
 1302).
 ἀναπέτασμα 136.
 ἀνασασμὸς (ἀναπνοή) 821.
 ἀνασηκόνω 540. Ὅρα σηκόνω.
 ἀνάσταλμα 287. 1565 (ἀνάστημα,
 ἦθος, μορφή σώματος).
 ἀναψυχοῦσαν 110 (ἀνεψύχουν).
 ἀνδρειωμένος (ἀνδρείος).
 ἀνεκράτητος 3269 (ὁ μὴ ἀναχαι-
 τιζόμενος).
 ἀνέννοιαστος 1524 (ὁ μὴ μεριμνῶν
 περὶ τι. Ὅρα λέξ. ἐννοια).
 ἀνενοχλησία 4329.
 ἀνέφυνεν 1376 (ἀνέφνυ).
 ἀνθήφορος (ἀνωφέρεια) 1624.
 ἄνθηα 2836, καὶ ἄνθη 2844.
 ἀνίσως 2663 (ἐάν).
 ἀντάμα 1346. 2603 (ὁμοῦ).
 ἄντερα 1833 (ἐντερα).
 ἀντιδονούσασιν καὶ ἀντιδονοῦσαν
 371. 2241 (ἀντι-δονέω, κατὰ
 τὸ κοινὸν ἀντιλαλῶ καὶ τὸ ἀν-
 τηγῶ τῶν ἀρχαίων).
 ἀνωφέλετος 3346 (ἀνωφέλητος).
 ἀξάφην 545 (ἐξαίφνης), καὶ ἐξά-
 φνου 4261.
 ἀπάνω 144. 226 (ἐπάνω).
 ἀπειλικῶς 1057 (ἀπειλητικῶς).
 ἀπελάτης. Περὶ τῆς σημασίας τῆς
 λέξεως ὅρα Σάθα Μεσαιων. βι-
 βλιοθ. Β', σελ. με', ἐνθα λέγεται
 ὅτι οὕτως ἐκάλουν οἱ βυζαντινοὶ
 ἄνδρας παλαιστράτους, οἵτινες

διατρίβοντες παρὰ τὰς δυσβά-
τους ἀκρωρείας τοῦ Ταύρου, ἔζων
ἀρπάζοντες καὶ ληστεύοντες τοὺς
περιοικοῦντας.
ἄπελθον (ἄπελθε) 3682.
ἀπέρασε 4270 (ἀόρ. τοῦ κοινοῦ ἀ-
περνῶ, διεπέρασε), ἀπέρνα 1390
(ἐθεωρεῖτο, ἐξελαμβάνετο).
ἀπέσφιξε (ἀπέσφιγξε) 1434.
ἀπίστευτος 3480 (ὁ μὴ πιστεύων).
[ἀπλόνω], ἀπλωσα.
[ἀποθνήσκω], ἀπόθανα 517, ἀπο-
θαμένος 3001.
ἀπάρξομαι 8, καὶ ἀρχομαι, ἤρξα-
το 484. Ὅρα ἀρχνίζω.
ἀποκοτιά (θάρρος, τόλμη) 1322,
ἀπόκοτος 4548.
[ἀπομεριμνῶ], ἀπεμερίμνησα 1867.
[ἀποσόνω], ἀπέσωσα (φθάνω) 1411.
[ἀποστρουφέω] ἀπεστρουφήσας
1445 (ἀποστρέφω).
ἀραχνιασμένον (ἀραχνῶδες) 3797.
ἀργυροκατασκευάστα 102.
ἀργυροτζάποτος 340 (ὁ ἔχων ἀργυ-
ρὰ πέταλα, τζαπωτὸς, κλαπω-
τὸς, ἢ ὁ ἔχων περιβεβλημένους
τοὺς ὄνυχας δι' ἀργύρου).
ἀργυροτράπεζα 4060.
ἀργυροχρυσωμένον 4238.
[ἀργῶ], ἀργησα (βραδύνω) 913.
1030. 3449, (ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀρ-
γὸς, βραδύς).
ἀρκούδιον τὸ 1412, ἀρκούδα ἡ,
ἀρκουδόπουλον 1431, ἄρκτος ἡ
καὶ ὁ 1441, 1459. 1475. 1483.
ἄρματα (ὁ ἐν γένει ὀπλισμός). Ἀ-
ναφέρεται καὶ ἡ λέξις ὄπλα 321.
Ἐκ τούτου τὸ σύννηθες ἀρματόνω
καὶ ἀρματωμένος.
ἀρνη(σ)τής 639.
ἀρνοῦμαι, ἡρνήσθην 534, καὶ ἡρ-
νήθην 815, ἀρνήθηκα 1318.
ἀρσενικός 31.
ἀρτάχιν (;) ξίφος μέγα) 3744.

ἀρχνίζω 1379. 2428 (ἀρχομαι),
καὶ ἀρχίζω, ἀρχισα 5. 279.
ἀρχοντοπούλα.
ἀσῆμι 2611 (ἄργυρος).
ἄσπρος 1510. 3872 (λευκός).
ἀστένεια (ἀσθένεια) 4085
ἀστερᾶτος (ἵππος ἔχων ἀστέρα
ἐπὶ τοῦ μετώπου) 338.
ἀτζουπάδας 90(;) Ἴσως εἶνε συγ-
γενής πρὸς τὸ ἀζάπης, τουρκ.
πεζὸς στρατιώτης.)
ἀτός μου, του 817. 1808-9 (αὐτός).
αὐγὰ 4054 (ὥα).
αὐγερινὸς 1871 (ὁ ἀστὴρ ἑωσφόρος)
αὐτην (ταύτην) 2482. 3153.
αὐτηνοῦ, -ῆς, αὐτωνῶν (ἀντὶ αὐ-
τοῦ, πάντοτε ἐν γενικῇ) 1946.
3450. 4078.
αὐτίον-ία (οὖς-ὦτα) 3538.
ἀφαγία (ἀσιτία) 1798.
ἀφεντεύω, -ευσα 2514 (ὑπερασπί-
ζομαι, αὐθεντέω). Ἐκ τούτου
ἴσως καὶ τὸ διαφεντεύω, ὅπερ
πολλοὶ παράγουσιν ἐκ τοῦ de-
fendere.
ἀφίνω, ἀφήσας 379 (ἀφίημι).
ἀφόντις 473. 1829 (ὅταν, μετὰ τὸ..)
ἀχαμνίζω 1426 (χαλαρῶ). Ἐκ
τούτου καὶ ἡ σημερινὴ λέξις ἀ-
χαμνὰ, σημαίνουσα τοὺς ὄρχεις,
ὡς χαλαρὸν μέρος τοῦ σώματος.
ἀχορτάστως 2599 (ἀκορέστως).

Βαβάλια 2872 (ὀφθαλμοὶ ἄνθους).
Τὸ χειρ. Τρ. σελ. 158, σίχ. 1913
ἔχει τὴν λέξιν κάλυξ.
βαγδάτιν ἱμάτιον 3454 (ὑφασμέ-
νον ἴσως ἐν Βαγδάτ).
βάδιον 672. Ὁ Legrand ἐξηγεῖ
τὴν λέξιν διὰ τοῦ bai, ὃ ἐστὶ κα-
στάνοχρους, ἐπὶ ἵππου, ὁ δὲ Σά-
θας ἐν γλωσσήμασι τῶν χρονι-
κῶν τῆς Κύπρου σελ. 602 διὰ
τοῦ βαδιστής ἵππος.

βάτια, βάγια (τροφός, θεραπευτής).
 βάνω καὶ βάζω 186. 1427. 1534.
 (τίθημι, φορέω ἔνδυμα).
 βαρέα (βαρέως) 719, καὶ ὡς θυλ.
 τοῦ βαρὺς 984.
 βασιλεύει (δύει ἐπὶ ἡλίου) 138.
 βασιλικὸς (ὠκιμον) 1973.
 βαστάζω 3949. 4079 καὶ βαστῶ
 249 (φέρω, αἶρω).
 [βγάζω] βγάλα 452. 3754 (ἐκ-
 βάλλω, ἐλκύω ἐπὶ σπάθης, ὡς ἔ-
 χει χρ. Τρ. σελ. 242, ς. 2585).
 βγαίνω, ἐβγαίνασι 1435, ἐβγαίνουν
 2999 (ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι).
 βένετον (κυανοῦν) 2499. 3743.
 venetus.
 βηστάρια 2147 (ἐν χειρ. Τρ. βε-
 στιάρια, vestiarium).
 βίγλα-ας 1610. 3456 καὶ-ης 3442.
 βλαττίον 1191, καὶ βλαττίν 1551.
 2257 (ἐπίσχυμα ἵππου, ὅπερ
 φαίνεται· νὰ ἦτο συνήθως πορ-
 φυροῦν, blatta).
 βόρχα 3586 (ἵππος ἡ, φοράδα).
 Ὅρα χειρόγ. Τραπεζ. ἐνθα ἡ λέ-
 ξις γράφεται βρόχα σελ. 287.
 βούκινον 2496 (βουκάνη).
 βούλλα 4078 (σφαγίς, bulla), ἐκ
 τούτου καὶ τὸ βουλλόνω 97.
 βράδν (ἐσπέρας) 262, ἐκ τούτου τὸ
 βραδιάζομαι, ἐβραδιάστην 1875.
 βραχία (θυλ. τοῦ βραχὺς) 4107.
 βρίσκω (εὐρίσκω) 4508.
 βρύση καὶ βρύσις· βρύσαι βρύσαις·
 (πηγὴ, κρήνη).
 βυζία 3799, καὶ μασθοὶ 3597.
 Γαστρίον 3544 (;)
 [γδέρω], γδαρμένος 1586 (ἐκδέω).
 γενικὸν τὸ 1892 (πάντες οἱ τοῦ
 οἴκου, ἢ τῆς πολιτείας).
 γεράκια 746. Ἀπαντᾷ καὶ ὁ ἀρχ.
 τύπος ἱέρακες 760.
 γερός 3153 (ἀκέραιος, ὕγιής).

γέρος ὁ, γέρου (γέρων-οντος) 3364.
 γίνομαι, ἐγίνησαν 184, νὰ γενῇ.
 ἤθελε γένει 499, ἐγένηκα 1396,
 ἐγένει 2469.
 γλυκοφιλῶ 1265.
 γλυτόνω, ἐγλύτωσα (σώζω) 4485.
 γονέους (αἰτ. ἐξ ὀνομαστ. γονεῖς,
 γονεῖς).
 γονικά 2450. 4088. 4141 (τὰ τῶν
 γονέων πράγματα).
 γούμενος (ἡγούμενος, τίτλ. ἐκκλ.).
 4504.
 γοργοκίνημα 139.
 γρήγορος 1387. 1769 (ταχὺς εὐ-
 κίνητος) καὶ ἐπὶ γρήγορα 1433
 καὶ γλήγορα 2889.
 γρίβας (ἵππος φαίδς, καὶ ἀπλῶς
 ἵππος 3094. 3456).
 γροικῶ (ἀκούω, ἰννοῶ) γροικῆτουν 10.
 γυαλί 256-57 (κάτοπτρον. Οὕτω
 λέγεται ἔτι τὰ νῦν ἐν ταῖς νή-
 σοις).
 γυνή, γυνῆς, γυνὴν 3765.
 γυρίζω 1653. 1783 (ἐπιστρέφω).
 γύρισμα (στροφή) 4242.
 Δαγάλλον 673. 1246. 3748. Ὁ
 Legrand ἐν χειρ. Τραπεζ. με-
 ταφράζει alexan, πυρρόθριξ.
 δακτυλίδιν (δακτυλίδιον) 893.
 δειλιάζω 376, καὶ δειλιάω 380.
 δείχνω, ἐδειχνα 1395 (δείκνυμι).
 δεκοκτῶ, καὶ δεκκοκτῶ 2623. 2437.
 δένδρη 2842, καὶ δένδρα 2843.
 [δένω] ἔδεσε 4400, δεμένος 4420.
 δέξου, προστ. ἀφ. τοῦ δέχομαι 470.
 δέρονω, ἔδερνε 2646 (δέρω).
 διαλέγω 265. 4454 (ἐκλέγω), καὶ
 διαλεκτός 523.
 δομέστικος (ὀπηρέτης domesticus)
 4485.
 δοξάρι (τόξον) 183.
 δουλεία (ἐργασία, ὑπόθεσις, ἐνα-
 σχόλησις) 2097. 4183.

δουλεύτρα 87, δουλεύτρια 298, και
δουλίδα 316. 2273.
δουλώνω 189, δουλωμένος (δεδου-
λωμένος) 191.
δουλοχάρτιν 207.
δραγουμάνος (διερμηνεύς) 418.
δριμυτέρως 2795.
δρόμος (ὁδός) 417. 1316.
δύναμαι, ἐδύνετον 1766, ἐδύνουν-
ταν.
δυναμωμένος 3617 765 (ισχυρός).
δυσκολοεύρετος 3522.

Ε. Ἀπὸ τῆς 12 ἑκατοντ. φαίνε-
ται ὅτι ἤρξατο ἡ προσθήκη τοῦ ε
εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος πολλῶν
λέξεων· ἔδωσε δὲ ἀφορμὴν ἡ προίη-
σις πρὸς διευκλύνειν τοῦ ῥυθμοῦ·
(ἐ)φύγης 210, (ἐ)σμιζες 285, (ἐ)σεῖς,
327, (ἐ)σᾶς 529, (ἐ)σέ(να) (ἐ)σύ
863. 1722, ἦτον(ε) 343, (ἐ)τοῦ-
τος-η 1002. 3784, εἶτ(ε) 1153.
2063, (ἐ)φέρεις 1619, (ἐ)παρε 2109,
(ἐ)θνήσκει 4090.

ἐδυνας (ἀόρ. τοῦ δύω, ἐδυν) 458,
δύνον προστ. 1787.

ἐδικός-ῃ-ὄν (ἰδιος) 113. 506.

ἐδῶ (ᾤδε) 273. 3051.

εἶμαι 1606, εἶναι 72, νὰ ἦτονε
343, εἴστε 484, ἦσαι 677, εἴσ-
ται 3435. Ἀπαντῶσι δὲ καὶ οἱ
ἀρχαῖοι τύποι.

εἴσοδος (εἰσόδ)ημα, ἔσοδον) 4153.

ἐκατασκευάσεν 98. 104, καὶ κα-
τεσκευάσεν 117.

ἐλα 2739. Ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος
ἐλθὲ 2128.

ἐλαφίνα ἡ 1452, καὶ ἐλαφος ὁ καὶ
ἡ 1453. 1487.

ἐμπῆκα 1514, νὰ ἐμπης 1617,
(εἰσῆλθον, ἐμβαίνω).

ἐμποδιστής 1042.

ἐνδύθην 322 (ἐνεδύθην).

ἐνεδράνισεν 144 (ἀναδρανίζω, κινῶ

τινα ἡσυχάζοντα, θιαίως ἐπὶ
τῆς ἑδρας του.)

ἐννοια 73 (φροντὶς μέριμνα), ἐξ οὗ
καὶ ἐννοιάζομαι 3093.

ἐνστατος 3161 (ἐκ τοῦ συσάδην).

ἐνστατικῶς 3755.

ἐντροπιάζω (κατασχύνω) 3258,

ἐντροπιασμένος 395.

ἐξακουστός 1297 (διάσημος).

ἐξάφνου 4261. Ὅρα ἀξάφνω.

ἐξη 494. 2219 (ἐξ), ἐξήντα 2275
(ἐξήκοντα).

ἐξυπολήθη 1827. Ὅρα ἔξυπολύω.

ἐπιδεξιωσύνη 2694.

ἐπιθοῦσα (ἐπιθεισα) 3794.

ἐπικέφαλον 3540 (κάλυμμα κεφα-
λῆς).

ἐπιλούριον 1213. 3796. Ἐν χειρογ.

Τρ. σελ. 58, στίχ. 694 ἡ λέξις

φέρεται ἐπιλούρικον, παρὰ βυ-

ζαντινοῖς ἐπιλώρικον (διεσχι-

σμένον ἱμάτιον, ὡς ὁ τὰ νῦν

τσουμπές).

ἐπιπλώσας (ἐκτείνας) 1494.

ἐρριψον καὶ ἐρριψα 3174. 3202.

ἐποίηκε (ἐποίησε) 2478.

ἐρχομὸς 1002. 2184.

ἐρωτοφίλημα 151.

ἐσεβάσασι 84, ἐσεβηκα 4236, ἐσε-
βην 748.

[εὐγάζω] εὐγάλα 1828, εὐγάλτε
988 (ἀποσπῶ).

εὐγαίνω, νὰ εὐγη 292, εὐγα 1409.

2930 (ἐξέρχομαι).

εὐθαλόφυτον 2955.

εὐθεις 1577. Ἀλλαχοῦ τὴν λέξιν

ταύτην, ὑπάρχουσιν καὶ ἐν σίχ.

2077 τοῦ χειρ. Τρ. ἐξηγεῖ „ἐ-

πιτήδεις“ στίχ. 3074.

εὐλογέω (τελῶ τὸ μυστήριον τοῦ
γάμου) 2145. 2283.

εὐστοργος 32.

ἐφάνηκεν 160 (ἐφάνη).

[Ζαλίζω] Ζαλισθοί 3154.
 ζευγάρι 1970.
 ζωγραφισμένος (κατὰ τὸν τύπον
 ζωγραφίζω, ζωγραφέω) 234, ἐκ
 τούτου καὶ ζωγραφιστός (ζωγρα-
 φητός) 162.
 Ἡλατο (ἐλαίνω) 3025.
 ἡλιακός δ 3990 (τὸ ἡλιακόν,
 solarium ἐξώσης οἰκίας προσ-
 βαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου πολ-
 λαχοῦ τῆς Ἑλλάδος λέγεται
 ἡλιακωτό).
 ἡλικία 127. 149 (ἀνάστημα).
 ἡλιογέννητος 2984.
 ἡμερομὸς 2172 (ἡ μετὰ λύπην
 καὶ θρήνους ἐπερχομένη ἡσυχία).
 ἡξεύρω (γινώσκω) 1584. 1749.
 Θαμπούρα 1838. Φέρεται καὶ ἡ ἀρ-
 χία λέξις κιθάρα 1864. 1866.
 θανὴ 2329 (ἐνταφιασμός).
 θαρρετός 2735.
 θαρρῶ, ἐθαρρησάμεν 472.
 θέασον 4095 (θέεσαι).
 θεόζευκτος 4715.
 θεώρετρον 2278 (θεώρητρον).
 θήλεα 37 (θουλ. τοῦ θήλυος).
 θρέφω (τρέφω) 1814.
 θρονὶ καὶ θρονὶν 256. 257 (θρό-
 νος, ἔδρα).
 [θυμίζομαι] ἑθυμίζετον 1797.
 θωρῶ, ἐθώρει 257. 264, καὶ θεω-
 ρῶ 454.
 [Ἱστορέω] ἐστόρησεν (ἐζωγράφητε)
 3996. 4034.
 Καβαλλάρης (ἵππευς), καβαλλα-
 ρεοί.
 καβαλλικεύω (ἵππεύω).
 κάθε (πᾶς, πᾶσα, πᾶν) 112. 142.
 [καθίζω] ἐκάθετον 142. 1997,
 ἀπεκίθισεν 2063, κάθου 2065,

ἐκαθέζετο 2524, ἐκάθοντο
 2316.
 καθρέπτῃς (κάτοπτρον) 2819.
 3804.
 καθόγερτος 3495.
 καλαμάρι 173.
 καλήγνωμος 894 (καλογνώμων).
 καλιγοκάρφια 341.
 καλιγόνω 341 (ὀρθότερον μὲ ἐν λ)
 ἐκ τοῦ caliga βρωμ. ὑποδήματα.
 καλὲ 724. Τῆς κλητ. τοῦ καλὸς
 ἔτι καὶ νῦν γίνεται χρήσις παρὰ
 ταῖς γυναιξί, καλούσαις τοὺς ἀν-
 δρας αὐτῶν).
 καλότατος 758 (ὑπερθ. τοῦ κα-
 λός) καλλίστατος (ὑπερθ. ὑπερ-
 θετικῶ) 3900.
 καμῆλιον (ὑποκορ. τοῦ κάμηλος)
 4189.
 καμίνιν 117 (κάμινος).
 καμηλὸν 1427. 3717.
 κάμνω, ἔκαμα, -ασι, ἔκαμνα 278.
 307. 309. 1760. Ἀπαντᾷ δὲ
 καὶ τὸ ποιῶ πολλαχοῦ 284. 428.
 450. 1651.
 κάμπος (πεδῖον, campus).
 καμφορά (καφουρά) 2878.
 κάποιος (καί τις) 290.
 καπούλι (τὰ νῶτα τοῦ ἵππου, scu-
 pulæ, 1554. 3542.
 καρδιοπονέω 213.
 καρδιόπλαστος 182.
 καρτερῶ 36 (ἀναμένω).
 καρφωμένα 1538 (ἐξ ἐνεστ. καρ-
 φώνω, καθηλωμένα).
 κασόριν 1213 (ἐκ τριχὸς κασσορός).
 κάστρον (φρούριον, castrum).
 καταβαίνω, κατέβηκα 2500. Ἀ-
 παντᾷ καὶ ὁ ἀρχ. τύπος προστ.
 κατάβηθι 2534.
 καταβαστή 3769 (καταβατή).
 κατάκρυος-α 2180.
 καταξιόνω 533 (καταξιόω).
 κατάμαυρος 1510.

κατάπετρα (πετρώδεις τόποι) 3108.
καταπλανεμένη 3777.
κατασταίνω (καθίστημι) 189.
καταψύχιν 1534 καὶ κατάψυχον
1910. Ἐν χειρ. Τρ. καταψυχίτισιν
(ψυχρὰ κατὰστασις τῆς ἀτμο-
σφαίρας).
κεκρυφίως 1058 (κρυφίως).
κερνάω (οἶνογοῶ) 4282.
κεφάλι τὸ 984.
κηλαδούν (κηλαδῶ) 80, ἐκηλαδί-
ζασι (ἐκ τύπου κελαδίζω) 109.
κιντηνάρια 2116.
κλαίγω (κλαίω) 4263.
κλειδόνω 96 (κλειδός).
κλεισούρα 856.
κλεψία 2057 (κλοπή).
κλουβί 256. 4489, κλωβί 271,
κλουβίον 1971.
κοίτομαι (κοιτάζω) 1599.
κόκκαλον (δοστούν) 1812.
κοκκινοθεβαμμένα 150.
κόλυμβος 104 (δεξαμενή).
κομπίον 1539, (κόμβος, ὡς τὰ νῦν
κουμπί).
κομπόνω (λανθάνω τινά) 3075.
Τὴν ἐν χειρ. Τρ. ῥῆσιν „ὀλίγον
μοι ἐπέλαθεν“ μεταφέρει διὰ
τοῦ „ὀλίγον μὲ ἐκόμπωσεν“.
κονιορ(κ)τός 4403.
κοντὰ (πλησίον) 1930.
κονταράτοι 2682.
κονταρέα (κτύπημα κοντοῦ ἢ κον-
ταρίου).
κοντζάδες 2845. Διὰ τῆς λέξεως
ταύτης μεταφράζεται ἡ ἐν χειρ.
Τρ. λέξις ἴον, οὐχὶ ὀρθῶς· διότι
κοντζᾶς σημαίνει τὸν ὀρθαλμὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἢ τὸ μπουμποῦκι
κοινῶς.
κοπιᾶζω 3329, καὶ κοπιῶ 3325.
κόρδα 1833 (χορδή).
κορδισμένον 164 (κατὰ τὸν τύπον
τοῦ κορδίζω).

κορτίνα 2025 (μεταπύργιον, cor-
tina).
κουβούκλι (ιδιωτικὸν οἶκημα, cu-
biculum).
κουδώνων 3542, καὶ κώδων-ωνος
4188.
κουμάσιον 2414 (εἶδος ὑφάσματος).
κουρούνα 1907 (κορώνη).
κουρσεύω, ἐκούρσευσα.
κούρση 1526.
[κράζω] ἐκράζονταν 493.
κρασί 4190.
κράττημα (λαβή) 3146.
κρατημὸς 2679 (ἀναχαίτησις).
κρεμνίζω 3592 (κρημνίζω)
κρυαίχιονάται 79.
κρύμματα 1710. 1716 (ἐνεδραι).
Ὅρα περὶ τῆς λέξ. ἐν Μεσαιων.
βιβλ. Σάθα Β', σελ. μστ'.

κρυπτὰ (μυστικά) 1055.
κρυφῶς 3171 (κρυφίως).
κυπαρίσσι τὸ 127 (ἡ κυπαρίσσος).
κύρκα 2952. 3840. 4599. Λέ-
ξις βυζαντινὴ ὡς θεραπευτικὴ λε-
γομένη παρὰ τῶν γυναικῶν πρὸς
τοὺς ἀνδρας. Σημαίνει δὲ τὴν
Νουμιδικὴν μελεαγρίδα (numi-
da gallopavo) κοινῶς σήμερον
κοῦρεκον, ἰνδιάνον, διάνον καὶ
γάλλον.

Λαβόνω 2307. 3490 (τραυματίζω).
λαγκάδι 3106. 3332 (φάραγξ, ἄ-
γκυρος).
λαζαρόνω (ἐνδύω τὸν νεκρὸν τὰ
ἐντάφια) 4619.
λαλῶ, ἐλάλησα (ἐλαύνω ἐπὶ ἵππου)
3116.
λαμπερός (λαμπρὸς, φωτεινός).
λαμπρομμάτα 71.
λεοντάρι 268, καὶ λέων 977. 1586.
λεοπάρδους 4402.
λεπτοβαδίζω 350.
λέση (λέξις τουρκ. θνησιμαῖον, ψο-

φίμιον.) 2683.
 λευκοπεριστερά 2483.
 ληγνός (ισχνός λεπτοφυής) 275.
 λησταρχεῖον 1598.
 λιβαδιαῖος 2515.
 λιγυρός-ή 261, καὶ λιγερή 266.
 λιθομάργαρον 1245.
 λίσκαντος-λίσκας(;) 2006.
 λογάριον 2273 (ὠρισμένη ποσότης χρημάτων).
 λόγγος 1413.
 λογιάζω, ἐλόγιασα 1715. 2528 (λογίζομαι, νομίζω).
 λογῆς 122. 3828 (γενική τῆς ἀχρήστου ἐν τῇ ὀνομαστ. λέξ. λογή, ἐπὶ τῆς ῥήσεως τί λογῆς; ποίου εἶδους;).
 λόγου μου, σου, του 1355. 2607. 3004 (πάντοτε ἐν τῇ γεν. ἐγώ, σὺ, αὐτός).
 λοιπὸν 24. 36. 245. Γίνεται χρῆσις καὶ τοῦ ἀρχ. τύπου τοίνυν 8. 54, καὶ τοῦ οὖν 17. 24.
 [λυσσάω], ἐλύσσασα 3494.
 λωρίκιν 3544, καὶ λωρίον 3739, (lorica).
 Μάγης 663 (μαγείας ἢ μαγίσσης).
 μάγκιπος 2121. 4486 (ἀρτοποιός, manceps).
 μαγνάδι 2987. Τὸ χειρόγ. Τρ. ἔχει τὴν λέξιν „δθόνῃ“.
 μαγουλίων, ους 1343. 2348.
 μάγουλον 1993 (παρεῖα).
 μαζώνω, ἐμάζωξα 1855, ἐμαζώχην 3293. Ἰσως ὑπῆρχε τύπος μαζόχνω, ἐξ οὗ τὸ χ ἐν ἀορισ. παθ. ὡς σπρώχνω (συνανθροίζω).
 μάκρος (μῆκος) 1511.
 μακρυνός 4497.
 μάλαγμα 2266. 3956 (χρυσός).
 μαλακαίνω 2675 (ἀπαλύνω).
 μανίκια 3013 (περιχειρὶς χιτῶνος, χειρομάνικον, manicae).

μαργαριτάρι (μαργαρίτης) 263, καὶ μάργαρον.
 μαργαριταρόδοντος 154.
 μασθός (μασός). "Ὁρα ἐν λ. βυζία. μαῦρος (ὡς οὐσιαστ. ὄνομα ἵππου, ἐκ τοῦ χρώματος, ὡς γρίβας.) 373, 673. "Ὁρα καὶ 672, ἔνθα καὶ ἄλλα ἐπίθετα ἵππου εὐρίσκονται.
 μαχλάμι 3715 (εἶδος ἐνδύματος, χλαμύς(;)).
 μέγιστον, ἀντὶ μεγίστην 1546.
 μερὶ (μηρός) 3490.
 μέσα (ἐντὸς, ἐν μέσῳ) 98. 119. 144.
 μεσοκήπιν (ὁ ἐσώτερος κῆπος).
 μεταξωτὰ 2263. Ἡ λέξις λείπει ἐκ χειρογρ. Τρ. ἀντ' αὐτῆς ἴσως κεῖται ἡ λέξις, „λευκοτριβλάττα“ ὅρα ἐν λ. βλαττίον.
 μετασελλίζω 3531. 3717 (ἱππεύω).
 μισεύω (ἀναχωρῶ) 2419. 2489.
 ἱμάτια (ὄμματα).
 μοιράζω (μοιράω) 4145.
 μοναξία 2216 (μόνωσις) καὶ μοναξιώτης 2832.
 μονή 1607 (μέρος μεμονωμένον, σταθμὸς ληστῶν).
 μονοπάτιον (ἀτραπός) 1913.
 μοσχομυρισμένος 4493.
 μουλάριον 1190. 1275, καὶ μούλα (ἡμίονος) 2660.
 μουτάτον 1410. 2259. Λέγεται ἐπὶ τῶν ἱεράκων, οὓς ἐνέκλειον εἰς μούτας ἢ ἐγκλείστρας, ὅπως ὑποστῶσι τὴν πτερορρυῖαν, κατόπιν δὲ χρησιμοποιοῦσιν εἰς τὰ κυνηγέσια. "Ὁρα Δημητρίου Κωνσταντινοπολίτου ἱερακοσόφιον ἐν τέλει τῆς Ποικίλης ἱστορίας Ἀρριανοῦ, ἐκδ. Teubner.
 μοῦτος 3531. Τὸ χειρ. Τραπεζ. ἔχει μουντον(;).
 μπάμορφος 424 (κατὰ συγκοπὴν,

ἀντὶ παντάμορφος, κάλλιστος, ὠραιότατος.

μπαρμπούταν 3481.

μπορεῖ, εἰμπορεῖ (δύναται). Ἡ λέξις αὕτη ἀπαξ ἀναγράφεται ἐν τῷ ἔπει, στίχῳ 4390, ἀντὶ ταύτης δὲ γίνεται χρῆσις ἀλαχοῦ τῆς λέξεως δύναμαι.

μπροστελήνα 1792. Τὸ χειρ. Τρ. ἔχει ἐμπροσθελήνα, ὡς καὶ σήμερον ἔτι λέγεται ἐμπροσθέλα ἡ ποδιὰ τῶν γυναικῶν.

μυριοκαταφιῶ 232.

μυρωδάτος 1972. 2838.

Ν. Τὸ ν τίθεται ἐν τέλει πολλῶν λέξεων ὡς εὐφωνικόν, π. χ. κα-τεσπάζοντο(ν), ψευδῆ(ν) 1161, ἐφοβεῖτο(ν) 1313, ἀποκρίθη(ν) 3491, ἐφάνη(ν) 3733, ἐμὲν 3109.

Μετὰ τοῦ α δὲ τίθεται εἰς τὰς ἀντωνυμίας ὡς ἐμέ(να) σέ(να).

νὰ (ἐπίρ. δεικτ. ἰδοῦ) 454. 2148.

᾽ννεάμερα (ἐννεάμερα) τὸ μετὰ ἐν-νέκ ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου τε-λούμενον μνημόσυνον 4264.

νεκραναίσθητος 146.

νεροκάλαμον 1585 (τόπος ὑδατώ-δης μετὰ καλαμῶνος).

νερόν 104. 1515.

νησίν, νησίᾱ 111. 112 (νῆσος).

᾽ντροπιάζω καὶ -ομαι, ᾽ντροπια-σμένος (αἰσχύνω, -ομαι).

[νυστάζω] ἐνύσταξε 1852 (πρὸς ὕπνον καταφέρομαι).

᾽νύχι καὶ ὄνυξ 988.

Ξ. Πολλὰ τῶν λέξεων λαμβάνου-σιν ἐν ἀρχῇ ξ ὡς ἐπιτατικόν, προκύψαν ἴσως ἐκ τῆς προθ. ἐκ, ξεψυχῶ, ξαπλωμένος, ξεμακρύ-νω 2696, ξεσχίζω, 4401, ξέ-στρωτα.

ξαοθῆ 2164, καί ξανθός-ῆ 2660. 4444.

Ξαναμορφώνω -φώθην, 2886.

Ξαπλόνω, ἐξάπλωσα, 4440. 1586.

Ξανθῇ (ἀν) αὐξηθῇ 1750.

Ξεστρώνω (ἀφαιρῶ τὴν σέλλαν ἐκ τοῦ ἵππου, καὶ χαλῶ τὴν κλί-νην, ἐξ οὗ καὶ ἐπίρ. ξέστρωτα 4513, σημαίνον τὴν κατὰσασιν τῆς κλίνης ἀνευ στρωμνῆς.

Ξεχωρίζω 465 (διακρίνω, διαχω-ρίζω).

[ξεψυχῶ] ἐξέψυξεν 1436 (ἐκπνέω). Ξιφερῆς (ξιφοειδῆς) 34.

Ξυπολύω 1826 (ἐκβάλλω τὰ ὑπο-δήματα, ὡς καὶ σήμερον λέγε-ται, ἐξ οὗ καὶ ξυπόλυτος).

᾽Ογδοῆντα 2120 (ὀγδοήκοντα).

ὀλόβηρον 3455. ᾽Εν χειρ. Τρ. ἡ λέ-ξις διωρθώθη ὑπὸ τοῦ Κ. Le-grand εἰς ὀλόσσηρον, σελ. 194 στίχ. 2365. ᾽Εν τοῖς Ἀνεκδό-τοις Προκοπίου Κεφ. 25 ἀπαν-τᾷ ἡ λέξις ὡς βαφὴ πολύτιμος. „βάματος δὲ τοῦ βασιλικοῦ, ὅ-περ καλεῖν ὀλόβηρον.“ ᾽Εν τοῖς σχολίοις δὲ γράφεται ὀλόβηρον holoverum i. e. ex toto ve-rum, ganz ächt, von der be-sten, reinsten Sorte.

ὀλοθυμοῦ (ἐπίρ. πλήρης θυμοῦ) 3478

ὀλομέταξα 2265.

ὀλονυκτὶ (ὀλονυκτικῶς) 684.

ὀλονυκτία (παννυχίς) 4167.

ὀλόχαλκος 116.

ὀμαλία (τόπος πεδινὸς, ὀμαλὸς ὡς οὐσίας. ἐν Κρήτῃ) 1642.

ὀμορφος-ῆ 270. 274, ὀμορφία, καὶ εἰμορφος 2044.

ὀμπρὸς (τὸ κοινῶς ἐμπρὸς, ἔμπρο-σθεν, πρὸ) 2037.

ὄνειρος ὁ 754, καὶ ὄνειρον τὸ 229, καὶ ὄναρ 4370.

[ὀπισθοποδίζω]-δισα 3150.

ὀποῦ (ἀναφορ. ἀντωνυμία παντὸς

γένους καὶ ἀριθμοῦ) καὶ 'ποῦ.
ὄρχημα (ὄρχημα) 4205. 4219.
οὐδὲν ἀντὶ τοῦ δὲν 440. Τοιαῦτα
παραδείγματα ὑπάρχουσι πολλὰ
δεικνύοντα τὴν γένεσιν προϊόν-
τος τοῦ χρόνου τῆς ἀρνητικῆς
ἐννοίας τοῦ δὲν, ἐκλιπούσης τῆς
ἀρνητικῆς τοῦ οὐ, ὡς μαρτυρεῖ
καὶ τὸ ἐξῆς παράδειγμα ἐν
στίχῳ 1757 „ἐκείνην ποῦ ὁ
ἥλιος οὐποτε δὲν εἶδεν ὅλως“.
ὀφρύδι 1540 (ὀφρύς).

Παγαναία 1447, ἐκ τοῦ ῥήματος
παγανίζω περιφέρομαι πρὸς ἑ-
ρευρὰν τινος πράγματος ἀπὸ
τόπου εἰς τόπον.
παγγλυκύτατος 3815.
παγκόπελος 2007 (;)
παγκαλλοεύμορφος 4705.
παγώνιον 102, καὶ ταῶς 2864.
παιγνίδιον 139. 255.
παιδευμένος (πεπαιδευμένος) 678.
παιδιά (ὡς ἐπιφών. κλητικὸν ἀντὶ,
ὦ ἄνδρες, 3291, παιδὶ 1458.
παίρνω, ἐπῆρς 145, ἐπῆραν 283,
πρὸς. ἔπαρς 394, πάρετε 444,
ἐπάρθην 3719, παίρνοντας 310,
ὑποτ. πάρουσιν 320, νὰ πάρης
334 (λαμβάνω).
παλάτιον 56. 3993 (ἀνάκτορον,
μέγαρον, palatium).
παλληκάρια 265.
παλούκι 2949 (πάσσαλος).
πάμπιστον 3335 (πασίγνωστον).
πάμπλουτος 1688 (παμπλούσιος).
πανδοχείος (πνδόχος) 4710.
πανδρόσιστα 57.
πανεύγενος 943.
πανευθαλῆς 32.
πανεύμορφος 63. 895.
πανεύμνος 12. 3840. (τερπνός,
εὐμορφος). Ἐν χειρ. τῆς Grotta
Ferrata ἡ λέξις φέρεται ἔμνο-

στος. Ὅρα Σ. Λάμπρου Collect.
de Romans Grecs XCI, Μαυ-
ροφρύδου Ἐκλογ. μνημ. τῆς
νεωτέρ. Ἑλ. γλώσσης σελ. 480
καὶ 511 ἐνθα πανέμνοςτος. Ἐν
χειρ. δὲ Τρ. εὐνόςτος, σελ. 172,
στίχ. 2074.
πανθαλῆς.
πανὶ 4686 (ὕφασμα).
πάντα 191. 255 (πάντοτε).
πανωραιότατος-τάτη 902. 1978.
παραδομένα (παραδεδομένα) 138.
παρθύρι 1728, καὶ θυρίς 1754.
1874. 1990.
παρχονέω-εσα 1944.
παρέμπροσθεν 3868.
πατέρας 290. 495, καὶ πατήρ 494.
πάτος (ὄροφῇ) 3938. Ἀπαντᾷ δὲ
καὶ ἡ λέξις ὄροφῇ ἐν τῷ τριώ-
ροφος 3940, καὶ ἀπλῶς ὄροφος,
ἀντὶ στέγη 3916 καὶ 3981.
παχουλὸς 450 (παχυλός).
πεζεύω (κατέροχομαι τοῦ ἵππου).
[πειράζω] ἐπειράξα 529 (ἐνοχλῶ,
ἐρεθίζω).
πειρασθεὶς 4464 (λαβὼν πείραν).
πειστεῖσαν (πεισθεῖσαν) 3775.
πενήντα 87 (πεντήκοντα).
πεπαρρησιασμένως 2383.
πέρδικα 942, καὶ περδίκιον 102.
[περιαργυρέω], περιηργυρωμένος
3939.
περιγυρίζομαι, περιγυρισθῶμεν
759 (περιγυρῶ).
περιδιάβασις. 293.
[περιμαζώνω] ἐπεριμάζωξα 1580.
Ὅρα μαζώνω.
περιπλεγμένος 2840 (περιπεπλεγ-
μένος).
περισσὰ 3544 (περισσῶς).
περιστέριον 175, περιστέρα 264.
3872.
περίσφιξε (περιέσφιγξε).
περιτριγυρίζω 228 (περικυκλώω).

περιφημισμένον (περιπεφημισμέ-
νον) 2269.

περνῶ 4212 (διάγω τὸν βίον) καὶ
ἀπερνῶ, ἀπέρνα 1570.

περπατῶ (περιπατῶ) 1825.

πετράδι (πολύτιμος λίθος) 262.

πετσί 4731 (δέρμα).

πετάμενος, μετοχ. τοῦ πετῶ (ἵπτα-
μαι) 364, ἐπετάσθην 944,
2997.

πευκίων 4207 (πευκῶν(;))

πέφτω (πίπτω) 2454.

πηγαίνω, ἐπῆγε 290, νὰ πάγω 714.

πηγαινάμενος 2520.

πιάνω 1830. 2073, πιάσε προς.

381, ἐπιάσῃ 460, ἐπιασε, 791.

3763 (λαμβάνω).

πιθανικός 3844.

πιλαλῶ, ἐπιλάλησα 333. 1727.
(ἐλαύνω).

πινός 3977. 3979 (πεσός, pi-
la).

πιττακοφόρος 683.

πλανῶ, ἐπλάνεσα 2629, πλανή-
σας 2637.

πλέω (πλέον) 1377. 2621. 2640.

πλήσας (πλήξας, πλήσσω) 3761.

πλουμιστὰ 3953. Οὕτω μεταφρά-
ζει τὴν λέξιν χυμέυτὰ τοῦ χειρ.

Τραπεζ. σελ. 228, στίχ. 2750.

πόδια 348, ποδάρια 433, καὶ πό-
δες 2630.

ποιήσει (ποιήσει) 1654.

πολλὰ 176, καὶ πολὺ, ὡς ἐπὶρ. Γί-
νεται χρήσις καὶ τοῦ ἀρχαίου
ἔγαν 12.

πολυπικραμένη 4386.

πολύφεγγος (πολυφεγγής) 262.

πολυχρόνιον 2235 (παρὰ βυζαντ. ἢ
εὐχὴ εἰς πολλὰ ἔτη).

πόρτα, πόρταις 1573, καὶ θύρα
3987.

ποτάμιν.

πουλία 105. 2333 (πητνά).

πρασινορρόδινος. 342.

πρόβodos 678 (δδηγός).

[προπαίρνω] μὴν μὲ πρόπαρης
2057 (ἐπιπλήττω πρὶν ἀκούσω).

προτήτερα 2506 (πρότερον) καὶ
προτοῦ 158. 2989.

πταίσιμον 834 (πταῖσμα).

πτενός, πτενώτατος 3715 (δκοι-
νῶς φτενός, λεπτός, διαφανής).

πτερνηστήριον 1544.

πύρα (θερμότης) 252.

πῶς (τίνι τρόπῳ, ὡς, ὅτι) 168. 172.

ῥαβδέα (ῥαβδισμός).

ῥαβδί 1422, καὶ ῥάβδος 1610.
2935.

ῥαγίζω 2678, καὶ ῥαίζω, ἐῤῥάσθην
4399 (ῥήγνυμι).

ῥέτενα (ῥνία) 430. 1794.

ρίπτω, ῥριφον 3174, ῥριξα 3181.

ρόγα 2369 (μισθός, σιτηρέσιον,
φιλοτιμία, χορηγία).

ρόδατος (ἐρυθρός ὡς ῥόδον) 1993.

ροδόσταμμον (ροδόσταγμα).

ροδινόφρα 2871.

ροῦχα 2605. 3740 (ἐνδύματα).

ρύακιν 424.

Σάττα 165. 167. Ποιᾶται χρήσιν
ἀλλαχοῦ καὶ τῆς λέξεως βέλος
201.

σαλιθάρι 3449. Οὕτω μεταφράζει
τὴν ἐν χειρ. Τρ. λέξιν „χαλι-
νός.“ Σελ. 194 στ. 2359.

᾿σάν (ὅταν) 2922 (ὡς, καὶ ἔως)
111.

σγοῦρος 3717. Ἐν χειρ. Τρ. ἡ λέ-
ξις γράφεται σγουρούταικον, ὡς
ἐπίθετον τοῦ καμηλαύχιν, δηλ.

ὡς κ. λέγεται σγουρός (οὔλος).

σέλλα-ας, καὶ-ης 342 3486 καὶ
σελλι 1627 (ἐφίππιον, sella).

σελλοχάλινον 1552. 2190.

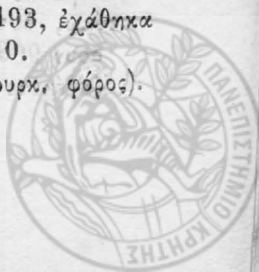
σελλοχαλινωμένα 1192.

σηκόνω, ἐσκώθηκε 226, σηκόνομαι 743, σκένω 2319, ἐσήκωσα 4562.
 σιδηροκλειδωμένη 95.
 σιδηροφορεμένος 3605.
 σιμόνω (πλησιάζω) 1493. 3472.
 σκαλόλουρα 372.
 σκλαβόνω 2470.
 σκλάβος 1951. 2392.
 σκοινί 4304, καὶ σχοινίον 2265.
 „Τὸ σκοινί ἐσώθη,“ παροιμ. ἐπὶ τῶν εἰς τὸ τέλος τοῦ βίου ἐν-
 ρισκομένων λεγομένη.
 σκολάζω-ασα (σχολήν ἄγω, κατα-
 πύω) 2646. 4522.
 σκορπάω, ἐσκορπάτον 252. 2541,
 καὶ σκορπίζω 80.
 σκοτόνω, ἐσκότωσα 1613.
 σκουλήκι (σκόληξ) 1842.
 σκουτάρι (ἄσπίς).
 σκύπτει 2073. 3799, καὶ κύψας
 2167.
 σμίγω, ἐσμίχθην 2746 (μίγνυμι).
 σμίξις 2164, καὶ μίξις 2752.
 3618.
 σμυρίδες 2258 (σμυρίτης λίθος (;)
 σόνω (περατῶ, ἐξαντλῶ) ἐσώσα-
 μεν 278.
 σουληνάριν 148 καὶ σωληνάριον 120.
 σπαθέα (σπαθισμός).
 σπαθίον 367. 1486, σπαθίν 390,
 σπάθη 1492, καὶ ξίφος 842.
 σπαθοκοπέω 555.
 σπαθορραβδίν (περιληπτ. σπάθη καὶ
 ῥάβδος.)
 σπῖτι 292. 2412, καὶ οἶκος 598.
 680.
 σπλάγχχνον, ἐν τῇ φράσει „διὰ
 σπλάγχχνον σου“ (πρὸς χάριν, ἐξ
 εὐσπλαγχνίας) 1435.
 σταυρωτός 4120.
 στέκω, ἔστηκε 166. 264, στέ-
 σουν 998, πρὸς. στέσετε 1230,
 ἐστέκετο ἐστέκοντο 2318, ἔστη-

σα 2834, ἔστηκε 4230, στέ-
 κομαι 3437.
 στοιχεῖον (τὸ κοινὸν στοιχεῖον, δαι-
 μόνιον τοῦ οἴκου) 3273.
 στολίζω (κοσμῶ) 258.
 στοχάζομαι, στοχάσου 2059.
 στρατήγισσα 1243.
 στρατῶν 1790. 2120 (ἑπικομόμος
 strator).
 στρογγυλοευμορφώγωνος 153.
 στρόνω, ἔστروνα 2012, ἔστρωσα
 2606 (στορέννυμι).
 συλλογισμένος (παρκ. τοῦ συλλο-
 γίζομαι) 423.
 σύμβιος-ίου ἄντ. συμβίος 4363.
 συμπαύω, συμπαύσεως 238, συμ-
 πάθησον 245 (συγχώρησον).
 συμπεθερία 1719 (συμπενθερία).
 συνερίζω-ομαι, συνερίσης 240.
 συνομήλικος (ἐμῆλιξ) 209.
 συντριμμός (σύντριψις) 3189.
 συντυχαίνω 476. 626 (συντυγχά-
 νω, ὁμιλῶ).
 σύρνω (σύρω) 174. 235. 2660.
 σύσσελλος 3672 (σὺν τῇ σέλλα)
 συρτὰ 1197. 2210. 2604 (οἱ ἐπὶ-
 μενοὶ τῶν ἵππῶν ἵπποι).
 συχογύρισμα 382.
 σφαμμένος (ἐσφαγμένος) 431.
 σφαλίζω (κλείω) 2733.
 σφίξε (σφίγξει) 1792.
 σφονδυλέα 1646 (κόνδυλος).
 σχολασμός, ἐκ τοῦ σχολάζω (παύ-
 σις, ἀνάπαυσις) 2673.
 σωκάρδιον (εἶδος ἐνδύματος ἐσω-
 τερικοῦ) 2263.
 [Ίάζω] ἔταξα (ὑπόσχομαι) 2387.
 2786.
 ταξειδεύω 657.
 ταξειδί 270.
 ταχὺ (αὔριον) 3030.
 ταχύ. Ἀπαντᾷ καὶ τάχιον καὶ
 ταχέως, καὶ ὑπερθ. ταχίστως.

τέντα. Γίνεται χρήσις καὶ τῆς Ἑλ-
ληνικῆς λέξεως σκηνή 2264.
τέσσαρους 3938.
τέτοιος-α-ον (τοιοῦτος) 261.
τζαπράζια 1535. Ἀντὶ τῆς λέξεως
ταύτης τὸ χειρ. Τρ. ἔχει λου-
ρία σελ. 82, στ. 996.
τζουπάτα 2261 (νέα κόρη, κοινῶς
τζούπα).
τοιούτως (οὕτως, τοιουτοτρόπως)
243. 1623. 1758.
τοξάρι 164, καὶ τόξον 172, καὶ
δοξάρι.
τότε(ς) 248.
τοῦτος 170, τούταις 445 (οὗτος,
αὗται).
τραγωδέω, ἐτραγωδοῦσα 4203.
τραχηλέα 1537.
τριανταφυλλιά 1973, τριαντάφυλ-
λον. Ἐν στ. 2838 κεῖται ὡς ἐπε-
ξήγησις τοῦ ῥόδου ἔν στ. 4493
τὸ αὐτὸ ὡς ῥόδον καὶ τριαν-
τάφυλλον. Τοιαῦται παραθέσεις
συνωνύμων λέξεων πολλαχοῦ
εὐρίσκονται, μαρτυροῦσαι ὅτι
εἶχεν ἀπολεσθῇ ἡ ἔννοια τῆς
ἀρχαίας λέξεως, καίπερ σω-
ζομένης, καὶ πρὸς πλειοτέραν
σαφήνειαν, ἐτίθετο ἡ ἀντίστοι-
χος τῇ ἀρχαίᾳ λέξει νεωτέρα.
τριγύροθεν 91, τριγύρου 101, τρί-
γυρα 159. 1538.
τρισευχαριστῶ 2719.
τριμίλιον (ἀπόσασις τριῶν μιλίων)
2590.
τρομπέτα 2193 καὶ σάλπιγξ 2196.
τρυγόν-ας 1970.
[τσακίζω] 3583, ὁ τσακίσθη (ἐθλά-
σθη).
τύμπανος δ 1023.
Ῥγκλα 1792 (ἡ ζώνη τοῦ ἐπιπ-
πίου, jungula).
ὕπερεκπλήσας 4052 (ὕπερεκπλη-

ρώσας).
ὕπερθαύμαστος 1393.
ὕπερψηλος 3965.
ὕπογελάω, ὕπογελοῦσαν 135.
ὕποκλινον δένδρον 3792 (ὕποκλι-
νές).
ὕποκοντος (μικρὸς τὸ μήκος) 1635.
1639.
ὕπόσγουρος 1509. Ὅρι σγουρός.
ὕψίτατος, (ὑψιστος) 3940.
Φασετὸν (φαγητὸν) 1021, καὶ φαγι
1981.
φακιόλι 1244, 3545 (κάλυμμα
κεφαλῆς).
φαρατζίκιν 1243 (;).
φαριν (ἴππος) 338, φάριτζα 347,
φαρίον 674, φάρα 1197. 1546,
φαρὶ 3073.
φεγγάρι (σελήνη) 259. 1771. 2587.
φέρνω 3453 καὶ φέρω, ἤφερε 3904.
φητιλὸν 338 (;)
[φθέγγομαι] φθέγγω 4095.
φλωρὶ 2611 (νόμισμα).
φοινικία (φοῖνιξ) 2519.
φορῶ (φέρω) 894. 4096.
φουσσάτον (στράτευμα).
φρύδια (ὀφρύες) 259.
φυλάγω, ἐφύλαγα, ἐφύλαγε 326.
2512 καὶ φυλάττω 2702.
Χαίρω, χαρούμενος, 352, χαϊρά-
μενος 2299, χαϊρόμεσθεν 504,
χαρούμενος ὡς ἐπίθετον 2837.
χαλῶ 193 (φθείρω, φονεύω), χα-
λασθῶμεν 2696, ἐχαλασθήκε-
τε 3219.
χαλκοκεράμωτος 3394.
χαμηλῶς 1843.
χαμποπετάω, ἡ χαμποπετάτον 351
χαμποπετούσα 1625.
χάνω (ἀπόλλυμι) 193, ἐχάθηκα
2005, ἔχασα 2010.
χαράτσιον 3857 (τουρκ. φόρος).

χαρίζω (χαρίζομαι) 1283.
 χάρωντας (χάρων).
 χάσις φεγγαριού 2587 ἐκ τοῦ χάνω.
 χασχίζω, ἐχάσχισε 1442 (χάσκω,
 χαίνω).
 χειροσκούταριον 2296. Ὅρα σκου-
 τάρι.
 χελιδόνιν 3536.
 χέρι. Ἀπαντᾷ καὶ ἡ ἀρχ. λ. χεῖρ.
 χιονάτη 63 (λευκὴ ὡς χιών).
 χιόνι καὶ χιών.
 χιονοκροστάλλινον 133.
 χλημητρίζω 1497 (χρεμετίζω).
 χορὸς 3912 (προαύλιον, ἐν ᾧ ἔτε-
 λοῦντο οἱ χοροί).
 χοροτραγωδία 313.
 χρῆσαι (χρᾶσαι) 3499.
 χρυσάφι (χρυσός) 343.
 χρυσιδόβωλον 2440 (χρυσόβουλλον).
 χρυσοκατασκευάζω 3950.
 χρυσοκλιβανᾶτος 3259 (ὁ φέρων
 χρυσὴν ἀσπίδα).
 χρυσοκόκκινος 2264.
 χρυσομεσόκτιστος 3939.
 χρυσοπτερυγοφόρος 234.
 χρυσός (χρυσοῦς) 339.
 χρυσοστολίζω 3958, μετοχ. παρ.
 κεχρυσοστολισμένος.
 χρυσόστρωτος 4383.
 χρυσοτερπής 2874.

χυμευτός 1215. 1553. 2190. 2262
 (κεκοσμημένος, πολύτιμος). Τὴν
 λέξιν ταύτην, ἥς γίνεται πλειο-
 τέρα χρήσις ἐν χργ. Τραπεζ. τὸ
 τῆς Ἀνδρου μεταφέρει διὰ τοῦ
 πλουμιστός, ἀκριβός (ὄρα ἐν λ.),
 τορνευτός, καὶ τὸ ῥῆμα χυμεύω
 διὰ τοῦ στολίζω. Ἐσήμαινε δὲ
 βεβαίως τὴν διὰ χυμικῆς συν-
 θέσεως ἢ χωνεύσεως πολυτίμων
 μετάλλων διακόσμησιν διαφό-
 ρων πραγμάτων.
 χύνω, ἔχυνα 429. Ἀπαντᾷ καὶ τὸ
 χέω, ἐπέχεον 441.
 χωλέω, ἐχώλει (χωλαίνω) 3506.
 χωρίζω (ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κοινοῦ
 ξεχωρίζω, δηλ. διακρίνω μα-
 κράν, ἐλέπω καλῶς μακράν)
 1406, 2075. Ἐχει δὲ καὶ τὴν
 ἐννοιαν τοῦ ἀποχωρίζω 2494.
 χωρικὸς (ἀγροῖκος, ἀμαθής).
 χωρισία (χωρισμός).
 ψευδᾶ (ψευδῇ) 1084.
 ψευδῶδεις 1328. 1336, καὶ ψευμα-
 τῶδεις 3212.
 ψιλὸς 4494.
 ψυχοπονοῦμαι 214.
 ψυχοπλέκτης 223.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

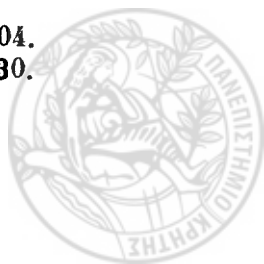
Ἀαρών 22. 489.
 Ἀγαρ 1359.
 Ἀγαρηνοὶ 4291.
 Ἀγγύλας 3080 ἐπ.
 Ἀγκυρα 658. 4295.
 Ἀδάμ 4569.
 Αἰγύπτιοι 4029.
 Αἰθίοπες 2741.
 Ἀκιδά 658.
 Ἀλδεγαλάς 4021.
 Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών 1329.
 3358. 3879. 4026.
 Ἀμαζόνες 3356.
 Ἀμβρών 520. 1339. 4300.
 Ἀμνηρᾶς 53. 281. 283. 301.
 314—336 ἐπ. 387 ἐπ. 474.
 514. 560 ἐπ. 624 ἐπ. 1026.
 1226 ἐπ. 1321. 1448. 2225.
 Ἀμοριν 525. 4294.
 Ἀνατολή 14. 4661.
 Ἀνδρόνικος 23. 1367.
 Ἄννα 30.
 Ἀντίοχος 2471. 2502 ἐπ. 2778.
 Ἀπλορράβδης 2446. 2468. 2552.
 Ἀραβες 1045. 1340. 2430. 2440.
 Ἀραβία 2657. 3956.
 Ἀραβίται 308. 518. 667. 677.
 762. 779. 1194. 1278. 1281.
 2448. 2500. 2681 ἐπ. 2788.
 Ἀφρικὴ 659.
 Ἀχάτα 2419.
 Ἀχιλλεύς 1327. 1807 4020.

Βαβυλὼν 303. 3970. 4635.
 Βαβυλώνιος 2338.
 Βαρδᾶ 4635.
 Βελλεροφών 4024.
 Βερετία 345.
 Βλαττολιβάδι 2659. 4445.
 Βραχμάνες 3358.
 Βυζάντιον 4299.
 Γολιάθ 4007. 4011.
 Δαβίδ 605. 4005. 4010. 4017.
 4760.
 Δαλιδὰ 823. 4000.
 Δαρεῖος 4025.
 Δούκας 1666. 2086. 2829. 3386.
 4722. Δοῦξ 1880.
 Δούκας 20. 489. 1740. Δούκιδες
 1349. Δουκάδες 1360. 1372.
 Δύσις 4661.
 Ἑβραῖοι 4019. Ἰουδαῖοι 4030.
 Εἰρήνη 68.
 Ἑκτωρ 1328.
 Ἑλόπη 4022.
 Ἑπτακωμία 659.
 Εἶα 4569.
 Εὐδοκία 1668. 2045. 4532.
 Εὐστάθιος σελ. 1. ἐν ἀρχῇ.
 Εὐφράτης 2365. 2377. 3870.
 3881. 3899. 4125. 4226.
 4352. 4649.

Ἡράκλειοι 4293.
 Ἡρακλείους 525. 1346.
 Θεόδωρος (ἄγιοι) 1924. 4236.
 (ἄγιος) 2266.
 Θέτις 1807.
 Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ 4032.
 Ἰκόνιοι 4294.
 Ἰφερ 525.
 Ἰωάννης 4207.
 Ἰωαννίκιος 1334. 1640. 3134.
 3633. (Ἰωάννου) 4459.
 Κανδάκη 4027.
 Καππαδοκία 15, 1200. 1347.
 2347. 4294. 4321.
 Καππαδόξ 11. Καππαδόκες 2433.
 3893. 4087.
 Καρώης 520. 1339. 4314.
 Κιλικιοὶ 4636.
 Κινναμάδες 490. 1367.
 Κίνναμος 1333. 1610. 3134.
 3421 ἐπ. 3633. 4459.
 Κοῦφερ 524, 1342.
 Κωνσταντῖνος 320. 336. 373.
 753. 1408. 2188.
 Λάζαρος 4559.
 Λέανδρος 3550. 3634. 3650.
 Λευκοπέτρα 680. 746. 771. 4638.
 Λήθης ποταμὸς 4508.
 Λουκά 4637.
 Μαγαστρέοι 29. Μαγάστροι 492.
 Μαγαστρανοὶ 493.
 Μαδαροῦ 4638.
 Μανασσῆς 4576.
 Μανουὴλ σελ. 1. ἐν ἀρχῇ.
 Μαξιμῶ 2438. 2413. 2815. 3355.
 ἐπ. 3535. 3680 ἐπ. 3795.
 ἐπ. 4461.
 Μαυριοροὶ 4636.
 Μαχουμέτ 1138.

Μελανθία 2553.
 Μελεμέντζης 3400 ἐπ. 3634 ἐπ.
 Μέρφεκε 2551.
 Μεσσοποταμία 3070.
 Μουσούρ 4305.
 Μουσούρ 302. 656. 2504 ἐπ.
 2662. 2729 ἐπ. 2780.
 Μπαργάτιν 1185.
 Μυλοκοπόδιον 956.
 Μωσῆς 4029.
 Νικηφόρος 4344.
 Ὅμηρος 1806.
 Πέρσαι 1278. 4073.
 Περσὶς 2439.
 Πέτρος ἀπόστολος 4598. 4774.
 Ρουχᾶς 939. 952. 997.
 Ῥωμαῖοι 311. 592. 643. 647.
 678. 957. 1354. 1360. 23. 42
 4073. 4287. Θουλ. Ῥωμαῖα
 1043. καὶ Ῥωμανίτ.ς 663.
 Ῥωμανία 14. 310. 485. 534 ἐπ.
 645. 679. 781. 814. 953.
 1030. 1086. 1129. 1172 καὶ
 ἐπ. 1344. 1667. 2469. 2481.
 2570. 4290. 4292. 4324.
 4648. 4662.
 Ῥωμανὸς 2343. 3858.
 Σαμψών 823. 1324. 3862.
 3997. 4503.
 Σαούλ 4015.
 Σαρακηνοὶ 90. 356. 377. 417.
 1092. 2031. 4073.
 Σάρβαρος 4311.
 Σατανᾶς 2765.
 Σειρῆνες 2861. 3928. 4204. 4703.
 Σμύρνη 657. 4295.
 Σπαθία 516. 4303.
 Συρία 16. 302. 306. 309. 404.
 477. 522. 524. 569. 630.

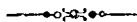

637. 660 ἐπ. 711 ἐπ. 784.	2442. 2814. 3121 καὶ ἐπ.
851. 904. 1041. 1069. 1321.	3399 ἐπ. 3633. 4458.
1342. 2341. 2496. 2532.	
2560. 3970. 4312. 4327.	Χαγάνος 4311.
4647. 4658.	Χαλκογούρα 2757.
Σωλὸν 4637.	Χανναία 4581.
	Χαρσιανή 1347.
Ταρσίται 4073.	Χαρσιανῖται 2433. Χαρσιανοὶ
Ταρσίτης 656. 4301.	4293.
Ταρσός 4635.	Χίμαιρα 4024.
Τερεντή 659.	Χοσρόης 2269. 4297. 4310.
Τούκοι 308.	Χοχλακούρα 2774.
Τρώσις 3378.	Χριστιανοὶ 1087.
	Χριστὸς 1106.
Φιλόπαππος 1290. 1333. 1599.	Χρυσόχερπης 516.
1603 ἐπ. 1632 ἐπ. 2437.	

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΤΙΝΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Στίχ.	97	ἐβούλωνε	γράφε ἐβούλλονε
»	442	ἡττήθη	» ἡττήθη.
»	453	—πώγονον	» —πώγωνον.
»	446	κλαύσομεν	» κλαύσωμεν.
»	502	βλέπης	» βλέπεις.
»	670	Λ	» Τρ.
»	748	᾽σέβει	» ᾽σέβη
»	785	βούλει	» βούλη
»	849	εὐγένασιν	» ἐβγαίνασιν
»	1873	περίσφυξε	» περίσφιξε
»	2117	βυστάρια	» βηστάρια
»	2360	θὲ	» δὲ
»	3757	χαλκογοῦρναν	» χαλκογούρναν
»	2748	ἐραθύμησα	» ἐρραθύμησα

ΚΥΚΛΑΔΙΚΑ ἡτοι γεωγραφία καὶ ἱστορία τῶν Κυκλάδων νήσων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς καταλήψεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Φράγκων, ὑπὸ Ἀ. Μηλιαράκη. Ἐν Ἀθήναις 1874. [Ἐβραβεύθη ὑπὸ τοῦ ἐν Περσίοις συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἐν Γαλλίᾳ] δραχ. 6

Ὅλιγαι λέξεις **ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΣΚΕΝΑΕΡΜΙΕΗ** ὑπὸ Ἀ. Μηλιαράκη. Ἐν Ἀθήναις 1876.

Ὅδοιπορικὰ **ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΗΠΕΙΡΟΥ καὶ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**, κατὰ τὸν Emile Isambert ὑπὸ Ἀ. Μηλιαράκη. Ἐν Ἀθῆναις 1878 δραχ. 5:60

Ἵπομνήματα περιγραφικὰ τῶν **ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΝΗΣΩΝ** κατὰ μέρος ὑπὸ Ἀ. Μηλιαράκη. Ἄνδρος, Κέως. Μετὰ δύο γεωγραφικῶν πινάκων 1880 δραχ. 5.60

Ἐγχειρίδιον **ΦΡΕΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ** Karl Koppe μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Σ. Μηλιαράκη. Μετὰ πολλῶν ξυλογραφιῶν. Ἐν Ἀθῆναις 1879, ἔκδ. Β'. (Βιβλιοθήκη τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων) δραχ. 5

Z. Oppenheimer. **ΠΕΡΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΙΜΑΤΟΣ** ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Μετάφρ. ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Σ. Μηλιαράκη. Ἐν Ἀθῆναις 1877 δραχ. 4

Μεθόηματα **ΕΚ ΤΗΣ ΦΡΕΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ** ὑπὸ Σ. Μηλιαράκη, διδάκτορος τῆς Ιατρικῆς μετὰ εἰκονογραφιῶν. (Πρὸς χρῆσιν τῶν παιδῶν). Ἐν Ἀθῆναις 1877.

W. Preyer. **ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΑΡΒΙΝ** ὑπὸ Σ. Μηλιαράκη. Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ 1880 δρ. 4

Τιμᾶται δραχμῶν νέων 5.

